Šis dokuments ir izveidots vienīgi dokumentācijas nolūkos, un iestādes neuzņemas nekādu atbildību par tā saturu

►**B**

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 2042/2003

(2003. gada 20. novembris)

par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 315, 28.11.2003., 1. lpp.)

Grozīta ar:

		Oficiālais Vēstnesis		
		Nr.	Lappuse	Datums
►**M1**	Komisijas Regula (EK) Nr. 707/2006 (2006. gada 8. maijs)	L 122	17	9.5.2006.
►**M2**	Komisijas Regula (EK) Nr. 376/2007 (2007. gada 30. marts)	L 94	18	4.4.2007.
►**M3**	Komisijas Regula (EK) Nr. 1056/2008 (2008. gada 27. oktobris)	L 283	5	28.10.2008.
►**M4**	Komisijas Regula (ES) Nr. 127/2010 (2010. gada 5. februāris)	L 40	4	13.2.2010.
►**M5**	Komisijas Regula (ES) Nr. 962/2010 (2010. gada 26. oktobris)	L 281	78	27.10.2010.
►**M6**	Komisijas Regula (ES) Nr. 1149/2011 (2011. gada 21. oktobris)	L 298	1	16.11.2011.
►**M7**	Komisijas Regula (ES) Nr. 593/2012 (2012. gada 5. jūlijs)	L 176	38	6.7.2012.

Labota ar:

►**C1**	Kļūdu labojums, OV L 345, 29.12.2011., 35. lpp.	(1149/2011)

▼B

KOMISIJAS REGULA (EK) Nr. 2042/2003

(2003. gada 20. novembris)

par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1592/2002 (2002. gada 15. jūlijs) par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un par Eiropas Aviācijas drošības aģentūras izveidi ([1]) (še turpmāk sauktu par "Pamatregulu"), jo īpaši tās 5. un 6. pantu,

tā kā:

(1) Pamatregulā noteiktas kopīgas pamatprasības, lai nodrošinātu vienādu augstu civilās aviācijas lidojumu drošības un vides aizsardzības līmeni; tā prasa Komisijai pieņemt vajadzīgos īstenošanas noteikumus, lai nodrošinātu to vienādu piemērošanu; tā izveido Eiropas Aviācijas drošības aģentūru (še turpmāk sauktu par "Aģentūru"), lai palīdzētu Komisijai izveidot šādus īstenošanas noteikumus.

(2) Esošās gaisa satiksmes prasības tehniskās apkopes jomā, kas uzskaitītas Padomes Regulā (EK) Nr. 3922/91 ([2]), tiks atceltas no 2003. gada 28. septembra.

(3) Jāpieņem kopējas tehniskās prasības un administratīvās procedūras, lai nodrošinātu lidojumderīguma uzturēšanu aeronavigācijas ražojumiem, daļām un ierīcēm, uz kurām attiecas Pamatregula.

(4) Organizācijām un personālam, kas iesaistīti ražojumu, daļu un ierīču tehniskajā apkopē, jāatbilst konkrētām tehniskajām prasībām, lai pierādītu savu spēju un līdzekļus uzņemties pienākumus un ar tiem saistītās tiesības; Komisijai jāpieņem pasākumi, lai norādītu nosacījumus par sertifikātu, ar kuriem apliecina šādu atbilstību, izdošanu, pagarināšanu, grozīšanu, atcelšanu vai anulēšanu.

([1]) OV L 240, 7.9.2002., 1. lpp.; Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 1701/2003 (OV L 243, 27.9.2003., 5. lpp.).

([2]) OV L 373, 31.12.1991., 4. lpp.; Regulā jaunākie grozījumi izdarīti ar Komisijas Regulu (EK) Nr. 2871/2000 (OV L 333, 29.12.2000., 47. lpp.).

▼B

(5) Vajadzība nodrošināt vienotību kopējo tehnisko prasību piemērošanā aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanas jomā prasa kompetentajām iestādēm ievērot kopīgas procedūras, lai novērtētu atbilstību šīm prasībām; Aģentūrai jāizveido sertifikācijas specifikācijas, lai veicinātu vajadzīgo regulatīvo vienotību.

(6) Jāparedz pietiekams laiks aeronavigācijas nozarei un dalībvalstu administrācijām, lai pielāgotos jaunajiem reglamentējošajiem noteikumiem; jāatzīst arī to sertifikātu pastāvīgs derīgums, kuri izdoti atbilstoši Pamatregulas 57. pantam, pirms stājās spēkā šī regula.

(7) Šajā regulā paredzētie pasākumi ir pamatoti uz atzinumu, kuru sniegusi Aģentūra ([1]) atbilstoši Pamatregulas 12. panta 2. punkta b) apakšpunktam un 14. panta 1. punktam.

(8) Šajā regulā paredzētie pasākumi atbilst Eiropas Aviācijas drošības aģentūras komitejas atzinumam ([2]), kas izveidota ar Pamatregulas 54. panta 3. punktu,

IR PIEŅĒMUSI ŠO REGULU.

1. pants

Mērķis un piemērošanas joma

1. Šī regula nosaka kopējas tehniskās prasības un administratīvās procedūras tādu gaisa kuģu, ieskaitot ikvienu tajos iemontējamu sastāvdaļu, lidojumderīguma uzturēšanai, kuri ir:

a) reģistrēti dalībvalstī; vai

b) reģistrēti ārpuskopienas valstī un ko izmanto uzņēmējs, attiecībā uz kuru dalībvalsts nodrošina darbības uzraudzību.

2. Šā panta 1. punkts neattiecas uz gaisa kuģiem, kuru regulatīvā drošības uzraudzība ir tikusi nodota trešai valstij un kurus neizmanto Kopienas uzņēmējs, un uz Pamatregulas II pielikumā minētajiem gaisa kuģiem.

3. Šīs regulas noteikumi, kas attiecas uz gaisa komerctransportu, ir piemērojami licencētiem gaisa pārvadātājiem, kā to definē Kopienas tiesību akti.

2. pants

Definīcijas

Pamatregulas piemērošanas jomā izmanto šādas definīcijas:

a) "gaisa kuģis" ir ikviena mašīna, ko atmosfērā notur mijiedarbība ar gaisu, ja tā nav no zemes virsmas reflektēta mijiedarbība ar gaisu;

([1]) Eiropas Aviācijas drošības aģentūras atzinums 1/2003 (2003. gada 1. septembris).

([2]) Eiropas Aviācijas drošības aģentūras komitejas atzinums (2003. gada 23. septembris).

▼B

b) “sertificējošais personāls” ir personāls, kas atbildīgs par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas nodošanu lietošanā pēc tehniskās apkopes;

c) “sastāvdaļa” ir ikviens dzinējs, propellers, daļa vai ierīce;

d) “lidojumderīguma uzturēšana” ir visi procesi, kas nodrošina, ka jebkurā brīdī sava ekspluatācijas mūža laikā gaisa kuģis atbilst spēkā esošajām lidojumderīguma prasībām un ir drošs darbībā;

e) “*JAA*” ir “Apvienotās aviācijas institūcijas”;

f) “*JAR*” ir “Vienotās prasības aviācijai”;

g) “liels gaisa kuģis” ir gaisa kuģis, kas klasificēts kā lidmašīna, kuras maksimālā pacelšanās masa pārsniedz 5 700 kg, vai daudzdzinēju helikopters;

h) “tehniskā apkope” ir gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas ikviens kapitālais remonts, remonts, apskate, nomaiņa, izmaiņa vai defektu novēršana, izņemot pirmslidojuma pārbaudi, vai to kombinācija;

i) “organizācija” ir ikviena fiziska persona, juridiska persona vai juridiskās personas daļa. Šāda organizācija var atrasties vairākās vietās dalībvalstu teritorijā vai ārpus tās;

j) “pirmslidojuma pārbaude” ir pārbaude, kuru veic pirms lidojuma, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģis ir derīgs paredzētajam lidojumam;

▼M7

k) ar “ELA1 gaisa kuģi” tiek apzīmēts šāds pilotējams Eiropas vieglais gaisa kuģis:

i) lidmašīna, kuras maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 1 200 kg vai mazāka un kura nav klasificēta kā komplekss ar dzinēju darbināms gaisa kuģis;

ii) planieris vai planieris ar dzinēju, kura maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 1 200 kg vai mazāka;

iii) balons ar maksimālo izstrādāto pacelšanās gāzes vai karstā gaisa apjomu, kas nepārsniedz 3 400 m^3 karstā gaisa baloniem, 1 050 m^3 gāzes gaisa baloniem un 300 m^3 piesietiem gāzes baloniem;

iv) dirižablis, kas paredzēts ne vairāk kā četriem pasažieriem un kura maksimālais izstrādātais pacelšanās gāzes vai karstā gaisa apjoms nepārsniedz 3 400 m^3 karstā gaisa dirižabļiem un 1 000 m^3 gāzes dirižabļiem.

▼M3

l) “*LSA* gaisa kuģis” nozīmē vieglu sporta lidmašīnu, uz kuru attiecināmas visas turpmāk norādītās pazīmes:

i) maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nepārsniedz 600 kg;

ii) maksimālais iekrišanas ātrums nosēšanās konfigurācijā (*VS0*) nepārsniedz kalibrētā gaisa ātruma (*CAS*) 45 mezglus pie gaisa kuģa maksimālās sertificētās pacelšanās masas un kritiskākā smaguma centra;

▼M3

iii) maksimālais pasažieru vietu skaits nepārsniedz divas, ieskaitot pilotam paredzēto;

iv) viens bezturbīnu dzinējs, kas aprīkots ar propelleru;

v) nehermetizēta kabīne;

▼M4

m) "galvenā uzņēmējdarbības vieta" ir tā uzņēmuma galvenais birojs vai juridiskā adrese, kurā tiek veiktas galvenās finanšu funkcijas un šajā regulā minēto darbību operatīvā kontrole.

▼B

3. pants

Lidojumderīguma uzturēšanas prasības

1. Gaisa kuģa un tā sastāvdaļu lidojumderīguma uzturēšanu nodrošina atbilstoši I pielikuma noteikumiem.

2. Organizācijas un personāls, kas iesaistīts gaisa kuģa un tā sastāvdaļu lidojumderīguma uzturēšanā, ieskaitot apkopi, atbilst I pielikuma noteikumiem un, ja vajadzīgs, tiem noteikumiem, kas norādīti 4. un 5. pantā.

▼M2

3. Ja gaisa kuģim ir lidošanas atļauja, tad, atkāpjoties no 1. punkta prasībām, tā pastāvīgo lidojumderīgumu nodrošina, pamatojoties uz īpašajiem lidojumderīguma nepārtrauktības nosacījumiem, kas minēti lidošanas atļaujā, kura izdota saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikumu (21. daļu).

▼M3

4. Gaisa kuģiem, kas netiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos, jebkāds lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts vai tam līdzvērtīgs dokuments, kas izdots atbilstoši dalībvalsts prasībām un derīgs 2008. gada 28. septembrī, ir derīgs līdz tā termiņa beigu datumam vai 2009. gada 28. septembrim atkarībā no tā, kurš datums ir agrāks. Pēc tā derīguma termiņa beigām atbildīgā iestāde var no jauna izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu vai tam līdzvērtīgo dokumentu vai veikt tā derīguma termiņa vienreizēju pagarināšanu uz vienu gadu, ja to pieļauj dalībvalstī spēkā esošās prasības. Derīguma termiņam atkārtoti beidzoties, atbildīgā iestāde var vēlreiz no jauna izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu vai tam līdzvērtīgo dokumentu vai veikt tā derīguma termiņa vienreizēju pagarināšanu uz vienu gadu, ja to pieļauj dalībvalstī spēkā esošās prasības. Pēc tam turpmāka atkārtota izdošana vai derīguma termiņa pagarināšana nav atļauta. Ja šā punkta noteikumi piemēroti, nododot gaisa kuģa reģistrāciju ES teritorijā, tiek izdots jauns lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts atbilstoši M.A.904. punkta noteikumiem.

▼B

4. pants

Tehniskās apkopes organizāciju apstiprinājumi

1. Organizācijas, kas iesaistītas liela gaisa kuģa vai gaisa kuģa, kuru izmanto gaisa komercpārvadājumiem, un tā sastāvdaļu tehniskajā apkopē, apstiprina atbilstoši II pielikuma noteikumiem.

▼B

2. Tehniskās apkopes apstiprinājumus, kurus izsniedz vai atzīst dalībvalsts atbilstoši *JAA* prasībām un procedūrām un kuri ir derīgi pirms šis regulas stāšanās spēkā, uzskata par izsniegtiem atbilstoši šai regulai. Šim nolūkam, atkāpjoties no II pielikuma 145.B.50. iedaļas 2. punkta noteikumiem un saistībā ar atšķirībām starp *JAR* 145. daļu un II pielikumu, izmaiņas, kas vajadzīgi atbilstīgi 2. līmeņa atzinumiem, var veikt viena gada laikā. Izmantošanas sertifikātus un autorizētos izmantošanas sertifikātus, kurus minētajā viena gada laikā izsniegusi organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar *JAA* prasībām, uzskata par izsniegtiem atbilstoši šai regulai.

3. Personāls, kas ir kvalificēts, lai veiktu un/vai uzraudzītu gaisa kuģu un/vai to sastāvdaļu nesagraujošo testu lidojumderīguma uzturēšanas pārbaudei, pamatojoties uz visiem standartiem, kurus atzinusi dalībvalsts, pirms stājusies spēkā šī regula, kā tādus, kas nodrošina līdzvērtīgu kvalifikācijas līmeni, var turpināt veikt un/vai uzraudzīt šādu testu veikšanu.

▼M3

4. Izmantošanas sertifikāti un autorizētie izmantošanas sertifikāti, kurus pirms šīs regulas spēkā stāšanās datuma izdevusi saskaņā ar dalībvalsts prasībām apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, uzskatāmi par līdzvērtīgiem tiem, kas nepieciešami atbilstoši I pielikuma (M daļas) attiecīgi M.A.801. un M.A.802. punkta noteikumiem.

▼B

5. pants

Sertificējošais personāls

▼M3

1. Sertificējošais personāls ir kvalificēts atbilstoši III pielikuma noteikumiem, izņemot gadījumus, kuri paredzēti I pielikuma M.A.606. punkta h) apakšpunktā, M.A.607. punkta b) apakšpunktā, M.A.801. punkta d) apakšpunktā, M.A.803. punktā un II pielikuma (145. daļas) 145.A.30. punkta j) apakšpunktā, kā arī II pielikuma (145. daļas) IV papildinājumā.

▼B

2. Ikviena gaisa kuģa tehniskās apkopes licence kopā ar saistītiem tehniskajiem ierobežojumiem, ja tādi ir, ko ir izsniegusi vai atzinusi dalībvalsts atbilstoši *JAA* prasībām un procedūrām un kas ir derīga laikā, kad stājas spēkā šī regula, ir uzskatāma par izsniegtu atbilstoši šai regulai.

▼M6

3. Ja sertificējošajam personālam ir licence, kas piešķirta saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) attiecīgajā kategorijā/apakškategorijā, uzskata, ka tam ir šā pielikuma 66.A.20. iedaļas a) punktā minētās tiesības attiecībā uz šo kategoriju/apakškategoriju. Pamatzināšanu prasības, kas attiecas uz šīm jaunajām tiesībām, uzskata par izpildītām, lai šādu licenci paplašinātu, ietverot tajā jaunu kategoriju/apakškategoriju.

▼M6

4. Sertificējošais personāls, kuram ir licence, kurā ietverti gaisa kuģi, kam nav vajadzīgs individuāls tipa novērtējums, var turpināt izmantot savas tiesības līdz pirmajai atjaunināšanai vai maiņai, kad licenci saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) 66.B.125. iedaļā aprakstīto procedūru konvertē par šā pielikuma 66.A.45. iedaļā noteiktajiem novērtējumiem.

5. Ziņojumus par konvertēšanu un ziņojumus par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem, kuri atbilst prasībām, kas bija piemērojamas, pirms sākta šīs regulas piemērošana, uzskata par atbilstīgiem šai regulai.

6. Kamēr šajā regulā nav noteiktas prasības sertificējošajam personālam attiecībā uz:

i) gaisa kuģiem, kas nav lidmašīnas un helikopteri;

ii) sastāvdaļām,

turpina piemērot prasības, kas ir spēkā attiecīgajā dalībvalstī, izņemot gadījumus, kad tehniskās apkopes organizācijas atrodas ārpus Eiropas Savienības, un šādos gadījumos prasības apstiprina aģentūra.

▼B

6. pants

Prasības apmācības organizācijai

1. Organizācijas, kas iesaistītas 5. pantā minētā personāla apmācībā, apstiprina atbilstoši IV pielikumam, lai:

a) vadītu atzītus pamatapmācības kursus; un/vai

b) vadītu atzītus tipa apmācības kursus; un

c) vadītu eksamināciju; un

d) izsniegtu apmācības sertifikātus.

2. Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājumus, kurus izsniedz vai atzīst dalībvalsts atbilstoši *JAA* prasībām un procedūrām un kuri ir derīgi pirms šīs regulas stāšanās spēkā, uzskata par izsniegtiem atbilstoši šai regulai. Šim nolūkam, atkāpjoties no IV pielikuma 147.B.130. iedaļas b) punkta noteikumiem un saistībā ar atšķirībām starp *JAR* 147. daļu un IV pielikumu, izmaiņas, kas vajadzīgi atbilstīgi 2. līmeņa atzinumiem, var veikt viena gada laikā.

▼M6

3. Mācību pamatkursus, kuri atbilst prasībām, kas bija piemērojamas, pirms sākta šīs regulas piemērošana, var uzsākt laikā līdz vienam gadam pēc dienas, kad sāk piemērot šo regulu. Eksāmeni pamatzināšanu pārbaudei, kuri notiek kā daļa no šādiem kursiem, var atbilst prasībām, kas bija piemērojamas, pirms sākta šīs regulas piemērošana.

▼M6

4. Eksāmenus pamatzināšanu pārbaudei, kuri atbilst prasībām, kas bija piemērojamas, pirms sākta šīs regulas piemērošana, un kurus rīko kompetentā iestāde vai tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), var rīkot laikā līdz vienam gadam pēc dienas, kad sāk piemērot šo regulu, pat ja šie eksāmeni nav daļa no mācību pamatkursa.

5. Tipa apmācību kursus un tipa eksāmenus, kuri atbilst prasībām, kas bija piemērojamas, pirms sākta šīs regulas piemērošana, uzsāk un pabeidz ne vēlāk kā vienu gadu pēc dienas, kad sāk piemērot šo regulu.

▼B

7. pants

Stāšanās spēkā

1. Šī regula stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

▼M3

2. Atkāpjoties no 1. punkta:

a) I pielikuma noteikumus, izņemot M.A.201. punkta h) apakšpunkta 2. punkta un M.A.708. punkta c) apakšpunkta noteikumus, piemēro no 2005. gada 28. septembra;

b) I pielikuma M.A.201. punkta f) apakšpunkts piemērojams gaisa kuģiem, kas nav iesaistīti trešo valstu pārvadājumu uzņēmumu veiktos gaisa komercpārvadājumos, no 2009. gada 28. septembra.

▼B

3. Atkāpjoties no 1. un 2. punkta, dalībvalstis var nepiemērot:

▼M3

a) I pielikuma noteikumus gaisa kuģiem, kurus neizmanto gaisa komercpārvadājumiem, – līdz 2009. gada 28. septembrim;

▼B

b) I pielikuma I apakšdaļas noteikumus gaisa kuģiem, kurus lieto gaisa komercpārvadājumiem, līdz 2008. gada 28. septembrim;

c) turpmāk minētos II pielikuma noteikumus līdz 2006. gada 28. septembrim:

— 145.A.30. iedaļas e) punktu, cilvēka faktoru elementi,

— 145.A.30. iedaļas g) punkta noteikumus, kas piemērojami lieliem gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa pārsniedz 5 700 kg,

— 145.A.30. iedaļas h) punkta 1) apakšpunkta noteikumus, kas piemērojami gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa pārsniedz 5 700 kg,

— 145.A.30. iedaļas j) punkta 1) apakšpunkta noteikumus, IV papildinājumu,

— 145.A.30. iedaļas j) punkta 2) apakšpunkta noteikumus, IV papildinājumu;

▼B

d) turpmāk minētos II pielikuma noteikumus līdz 2008. gada 28. septembrim:

— 145.A.30. iedaļas g) punkta noteikumus, kas piemērojami gaisa kuģiem ar maksimālo pacelšanās masu 5 700 kg,

— 145.A.30. iedaļas h) punkta 1) apakšpunkta noteikumus, kas piemērojami gaisa kuģiem ar maksimālo pacelšanās masu 5 700 kg vai mazāk,

— 145.A.30. iedaļas h) punkta 2) apakšpunkta noteikumus;

e) III pielikuma noteikumus, kas piemērojami gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa pārsniedz 5 700 kg, līdz 2005. gada 28. septembrim;

f) III pielikuma noteikumus, kas piemērojami gaisa kuģiem ar maksimālo pacelšanās masu 5 700 kg vai mazāk, līdz 2006. gada 28. septembrim;

▼M5

g) gaisa kuģiem, kas nav iesaistīti gaisa komercpārvadājumos un kas nav lieli gaisa kuģi, līdz 2011. gada 28. septembrim jāpiemēro šādi III pielikuma (66. daļas) noteikumi:

— I pielikuma (M daļas) M.A.606. punkta g) apakšpunkts un M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punkts,

— II pielikuma (145. daļas) 145.A.30 punkta g) un h) apakšpunkts;

▼M6

h) lidmašīnu ar virzuļdzinēju bez kompresora, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nav lielāka par 2 000 kg un kuras nav iesaistītas gaisa komercpārvadājumos, tehniskajai apkopei:

i) līdz 2012. gada 28. septembrim prasību kompetentajai iestādei piešķirt gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) kā jaunas vai konvertētas saskaņā ar šā pielikuma 66.A.70. iedaļu;

ii) līdz 2014. gada 28. septembrim prasību par to, lai sertificējošais personāls būtu kvalificēts saskaņā ar III pielikumu (66. daļa), kura ietverta šādos noteikumos:

— I pielikuma (M daļa) M.A.606. iedaļas g) punktā un M.A.801. iedaļas b) punkta 2. apakšpunktā,

— II pielikuma (145. daļa) 145.A.30. iedaļas g) un h) punktā;

i) ELA1 lidmašīnu, kuras nav iesaistītas gaisa komercpārvadājumos, tehniskajai apkopei līdz 2015. gada 28. septembrim:

i) prasību kompetentajai iestādei piešķirt gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) kā jaunas vai konvertētas saskaņā ar šā pielikuma 66.A.70. iedaļu;

▼M6

ii) prasību par to, lai sertificējošais personāls būtu kvalificēts saskaņā ar III pielikumu (66. daļa), kura ietverta šādos noteikumos:

— I pielikuma (M daļa) M.A.606. iedaļas g) punktā un M.A.801. iedaļas b) punkta 2. apakšpunktā,

— II pielikuma (145. daļa) 145.A.30. iedaļas g) un h) punktā.

▼B

4. Dalībvalstis var izsniegt apstiprinājumus saistībā ar II un IV pielikumu ar ierobežotu spēkā esamības termiņu līdz ►M1 2007. gada 28. septembrim ◄.

5. Kad dalībvalsts piemēro 3. vai 4. punkta noteikumus, tā par to paziņo Komisijai un Aģentūrai.

6. Aģentūra veic šās regulas I pielikuma noteikumu piemērošanas seku novērtējumu ar mērķi sniegt atzinumu Komisijai, ieskaitot iespējamos grozījumus tajā, līdz 2005. gada 28. martam.

▼M4

7. Atkāpjoties no 1. punkta,

a) I pielikuma (M daļa) M.A.706. iedaļas k) punkta noteikumus piemēro no 2010. gada 28. septembra;

b) III pielikuma (66. daļa) I papildinājuma 7.7. apakšpunkta noteikumus piemēro no 2010. gada 28. septembra;

c) tehniskās apkopes organizācijas, kas apstiprinātas saskaņā ar I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļas A iedaļu vai II pielikuma (145. daļa) A iedaļu, var līdz 2010. gada 28. septembrim turpināt izdot autorizētos izmantošanas sertifikātus, izmantojot *EASA* 1. veidlapas sākotnējo paraugu, kā noteikts I pielikuma (M daļa) II papildinājumā, kā arī II pielikuma (145. daļa) I papildinājumā;

d) kompetentās iestādes var turpināt izdot iepriekšējā izdevuma sertifikātus, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) III, V, un VI papildinājumā, II pielikuma (145. daļa) III papildinājumā, III pielikuma (66. daļa) V papildinājumā vai IV pielikuma (147. daļa) II papildinājumā, kas ir spēkā, pirms stājusies spēkā šī regula, līdz 2010. gada 28. septembrim.

▼M6

_____

8. Lai ievērotu laika ierobežojumus, kas ietverti III pielikuma (66. daļa) 66.A.25. un 66.A.30. iedaļā un III papildinājumā saistībā ar eksāmeniem pamatzināšanu pārbaudei, pamatpieredzi, teorētiskajām tipa apmācībām un eksāmeniem, praktiskajām apmācībām un novērtējumu, tipa eksāmeniem un apmācību darba vietā, kas pabeigti, pirms sākta šīs regulas piemērošana, laika atskaites punkts ir diena, kad sāk piemērot šo regulu.

▼M6

9. Aģentūra iesniedz Komisijai atzinumu, ietverot priekšlikumus par sertificējošā personāla, kas iesaistīts ELA1 lidmašīnu, kā arī gaisa kuģu, kas nav lidmašīnas un helikopteri, tehniskajā apkopē, vienkāršu un samērīgu licencēšanas sistēmu.

8. pants

Aģentūras pasākumi

1. Aģentūra izstrādā pieņemamus līdzekļus atbilstības panākšanai, kurus kompetentās iestādes, organizācijas un personāls var izmantot, lai pierādītu atbilstību šīs regulas pielikumos izklāstītajiem noteikumiem.

2. Ar aģentūras izstrādātajiem pieņemamajiem līdzekļiem atbilstības panākšanai neievieš jaunas prasības un neatvieglina šīs regulas pielikumos noteiktās prasības.

3. Neskarot Regulas (EK) Nr. 216/2008 54. un 55. pantu, ja tiek izmantoti aģentūras izstrādātie pieņemamie līdzekļi atbilstības panākšanai, attiecīgās šīs regulas pielikumos noteiktās prasības bez turpmākiem pierādījumiem uzskata par izpildītām.

▼B

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B

I PIELIKUMS

(M daļa)

▼M4

SATURA RĀDĪTĀJS

M.1

A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

M.A.101 Darbības joma

B APAKŠIEDAĻA – ATBILDĪBA

M.A.201 Pienākumi

M.A.202 Ziņošana par notikumiem

C APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

M.A.301 Uzdevumi lidojumderīguma uzturēšanai

M.A.302 Gaisa kuģu tehniskās apkopes programma

M.A.303 Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu

M.A.304 Dati par modifikācijām un remontiem

M.A.305 Gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēma

M.A.306 Pārvadātāja tehniskā borta žurnāla sistēma

M.A.307 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu nodošana

D APAKŠIEDAĻA – TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

M.A.401 Tehniskās apkopes dati

M.A.402 Tehniskās apkopes dati

M.A.403 Gaisa kuģa defekti

E APAKŠIEDAĻA – SASTĀVDAĻAS

M.A.501 Uzstādīšana

M.A.502 Sastāvdaļu tehniskā apkope

M.A.503 Ierobežota darbmūža sastāvdaļas

M.A.504 Lietošanai nederīgu sastāvdaļu kontrole

F APAKŠIEDAĻA – TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

M.A.601 Darbības joma

M.A.602 Pieteikums

M.A.603 Apstiprinājuma joma

M.A.604 Tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmata

M.A.605 Telpas

M.A.606 Prasības personālam

M.A.607 Sertificējošais personāls

M.A.608 Sastāvdaļas, iekārtas un instrumenti

M.A.609 Tehniskās apkopes dati

▼**M4**

M.A.610 Tehniskās apkopes darbuzdevumi

M.A.611 Tehniskās apkopes standarti

M.A.612 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts

M.A.613 Gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

M.A.614 Tehniskās apkopes datu uzskaite

M.A.615 Organizācijas tiesības

M.A.616 Organizācijas pārskats

M.A.617 Izmaiņas apstiprinātajā tehniskās apkopes organizācijā

M.A.618 Apstiprinājuma derīguma uzturēšana

M.A.619 Atzinumi

G APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

M.A.701 Darbības joma

M.A.702 Pieteikums

M.A.703 Apstiprinājuma joma

M.A.704 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums

M.A.705 Telpas

M.A.706 Prasības personālam

M.A.707 Lidojumderīguma pārbaudes personāls

M.A.708 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība

M.A.709 Dokumentācija

M.A.710 Lidojumderīguma pārbaude

M.A.711 Organizācijas tiesības

M.A.712 Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

M.A.713 Izmaiņas apstiprinātajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijā

M.A.714 Uzskaite

M.A.715 Apstiprinājuma derīguma uzturēšana

M.A.716 Atzinumi

H APAKŠIEDAĻA – IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS (*CRS*)

M.A.801 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts

M.A.802 Gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

M.A.803 Pilota īpašnieka atļauja

I APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

M.A.901 Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude

M.A.902 Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīgums

M.A.903 Gaisa kuģa pārreģistrācija ES teritorijā

M.A.904 ES importēta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude

M.A.905 Atzinumi

▼**M4**

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

M.B.101 Darbības joma

M.B.102 Kompetentā iestāde

M.B.104 Uzskaite

M.B.105 Savstarpējā apmaiņa ar informāciju

B APAKŠIEDAĻA – ATBILDĪBA

M.B.201 Pienākumi

C APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

M.B.301 Tehniskās apkopes programma

M.B.302 Atbrīvojumi

M.B.303 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzība

M.B.304 Atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

D APAKŠIEDAĻA – TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

E APAKŠIEDAĻA – SASTĀVDAĻAS

F APAKŠIEDAĻA – TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

M.B.601 Piemērošana

M.B.602 Sākotnējais apstiprinājums

M.B.603 Apstiprinājuma izdošana

M.B.604 Pastāvīgā uzraudzība

M.B.605 Atzinumi

M.B.606 Izmaiņas

M.B.607 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

G APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

M.B.701 Piemērošana

M.B.702 Sākotnējā apstiprināšana

M.B.703 Apstiprinājuma izdošana

M.B.704 Pastāvīgā uzraudzība

M.B.705 Atzinumi

M.B.706 Izmaiņas

M.B.707 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

H APAKŠIEDAĻA – IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS (CRS)

I APAKŠIEDAĻA – LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

M.B.901 Ieteikumu novērtējums

M.B.902 Kompetentās iestādes veiktā lidojumderīguma pārbaude

M.B.903 Atzinumi

▼M4

I papildinājums – Lidojumderīguma uzturēšanas pasākumi

II papildinājums – Autorizēts izmantošanas sertifikāts – EASA 1. veidlapa

III papildinājums – Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts – EASA 15. veidlapa

IV papildinājums – Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

V papildinājums – I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā minētās tehniskās apkopes organizācijas apstiprināšana

VI papildinājums – I pielikuma (M daļas) G apakšiedaļā minētās lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprināšana

VII papildinājums – Kompleksās tehniskās apkopes darbi

VIII papildinājums – Ierobežota tehniskā apkope, ko veic pilots īpašnieks

▼B

M.1

Šajā daļā kompetentā iestāde ir:

1. atsevišķa gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzības un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdošanas gadījumā — iestāde, kuru iecēlusi reģistrācijas dalībvalsts;

2. tehniskās apkopes organizācijas uzraudzības gadījumā, kā norādīts M daļas A iedaļas F apakšdaļā:

   i) iestāde, ko iecēlusi dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas minētās organizācijas galvenā uzņēmējdarbības vieta;

   ii) Aģentūra, ja organizācija atrodas trešajā valstī;

3. uzraudzībai attiecībā uz lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, kā norādīts M daļas A iedaļas G apakšdaļā:

   i) iestāde, ko iecēlusi dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas minētās organizācijas galvenā uzņēmējdarbības vieta, ja apstiprinājums nav iekļauts aviācijas uzņēmuma sertifikātā;

   ii) iestāde, kuru iecēlusi uzņēmēja dalībvalsts, ja apstiprinājums iekļauts aviācijas uzņēmuma sertifikātā;

   iii) Aģentūra, ja organizācija atrodas trešā valstī;

4. tehniskās apkopes programmu apstiprināšanas gadījumā:

   i) iestāde, kuru iecēlusi reģistrācijas dalībvalsts;

   ii) gaisa komerctransporta gadījumā, kad uzņēmēja dalībvalsts nav reģistrācijas dalībvalsts, — iestāde, par kuru pirms tehniskās apkopes programmas apstiprināšanas ir vienojušās iepriekšminētās divas valstis;

▼M3

   iii) atkāpjoties no 4. apakšpunkta i) punkta, kad gaisa komercpārvadājumos neizmantota gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu pārvalda lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem un nav pakļauta reģistrācijas dalībvalsts uzraudzībai, un tikai tad, ja tam pirms tehniskās apkopes programmas apstiprināšanas piekritusi reģistrācijas dalībvalsts:

      a) iestāde, ko iecēlusi par lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pārraudzību atbildīgā dalībvalsts; vai

      b) Aģentūra, ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atrodas trešā valstī.

▼B

A IEDAĻA

TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

M.A.101 Darbības joma

Šajā iedaļā noteikti pasākumi, kas jāievēro, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēts lidojumderīgums, ieskaitot tehnisko apkopi. Šeit arī norādīti nosacījumi, kas jāievēro personām vai organizācijām, kuras iesaistītas šādā lidojumderīguma uzturēšanas vadībā.

B APAKŠDAĻA

ATBILDĪBA

M.A.201 Pienākumi

a) Īpašnieks ir atbildīgs par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu un nodrošina, ka lidojumus veic tikai tad, ja:

1. gaisa kuģis ir uzturēts lidojumderīguma stāvoklī; un

2. ikviena uzstādītā ekspluatējamā un rezerves iekārta ir pareizi iebūvēta un apkopta vai arī ir skaidri apzīmēta kā neapkopjama; un

3. lidojumderīguma sertifikāts ir derīgs; un

4. gaisa kuģa tehniskā apkope ir veikta atbilstoši apstiprinātajai tehniskās apkopes programmai, kā norādīts M.A.302. iedaļā.

b) Kad gaisa kuģis ir iznomāts, īpašnieka pienākumus nodod nomniekam, ja:

1. nomnieks ir minēts reģistrācijas dokumentā; vai

2. ir precīzi norādīts izpirkumnomas līgumā.

Ja šajā daļā ir norāde uz "īpašnieku", tad termins "īpašnieks" attiecas uz īpašnieku vai nomnieku.

c) Ikviena persona vai organizācija, kura veic tehnisko apkopi, ir atbildīga par veiktajiem uzdevumiem.

d) Gaisa kuģa kapteinis vai, gaisa komerctransporta gadījumā, uzņēmējs ir atbildīgs par apmierinošu pirmslidojuma pārbaudes veikšanu. Šī pārbaude jāveic pilotam vai citai kvalificētai personai, bet nav nepieciešams, lai to veiktu apstiprināta tehniskās apkopes organizācija vai 66. daļā minētais par sertificēšanu atbildīgais personāls.

▼M3

e) Lai izpildītu a) apakšpunktā minētos pienākumus:

i) gaisa kuģa īpašnieks var noslēgt līgumu par uzdevumu, kas saistīti ar lidojumderīguma uzturēšanu, veikšanu ar apstiprinātu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, kā norādīts šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļā. Šajā gadījumā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija uzņemas atbildību par pienācīgu šo uzdevumu izpildi;

▼M3

ii) īpašnieks, kas nolemj pārvaldīt gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu uz savu atbildību bez līguma atbilstoši I papildinājumam, tomēr var noslēgt ierobežotu līgumu ar lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem, lai izstrādātu tehniskās apkopes programmu un apstiprinātu to atbilstoši M.A.302. punktam. Šajā gadījumā ar ierobežoto līgumu atbildība par tehniskās apkopes programmas izstrādi un apstiprināšanu tiek nodota lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai, ar kuru noslēgts līgums.

▼B

f) Liela gaisa kuģa gadījumā, lai izpildītu a) punktā minētos pienākumus, tā īpašnieks pārliecinās, ka uzdevumus, kas saistīti ar lidojumderīguma uzturēšanu, izpilda apstiprināta lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija. Atbilstoši I papildinājuma noteikumiem, rakstveidā sastāda līgumu. Šajā gadījumā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija uzņemas atbildību par pienācīgu šo uzdevumu izpildi.

g) Lielu gaisa kuģu, gaisa kuģu, kurus lieto gaisa komercpārvadājumiem, un to sastāvdaļu tehnisko apkopi veic 145. daļā minētā apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija.

h) Gaisa komerctransporta gadījumā uzņēmējs ir atbildīgs par tā gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu un:

1. saņem apstiprinājumu, kas veido daļu no aviācijas uzņēmuma sertifikāta, kuru izsniegusi kompetentā iestāde, atbilstoši M daļas A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem attiecībā uz gaisa kuģi, kuru tas ekspluatē; un

2. saņem apstiprinājumu atbilstoši 145. daļas noteikumiem slēdz līgumu ar šādi apstiprinātu organizāciju; un

3. nodrošina, ka a) punkta prasības ir izpildītas.

i) ►M3 Ja dalībvalsts pieprasa, lai uzņēmējam būtu sertifikāts tādu darbību veikšanai, kas nav gaisa komercpārvadājumi, tas: ◄

1. saņem apstiprinājumu atbilstoši M daļas A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem tā gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadībai vai slēdz līgumu ar šādi apstiprinātu organizāciju; un

2. saņem apstiprinājumu atbilstoši M daļas A iedaļas F apakšdaļas vai 145. daļas noteikumiem vai slēdz līgumu ar šādi apstiprinātām organizācijām; un

3. nodrošina, ka a) punkta prasības ir izpildītas.

j) Īpašnieks/uzņēmējs ir atbildīgs par to, lai kompetentajai iestādei tiktu nodrošināta piekļuve organizācijai/gaisa kuģim, lai noteiktu pastāvīgu atbilstību šās daļas noteikumiem.

M.A.202 Ziņošana par notikumiem

▼M3

a) Ikviena persona vai organizācija, kas ir atbildīga saskaņā ar M.A.201. punkta noteikumiem, ziņo reģistrācijas valsts ieceltajai kompetentajai iestādei, organizācijai, kas atbild par tipa projektu vai papildu tipa projektu, un, ja vajadzīgs, uzņēmēja dalībvalstij par ikvienu atklātu gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pazīmi, kas apdraud lidojumu drošību.

▼B

b) Ziņojumus sniedz veidā, kuru noteikusi Aģentūra, un tajos ir visa vajadzīgā informācija par pazīmi, kas zināma personai vai organizācijai.

▼B

c) Ja ar personu vai organizāciju, kura veic tehnisko apkopi, īpašnieks vai uzņēmējs ir noslēdzis līgumu par tehniskās apkopes veikšanu, tad šī persona vai organizācija, kas apkopj gaisa kuģi, arī ziņo īpašniekam, uzņēmējam vai lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai par ikvienu šādu pazīmi, kas var ietekmēt īpašnieka vai uzņēmēja gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu.

d) Ziņojumus sniedz cik ātri vien iespējams, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā pēc tam, kad persona vai organizācija atklājusi pazīmi, uz kuru attiecas šis ziņojums.

C APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

M.A.301 Uzdevumi lidojumderīguma uzturēšanai

Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu un ekspluatēto un rezerves iekārtu funkcionālo izmantojamību nodrošina:

1. veicot pirmslidojuma pārbaudes;

▼M4

2. saskaņā ar M.A.304. iedaļā un/vai M.A.401. iedaļā norādītajiem datiem novēršot ikvienu defektu un bojājumu, kas ietekmē drošu ekspluatāciju, un visu lielo gaisa kuģu un gaisa komercpārvadājumiem izmantoto gaisa kuģu gadījumā – ņemot vērā obligātā aprīkojuma un pieļaujamo konfigurācijas noviržu sarakstu, ja tas attiecas uz attiecīgo gaisa kuģa tipu;

▼B

3. veicot visus tehniskās apkopes darbus atbilstoši M.A.302. iedaļā minētajai apstiprinātajai gaisa kuģu tehniskās apkopes programmai;

4. visu lielo gaisa kuģu un gaisa kuģu, kurus lieto gaisa komercpārvadājumiem, gadījumā veicot M.A.302. iedaļā minētās apstiprinātās gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas efektivitātes analīzi;

5. izpildot ikvienu piemērojamo:

   i) norādījumu attiecībā uz lidojumderīgumu;

   ii) spēkā esošu operatīvo norādījumu, kas attiecas uz lidojumderīguma uzturēšanu;

   iii) prasību par lidojumderīguma uzturēšanu, kuru noteikusi Aģentūra;

   iv) pasākumus, ko kompetentā iestāde prasa veikt kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu;

6. veicot izmaiņas un remontu atbilstoši M.A.304. iedaļai;

7. ieviešot neobligāto izmaiņu un/vai pārbaužu veikšanas politiku visiem lielajiem gaisa kuģiem un gaisa kuģiem, kurus lieto gaisa komercpārvadājumiem;

8. veicot pārbaudes lidojumus pēc tehniskās apkopes, ja vajadzīgs.

▼M3

M.A.302 Gaisa kuģu tehniskās apkopes programma

a) Ikviena gaisa kuģa tehniskā apkope tiek organizēta atbilstoši gaisa kuģa apkopes programmai.

▼M3

b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.

c) Ja gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu vada lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem, gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu un grozījumus tajā var apstiprināt ar netiešās apstiprināšanas procedūru:

i) sajā gadījumā netiešās apstiprināšanas procedūru lidojumderīguma uzturēšanas vadības rokasgrāmatas ietvaros nosaka lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, un tā jāapstiprina kompetentajai iestādei, kas atbildīga par šo lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju;

ii) lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija neizmanto netiešās apstiprināšanas procedūru, ja šī organizācija neatrodas reģistrācijas dalībvalsts pārraudzībā, ja vien nav noslēgts M.1. punkta 4. apakšpunkta ii) vai iii) punktam atbilstošs līgums, ar kuru atbildība par gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas apstiprināšanu tiek nodota kompetentajai iestādei, kas atbildīga par lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju.

▼M7

d) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmai jāatbilst:

i) kompetentās iestādes izdotajiem norādījumiem;

ii) lidojumderīguma uzturēšanas norādījumiem,

— ko izdevuši tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, lielāka remonta projekta apstiprinājuma, ETSO atļaujas vai jebkāda cita tāda atbilstoša apstiprinājuma turētāji, kas izdots saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1702/2003 un tās pielikumu (21. daļu), un

— kas attiecīgos gadījumos iekļauti Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) 21A.90B vai 21A.431B punktā minētajās sertificēšanas specifikācijās;

iii) papildu vai alternatīviem norādījumiem, ko ierosinājis īpašnieks vai lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, pēc tam, kad tie apstiprināti saskaņā ar M.A.302. iedaļu, izņemot ar drošību saistītu darbu veikšanas intervālus, kas minēti e) punktā un kuru nozīmīgums var tikt palielināts pēc tam, kad veikta pietiekama g) punktam atbilstoša pārskatīšana, un tikai tad, ja tie tiek tieši apstiprināti saskaņā ar M.A.302. iedaļas b) punktu.

▼M3

e) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā tiek iekļauta sīkāka informācija, tostarp visu veicamo apkopes darbību biežums un tostarp arī jebkādi specifiski uzdevumi, kas saistīti ar darbību tipu un specifiku.

f) Lielu gaisa kuģu gadījumā, kad tehniskās apkopes programma ir balstīta uz tehniskās apkopes vadības grupas loģiku vai stāvokļa uzraudzību, gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā jāiekļauj drošības programma.

g) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programma regulāri jāpārskata un, ja nepieciešams, atbilstoši jāgroza. Pārskatīšana nodrošina to, ka programma turpina būt derīga atbilstoši darbības pieredzei un kompetentās iestādes norādījumiem, vienlaikus arī ņemot vērā jaunus un/vai mainītus tehniskās apkopes norādījumus, kurus izdevuši tipa sertifikāta un papildu tipa sertifikāta turētāji, kā arī jebkura cita organizācija, kas publicē šādus datus saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikumu (21. daļu).

▼B

M.A.303 Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu

Ikvienu piemērojamo norādījumu attiecībā uz lidojumderīgumu izpilda minētā norādījuma prasību robežās, ja vien Aģentūra nav noteikusi citādi.

▼M7

M.A.304 Dati par izmaiņām un remontiem

Bojājumus novērtē un izmaiņas un remontus veic, pēc vajadzības izmantojot:

a) datus, kurus apstiprinājusi Aģentūra, vai

b) datus, kurus apstiprinājusi 21. daļā minētā projektēšanas organizācija, vai

c) datus, kas iekļauti Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) 21A.90B vai 21A.431B punktā minētajās sertificēšanas specifikācijās.

▼B

M.A.305 Gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēma

▼M4

a) Pabeidzot ikvienu tehnisko apkopi, M.A.801. iedaļā vai 145.A.50. iedaļā prasīto izmantošanas sertifikātu reģistrē gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaitē. Katru ierakstu veic cik vien ātri iespējams, bet ne vēlāk kā 30 dienas pēc tehniskās apkopes veikšanas.

▼M3

b) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas reģistrā ietilpst:

1. gaisa kuģa reģistrācijas žurnāls, dzinēja reģistrācijas žurnāla(-iem) vai dzinēja moduļa formulārkartes, propellera reģistrācijas žurnāla(-iem) jebkādu daļu, kuru kalpošanas laiks ir ierobežots, formulārkartes, ja piemērojams; un

2. uzņēmēja tehniskā reģistrācijas žurnāls, ja tas nepieciešams saskaņā ar M.A.306. punkta prasībām gaisa komerctransportam vai dalībvalsts prasībām tādām komerciālajām darbībām, kas nav gaisa komerctransports.

▼B

c) Gaisa kuģa tipu un reģistrācijas zīmi, datumu kopā ar attiecīgi kopējo lidojumu laiku un/vai lidojuma cikliem un/vai nolaišanos skaitu ieraksta gaisa kuģa reģistrācijas žurnālos.

d) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaitē ir pašreizējais:

1. statuss norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu un pasākumiem, kurus veikusi kompetentā iestāde kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu;

2. izmaiņu un remontu statuss;

3. statuss attiecībā uz atbilstību tehniskās apkopes programmai;

4. ierobežota darbmūža sastāvdaļu statuss;

5. ziņojums par masas un smaguma centra izvietojumu;

6. saraksts ar atliktajām tehniskajām apkopēm.

▼M4

e) Papildus autorizētajam izmantošanas dokumentam, EASA 1. veidlapai vai līdzvērtīgam dokumentam turpmāk minētā informācija, kas attiecas uz iemontētām sastāvdaļām (dzinēju, propelleri, dzinēja moduli vai ierobežota darbmūža sastāvdaļu), tiek reģistrēta attiecīgā dzinēja vai propellera reģistrācijas žurnālā, dzinēja moduļa vai ierobežota darbmūža sastāvdaļas formulārkartē:

1) sastāvdaļas identifikācija; un

2) attiecīgi tā gaisa kuģa, dzinēja, propellera, dzinēja moduļa vai ierobežota darbmūža sastāvdaļas tips, sērijas numurs un reģistrācija, kurai attiecīgā sastāvdaļa ir tikusi uzmontēta, līdz ar norādi par šīs sastāvdaļas iemontēšanu vai demontēšanu; un

▼M4

3) datums un attiecīgi sastāvdaļas uzkrātais kopējā lidojuma laiks, un/vai lidojuma ciklu skaits, un/vai nosēšanos skaits, un/vai kalendārais laiks; un

4) jaunākā d) punktā minētā informācija, kas attiecas uz sastāvdaļu.

▼B

f) Persona, kas atbildīga par lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumu vadību atbilstoši M daļas A iedaļas B apakšdaļas noteikumiem, uzrauga uzskaites datus, kas noteikti šajā punktā, un pēc pieprasījuma nodod tos kompetentajai iestādei.

g) Visi ieraksti, kas veikti gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaitē, ir skaidri un precīzi. Ja jālabo ieraksts, tad labojumu veic tā, lai ir skaidri redzams sākotnējais ieraksts.

▼M4

h) Īpašnieks vai operators nodrošina, ka ir izveidota sistēma, lai glabātu turpmāk minētos uzskaites datus norādītajos laikposmos:

1) visus sīki izstrādātos tehniskās apkopes uzskaites datus attiecībā uz gaisa kuģi un tam uzstādītām ierobežota darbmūža sastāvdaļām glabā līdz tam laikam, kad tajos esošā informācija ir aizstāta ar jaunu informāciju, kura ir tai līdzvērtīga pēc darbības jomas un precizitātes, bet vismaz 36 mēnešus pēc tam, kad ir sākta gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas izmantošana; un

2) datus par gaisa kuģa un visu ierobežota darbmūža sastāvdaļu kopējo izmantošanas laiku (stundām, kalendāro laiku, lidojumu cikliem un nosēšanos) glabā vismaz 12 mēnešus pēc tam, kad gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas izmantošana ir pilnīgi izbeigta; un

3) datus par izmantošanas laiku (stundām, kalendāro laiku, lidojumu cikliem un nosēšanos) kopš sastāvdaļas, uz kuru attiecās darbmūža ierobežojums, pēdējās plānotās tehniskās apkopes glabā vismaz līdz tam laikam, kad tās plānotā tehniskā apkope ir aizstāta ar citu plānoto tehnisko apkopi, kura ir līdzvērtīga pēc darba apjoma un precizitātes; un

4) pašreizējo statusu par atbilstību tehniskās apkopes programmai, kas ļauj noteikt atbilstību apstiprinātajai gaisa kuģa tehniskās apkopes programmai, glabā vismaz līdz tam laikam, kad gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas plānotā tehniskā apkope ir aizstāta ar citu plānoto tehnisko apkopi, kura ir līdzvērtīga pēc darba apjoma un precizitātes; un

5) gaisa kuģiem un sastāvdaļām piemērojamo lidojumderīguma norādījumu pašreizējo statusu glabā vismaz 12 mēnešus pēc tam, kad gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas lietošana ir pilnīgi pārtraukta; un

6) informāciju par jaunākajām izmaiņām un remontiem, kas veikti gaisa kuģim, dzinējam(-iem), propellerim(-iem) un jebkurai citai sastāvdaļai, kas ir svarīga lidojumu drošībai, glabā vismaz 12 mēnešus pēc tam, kad tās izmantošana ir pilnīgi pārtraukta.

▼B

M.A.306 Uzņēmēja tehniskā borta žurnāla sistēma

a) Gaisa komerctransporta gadījumā, papildus M.A.305. iedaļas prasībām, uzņēmējs lieto gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēmu, kurā ir ietverta turpmāk minētā informācija par katru gaisa kuģi:

1. informācija par katru reisu, kas vajadzīga, lai nodrošinātu pastāvīgu lidojuma drošību; un

▼B

2. pašreizējais gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts; un

3. jaunākais paziņojums par tehnisko apkopi, kurā sniegts gaisa kuģa tehniskās apkopes statuss par to, kāda nākamā plānotā un neplānotā tehniskā apkope būs jāveic, izņemot gadījumu, kad kompetentā iestāde var piekrist glabāt paziņojumu par tehnisko apkopi citur; un

4. visi atliktie labojumi būtiskajiem defektiem, kas ietekmē gaisa kuģa darbību; un

5. visas vajadzīgās vadības instrukcijas par tehniskās apkopes atbalsta pasākumiem.

b) Gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēmu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.

c) Uzņēmējs nodrošina, ka gaisa kuģa tehniskais borta žurnāls tiek saglabāts 36 mēnešus pēc pēdējā ieraksta izdarīšanas dienas.

M.A.307 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu nodošana

a) Īpašnieks vai uzņēmējs nodrošina, lai tad, kad viens vai vairāki īpašnieki gaisa kuģi pastāvīgi nodod citam, nodod arī M.A.305. punktā minētos lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datus un, ja vajadzīgs, arī M.A.306. iedaļā minēto uzņēmēja tehnisko borta žurnālu.

b) Īpašnieks nodrošina, ka tad, kad viņš noslēdz līgumu par lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanu ar lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, šai organizācijai tiek nodoti arī M.A.305. punktā minētie lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites dati.

c) Laikposmi, kas norādīti uzskaites glabāšanai, turpina attiekties uz jauno īpašnieku, uzņēmēju vai lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju.

D APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

M.A.401 Tehniskās apkopes dati

a) Personai vai organizācijai, kas apkopj gaisa kuģi, veicot tehnisko apkopi, tostarp izmaiņas un remontus, ir pieejami un lietojami tikai attiecīgie jaunākie tehniskās apkopes dati.

b) Šajā daļā attiecīgie tehniskās apkopes dati ir:

▼M4

1. visas piemērojamās prasības, procedūras, standarti vai informācija, ko izdod kompetentā iestāde vai Aģentūra;

▼B

2. ikviens piemērojamais norādījums attiecībā uz lidojumderīgumu;

▼B

3. piemērojamas instrukcijas par lidojumderīguma uzturēšanu, kuras izdod tipa sertifikāta un papildu tipa sertifikāta turētāji un jebkura cita organizācija, kas publicē šādus datus atbilstoši 21. daļas noteikumiem; vai

4. visi piemērojamie dati, kas izsniegti atbilstoši 145.A.45. punkta d) apakšpunktam.

c) Persona vai organizācija, kas apkopj gaisa kuģi, pārliecinās, ka visi piemērojamie tehniskās apkopes dati ir jauni un ir viegli pieejami lietošanai vajadzības gadījumā. Persona vai organizācija ievieš lietojamo darba karšu vai darbu grafiku sistēmu un precīzi pārraksta tehniskās apkopes datus šādās darba kartēs vai darba grafikos vai precīzi norāda uz konkrētu tehniskās apkopes uzdevumu vai uzdevumiem, kas minēti šādos apkopes datos.

M.A.402 Tehniskās apkopes veikšana

a) Visu tehnisko apkopi veic kvalificēts personāls, ievērojot metodes, standartus un instrukcijas, kas norādītas M.A.401. iedaļā minētajos tehniskās apkopes datos. Turklāt pēc katra tehniskās apkopes darba veikšanas, kas var būtiski ietekmēt lidojumu drošību, veic neatkarīgu pārbaudi, ja vien 145. daļā nav norādīts citādi vai kompetentā iestāde nav nolēmusi citādi.

b) Tehnisko apkopi veic, izmantojot instrumentus, iekārtas un materiālus, kas norādīti M.A.401. iedaļā minētajos tehniskās apkopes datos, ja vien 145. daļā nav norādīts citādi. Ja vajadzīgs, instrumentus un iekārtas kontrolē un kalibrē atbilstoši oficiāli atzītam standartam.

c) Teritorija, kurā veic tehnisko apkopi, ir labi plānota un tīra attiecībā uz netīrumiem un piesārņojumu.

d) Veicot tehnisko apkopi, ievēro visus vides aizsardzības prasību ierobežojumus, kas norādīti M.A.401. iedaļā minētajos tehniskās apkopes datos.

e) Nelabvēlīgu laika apstākļu vai ilgas tehniskās apkopes gadījumā izmanto atbilstīgas telpas.

f) Pēc tehniskās apkopes pabeigšanas jāveic vispārēja pārbaude, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģī vai tā sastāvdaļā neatrodas instrumenti, iekārtas vai citas nepiederošas detaļas un materiāli un ka visi noņemtie pieejas paneļi ir piestiprināti tiem paredzētajās vietās.

M.A.403 Gaisa kuģa defekti

a) Ikvienu gaisa kuģa defektu, kas nopietni apdraud lidojumu drošību, novērš pirms turpmākā lidojuma.

b) Tikai pilnvarots sertificējošais personāls, ►**M3** atbilstoši M.A.801. punkta b) apakšpunkta 1. punktam, M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktam, M.A.801. punkta c) apakšpunktam, M.A.801. punkta d) apakšpunktam vai II pielikumam (145. daļai) ◄, var nolemt, lietojot M.A.401. iedaļā minētos tehniskās apkopes datus, vai gaisa kuģa defekts nopietni apdraud lidojumu drošību, un tāpēc nolemt, kad un kāds labojums veicams pirms turpmākā lidojuma, un kuru defekta labojumu var atlikt. Šo noteikumu tomēr nepiemēro, ja:

1. pilots lieto apstiprināto minimālā aprīkojuma sarakstu, kuru par obligātu noteikusi kompetentā iestāde; vai

2. kompetentā iestāde definē gaisa kuģa defektus kā pieņemamus.

▼B

c) Ikvienu gaisa kuģa defektu, kas neapdraud nopietni lidojumu drošību, novērš cik drīz vien iespējams no dienas, kad šis defekts pirmoreiz atklāts, un visās robežās, kuras norādītas tehniskās apkopes datos.

d) Ikvienu defektu, kas nav novērsts pirms lidojuma, attiecīgi reģistrē M.A.305. iedaļā minētajā gaisa kuģa tehniskās apkopes uzskaites sistēmā vai M.A.306. iedaļā minētajā uzņēmēja tehniskajā borta žurnālā.

E APAKŠDAĻA

SASTĀVDAĻAS

M.A.501 Uzstādīšana

a) Ikvienu sastāvdaļu drīkst uzstādīt tikai tad, ja tā ir apmierinošā stāvoklī, ir nodota izmantošanā saskaņā ar EASA 1. veidlapu vai tai līdzvērtīgo un ir marķēta atbilstoši 21. daļas Q apakšdaļas noteikumiem, ja vien nav ►M3 norādīts citādi Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikumā (21. daļā), šīs regulas II pielikumā (145. daļā) vai I pielikuma A iedaļas F apakšdaļā ◄.

b) Pirms sastāvdaļas uzstādīšanas gaisa kuģī persona vai apstiprināta tehniskās apkopes organizācija pārliecinās, ka konkrētā sastāvdaļa ir piemērota uzstādīšanai, ja ir jāpiemēro atšķirīga modifikācija un/vai norādījumu attiecībā uz lidojumderīgumu varianti.

c) Standarta detaļas gaisa kuģim vai tā sastāvdaļai uzmontē tikai tad, ja tehniskās apkopes datos norādīta konkrēta standarta detaļa. Standarta detaļas uzmontē tikai tad, ja tām ir pievienots pierādījums par atbilstību, kas atbilst piemērojamajam standartam.

d) Materiālu, kas ir vai nu izejmateriāls, vai arī palīgmateriāls, lieto gaisa kuģī vai tā sastāvdaļā tikai tad, ja gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas ražotājs to ir norādījis attiecīgajos tehniskās apkopes datos, vai arī tā, kā norādīts 145. daļā. Šādu materiālu lieto tikai tad, ja tas atbilst vajadzīgajām specifikācijām un tam ir atbilstoša izsekojamība. Visiem materiāliem ir pievienota dokumentācija, kas tieši attiecas uz konkrēto materiālu, un tajā ir minēta atbilstība specifikācijas paziņojumam un arī ziņas par izgatavotāju un piegādātāju.

▼M3

M.A.502 Sastāvdaļu tehniskā apkope

▼M7

a) Izņemot sastāvdaļas, kas minētas Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) 21A.307. iedaļas c) punktā, sastāvdaļu tehnisko apkopi veic atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļas vai II pielikuma (145. daļas) noteikumiem apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas.

▼M3

b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, ikvienas sastāvdaļas tehnisko apkopi atbilstoši gaisa kuģa tehniskās apkopes datiem vai, ja to atļāvusi kompetentā iestāde, atbilstoši sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem var veikt ar "A" līmeni novērtēta organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļai vai II pielikumam (145. daļai), kā arī sertificējošs personāls, kas minēts M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktā tikai tad, kad šādas sastāvdaļas ir uzstādītas gaisa kuģim. Tomēr šāda organizācija vai sertificējošais personāls var īslaicīgi nomontēt šo sastāvdaļu tehniskās apkopes veikšanai, lai atvieglotu piekļuvi sastāvdaļai, izņemot gadījumus, kad sastāvdaļas nomontēšanas dēļ rodas nepieciešamība pēc papildu tehniskās apkopes, uz kuru nav attiecināmi šā punkta noteikumi. Uz sastāvdaļu tehnisko apkopi, kas veikta atbilstoši šim punktam, nav attiecināma *EASA* 1. veidlapas izdošana, un tai piemērojamas M.A.801. punktā minētās gaisa kuģa izmantošanas prasības.

▼M3

c) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, dzinēja vai spēka palīgiekārtas (*APU*) sastāvdaļu tehnisko apkopi atbilstoši dzinēju/*APU* tehniskās apkopes datiem vai, ja to atļāvusi kompetentā iestāde, atbilstoši sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem var veikt ar "B" līmeni novērtēta organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļai vai II pielikumam (145. daļai) tikai tad, kad šādas sastāvdaļas ir uzstādītas dzinējam/*APU*. Tomēr šāda ar "B" līmeni novērtēta organizācija var īslaicīgi nomontēt šo sastāvdaļu tehniskās apkopes veikšanai, lai atvieglotu piekļuvi sastāvdaļai, izņemot gadījumus, kad sastāvdaļas nomontēšanas dēļ rodas nepieciešamība pēc papildu tehniskās apkopes, uz kuru nav attiecināmi šā punkta noteikumi.

d) Atkāpjoties no a) apakšpunkta un M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punkta, sastāvdaļas, kura uzstādīta vai īslaicīgi nomontēta no *ELA1* gaisa kuģa, kas netiek izmantots gaisa komercpārvadājumos, tehnisko apkopi, kas veikta atbilstoši sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem, var veikt sertificējošais personāls, kas minēts M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktā, izņemot:

1. tādu sastāvdaļu kapitālo remontu, kuras nav dzinēju un propelleru sastāvdaļas; un

2. dzinēju un propelleru kapitālo remontu gaisa kuģiem, kas nav *CS-VLA, CS-22* un *LSA*.

Uz sastāvdaļu tehnisko apkopi, kas veikta atbilstoši d) apakšpunktam, nav attiecināma *EASA* 1. veidlapas izdošana, un tai piemērojamas M.A.801. punktā minētās gaisa kuģa izmantošanas prasības.

▼M7

e) Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) 21A.307. iedaļas c) punktā minēto sastāvdaļu tehnisko apkopi veic ar "A" līmeni novērtēta organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļai vai 145. daļai, kā arī sertificējošais personāls, kas minēts M.A.801. iedaļas b) punkta 2. apakšpunktā, vai M.A.801. iedaļas b) punkta 3. apakšpunktā minētais pilots īpašnieks tad, kad šādas sastāvdaļas gaisa kuģim ir uzstādītas vai īslaicīgi nomontētas labākai piekļūstamībai. Uz sastāvdaļu tehnisko apkopi, kas veikta atbilstoši šim punktam, nav attiecināma *EASA* 1. veidlapas izdošana, un tai piemērojamas M.A.801. iedaļā minētās gaisa kuģa izmantošanas prasības.

▼M4

M.A.503 Ierobežota darbmūža sastāvdaļas

a) Iemontēto ierobežota darbmūža sastāvdaļu izmantošanas ilgums nepārsniedz apstiprināto darbmūža ierobežojumu, kas norādīts apstiprinātajā tehniskās apkopes programmā un norādījumos par lidojumderīgumu, izņemot gadījumos, kas noteikti M.A.504. iedaļas c) punktā.

b) Apstiprināto darbmūžu pēc vajadzības izsaka kalendārajā laikā, lidojuma stundās, nosēšanās reizēs vai ciklos.

c) Apstiprinātā darbmūža beigās sastāvdaļa jādemontē no gaisa kuģa, lai veiktu tās tehnisko apkopi vai atbrīvotos no tās, ja sastāvdaļai ir apstiprināts darbmūža ierobežojums.

▼B

M.A.504 Lietošanai nederīgu sastāvdaļu kontrole

a) Sastāvdaļu uzskata par lietošanai nederīgu jebkuros no turpmāk minētajiem apstākļiem:

1. darbmūža beigas, kas norādītas tehniskās apkopes programmā;

2. neatbilstība piemērojamajiem norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu un citām prasībām par lidojumderīguma uzturēšanu, ko nosaka Aģentūra;

▼B

3. tādas informācijas neesība, kas vajadzīga, lai noteiktu iemontēšanas lidojumderīguma statusu vai piemērotību;

4. pierādījums par defektiem vai darbības traucējumiem;

5. iesaistījums starpgadījumā vai negadījumā, kas varētu ietekmēt tās funkcionālo izmantojamību.

▼M3

b) Lietošanai nederīgās sastāvdaļas apzīmē un glabā drošā vietā, ko uzrauga apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, līdz tiek pieņemts lēmums par šīs sastāvdaļas turpmāko statusu. Tomēr gaisa kuģim, kas netiek izmantots gaisa komercpārvadājumos un nav liels gaisa kuģis, persona vai organizācija, kas klasificējusi sastāvdaļu kā lietošanai nederīgu, pēc šīs sastāvdaļas atzīšanas par lietošanai nederīgu var nodot to glabāšanā gaisa kuģa īpašniekam ar noteikumu, ka šāda nodošana tiek atspoguļota kuģa reģistrācijas žurnālā, dzinēja reģistrācijas žurnālā vai sastāvdaļas reģistrācijas žurnālā.

▼B

c) Sastāvdaļas, kuras ir sasniegušas sertificētā darbmūža beigas vai kurām ir neremontējami defekti, klasificē kā neatjaunojamas, un tās netiek atkārtoti nodotas sastāvdaļu piegādes sistēmā, ja vien sertificētais darbmūža ierobežojums nav ticis pagarināts vai arī remonta risinājums nav ticis apstiprināts atbilstoši M.A.304. iedaļas noteikumiem.

d) Ikviena persona vai organizācija, kura ir atbildīga saskaņā ar M daļas noteikumiem, c) punktā minēto neatjaunojamo sastāvdaļu gadījumā:

1. saglabā šādu sastāvdaļu b) punktā minētajā vietā; vai

2. deformē šo sastāvdaļu tādā veidā, ka to nav ekonomiski izdevīgi atjaunot vai remontēt, pirms atteikties no savas atbildības pār šādu sastāvdaļu.

e) Neskarot d) punktu, persona vai organizācija, kas atbildīga saskaņā ar M daļas noteikumiem, var nodot atbildību par sastāvdaļām, kas klasificētas kā neatjaunojamas, organizācijai, kas tās izmanto apmācības vai izpētes nolūkiem, nedeformējot šīs sastāvdaļas.

F APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

▼M3

M.A.601 Darbības joma

Šajā apakšdaļā ir noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijai, lai tai varētu piešķirt vai pagarināt apstiprinājumu attiecībā uz gaisa kuģu un to sastāvdaļu tehnisko apkopi, kas nav norādītas M.A.201. punkta g) apakšpunktā.

▼M4

M.A.602 Pieteikums

Pieteikumu tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma saņemšanai vai grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas un tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

M.A.603 Apstiprinājuma joma

a) Organizācija, kas ir iesaistīta darbībās, uz kurām attiecas šī apakšiedaļa, veic darbības tikai tad, ja to apstiprinājusi kompetentā iestāde. I pielikuma (M daļa) V papildinājumā ir norādīta apstiprinājuma apliecības standartdforma.

▼M4

b) M.A.604. iedaļā minētajā tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā norāda darba jomu, uz ko attiecas apstiprinājums. I pielikuma (M daļa) IV papildinājumā ir definētas visas klases un novērtējumi, kas iespējami saskaņā ar F apakšiedaļas noteikumiem.

c) Apstiprināta tehniskās apkopes organizācija var atbilstoši tehniskās apkopes datiem ierobežotā apjomā izgatavot detaļas, lai tās lietotu darbu veikšanai savās telpās, kā norādīts tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā.

▼B

M.A.604 Tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmata

a) Tehniskās apkopes organizācija izveido rokasgrāmatu, kurā ir vismaz šāda informācija:

1. deklarācija, ko parakstījis atbildīgais pārvaldnieks, lai apstiprinātu, ka organizācija turpinās pastāvīgi strādāt atbilstoši M daļas noteikumiem un rokasgrāmatai; un

2. organizācijas darba joma; un

3. personas(-u), kas minēta(-as) M.A.606. iedaļas b) punktā, vārds(-i) un amats(-i); un

4. struktūras shēma, kurā parādītas saistītās atbildības ķēdes starp personu(-ām), kas minētas M.A.606. iedaļas b) punktā; un

▼M3

5. sertificējošā personāla saraksts ar viņu apstiprinājuma darbības jomu; un

6. saraksts ar vietām, kur tiek veikta tehniskā apkope, kā arī vispārīgs telpu apraksts; un

▼B

7. procedūras, kurās norādīts, kā tehniskās apkopes organizācija nodrošina atbilstību šīs daļas noteikumiem; un

8. tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatas grozījumu izdarīšanas procedūra(-as).

b) Tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.

c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus rokasgrāmatā var apstiprināt ar procedūras palīdzību (še turpmāk sauktu par "netiešo apstiprinājumu").

M.A.605 Telpas

Organizācija nodrošina, ka:

a) telpas ir paredzētas visiem plānotajiem darbiem, specializētās darbnīcas un boksi ir attiecīgi atdalīti, lai nodrošinātu vides aizsardzību pret piesārņojumu un vidi;

b) biroja telpas ir paredzētas visa plānotā darba vadīšanai, jo īpaši tehniskās apkopes uzskaites veikšanai;

c) sastāvdaļām, iekārtām, instrumentiem un materiāliem ir paredzētas drošas glabātavas. Glabātavas nodrošina lietošanai nederīgu sastāvdaļu un materiāla nodalīšanu no citām sastāvdaļām, materiāliem, iekārtām un instrumentiem. Glabātavas atbilst ražotāja instrukcijām un tām var piekļūt tikai pilnvarots personāls.

▼B

M.A.606 Prasības personālam

a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kam organizācija pilnvaro nodrošināt, ka visi apkopes darbi, kuru veikšanu pieprasa klients, var tikt finansēti un izpildīti atbilstoši standartam, kas prasīts šajā daļā.

b) Personai vai personu grupai uztic pienākumu nodrošināt, ka organizācija vienmēr atbilst šīs apakšdaļas noteikumiem. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.

c) Visas b) punktā minētās personas spēj uzrādīt atbilstīgas zināšanas, izglītību un attiecīgu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģi un/vai tā sastāvdaļu apkopi.

d) Organizācijai ir piemērots personāls parasta, paredzama līgumdarba veikšanai. Īslaicīgi nolīgta apakšuzņēmuma personāla nodarbināšana ir pieļaujama gadījumā, kad līgumdarbu ir vairāk nekā parasti, un drīkst nodarbināt tikai personālu, kas nav iesaistīts izsniegt izmantošanas sertifikātu izdošanā.

e) Pierāda un reģistrē visa personāla, kas nodarbināts tehniskās apkopes darbos, kvalifikāciju.

f) Personāls, kas veic tādus specializētus darbus kā metināšana un nesagraujošā testēšana/pārbaude, kas nav krāsas iespiešanās kontrasta pārbaude, ir kvalificēts atbilstoši oficiāli atzītam standartam.

g) Tehniskās apkopes organizācijai ir pietiekams sertificējošais personāls, lai gaisa kuģiem un to sastāvdaļām izsniegtu M.A.612. un M.A.613. iedaļā minētos izmantošanas sertifikātus. Tās atbilst 66. daļas prasībām.

▼M3

h) Atkāpjoties no g) apakšpunkta, organizācijas var izmantot sertificējošu personālu, kas kvalificēts atbilstoši turpmāk izklāstītajiem noteikumiem, nodrošinot tehniskās apkopes atbalstu uzņēmējiem, kas iesaistīti komerciālās darbībās, saskaņā ar atbilstošu kārtību, kas apstiprināma kā daļa no organizācijas rokasgrāmatas:

1. atkārtotas pirmslidojuma lidojumderīguma pārbaudes direktīvas gadījumā, kurā īpaši norādīts, ka lidojuma apkalpe var izpildīt šādas lidojumderīguma uzturēšanas direktīvas prasības, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci, ar noteikumu, ka organizācija nodrošina, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu to, ka šī persona var izpildīt lidojumderīguma uzturēšanas direktīvas prasības atbilstoši attiecīgajiem standartiem;

2. gadījumos, kad gaisa kuģis darbojas ārpus vietas, kur tiek sniegts apkopes atbalsts, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci, ar noteikumu, ka organizācija nodrošina, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu to, ka šī persona var izpildīt uzdevumu atbilstoši attiecīgajiem standartiem.

M.A.607 Sertificējošais personāls

a) Papildus M.A.606. punkta g) apakšpunkta noteikumiem sertificējošais personāls var izmantot savas tiesības tikai tad, ja organizācija ir nodrošinājusi, ka:

1. sertificējošais personāls var pierādīt, ka atbilst III pielikuma (66. daļas) 66.A.20. punkta b) apakšpunkta prasībām, izņemot gadījumus, kad III pielikums (66. daļa) atsaucas uz dalībvalsts noteikumiem, un šādos gadījumos personālam jāatbilst šo noteikumu prasībām; un

▼M3

2. sertificējošajam personālam ir pietiekama izpratne par attiecīgo apkopjamo gaisa kuģi un/vai tā sastāvdaļu(-ām) un attiecīgajām organizācijas procedūrām.

b) Turpmāk minētajos neparedzētajos gadījumos, ja gaisa kuģis atrodas vietā, kas nav galvenā bāze, un nav pieejams atbilstīgs sertificējošais personāls, tehniskās apkopes organizācija, kura nolīgta tehniskās apkopes veikšanai, var izdot vienreizēju sertifikācijas atļauju:

1. vienam no tās darbiniekiem, kam ir tipveida kvalifikācija par līdzīgas tehnoloģijas, uzbūves un sistēmas gaisa kuģi; vai

2. ikvienai personai, kurai ir ne mazāk kā triju gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē un kurai ir derīga *ICAO* gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, kam vajadzīga sertificēšana, ja konkrētajā atrašanās vietā nav organizācijas, kas apstiprināta atbilstīgi šīs daļas noteikumiem, un nolīgtās organizācijas rīcībā ir pierādījumi par šīs personas pieredzi un licenci.

Par visiem šādiem gadījumiem jāziņo kompetentajai iestādei septiņu dienu laikā pēc šādas sertifikācijas atļaujas izdošanas. Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija, kas izdod vienreizēju sertifikācijas atļauju, nodrošina, ka ikvienu apkopes darbu, kas var ietekmēt lidojuma drošību, pārbauda atkārtoti.

c) Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija reģistrē visu informāciju, kas attiecas uz sertificējošo personālu, un uztur visu sertificējošā personāla darbinieku atjauninātu sarakstu, kurā norādīta viņu apstiprinājuma darbības joma kā daļa no organizācijas rokasgrāmatas atbilstoši M.A.604. punkta a) apakšpunkta 5. punktam.

▼B

M.A.608 Sastāvdaļas, iekārtas un instrumenti

a) Organizācija

▼M3

1. tur savā īpašumā iekārtas un instrumentus, kas norādīti M.A.609. punktā, vai arī pārbaudītas līdzvērtīgas iekārtas un instrumentus, kas uzskaitīti tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā, kuri vajadzīgi ikdienas apkopes darbiem apstiprinājuma darbības jomā; un

▼B

2. pierāda, ka tai ir piekļuve visām citām iekārtām un instrumentiem, kurus lieto tikai atsevišķos gadījumos.

b) Instrumentus un iekārtas kontrolē un kalibrē atbilstoši oficiāli atzītam standartam. Organizācija veic šādas kalibrēšanas un lietotā standarta uzskaiti.

c) Organizācija inspicē, klasificē un atbilstīgi nodala visas ienākošās sastāvdaļas.

M.A.609 Tehniskās apkopes dati

Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija uztur un lieto pašreiz lietojamos apkopes datus, kas norādīti M.A.401. iedaļā, veicot apkopi, tostarp izmaiņas un remontus. Klienta sniegto tehniskās apkopes datu gadījumā tie ir vajadzīgi tikai darba gaitā.

▼M3

M.A.610 Tehniskās apkopes darbuzdevumi

Pirms apkopes veikšanas organizācija un organizācija, kas pieprasījusi apkopi, vienojas par darbuzdevumu rakstveidā, kurā skaidri ir norādīta veicamā tehniskā apkope.

▼B

M.A.611 Tehniskās apkopes standarti

Visi apkopes darbi ir veicami atbilstoši M daļas A iedaļas D apakšdaļas prasībām.

M.A.612 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts

Pēc visu nepieciešamo gaisa kuģa apkopes darbu veikšanas atbilstoši šīs apakšdaļas prasībām, izsniedz gaisa kuģa izmantošanas sertifikātu atbilstoši M.A.801. iedaļas prasībām.

M.A.613 Gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

▼M7

a) Pabeidzot visus nepieciešamos gaisa kuģa sastāvdaļas tehniskās apkopes darbus atbilstoši šīs apakšdaļas prasībām, izsniedz gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu atbilstoši M.A.802. iedaļas prasībām. Tiek izdota *EASA* 1. veidlapa, izņemot tās sastāvdaļas, kuru tehniskā apkope veikta atbilstoši M.A.502. iedaļas b), d) vai e) punkta prasībām, un tās sastāvdaļas, kuras izgatavotas atbilstoši M.A.603. iedaļas c) punkta prasībām.

▼B

b) Gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikāta dokumentu, *EASA* 1. veidlapu, var izdrukāt no elektroniskās datubāzes.

M.A.614 Tehniskās apkopes datu uzskaite

a) Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem darbiem. Saglabā uzskaiti, kas vajadzīga, lai pierādītu, ka ir izpildītas visas prasības, lai saņemtu izmantošanas sertifikātu, ieskaitot apakšuzņēmēju dokumentus attiecībā uz nodošanu lietošanā.

▼M7

b) Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija izsniedz gaisa kuģa īpašniekam katra izmantošanas sertifikāta kopiju kopā ar ikvienu īpašu remonta/izmaiņu datu, kas izmantoti veiktajam remontam/izmaiņām, kopiju.

▼M4

c) Darbus veikusī apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija saglabā visu apkopes uzskaites datu un jebkuru ar to saistīto tehniskās apkopes datu kopijas trīs gadus, sākot no dienas, kad tā ir nodevusi gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu izmantošanā.

1) Šajā punktā minētos uzskaites datus glabā tādā veidā, kas nodrošina to aizsardzību pret bojājumiem, manipulācijām un zādzību.

2) Visu datoraparatūru, ko lieto, lai nodrošinātu dublējumu, glabā atsevišķi no tās datoraparatūras, kura satur darba datus, vidē, kas nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.

3) Ja apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija pārtrauc savu darbību, visi saglabātie tehniskās apkopes uzskaites dati par pēdējiem trim gadiem tiek izsniegti attiecīgā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pēdējam īpašniekam vai klientam vai arī tos glabā tā, kā norādījusi kompetentā iestāde.

▼M3

M.A.615 Organizācijas tiesības

Tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļas prasībām, var:

a) apkopt ikvienu gaisa kuģi un/vai sastāvdaļu, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, vietās, kas norādītas apstiprinājuma sertifikātā un tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā;

b) organizēt specializētu pakalpojumu veikšanu tehniskās apkopes organizācijas uzraudzībā citā pienācīgi kvalificētā organizācijā, ja tiek ievērotas atbilstošas procedūras, kuras noteiktas tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā un kuras tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde;

c) apkopt ikvienu gaisa kuģi un/vai tā sastāvdaļu, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, jebkurā atrašanās vietā atbilstoši vajadzībai, kas rodas vai nu tādēļ, ka gaisa kuģis nav izmantojams, vai arī tādēļ, ka nepieciešams atbalstīt operatīvo tehnisko apkopi atbilstoši apstākļiem, kuri norādīti tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā;

d) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas izsniegt izmantošanas sertifikātus atbilstoši M.A.612. vai M.A.613. punkta prasībām.

▼B

M.A.616 Organizācijas pārskats

Lai nodrošinātu, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija joprojām atbilst šīs apakšdaļas prasībām, tā regulāri organizē pārskatus.

M.A.617 Izmaiņas apstiprinātajā tehniskās apkopes organizācijā

Lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām, apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija to informē par ikvienu ierosinājumu veikt jebkuru no turpmāk minētajām izmaiņām pirms tās veikšanas:

1. organizācijas nosaukums;

2. organizācijas atrašanās vieta;

3. organizācijas papildu atrašanās vietas;

4. atbildīgais pārvaldnieks;

5. ikviena no personām, kas norādītas M.A.606. iedaļas b) punktā;

6. telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, procedūras, darba joma un sertificējošais personāls, kas varētu ietekmēt apstiprinājumu.

Gadījumos, kad ir ierosinātas izmaiņas personālā, par kurām vadībai nav bijis zināms iepriekš, par tām paziņo, tiklīdz iespējams.

M.A.618 Pastāvīgs apstiprinājuma derīgums

a) Apstiprinājumu izsniedz uz neierobežotu laiku. Tas turpina būt derīgs, kamēr:

1. organizācija atbilst šīs daļas prasībām, saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz atzinumu apstrādi, kā norādīts M.A.619. iedaļā; un

2. kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šīs daļas prasībām; un

3. apstiprinājums nav atcelts vai atsaukts.

▼B

b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājuma sertifikātu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

M.A.619 Atzinumi

a) līmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība M daļas prasībām, kas pazemina drošības standartu un nopietni apdraudēt lidojumu drošību.

b) līmeņa atzinums ir jebkura neatbilstība M daļas prasībām, kas varētu pazemināt drošības standartu un, iespējams, nopietni apdraudēt lidojumu drošību.

c) Pēc tam, kad atbilstoši M.B.605. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ar to ir vienojies.

G APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

M.A.701 Darbības joma

Šajā apakšdaļā noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijai, lai tā varētu saņemt vai pagarināt apstiprinājumu gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadībai.

▼M4

M.A.702 Pieteikums

Pieteikumu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprinājuma saņemšanai vai grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas un tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

▼B

M.A.703 Apstiprinājuma joma

▼M3

a) Par apstiprinājuma piešķiršanu liecina kompetentās iestādes izdotā apliecība, kas iekļauta VI papildinājumā.

▼B

b) Neskarot a) punktu, gaisa komerctransporta gadījumā apstiprinājums ir daļa no aviācijas uzņēmuma sertifikāta, kuru izsniegusi kompetentā iestāde konkrētā gaisa kuģa gadījumā.

▼M3

c) Darbības jomu, kuru paredzēts iekļaut apstiprinājumā, nosaka lidojumderīguma uzturēšanas vadības rokasgrāmatā atbilstoši M.A.704. punkta prasībām.

▼B

M.A.704 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums

a) Apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija izveido pašraksturojumu, kurā ietver šādu informāciju:

1. deklarācija, ko parakstījis atbildīgais pārvaldnieks, lai apstiprinātu, ka organizācija turpinās pastāvīgi strādāt atbilstoši M daļas noteikumiem un pašraksturojumam; un

2. organizācijas darba joma; un

▼M3

3. personas(-u), kas minēta(-as) M.A.706. punkta a), c), d) un i) apakšpunktā, vārds(-i) un amats(-i); un

▼M4

4. struktūrshēma, kurā parādītas attiecīgās atbildības ķēdes starp visām personām, kas minētas M.A.706. iedaļas a) punktā, M.A.706. iedaļas c) punktā, M.A.706. iedaļas d) punktā un M.A.706. iedaļas i) punktā; un

5. M.A.707. iedaļā minētā lidojumderīguma pārbaudes personāla saraksts, atbilstošos gadījumos norādot personālu, kam ir atļauts izsniegt lidošanas atļaujas saskaņā ar M.A.711. iedaļas c) punktu; un

▼B

6. telpu vispārējs apraksts un novietojums; un

7. procedūras, kurās norādīts, kā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija nodrošina atbilstību šīs daļas noteikumiem; un

8. lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma grozīšanas procedūras; un

▼M3

9. apstiprināto gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu sarakstu vai, tādu gaisa kuģu gadījumā, kas nav iesaistīti gaisa komercpārvadājumos, "vispārīgu" un "pamata" tehniskās apkopes programmu sarakstu.

▼B

b) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.

▼M3

c) Neskarot b) apakšpunkta noteikumu, nelielus grozījumus pašraksturojumā var apstiprināt netieši ar netiešās apstiprināšanas procedūras palīdzību. Netiešās apstiprināšanas procedūra definē nelielus atbilstošus grozījumus, to pašraksturojuma ietvaros nosaka lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija un apstiprina kompetentā iestāde, kas atbildīga par šo lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju.

▼B

M.A.705 Telpas

Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija M.A.706. iedaļā minētajam personālam nodrošina atbilstošas biroja telpas attiecīgajās tā atrašanās vietās.

M.A.706 Prasības personālam

a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru tā pilnvaro nodrošināt, ka visi lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbi var tikt finansēti un izpildīti atbilstoši šīs daļas prasībām.

b) Gaisa komerctransporta gadījumā a) punktā minētais atbildīgais pārvaldnieks ir persona, kurš arī pilnvarots nodrošināt, ka visi uzņēmēja pasūtītie darbi var tikt finansēti un paveikti atbilstoši standartam, kas prasīts aviācijas uzņēmuma sertifikāta izsniegšanai.

c) Personai vai personu grupai uztic pienākumu nodrošināt, ka organizācija vienmēr atbilst šās apakšdaļas noteikumiem. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.

d) Gaisa komerctransporta gadījumā atbildīgais pārvaldnieks izraugās noteiktu amata ieņēmēju. Šī persona ir atbildīga par lidojumderīguma uzturēšanas darbu uzraudzību un vadību atbilstoši c) punkta noteikumam.

e) 145. daļā minētā apstiprinātā organizācija saskaņā ar līgumu ar uzņēmēju nenodarbina noteikto amata ieņēmēju, kas minēts d) punktā, ja vien par to nevienojas ar kompetento iestādi.

▼B

f) Organizācijai ir atbilstīgi kvalificēts personāls paredzamā darba veikšanai.

g) Visas c) un d) punktā minētās personas spēj uzrādīt atbilstīgas zināšanas, izglītību un attiecīgu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu.

h) Reģistrē visa personāla, kas nodarbināts lidojumderīguma uzturēšanas vadībā, kvalifikāciju.

▼M3

i) To organizāciju gadījumā, kas pagarina lidojumderīguma pārskata sertifikātus atbilstoši M.A.711. punkta a) apakšpunkta 4. punkta un M.A.901. punkta f) apakšpunkta prasībām, organizācija ieceļ personas, kas ir pilnvarotas šā uzdevuma veikšanai, kuras apstiprina kompetentā iestāde.

j) Organizācija tās lidojumderīguma uzturēšanas rokasgrāmatā nosaka un atjaunina tās (to) personas(-u) vārdu(-us) un amatu(-us), kas minēta(-as) M.A.706. punkta a) apakšpunktā, M.A.706. punkta c) apakšpunktā, M.A.706. punkta d) apakšpunktā un M.A.706. punkta i) apakšpunktā.

▼M4

k) Visiem lieliem gaisa kuģiem un gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa komercpārvadājumiem, organizācija nosaka un uzrauga tā personāla kompetenci, kas iesaistīts lidojumderīguma uzturēšanas vadībā, lidojumderīguma pārbaudē un/vai kvalitātes pārbaužu veikšanā, atbilstoši procedūrai un standartam, par kuru tā vienojas ar kompetento iestādi.

▼B

M.A.707 Lidojumderīguma pārbaudes personāls

▼M4

a) Lai varētu saņemt apstiprinājumu lidojumderīguma pārbaužu veikšanai un atbilstošos gadījumos lidošanas atļauju izdošanai, apstiprinātajai lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai ir atbilstošs lidojumderīguma pārbaudes personāls, kas izdod A iedaļas I apakšiedaļā minētos lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus vai ieteikumus un, ja vajadzīgs, izsniedz lidošanas atļauju saskaņā ar M.A.711. iedaļas c) punktu:

1) Attiecībā uz visiem gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa komercpārvadājumiem, un gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (MTOM) pārsniedz 2 730 kg, izņemot gaisa balonus, personālam ir:

a) vismaz piecu gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā; un

b) attiecīga licence, kas atbilst III pielikuma (66. daļa) prasībām, vai augstākā izglītība aeronavigācijā vai tam līdzvērtīga valsts piešķirta kvalifikācija; un

c) oficiāla aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācība; un

d) amats apstiprinātajā organizācijā ar atbilstošiem pienākumiem;

e) neatkarīgi no nosacījumiem, kas izklāstīti a) līdz d) punktā, M.A.707. iedaļas a) punkta 1.b) apakšpunktā noteikto prasību var aizstāt ar piecu gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas M.A.707. iedaļas a) punkta 1.a) apakšpunktā.

2) Attiecībā uz gaisa kuģiem, kurus neizmanto gaisa komercpārvadājumiem, ar 2 730 kg lielu vai mazāku maksimālo pacelšanās masu (MTOM) un gaisa baloniem personālam ir

a) vismaz trīs gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā; un

▼M4

b) attiecīga licence, kas atbilst III pielikuma (66. daļa) prasībām, vai augstākā izglītība aeronavigācijā vai tam līdzvērtīga valsts piešķirta kvalifikācija; un

c) atbilstoša aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācība; un

d) amats apstiprinātajā organizācijā ar atbilstošiem pienākumiem;

e) Neatkarīgi no nosacījumiem, kas izklāstīti a) līdz d) punktā, M.A.707. iedaļas a) punkta 2.b) apakšpunktā noteikto prasību var aizstāt ar četru gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas M.A.707. iedaļas a) punkta 2.a) apakšpunktā.

▼B

b) Apstiprinātās lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas izvēlētajam lidojumderīguma pārbaudes personālam atļauju šī organizācija var izdot tikai tad, ja to oficiāli ir apstiprinājusi kompetentā iestāde pēc tam, kad tās uzraudzībā apmierinoši veikta lidojumderīguma pārbaude.

c) Organizācija nodrošina, ka lidojumderīguma pārskata personāls var pierādīt atbilstīgu jaunāko pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā.

d) Lidojumderīguma pārbaudes personālu identificē, uzskaitot katru personu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumā kopā ar atsauci uz šīs personas lidojumderīguma pārbaudes atļauju.

e) Organizācija veic uzskaiti par lidojumderīguma pārbaudes personālu, kur iekļauj informāciju par jebkuru atbilstīgu kvalifikāciju, kam pievienots kopsavilkums par attiecīgo lidojumderīguma uzturēšanas vadības pieredzi un apmācību un atļaujas kopiju. Šos uzskaites datus saglabā vēl divus gadus pēc tam, kad lidojumderīguma pārbaudes personāls ir atstājis organizāciju.

M.A.708 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība

a) Visus lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbus veic atbilstoši M daļas A iedaļas C apakšdaļas priekšrakstiem.

b) Katra pārvaldāmā gaisa kuģa gadījumā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija:

1. izveido un vada tehniskās apkopes programmu šim gaisa kuģim, ieskaitot ikvienu piemērojamo uzticamības programmu;

▼M3

2. iesniedz kompetentajai iestādei apstiprināšanai gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu kopā ar grozījumiem tajā, ja vien nav piemērojama netiešās apstiprināšanas procedūra atbilstoši M.A.302. punkta c) apakšpunkta prasībām, un izdod programmas kopiju gaisa kuģa, kuru nelieto komerciāliem pārvadājumiem, īpašniekam;

▼B

3. pārvalda izmaiņu un remontu apstiprināšanu;

4. pārliecinās, ka tehniskā apkope ir veikta atbilstoši apstiprinātajai tehniskās apkopes programmai un nodošana lietošanā notiek atbilstoši M daļas A iedaļas H nodaļas noteikumiem;

5. pārliecinās, ka ir ievēroti visi piemērojamie norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu un operatīvie norādījumi ar ietekmi uz lidojumderīguma uzturēšanu;

6. pārliecinās, ka attiecīgi apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija novērš visus defektus, kas atklāti plānotās tehniskās apkopes laikā vai par kuriem ir ziņots;

▼B

7. pārliecinās, ka gaisa kuģis tiek nogādāts attiecīgi apstiprinātajā tehniskās apkopes organizācijā, kad vien tas ir nepieciešams;

8. koordinē plānoto tehnisko apkopi, norādījumu piemērošanu attiecībā uz lidojumderīgumu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka darbs ir pienācīgi paveikts;

9. pārvalda un arhivē visus lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datus un/vai uzņēmēja tehnisko borta žurnālu;

10. pārliecinās, ka masas un smaguma centra izvietojuma deklarācijā minēts pašreizējais gaisa kuģa statuss.

c) Gaisa komerctransporta gadījumā, ja uzņēmējs nav atbilstīgi apstiprināts saskaņā ar 145. daļas noteikumiem, viņš noslēdz rakstisku uzturēšanas līgumu ar 145. daļā minēto organizāciju vai citu uzņēmēju, kurā izklāsta funkcijas, kas minētas M.A.301. iedaļas 2., 3., 5. un 6. punktā, un nodrošina, ka visus tehniskās apkopes darbus veic 145. daļā minētā apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija un definē atbalstu M.A.712. iedaļas b) punktā minētajām kvalitātes funkcijām. Līgumus par gaisa kuģu tehnisko apkopi bāzē, plānoto operatīvo tehnisko apkopi un dzinēja apkopi un visus turpmākos grozījumus tajos apstiprina kompetentā iestāde. Tomēr attiecībā uz:

1. gaisa kuģi, kam nepieciešama neplānota operatīvā tehniskā apkope, līgums var būt individuālu darbuzdevumu veidā, kas adresēti 145. daļā minētajai tehniskās apkopes organizācijai;

2. sastāvdaļu tehnisko apkopi, ieskaitot dzinēja tehnisko apkopi, c) punktā minētais līgums var būt individuālu darbuzdevumu veidā, kas adresēti 145. daļā minētajai tehniskās apkopes organizācijai.

▼M3

M.A.709 Dokumentācija

a) Veicot lidojumderīguma uzturēšanas darbus, apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija glabā un lieto jaunākos piemērojamos tehniskās apkopes datus, kas norādīti M.A.401. punktā, lai veiktu lidojumderīguma uzturēšanas darbus, kas minēti M.A.708. punktā. Šos datus var sniegt īpašnieks vai uzņēmējs atbilstoši attiecīgajam līgumam, kas noslēgts ar šādu īpašnieku vai uzņēmēju. Šajā gadījumā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai nepieciešams saglabāt šos datus tikai tik ilgi, kamēr spēkā ir līgums, izņemot gadījumus, kurus paredz M.A.714. punktā.

b) Tādu gaisa kuģu gadījumā, kas nepiedalās gaisa komercpārvadājumos, apstiprinātā pastāvīgā lidojumderīguma vadības organizācija var izstrādāt "pamata" un/vai "vispārīgas" tehniskās apkopes programmas, lai būtu iespējams veikt sākotnējo apstiprināšanu un/vai apstiprinājuma darbības jomas paplašināšanu, neslēdzot līgumus, kas minēti šā pielikuma (M daļas) I papildinājumā. Tomēr "pamata" un/vai "vispārīgās" tehniskās apkopes programmas neizslēdz nepieciešamību izveidot atbilstošu gaisa kuģu apkopes programmu, kas ir saskaņā ar M.A.302. punkta prasībām, savlaicīgi pirms M.A.711. punktā minēto tiesību izmantošanas.

▼M4

M.A.710 Lidojumderīguma pārbaude

▼M7

a) Lai izpildītu prasību par M.A.901. iedaļā minēto gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudi, apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija veic pilnu gaisa kuģa uzskaites datu dokumentētu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka:

1) gaisa kuģa korpusa, dzinēja un propellera lidojumstundas un ar tiem saistītie lidojumu cikli ir pareizi reģistrēti; un

▼M7

2) lidojumu rokasgrāmata ir atbilstoša gaisa kuģa konfigurācijai un tajā ir iekļauti jaunākie labojumi un papildinājumi; un

3) visas tehniskās apkopes, kas jāveic gaisa kuģim saskaņā ar apstiprināto tehniskās apkopes programmu, ir veiktas; un

4) visi zināmie defekti ir tikuši novērsti vai, ja vajadzīgs, paziņoti tālāk kontrolētā veidā; un

5) visi piemērojamie norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu ir piemēroti un pareizi reģistrēti; un

6) visas izmaiņas un remonti, kas veikti gaisa kuģim, ir reģistrēti un atbilst Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikumam (21. daļai); un

7) visas ierobežota darbmūža sastāvdaļas, kas iemontētas gaisa kuģī, ir pareizi identificētas, reģistrētas un nav pārsniegušas apstiprinātā darbmūža robežu; un

8) visa tehniskā apkope ir veikta saskaņā ar I pielikumu (M daļa); un

9) pašreizējā masas un smaguma centra izvietojuma deklarācijā ir atspoguļota gaisa kuģa konfigurācija un šis ziņojums ir derīgs; un

10) gaisa kuģis atbilst jaunākajiem labojumiem tipa projektā, kuru apstiprinājusi Aģentūra; un

11) vajadzības gadījumā gaisa kuģim ir pašreizējai gaisa kuģa konfigurācijai atbilstošs trokšņa līmeņa sertifikāts atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) I iedaļas prasībām.

▼M4

b) Apstiprinātās lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas lidojumderīguma pārbaudes personāls veic fizisku gaisa kuģa apsekojumu. Šajā apsekojumā lidojumderīguma pārbaudes personālam, kam nav III pielikumā (66. daļa) noteiktās atbilstīgās kvalifikācijas, palīdz attiecīgi kvalificēts personāls.

c) Gaisa kuģa fiziskā apsekojuma laikā lidojumderīguma pārbaudes personāls pārliecinās par to, ka:

1) visi vajadzīgie marķējumi un trafareti ir pienācīgi piestiprināti; un

2) gaisa kuģis atbilst apstiprinātajai lidojumu rokasgrāmatai; un

3) gaisa kuģa konfigurācija atbilst apstiprinātajai dokumentācijai; un

4) nav nekādu redzamu defektu, kas nebūtu novērsti saskaņā ar M.A.403. iedaļas noteikumiem; un

5) nav atklātas neatbilstības starp gaisa kuģi un a) punktā minēto dokumentēto uzskaites datu pārskatu.

d) Neskarot M.A.901. iedaļas a) punkta noteikumu, lidojumderīguma pārbaudei var paredzēt 90 dienu ilgu maksimālo laiku, nepārtraucot lidojumderīguma pārbaudes darbu gaitu, lai fiziskās pārbaudes varētu notikt tehniskajai apkopei paredzētās pārbaudes laikā.

▼M4

e) I pielikuma (M daļa) III papildinājumā minēto lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (EASA 15.b veidlapa) vai ieteikumu par lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu (EASA 15.a veidlapa) var izdot tikai:

1) saskaņā ar M.A.707. iedaļu atbilstoši pilnvarots lidojumderīguma pārbaudes personāls apstiprinātās lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas vārdā vai sertificējošais personāls M.A.901. iedaļas g) punktā paredzētajos gadījumos; un

2) pēc pārliecināšanās, ka ir veikta pilnīga lidojumderīguma pārbaude un nav neatbilstību, kas apdraud lidojuma drošību.

f) Ikviena gaisa kuģim izdota vai pagarināta lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta kopiju nosūta minētā gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalstij 10 dienu laikā.

g) Aizliegts slēgt apakšlīgumus par lidojumderīguma pārbaudes darbu veikšanu.

h) Ja lidojumderīguma pārbaudes rezultāts ir neskaidrs, to paziņo kompetentajai iestādei pēc iespējas ātri, bet jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 72 stundas pēc tam, kad organizācija ir noteikusi stāvokli, uz kuru pārbaude attiecas.

▼M3

M.A.711 Organizācijas tiesības

a) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas prasībām, var:

▼M4

1. vadīt gaisa kuģu, izņemot komerciālajiem pārvadājumiem izmantoto gaisa kuģu, lidojumderīguma uzturēšanu, kā uzskaitīts apstiprinājuma apliecībā;

▼M3

2. vadīt tāda gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, kuru lieto komerciāliem gaisa pārvadājumiem, ja tas ir norādīts minētā gaisa kuģa apstiprinājuma apliecībā un gaisa kuģa ekspluatanta sertifikātā (*AOC*);

3. organizēt ierobežotu ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītu uzdevumu veikšanu ar jebkādu organizāciju, ar kuru noslēgts līgums un kura strādā saskaņā ar tās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kā uzskaitīts apstiprinājuma apliecībā;

4. atbilstoši M.A.901. punkta f) apakšpunkta noteikumiem pagarināt lidojumderīguma pārbaudes apliecības darbības termiņu, ko izsniegusi kompetentā iestāde vai cita lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļai.

b) Apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas reģistrēta kādā no dalībvalstīm, var papildus tikt apstiprināta, lai veiktu lidojumderīguma pārbaudes, kas minētas M.A.710. punktā un:

1. izsniegtu attiecīgo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu un savlaicīgi pagarinātu tā darbības termiņu atbilstoši M.A.901. punkta c) apakšpunkta 2. punkta vai M.A.901. punkta e) apakšpunkta 2. punkta noteikumiem; un

2. ieteiktu reģistrācijas valsts kompetentajai iestādei veikt lidojumderīguma pārbaudi.

▼M4

c) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, kuras apstiprinājumā ir iekļautas M.A.711. iedaļas b) punktā minētās tiesības, var papildus apstiprināt lidošanas tiesību izdošanai saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) 21.A.711. iedaļas d) punktu tam konkrētajam gaisa kuģim, kuram organizācija ir apstiprināta piešķirt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija apliecina atbilstību apstiprinātiem lidošanas nosacījumiem saskaņā ar M.A.704. iedaļā minētajā pašraksturojumā atbilstoši apstiprinātas procedūras.

▼B

M.A.712 Kvalitātes nodrošināšanas sistēma

a) Lai nodrošinātu, ka apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija turpina atbilst šīs apakšdaļas prasībām, tā izveido kvalitātes nodrošināšanas sistēmu un ieceļ kvalitātes nodrošināšanas pārvaldnieku, lai uzraudzītu atbilstību procedūrām, kas vajadzīgas, lai gaisa kuģis būtu lidojumderīgs. Atbilstības uzraudzībā iekļauj sistēmu atgriezeniskās informācijas nosūtīšanai atbildīgajam pārvaldniekam, lai viņš vajadzības gadījumā veiktu koriģējošu darbību.

b) Kvalitātes nodrošināšanas sistēma uzrauga M daļas A iedaļas G apakšdaļā minētās darbības. Tajā iekļauj vismaz šādas funkcijas:

1. uzraudzīt, lai visas M daļas A iedaļas G apakšdaļas darbības tiktu veiktas atbilstoši apstiprinātajām procedūrām; un

2. uzraudzīt, lai visi līgumā minētie tehniskās apkopes darbi tiktu veikti atbilstoši līgumam; un

3. uzraudzīt nepārtrauktu atbilstību šīs daļas prasībām.

c) Uzskaites datus par šīm darbībām saglabā vismaz divus gadus.

d) Ja apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija ir apstiprināta atbilstoši citas daļas noteikumiem, tad kvalitātes nodrošināšanas sistēmu var apvienot ar to sistēmu, kuras lietošana ir prasīta šajā otrajā daļā.

e) Gaisa komercpārvadājumu gadījumā M daļas A iedaļas G apakšdaļā minētā kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir uzņēmuma kvalitātes nodrošināšanas sistēmas sastāvdaļa.

▼M3

f) Mazas organizācijas gadījumā, kura nevada lidojumderīguma uzturēšanu gaisa kuģiem, kas tiek izmantoti gaisa komerctransportā, kvalitātes nodrošināšanas sistēmu var aizstāt ar regulāru organizācijas pārskatu veikšanu, kas jāapstiprina kompetentajai iestādei, izņemot gadījumus, kad organizācija izsniedz lidojumderīguma pārbaudes apliecības gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) pārsniedz 2 730 kg un kas nav baloni. Gadījumā, ja organizācijai nav kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, organizācija neslēdz līgumus ar citām pusēm par lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanu.

▼B

M.A.713 Izmaiņas apstiprinātajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijā

Lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām, apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija to informē par ikvienu priekšlikumu veikt jebkuru no turpmāk minētajām izmaiņām, pirms šādas izmaiņas notiek:

1. organizācijas nosaukums;

2. organizācijas atrašanās vieta;

▼B

3. organizācijas papildu atrašanās vietas;

4. atbildīgais pārvaldnieks;

5. ikviena no personām, kas norādītas M.A.706. iedaļas c) punktā;

6. telpas, procedūras, darba joma un personāls, kas varētu ietekmēt apstiprinājumu.

Gadījumos, kad ir ierosinātas izmaiņas personālā, par kurām vadībai nav bijis zināms iepriekš, par tām paziņo, tiklīdz iespējams.

▼M4

M.A.714 Uzskaite

a) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem darbiem. Glabā uzskaites datus, kas ir prasīti M.A.305. iedaļā un, ja vajadzīgs, M.A.306. iedaļā.

b) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai ir M.A.711. iedaļas b) punktā minētās tiesības, tā saglabā katra izdotā vai attiecīgi pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta un ieteikuma kopiju kopā ar visiem apliecinošajiem dokumentiem. Papildus tam organizācija saglabā visu to lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu kopijas, kurus tā pagarinājusi, izmantojot M.A.711. a) iedaļas 4. apakšpunktā minētās tiesības.

c) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai ir M.A.711. iedaļas c) punktā minētās tiesības, tā saglabā katras tādas lidošanas atļaujas kopiju, kuru tā izsniegusi saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) 21A.729. iedaļas noteikumiem.

d) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija visu tādu uzskaites datu kopiju, kas minēti b) un c) punktā, vēl līdz diviem gadiem pēc tam, kad gaisa kuģa izmantošana ir izbeigta.

e) Uzskaites datus glabā veidā, kas nodrošina to aizsardzību pret bojājumiem, manipulācijām un zādzību.

f) Visu datoraparatūru, ko lieto, lai nodrošinātu dublējumu, glabā atsevišķi no tās datoraparatūras, kura satur darba datus, vidē, kas nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.

g) Ja gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadība ir nodota citai organizācijai vai personai, visus glabātos uzskaites datus nodod minētajai organizācijai vai personai. Laikposmi, kas norādīti uzskaites datu glabāšanai, turpina attiekties uz minēto organizāciju vai personu.

h) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija pārtrauc savu darbību, visus glabātos uzskaites datus nodod gaisa kuģa īpašniekam.

▼B

M.A.715 Pastāvīgais apstiprinājuma derīgums

a) Apstiprinājumu izsniedz uz neierobežotu laiku. Tas turpina būt derīgs, kamēr:

1. organizācija atbilst šīs daļas prasībām, atbilstoši noteikumiem, kas attiecas uz atzinumu apstrādi, kā norādīts M.A.705. iedaļā; un

2. kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šās daļas prasībām; un

3. apstiprinājums nav atcelts vai atsaukts.

▼B

b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājuma apliecību, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

M.A.716 Atzinumi

a) 1. līmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība M daļas prasībām, kas pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojuma drošību.

b) 2. līmeņa atzinums ir jebkura neatbilstība M daļas prasībām, kas varētu pazemināt drošības standartu un, iespējams, nopietni apdraudēt lidojuma drošību.

c) Pēc tam, kad atbilstoši M.B.705. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajām iestādēm, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ir vienojies ar kompetento iestādi.

H APAKŠDAĻA

IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS

▼M3

M.A.801 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts

a) Izņemot gaisa kuģi, kuru nodevusi lietošanā organizācija, kas apstiprināta atbilstoši II pielikuma (145. daļas) prasībām, izmantošanas sertifikātu izsniedz atbilstoši šīs apakšdaļas noteikumiem.

b) Gaisa kuģi nevar nodot izmantošanai, ja pēc jebkādas tehniskās apkopes veikšanas, pārliecinoties, ka nepieciešamā tehniskā apkope veikta pienācīgi, nav izdots izmantošanas sertifikāts, ko izsniedz:

1. attiecīgais sertificējošais personāls šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas vārdā; vai

2. sertificējošais personāls atbilstoši III pielikuma (66. daļas) prasībām, izņemot kompleksos tehniskās apkopes darbus, kas uzskaitīti šā pielikuma VII papildinājumā, uz kuru attiecināms 1. punkts; vai

3. pilots īpašnieks atbilstoši M.A.803. punkta noteikumiem.

c) Atkāpjoties no M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punkta, *ELA1* gaisa kuģiem, kas netiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos, gaisa kuģu kompleksās tehniskās apkopes darbus, kas uzskatīti VII papildinājumā, var pieņemt sertificējošais personāls, kas minēts M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktā.

d) Atkāpjoties no M.A.801. punkta b) apakšpunkta, neparedzētu situāciju gadījumā, kad gaisa kuģis ir atstādināts no lidojumiem vietā, kur nav pieejama atbilstoši šim pielikumam vai II pielikumam (145. daļai) pienācīgi apstiprināta tehniskās apkopes organizācija un atbilstošs sertificējošais personāls, īpašnieks var pilnvarot jebkuru personu, kurai ir ne mazāk kā triju gadu atbilstoša tehniskās apkopes pieredze un atbilstoša kvalifikācija, veikt tehnisko apkopi atbilstoši standartiem, kas noteikti šā pielikuma D apakšdaļā, un nodot gaisa kuģi izmantošanai. Šajā gadījumā īpašnieks:

1. iegūst un saglabā gaisa kuģa atskaišu informāciju par visām darbībām, kas veiktas, un tās personas kvalifikāciju, kas izdevusi sertifikātu; un

▼M3

2. nodrošina to, ka jebkādu šādu apkopi pārbauda un pieņem pienācīgi pilnvarota persona, kas minēta M.A.801. punkta b) apakšpunktā, vai organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļas vai II daļas (145. daļas) prasībām, tiklīdz tas iespējams, bet laika posmā, kas nav ilgāks par septiņām dienām; un

3. informē organizāciju, kas atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību, ja ar to noslēgts līgums atbilstoši M.A.201. punkta e) apakšpunktam, vai, gadījumā, ja šāds līgums nav noslēgts, kompetento iestādi septiņu dienu laikā no šādas sertifikācijas atļaujas izdošanas.

e) Gaisa kuģa nodošanas lietošanā gadījumā atbilstoši M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punkta vai M.A.801. punkta c) apakšpunkta prasībām sertificējošajam personālam tehniskās apkopes darbu veikšanā var palīdzēt viena vai vairākas personas, kas atrodas tiešā un nepārtrauktā tā uzraudzībā.

f) Gaisa kuģa izmantošanas sertifikātā jābūt vismaz:

1. pamatinformācijai par veikto apkopi un

2. datumam, kad šāda apkope veikta; un

3. organizācijas un/vai personas, kas izdod sertifikātu, identitāte, tostarp:

i) tehniskās apkopes organizācijas, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļai, un sertificējošā personāla, kas izsniedz šādu sertifikātu, apstiprinājuma norāde;

ii) M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punkta vai M.A.801. punkta c) apakšpunkta gadījumā minētā izmantošanas sertifikāta gadījumā sertificējošā personāla, kas izsniedz šādu sertifikātu, identitāte un, ja vajadzīgs, licences numurs;

4. lidojumderīguma vai darbību ierobežojumi, ja tādi ir.

g) Atkāpjoties no b) apakšpunkta un neatkarīgi no h) apakšpunkta noteikumiem, ja noteikto tehnisko apkopi nav iespējams pabeigt, var tikt izdots izmantošanas sertifikāts ar apstiprinātiem gaisa kuģa ierobežojumiem. Šis fakts, kā arī jebkādi piemērojami lidojumderīguma vai darbību ierobežojumi jāatspoguļo gaisa kuģa izmantošanas sertifikātā pirms tā izdošanas kā daļa no informācijas, kas nepieciešama saskaņā ar f) apakšpunkta 4. punktu.

h) Izmantošanas sertifikātu neizsniedz ikvienas zināmas neatbilstības gadījumā, kas apdraud lidojumu drošību.

M.A.802 Gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

a) Izmantošanas sertifikātu izsniedz pēc visu tehniskās apkopes darbu pabeigšanas, kas veikti gaisa kuģa sastāvdaļai atbilstoši M.A.502. punkta prasībām.

▼M7

b) Autorizēts izmantošanas sertifikāts, kas identificēts kā *EASA* 1. veidlapa, uzskatāms par gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu, izņemot gadījumus, kad gaisa kuģa sastāvdaļu tehniskā apkope veikta atbilstoši M.A.502. iedaļas b), d) vai e) punkta prasībām, un šādā gadījumā tehniskajā apkopē jāievēro gaisa kuģa nodošanas izmantošanai procedūras atbilstoši M.A.801. iedaļai.

▼M3

M.A.803 Pilota īpašnieka atļauja

a) Pilots īpašnieks ir persona, kurai:

1. ir derīga pilota licence (vai tai līdzvērtīgs dokuments) ar dalībvalsts attiecīgā tipa vai klases novērtējumu;

2. atsevišķi vai kopīgi pieder apkopjamais gaisa kuģis, un tā īpašnieks ir:

i) viena no reģistrācijas veidlapā minētajām fiziskajām personām; vai

ii) bezpeļņas juridiskas personas, kas darbojas atpūtas jomā, biedrs, ja juridiskā persona ir norādīta reģistrācijas dokumentā kā īpašnieks vai uzņēmējs, un šis biedrs tieši piedalās juridiskās personas lēmumu pieņemšanas procesā un juridiskā persona viņu norīkojusi veikt pilotam īpašniekam atbilstošo gaisa kuģa tehnisko apkopi.

b) Ikviena privāti lietota vienkāršas konstrukcijas gaisa kuģa, kura maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 2 730 kg un mazāka, planiera, planiera ar dzinēju un balona gadījumā pilots īpašnieks var izsniegt izmantošanas sertifikātu pēc paša veiktas ierobežotas tehniskās apkopes, kas uzskaitīta VIII papildinājumā.

c) Ierobežoto tehnisko apkopi, kuru veic pilots īpašnieks, definē M.A.302. punktā minētajā gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā.

d) Izmantošanas sertifikāts jāpievieno reģistrācijas žurnāliem, un tajā jābūt pamatinformācijai par veiktajiem tehniskās apkopes darbiem, izmantotajiem apkopes datiem, dienu, kad šādi apkopes darbi tika veikti, identifikācijai un pilota īpašnieka, kas izsniedz šādu sertifikātu, parakstam un pilota licences numuram.

▼B

I APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

▼M3

M.A.901 Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude

Lai nodrošinātu gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāta spēkā esību, periodiski jāveic gaisa kuģa un tā lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites pārbaude.

a) Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izsniedz atbilstoši III papildinājuma noteikumiem (*EASA* 15.a vai 15.b veidlapa) pēc apmierinošas lidojumderīguma pārbaudes pabeigšanas. Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts ir derīgs vienu gadu.

▼M3

b) Gaisa kuģis kontrolētā vidē ir gaisa kuģis: i) kuru pastāvīgi pārvaldījusi atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas prasībām apstiprināta lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija un kurš nav mainījis organizācijas pēdējo 12 mēnešu laikā; ii) kuru pēdējos 12 mēnešus apkopušas atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļas vai II pielikuma (145. daļas) prasībām apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas. Tajā iekļauj M.A.803. punkta b) apakšpunktā minēto veikto apkopi un nodošanu lietošanā atbilstoši M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. vai 3. punktā minētajiem noteikumiem.

c) Visiem gaisa kuģiem, kas tiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos, un gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) pārsniedz 2 730 kg, izņemot balonus, un kuri atrodas kontrolētā vidē, b) apakšpunktā minētā gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija var, ja tā ir pienācīgi apstiprināta un ievērojot k) apakšpunkta prasības:

1. izsniegt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu atbilstoši M.A.710. punkta noteikumiem; un

2. lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu gadījumā, kurus tā ir izsniegusi, ja gaisa kuģis ir atradies kontrolētā vidē, divreiz pagarināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu uz vienu gadu katrā reizē.

d) Visiem gaisa kuģiem, kuri tiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos, un gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) pārsniedz 2 730 kg, izņemot balonus, un: i) kuri neatrodas kontrolētā vidē vai ii) kuru lidojumderīguma uzturēšanu pārvalda lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kurai nav tiesību veikt lidojumderīguma pārbaudes, lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izsniedz kompetentā iestāde pēc apmierinoša novērtējuma saņemšanas, kura pamatā ir atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas prasībām apstiprinātas lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas ieteikums, kas nosūtīts kopā ar īpašnieka vai uzņēmēja pieteikumu. Šis ieteikums ir pamatots uz lidojumderīguma pārbaudi, kas veikta atbilstoši M.A.710. punkta noteikumiem.

e) Gaisa kuģiem, kuri tiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos un kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 2 730 kg vai mazāka, kā arī baloniem jebkāda lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas prasībām un kuru iecēlis īpašnieks vai uzņēmējs, var, ja tā ir pienācīgi apstiprināta un atbilst k) apakšpunkta prasībām:

1. izsniegt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu atbilstoši M.A.710. punkta noteikumiem; un

2. lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu gadījumā, kurus tā ir izsniegusi, ja gaisa kuģis ir atradies kontrolētā vidē šīs organizācijas pārvaldībā, divreiz pagarināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu uz vienu gadu katrā reizē.

f) Atkāpjoties no M.A.901. punkta c) apakšpunkta 2. punkta un M.A.901. punkta e) apakšpunkta 2. punkta, gaisa kuģiem, kuri atrodas kontrolētā vidē, organizācija, kura minēta b) apakšpunktā un kura vada gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, atbilstoši k) apakšpunkta noteikumiem var divreiz uz vienu gadu katrā reizē pagarināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu, ko izsniegusi kompetentā iestāde vai cita lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļai.

▼M3

g) Atkāpjoties no M.A.901. punkta e) apakšpunkta un M.A.901. punkta i) apakšpunkta 2. punkta, *ELA*1 gaisa kuģiem, kuri netiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos un uz kuriem nav attiecināms M.A.201. punkta i) apakšpunkts, lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu var izsniegt arī kompetentā iestāde pēc apmierinoša novērtējuma saņemšanas, kura pamatā ir kompetentās iestādes oficiāli apstiprināta un III pielikuma (66. daļas) prasībām, kā arī prasībām, ko nosaka M.A.707. punkta a) apakšpunkta 2. punkta a) apakšpunkts, atbilstoša sertificējošā personāla ieteikums, kas nosūtīts kopā ar īpašnieka vai uzņēmēja pieteikumu. Šis ieteikums ir pamatots uz lidojumderīguma pārbaudi, kas veikta atbilstoši M.A.710. punkta noteikumiem, un to izsniedz uz termiņu, kas nepārsniedz divus gadus pēc kārtas.

h) Vienmēr, kad apstākļi norāda uz potenciālā drošības apdraudējuma esību, kompetentā iestāde veic lidojumderīguma pārbaudi un pati izsniedz lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu.

i) Papildus h) apakšpunkta noteikumiem kompetentā iestāde var pati veikt lidojumderīguma pārbaudi un izsniegt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu šādos gadījumos:

▼M4

1. ja gaisa kuģi pārzina saskaņā ar šī pielikuma (M daļa) A iedaļas G apakšiedaļas noteikumiem apstiprināta lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas atrodas trešā valstī;

▼M3

2. visiem baloniem un citiem gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 2 730 kg vai mazāka, ja to pieprasa gaisa kuģa īpašnieks.

j) Ja kompetentā iestāde veic lidojumderīguma pārbaudi un/vai izsniedz lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu pati, īpašniekam un uzņēmējam jānodrošina kompetentajai iestādei:

1. kompetentās iestādes prasītā dokumentācija; un

2. piemērotas telpas tās personālam attiecīgajā vietā; un

3. ja vajadzīgs, personāla atbalsts, kas ir pietiekami kvalificēts atbilstoši III pielikuma (66. daļas) prasībām vai līdzvērtīgām personāla prasībām, kas noteiktas II pielikuma (145. daļas) 145.A.30. punkta j) apakšpunkta 1. un 2. punktā.

k) Nevar izsniegt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu vai pagarināt tā termiņu, ja ir pierādījumi vai pamats uzskatīt, ka gaisa kuģis nav lidojumderīgs.

▼B

M.A.902 Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīgums

a) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts kļūst nederīgs, ja:

1. to aptur vai atsauc; vai

2. lidojumderīguma sertifikātu aptur vai atsauc; vai

3. gaisa kuģis nav dalībvalsts gaisa kuģu reģistrā; vai

4. tipa sertifikāts, ar kuru saskaņā izdots lidojumderīguma sertifikāts, ticis apturēts vai atsaukts.

▼M7

b) Gaisa kuģis nedrīkst pacelties gaisā, ja lidojumderīguma sertifikāts ir nederīgs vai:

1) gaisa kuģa vai jebkuras tam uzmontētas sastāvdaļas lidojumderīguma uzturēšana neatbilst šīs daļas prasībām; vai

▼M7

2) gaisa kuģis neatbilst tipa projektam, kuru apstiprinājusi Aģentūra; vai

3) gaisa kuģis ir ticis lietots, neievērojot apstiprinātās lidojumu rokasgrāmatas vai lidojumderīguma sertifikāta noteiktos ierobežojumus un neveicot atbilstošas darbības; vai

4) gaisa kuģis ir iekļuvis starpgadījumā vai avārijā, kas ietekmē tā lidojumderīgumu, un nav tikušas veiktas atbilstošas darbības, lai atjaunotu tā lidojumderīgumu; vai

5) izmaiņas vai remonts neatbilst Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikumam (21. daļai).

▼B

c) Atceļot vai atsaucot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

M.A.903 Gaisa kuģa pārreģistrācija ES teritorijā

a) Pārreģistrējot gaisa kuģi ES teritorijā, pieteikuma iesniedzējs:

1. informē iepriekšējo dalībvalsti par to, kurā dalībvalstī gaisa kuģis tiks reģistrēts; tad

2. iesniedz pieteikumu jaunajai dalībvalstij, lai tā izsniegtu jaunu lidojumderīguma sertifikātu atbilstoši 21. daļas noteikumiem.

b) Neskarot M.A.902. iedaļas a) punkta 3. apakšpunkta noteikumus, iepriekšējais lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts paliek spēkā līdz tā termiņa beigām.

M.A.904 Gaisa kuģa, kas ievests ES, lidojumderīguma pārbaude

▼M3

a) Ievedot gaisa kuģi no trešās valsts un reģistrējot to dalībvalsts reģistrā, pieteikuma iesniedzējs:

1. iesniedz pieteikumu reģistrācijas dalībvalstij, lai tā izsniegtu jaunu lidojumderīguma sertifikātu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) noteikumiem; un

2. gaisa kuģiem, kas nav jauni gaisa kuģi, organizē pienācīgu lidojumderīguma pārbaudi atbilstoši M.A.901. punkta prasībām; un

3. organizē visus tehniskās apkopes darbus, kas nepieciešami, lai nodrošinātu atbilstību apstiprinātajai tehniskās apkopes programmai saskaņā ar M.A.302. punkta prasībām.

b) Pārliecinoties, ka gaisa kuģis atbilst attiecīgajām prasībām, lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, ja nepieciešams, nosūta dokumentētu ieteikumu reģistrācijas dalībvalstij izsniegt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu.

▼B

c) Īpašnieks reģistrācijas dalībvalsts iestādei ļauj piekļūt gaisa kuģim, lai veiktu inspekciju.

d) Reģistrācijas dalībvalsts izsniedz jaunu lidojumderīguma sertifikātu, kad tā ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst 21. daļas noteikumiem.

e) Dalībvalsts izsniedz arī lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, kas parasti ir derīgs vienu gadu, ja vien dalībvalsts drošības iemeslu dēļ nesamazina šo derīguma termiņu.

▼B

M.A.905 Atzinumi

a) 1. līmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība M daļas prasībām, kas pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojuma drošību.

b) līmeņa atzinums ir jebkura neatbilstība M daļas prasībām, kas varētu pazemināt drošības standartu un, iespējams, nopietni apdraudēt lidojuma drošību.

▼M4

c) Pēc tam, kad atbilstoši M.B.903. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, saskaņā ar M.A.201. iedaļas noteikumiem atbildīgā persona vai organizācija izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru ir panākta vienošanās ar šo kompetento iestādi, ieskaitot attiecīgu koriģējošu darbību, lai novērstu atzinumā konstatētā fakta un tā galvenā cēloņa atkārtošanos.

▼B

B IEDAĻA

PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

M.B.101 Darbības joma

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kurām uzlikts par pienākumu piemērot un ieviest šās daļas A iedaļas prasības.

M.B.102 Kompetentā iestāde

a) *Vispārīgi noteikumi*

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek atbildību par sertifikātu izdošanu, pagarināšanu, apmaiņu, apturēšanu vai atsaukšanu un par lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzīšanu. Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

b) *Resursi*

Personāla skaits ir pietiekams, lai varētu nodrošināt atbilstību prasības, kas sīki izklāstītas šajā B iedaļā.

c) *Kvalifikācija un apmācība*

Personāls, kas iesaistīts M daļā minēto darbību veikšanā, ir pietiekami kvalificēts un tam ir pietiekamas zināšanas, pieredze, sākotnējā apmācība un kvalifikācijas celšanas apmācība, lai veiktu tam uzticētos pienākumus.

d) *Procedūras*

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šīs daļas noteikumi.

Procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

▼M6

———————

▼B

M.A.104 Uzskaite

a) Kompetentās iestādes izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību katra sertifikāta izdošanai, pagarināšanai, maiņai, apturēšanai vai atsaukšanai.

▼B

b) M daļā apstiprināto organizāciju uzraudzībai uzskaitē obligāti iekļauj:

1. pieteikumu organizācijas apstiprināšanai;

2. organizācijas apstiprinājuma apliecību ar visām izmaiņām tajā;

3. pārbaudes programmas kopiju, kurā uzskaitītas dienas, kurās jāveic pārbaudes, un dienas, kad tās veiktas;

4. kompetentās iestādes pastāvīgās uzraudzības uzskaiti, ieskaitot visus pārbaudes uzskaites datus;

5. visas attiecīgās sarakstes kopijas;

6. informāciju par visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumiem;

7. ikvienu ziņojumu no citas kompetentās iestādes, kas attiecas uz organizācijas uzraudzību;

8. organizācijas pašraksturojumu vai rokasgrāmatu un grozījumus tajā;

9. jebkura cita dokumenta kopiju, kuru tieši ir apstiprinājusi kompetentā iestāde.

c) Glabāšanas periods b) punktā minētā uzskaites datiem ir vismaz četri gadi.

d) Obligātajā uzskaitē, kas vajadzīga katra gaisa kuģa uzraudzībai, iekļauj vismaz šādu dokumentu kopijas:

1. gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāts;

2. lidojumderīguma pārbaudes sertifikāti;

3. A iedaļas G apakšdaļā minētie organizācijas ieteikumi;

4. ziņojumi no lidojumderīguma pārbaudēm, kuras ir tieši veikusi dalībvalsts;

5. visa attiecīgā sarakste, kas attiecas uz gaisa kuģi;

6. informācija par ikvienu atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumu(-iem);

▼M4

7. ikviens dokuments, kuru ir apstiprinājusi kompetentā iestāde saskaņā ar Regulas Nr. 3922/91 I pielikumu (M daļa) vai III pielikumu (ES-OPS).

▼B

e) Uzskaites datus, kas norādīti d) punktā, saglabā divus gadus pēc tam, kad gaisa kuģi vairs neizmanto.

f) Visa uzskaite, kas norādīta M.B.104. iedaļā, ir pieejama pēc citas dalībvalsts vai Aģentūras pieprasījuma.

M.A.105 Savstarpējā apmaiņa ar informāciju

a) Lai veicinātu lidojumu drošības uzlabojumu, kompetentās iestādes piedalās savstarpējā apmaiņā ar visu vajadzīgo informāciju atbilstoši Pamatregulas 11. pantam.

b) Neskarot dalībvalstu kompetenci, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā, kas attiecas uz vairākām dalībvalstīm, attiecīgās kompetentās iestādes palīdz viena otrai, lai veiktu vajadzīgo uzraudzību.

▼B

B APAKŠDAĻA

ATBILDĪBA

M.B.201 Pienākumi

Kompetentās iestādes, kuras norādītas M.1. daļā, ir atbildīgas par inspekciju un izmeklēšanas veikšanu, lai pārbaudītu, vai ir ievērotas šīs daļas prasības.

C APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

M.B.301 Tehniskās apkopes programma

a) Kompetentā iestāde pārbauda, vai tehniskās apkopes programma atbilst M.A.302. iedaļas prasībām.

b) Ja vien nav norādīts citādi ►M3 M.A.302. punkta c) apakšpunktā ◄, tehniskās apkopes programmu un grozījumus tajā tieši apstiprina kompetentā iestāde.

c) Netiešā apstiprinājuma gadījumā tehniskās apkopes programmas procedūru apstiprina kompetentā iestāde ar lidojumderīguma uzturēšanas vadības pašraksturojuma palīdzību.

d) Lai apstiprinātu tehniskās apkopes programmu atbilstoši b) punkta noteikumiem, kompetentajai iestādei ir pieejami visi dati, kuri prasīti ►M3 M.A.302. punkta d), e) un f) apakšpunktā ◄.

M.B.302 Atbrīvojumi

Visus atbrīvojumus, kas piešķirti atbilstoši Pamatregulas ►M3 14. panta 4. punktam ◄, reģistrē un saglabā kompetentā iestāde.

M.B.303 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzība

▼M3

a) Kompetentā iestāde izveido apsekojuma programmu, lai uzraudzītu tās reģistrā esošās gaisa kuģu flotes lidojumderīguma statusu.

▼B

b) Apsekojumu programmā iekļauj gaisa kuģu ražojumu paraugu apsekojumus.

c) Programmu izveido, ņemot vērā reģistrā esošo gaisa kuģu skaitu, uz vietas pieejamās zināšanas un iepriekšējās uzraudzības darbības.

d) Ražojumu apsekojums ir vērsts uz vairākiem liela riska lidojumderīguma elementiem un identificē ikvienu atzinumu. Turklāt kompetentā iestāde analizē katru atzinumu, lai noteiktu tā galveno cēloni.

e) Visus atzinumus rakstveidā paziņo personai vai organizācijai, kas ir atbildīga atbilstoši M.A.201. iedaļas noteikumiem.

f) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, novēršanas pasākumus un ieteikumus.

g) Ja gaisa kuģu apsekojumu laikā ir atrasti pierādījumi par to neatbilstību M daļas prasībai, kompetentā iestāde veic pasākumus atbilstoši M.B.903. iedaļas noteikumiem.

▼B

h) Ja atzinuma galvenais iemesls norāda uz neatbilstību citas daļas vai jebkuras apakšdaļas noteikumiem, neatbilstību novērš tādā veidā, kāds norādīts attiecīgajā daļā.

▼M3

i) Lai atvieglotu atbilstošu izpildes pasākumu īstenošanu, kompetentās iestādes apmainās ar informāciju par konstatētajām neatbilstībām saskaņā ar h) apakšpunkta noteikumiem.

▼B

M.B.304 Atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

a) balstoties uz pamatotiem iemesliem potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu; vai

b) aptur, atsauc vai ierobežo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu atbilstoši M.B.303. iedaļas g) punkta noteikumiem.

D APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

(Vēl attiecīgi jāizstrādā)

E APAKŠDAĻA

SASTĀVDAĻAS

(vēl attiecīgi jāizstrādā)

F APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

M.B.601 Piemērošana

Ja tehniskās apkopes uzņēmumi atrodas vairāk nekā vienā dalībvalstī, apstiprinājuma pārbaudi un pastāvīgo uzraudzību veic kopā ar kompetentajām iestādēm, kuras iecēlušas tās dalībvalstis, kuru teritorijās atrodas pārējie apkopes uzņēmumi.

M.B.602 Sākotnējais apstiprinājums

a) Ja M.A.606. iedaļas a) un b) punkta prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde rakstveidā pieteikuma iesniedzējam oficiāli norāda savu apstiprinājumu M.A.606. iedaļas a) un b) punktā minētajam personālam.

b) Kompetentā iestāde nosaka, ka tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā minētās procedūras atbilst M daļas A iedaļas F apakšdaļas noteikumiem un nodrošina, ka atbildīgais pārvaldnieks paraksta saistību deklarāciju.

c) Kompetentā iestāde pārbauda, vai organizācija atbilst M daļas A iedaļas F apakšdaļas prasībām.

d) Sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku sasauc vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā, lai pārliecinātos, ka viņš pilnīgi saprot apstiprinājuma nozīmi un iemeslu, kāpēc jāparaksta saistību deklarācija par organizācijas atbilstību rokasgrāmatā norādītajām procedūrām.

e) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.

▼B

f) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.

g) Sākotnējā apstiprinājuma gadījumā pirms apstiprinājuma izsniegšanas visus atzinumus labo organizācija un noslēdz kompetentā iestāde.

M.B.603 Apstiprinājuma izsniegšana

a) Kompetentā iestāde izsniedz pieteikuma iesniedzējam *EASA* 3. veidlapas apstiprinājuma apliecību (V papildinājums), kurā iekļauta apstiprinājuma joma, ja tehniskās apkopes organizācija atbilst piemērojamajiem šīs daļas punktu noteikumiem.

b) Kompetentā iestāde norāda nosacījumus, kas pievienoti apstiprinājumam *EASA* 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā.

c) Atsauces numuru iekļauj *EASA* 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā tā, kā norādījusi Aģentūra.

M.B.604 Pastāvīgā uzraudzība

a) Kompetentā iestāde glabā un atjauno programmu attiecībā uz katru M daļas A iedaļas F apakšdaļā minēto apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju, kas atrodas tās uzraudzībā, kurā uzskaitītas dienas, kurās ir veicama pārbaude un dienas, kad šādas pārbaudes veiktas.

b) Katra organizācija pilnīgi tiek pārbaudīta laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

c) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.

d) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.

e) Vismaz reizi 24 mēnešos sasauc sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš ir informēts par būtiskajiem jautājumiem, kas rodas šādu pārbaužu laikā.

M.B.605 Atzinumi

a) Ja pārbaužu laikā vai citādā veidā atrod pierādījumus par to, ka pastāv neatbilstība M daļas prasībām, kompetentā iestāde veic turpmāk minētās darbības:

1. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem, kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai atkarībā no 1. līmeņa atzinuma pakāpes pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu tehniskās apkopes organizācijai līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi koriģējošu darbību.

2. Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā pirmā posma beigās un atbilstoši atzinuma raksturam kompetentā iestāde var pagarināt laikposmu vēl par trīs mēnešiem atbilstoši apmierinošam koriģējošo darbību plānam.

b) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā grafikā, kuru tā ir noteikusi.

▼M3

M.B.606 Izmaiņas

a) Kompetentā iestāde atbilst visiem piemērojamajiem sākotnējā apstiprinājuma elementiem ikvienas organizācijas izmaiņas gadījumā, par kuru ziņots atbilstoši M.A.617. punkta prasībām.

▼M3

b) Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien tā nenosaka, ka apstiprinājums ir jāaptur šo izmaiņu būtības vai mēroga dēļ.

c) Gadījumos, kad tiek veiktas jebkādas izmaiņas tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā:

1. tiešas izmaiņu apstiprināšanas gadījumā atbilstoši M.A.604. punkta b) apakšpunkta prasībām kompetentā iestāde pārbauda, vai rokasgrāmatā norādītās procedūras atbilst šā pielikuma (M daļas) prasībām, pirms oficiāli paziņot apstiprinātajai organizācijai par apstiprinājumu;

2. gadījumā, ja tiek izmantota netiešas izmaiņu apstiprināšanas procedūra izmaiņu apstiprināšanai atbilstoši M.A.604. punkta c) apakšpunkta prasībām, kompetentā iestāde nodrošina to, ka: i) izmaiņas saglabājas nelielas un ii) tai ir pietiekama kontrole pār izmaiņu apstiprināšanu, lai nodrošinātu to, ka tās turpina būt atbilstošas šā pielikuma (M daļas) prasībām.

▼B

M.B.607 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai

b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši M.B.605. iedaļas noteikumiem.

G APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

M.B.701 Piemērošana

a) Gaisa komercpārvadājumu gadījumā kompetentā iestāde saņem apstiprinājuma izdošanai kopā ar sākotnējo pieteikumu aviācijas uzņēmuma sertifikāta saņemšanai un, vajadzības gadījumā, jebkuru izmaiņu, kas piemērojama, un par katru ekspluatējamā gaisa kuģa tipu:

1. lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu;

2. uzņēmēja gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas;

3. gaisa kuģa tehnisko borta žurnālu;

4. ja vajadzīgs, uzturēšanas līgumu, kas noslēgti starp uzņēmēju un 145. daļā minēto apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju, tehnisko specifikāciju.

b) Ja tehniskās apkopes objekti atrodas vairāk nekā vienā dalībvalstī, apstiprinājuma izmeklēšanu un pastāvīgo uzraudzību veic kopā ar kompetentajām iestādēm, kuras iecēlušas tās dalībvalstis, kuru teritorijās atrodas šie tehniskās apkopes objekti.

M.B.702 Sākotnējā apstiprināšana

a) Ja M.A.706. iedaļas a), c) un d) punkta un M.A.707. iedaļas prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde rakstveidā pieteikuma iesniedzējam oficiāli norāda savu apstiprinājumu M.A.706. iedaļas a), c) un d) punktā un M.A.707. iedaļā minētajam personālam.

▼B

b) Kompetentā iestāde pārliecinās, ka lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumā minētās procedūras atbilst M daļas A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem, un nodrošina, ka atbildīgais pārvaldnieks paraksta saistību deklarāciju.

c) Kompetentā iestāde pārbauda organizācijas atbilstību M daļas A iedaļas G apakšdaļas prasībām.

d) Sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku sasauc vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā, lai pārliecinātos, ka viņš pilnīgi saprot apstiprinājuma nozīmi un iemeslu, kāpēc jāparaksta pašraksturojuma deklarācija par organizācijas atbilstību pašraksturojumā norādītajām procedūrām.

e) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.

f) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.

g) Sākotnējā apstiprinājuma gadījumā pirms apstiprinājuma izsniegšanas visus atzinumus labo organizācija un noslēdz kompetentā iestāde.

M.B.703 Apstiprinājuma izsniegšana

a) Kompetentā iestāde izsniedz pieteikuma iesniedzējam *EASA* 14. veidlapas apstiprinājuma apliecību (VI papildinājums), kurā iekļauta apstiprinājuma joma, ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilst M daļas A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem.

b) Kompetentā iestāde norāda apstiprinājuma derīgumu *EASA* 14. veidlapas apstiprinājuma apliecībā.

c) Atsauces numuru iekļauj 14. veidlapas apstiprinājuma apliecībā tā, kā norādījusi Aģentūra.

d) Gaisa komercpārvadājumu gadījumā informācija, kas minēta *EASA* 14. veidlapā, tiks iekļauta aviācijas uzņēmuma sertifikātā.

M.B.704 Pastāvīgā uzraudzība

a) Kompetentā iestāde glabā un uztur programmu attiecībā uz katru M daļas A iedaļas G apakšdaļā minēto apstiprināto lidojumderīguma uzturēšanas organizāciju, kas atrodas tās uzraudzībā, kurā uzskaitītas dienas, kurās veicama pārbaude, un dienas, kad šādas pārbaudes veiktas.

b) Katra organizācija pilnīgi tiek pārbaudīta laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

c) Gaisa kuģa, kuru pārvalda M daļas B iedaļas G apakšdaļā minētā apstiprinātā organizācija, attiecīgo paraugu apseko ik pēc 24 mēnešiem. Parauga lielumu nosaka kompetentā iestāde, balstoties uz iepriekšējo pārbaužu un ražojumu apsekojumu atzinumiem.

d) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.

e) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.

f) Vismaz reizi 24 mēnešos sasauc sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš ir informēts par būtiskajiem jautājumiem, kas radušies šādu pārbaužu laikā.

▼B

M.B.705 Atzinumi

a) Ja pārbaužu laikā vai citādā veidā atrod pierādījumus par to, ka pastāv neatbilstība M daļas prasībām, kompetentā iestāde veic turpmāk minētās darbības:

1. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai atkarībā no 1. līmeņa atzinuma pakāpes pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu apkopes organizācijai līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi koriģējošu darbību.

2. Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā pirmā posma beigās un atbilstoši atzinuma raksturam, kompetentā iestāde var pagarināt laikposmu par vēl trim mēnešiem atbilstoši apmierinošam koriģējošu darbību plānam.

b) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā laika posma termiņā, kuru tā ir noteikusi.

▼M3

M.B.706 Izmaiņas

a) Kompetentā iestāde atbilst visiem piemērojamajiem sākotnējā apstiprinājuma elementiem ikvienas organizācijas izmaiņas gadījumā, par kuru ziņots atbilstoši M.A.713. punkta prasībām.

b) Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien tā nenosaka, ka apstiprinājums ir jāaptur šo izmaiņu būtības vai mēroga dēļ.

c) Jebkādu izmaiņu gadījumā, kas veiktas lidojumderīguma uzturēšanas rokasgrāmatā:

1. tiešas izmaiņu apstiprināšanas gadījumā atbilstoši M.A.704. punkta b) apakšpunkta prasībām kompetentā iestāde pārbauda, vai rokasgrāmatā norādītās procedūras atbilst šā pielikuma (M daļas) prasībām, pirms oficiāli paziņot apstiprinātajai organizācijai par apstiprinājumu;

2. gadījumā, ja tiek izmantota netiešas izmaiņu apstiprināšanas procedūra izmaiņu apstiprināšanai atbilstoši M.A.704. punkta c) apakšpunkta prasībām, kompetentā iestāde nodrošina to, ka: i) izmaiņas saglabājas nelielas un ii) tai ir pietiekama kontrole pār izmaiņu apstiprināšanu, lai nodrošinātu to, ka tās turpina būt atbilstošas šā pielikuma (M daļas) prasībām.

▼B

M.B.707 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai

b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši M.B.705. iedaļas noteikumiem.

H APAKŠDAĻA

IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS

(vēl attiecīgi jāizstrādā)

▼B

I APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

M.B.901 Ieteikumu novērtējums

Saņemot pieteikumu un ar to saistīto lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta ieteikumu saskaņā ar ►M3 M.A.901. punktu ◄:

1. Kompetentās iestādes attiecīgi kvalificēts personāls pārbauda, vai paziņojums par atbilstību, kas ietverts ieteikumā, pierāda, ka ir tikusi veikta pilna M.A.710. iedaļā minētā lidojumderīguma pārbaude.

2. Kompetentā iestāde izpēta un var turpmāk pieprasīt papildu informāciju, lai pamatotu ieteikuma novērtējumu.

▼M3

M.B.902 Kompetentās iestādes veiktā lidojumderīguma pārbaude

a) Ja kompetentā iestāde veic lidojumderīguma pārbaudi un izsniedz lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu *EASA* 15.a veidlapā (III papildinājums), tā veic lidojumderīguma pārbaudi atbilstoši M.A.710. punkta prasībām.

b) Kompetentajai iestādei ir atbilstošs personāls lidojumderīguma pārbaužu veikšanai.

1. Visu gaisa kuģu, kas tiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos, gadījumā un gaisa kuģu, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) pārsniedz 2 730 kg, izņemot balonus, gadījumā šim personālam ir:

a) vismaz piecu gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā; un

b) attiecīga III pielikuma (66. daļas) prasībām atbilstoša licence vai nacionāli atzīta tehniskās apkopes personāla kvalifikācija, kas atbilst gaisa kuģa kategorijai (ja III pielikumā (66. daļā) ir atsauce uz nacionālajiem noteikumiem), vai zinātņu grāds aeronavigācijā vai tam līdzvērtīgs; un

c) oficiāla apmācība aeronavigācijas tehniskajā apkopē; un

d) amats ar atbilstošiem pienākumiem.

Neatkarīgi no iepriekš minētā a) līdz d) apakšpunkta noteikumiem prasību, ko paredz M.B.902. punkta b) apakšpunkta 1. punkta b) apakšpunkts, var aizstāt ar piecu gadu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā papildus pieredzei, ko jau nosaka M.B.902. punkta b) apakšpunkta 1. punkta a) apakšpunkta prasība.

2. Gaisa kuģu, kas netiek izmantoti gaisa komercpārvadājumos, gadījumā un gaisa kuģu, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir mazāka vai vienāda ar 2 730 kg, kā arī balonu gadījumā šim personālam ir:

a) vismaz trīs gadus ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā; un

b) attiecīga III pielikuma (66. daļas) prasībām atbilstoša licence vai nacionāli atzīta tehniskās apkopes personāla kvalifikācija, kas atbilst gaisa kuģa kategorijai (ja III pielikumā (66. daļā) ir atsauce uz nacionālajiem noteikumiem), vai zinātņu grāds aeronavigācijā vai tam līdzvērtīgs; un

c) atbilstoša apmācība aeronavigācijas apkopē; un

▼M3

d) amats ar atbilstošiem pienākumiem.

Neatkarīgi no iepriekš minētā a) līdz d) apakšpunkta noteikumiem prasību, ko paredz M.B.902. punkta b) apakšpunkta 2. punkta b) apakšpunkts, var aizstāt ar četru gadu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā papildus pieredzei, ko jau nosaka M.B.902. punkta b) apakšpunkta 2. punkta a) apakšpunkta prasība.

c) Kompetentā iestāde veic uzskaiti par personālu lidojumderīguma pārbaužu veikšanai, kur iekļauj informāciju par jebkuru atbilstīgu kvalifikāciju, kam pievienots kopsavilkums par attiecīgo lidojumderīguma uzturēšanas vadības pieredzi un apmācību.

d) Kompetentajai iestādei, veicot lidojumderīguma pārbaudi, ir piekļuve piemērojamajiem datiem, kā norādīts M.A.305., M.A.306. un M.A.401. punktā.

e) Personāls, kas veic lidojumderīguma pārbaudi, pēc apmierinoši veiktas lidojumderīguma pārbaudes izsniedz 15.a veidlapu.

▼B

M.B.903 Atzinumi

Ja gaisa kuģu apsekojumu laikā vai citā veidā atrod pierādījumus par neatbilstību M daļas prasībām, kompetentā iestāde veic turpmāk minētās darbības:

1. attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde pieprasa veikt attiecīgu koriģējošu darbību pirms jebkādu lidojumu uzsākšanas, un tā veic tūlītēju darbību, lai atsauktu vai apturētu lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu;

2. attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka koriģējošo darbību, kas ir atbilstoša atzinuma raksturam.

▼B

I papildinājums

Lidojumderīguma uzturēšanas vienošanās

1. Kad īpašnieks, atbilstoši M.A.201. iedaļas noteikumiem, vienojas ar M daļas A iedaļas G apakšdaļā minēto apstiprināto lidojumderīguma uzturēšanas organizāciju par lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbu veikšanu, pēc kompetentās iestādes pieprasījuma, īpašnieks reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei nosūta šās vienošanās kopiju, tiklīdz to ir parakstījušas abas puses.

2. Vienošanos izveido, ņemot vērā M daļas prasības, un tajā definē parakstītāju pienākumus attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu.

3. Tajā vismaz min:

— gaisa kuģa reģistrāciju,

— gaisa kuģa tipu,

— gaisa kuģa sērijas numuru,

— gaisa kuģa īpašnieka vai reģistrētā nomnieka vārdu/nosaukumu vai informāciju par sabiedrību, ieskaitot tās adresi,

informāciju par M daļas A iedaļas G apakšdaļā minēto apstiprināto lidojumderīguma uzturēšanas organizāciju, ieskaitot tās adresi.

4. Tajā norāda turpmāk minēto:

“Īpašnieks uztic apstiprinātai gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai tehniskās apkopes programmas izveidi, kuru apstiprina tās dalībvalsts lidojumderīguma uzturēšanas iestādes, kurā reģistrēts gaisa kuģis, un gaisa kuģa tehniskās apkopes darbu organizēšanu apstiprinātajā organizācijā atbilstoši minētajai programmai.

Saskaņā ar šo vienošanos abi parakstītāji apņemas ievērot attiecīgās šīs vienošanās saistības.

Īpašnieks apliecina, ka visa informācija, kuru viņš sniedzis apstiprinātajai organizācijai attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, ir un būs precīza un ka gaisa kuģim netiks izdarītas izmaiņas bez apstiprinātās organizācijas iepriekšējas piekrišanas.

Gadījumā, ja viens no parakstītājiem neievēro šīs vienošanās noteikumus, tā zaudē spēku. Šādā gadījumā īpašnieks saglabā pilnu atbildību par katru darbu, kas saistīts ar gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, un īpašnieks apņemas informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes divu nedēļu laikā.”

5. Kad īpašnieks atbilstoši M.A.201. iedaļas noteikumiem noslēdz līgumu ar M daļas A iedaļas G apakšdaļā minētoapstiprināto lidojumderīguma uzturēšanas organizāciju, katras puses saistības sadala šādi:

▼M3

5.1. Apstiprinātās organizācijas pienākumi:

1. ietvert gaisa kuģa tipu tās apstiprinājuma jomā;

2. ievērot turpmāk uzskaitītos nosacījumus gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanai:

a) izveidot tehniskās apkopes programmu gaisa kuģim, ieskaitot ikvienu izveidoto drošības programmu, ja nepieciešams;

▼M3

b) noteikt tehniskās apkopes uzdevumus (tehniskās apkopes programmā), ko var veikt pilots īpašnieks atbilstoši M.A.803. punkta c) apakšpunktam;

c) organizēt gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas apstiprināšanu;

d) tiklīdz tā ir apstiprināta, izsniegt šīs programmas kopiju īpašniekam;

e) organizēt saistošo pārbaudi ar gaisa kuģa iepriekšējo tehniskās apkopes programmu;

f) organizēt visus tehniskās apkopes darbus, kuri jāveic apstiprinātai tehniskās apkopes organizācijai;

g) organizēt, lai visas piemērojamās lidojumderīguma direktīvas tiktu piemērotas;

h) organizēt, lai apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija novērstu visus defektus, kuri atklāti plānotās tehniskās apkopes vai lidojumderīguma pārbaudes laikā vai par kuriem ir ziņojis īpašnieks;

i) koordinēt plānoto tehnisko apkopi, lidojumderīguma direktīvu piemērošanu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudes prasības;

j) informēt īpašnieku katru reizi, kad nepieciešams gaisa kuģi nogādāt apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai;

k) pārvaldīt visus tehniskās uzskaites datus;

l) arhivēt visus tehniskās uzskaites datus;

3. atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) noteikumiem organizēt ikvienas izmaiņas gaisa kuģim apstiprināšanu, pirms tā tiek veikta;

4. atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļas) noteikumiem organizēt ikviena remonta gaisa kuģim apstiprināšanu, pirms tas tiek veikts;

5. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ik reizi, kad īpašnieks pēc šīs organizācijas pieprasījuma nav nodevis gaisa kuģi apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai;

6. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ik reizi, kad nav tikusi ievērota šī vienošanās;

7. ja vajadzīgs, veikt gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudi un izsniegt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu vai ieteikumu reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei;

8. desmit dienu laikā nosūtīt ikviena izsniegtā vai pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta kopiju reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei;

9. ziņot par visiem atgadījumiem, kā to nosaka piemērojamie noteikumi;

10. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ik reizi, kad jebkura no pusēm denonsē šo vienošanos.

▼**M3**

5.2. Īpašnieka pienākumi:

1. ir vispārīga izpratne par apstiprināto tehniskās apkopes programmu;
2. ir vispārīga izpratne par šā pielikuma (M daļas) prasībām;
3. nogādā gaisa kuģi apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai, pēc vienošanās ar šo organizāciju noteiktajā laikā, kas izvēlēts pēc tās pieprasījuma;
4. neveic izmaiņas gaisa kuģim bez iepriekšējas apspriešanās ar apstiprināto organizāciju;
5. informē apstiprināto organizāciju par visiem tehniskās apkopes darbiem, kas veikti izņēmuma kārtā un bez apstiprinātās organizācijas ziņas un uzraudzības;
6. ziņo apstiprinātajai organizācijai par visiem defektiem, kas atklāti darbību laikā, ar reģistrācijas žurnālu palīdzību;
7. informē reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ik reizi, kad jebkura no pusēm denonsē šo vienošanos.
8. informē reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi un apstiprināto organizāciju ik reizi, kad gaisa kuģis ir pārdots;
9. ziņo par visiem atgadījumiem, kā to nosaka piemērojamie noteikumi;
10. regulāri informē apstiprināto organizāciju par gaisa kuģa lidojumstundām un sniedz citus datus par tā izmantošanu saskaņā ar vienošanos, kas noslēgta ar apstiprināto organizāciju;
11. ievada izmantošanas sertifikātu reģistrācijas žurnālos, kā noteikts M.A.803. punkta d) apakšpunktā, veicot pilota īpašnieka tehnisko apkopi, nepārkāpjot tehniskās apkopes uzdevumu ierobežojumu sarakstu, kā noteikts apstiprinātajā tehniskās apkopes programmā atbilstoši M.A.803. punkta c) apakšpunkta noteikumiem;
12. informē apstiprināto lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, kas atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību, ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc ikviena pilota īpašnieka veiktā tehniskās apkopes uzdevuma atbilstoši M.A.305. punkta a) apakšpunktam.

▼M4

II papildinājums

Autorizēts izmantošanas sertifikāts – *EASA* 1. veidlapa

Šie norādījumi attiecas tikai uz *EASA* 1. veidlapas lietošanu tehniskās apkopes vajadzībām. Pievērst uzmanību Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) I papildinājumam, kas attiecas uz *EASA* 1. veidlapas lietošanu ražošanas vajadzībām.

1. MĒRĶIS UN DARBĪBAS JOMA

1.1. Sertifikāta galvenais nolūks ir deklarēt ražojumiem, daļām un ierīcēm (turpmāk "vienība(-as)") veikto tehniskās apkopes darbu lidojumderīgumu.

1.2. Starp sertifikātu un vienību(-ām) jāizveido saikne. Dokumenta sastādītājam jāsaglabā sertifikāts tādā formā, kas ļauj pārbaudīt sākotnējos datus.

1.3. Sertifikātu pieņem daudzas lidojumderīguma iestādes, bet pieņemšana arī var būt atkarīga no divpusējiem nolīgumiem un/vai lidojumderīguma iestādes politikas. Šajā sertifikātā minētie "apstiprinātie projekta dati" tādā gadījumā attiecas uz datiem, ko apstiprinājusi importētājas valsts lidojumderīguma iestāde.

1.4. Sertifikāts nav paziņojums par piegādi vai nosūtīšanu.

1.5. Šis sertifikāts neļauj nodot gaisa kuģi izmantošanā.

1.6. Sertifikāts nav atļauja vienības uzstādīšanai konkrētā gaisa kuģī, dzinējā vai propellerī, bet ļauj galalietotājam noteikt to, kāds ir tās lidojumderīguma apstiprinājuma statuss.

1.7. Viens sertifikāts nedrīkst attiekties gan uz vienībām, kas izlaistas no ražošanas, gan vienībām, kurām veikta tehniskā apkope.

2. VISPĀRĒJAIS FORMĀTS

2.1. Sertifikātam jāatbilst pievienotajam formātam, ieskaitot bloku numurus un katra bloka izvietojumu. Tomēr katra bloka izmēri var atšķirties atbilstoši konkrētajam lietojumam, bet ne tādā mērā, ka sertifikāts kļūst neatpazīstams.

2.2. Sertifikātam jābūt "ainavorientācijā", bet vispārējos izmērus var ievērojami palielināt vai samazināt tiktāl, lai sertifikāts joprojām būtu atpazīstams un salasāms. Ja rodas šaubas, jākonsultējas ar kompetento iestādi.

2.3. Paziņojumu par lietotāja/uzstādītāja atbildību var izvietot jebkurā veidlapas pusē.

2.4. Drukai jābūt skaidrai un salasāmai, lai to viegli varētu lasīt.

2.5. Sertifikāts ir vai nu iepriekš izdrukāts, vai arī izdrukājams no datora, bet jebkurā gadījumā līniju un rakstzīmju drukājumam jābūt skaidram un salasāmam, kā arī jāatbilst noteiktajam formātam.

2.6. Sertifikātam jābūt angļu valodā un, ja vajadzīgs, vienā vai vairākās citās valodās.

2.7. Sertifikātā ierakstāmā informācija ir vai nu mašīnrakstā/datora drukā, vai rokrakstā, lietojot drukātos burtus, un tai jābūt viegli lasāmai.

▼M4

2.8. Lielākai skaidrībai saīsinājumu skaits jāsamazina līdz minimumam.

2.9. Dokumenta sastādītājs var izmantot sertifikāta otrajā pusē esošo laukumu papildu informācijas ierakstīšanai, bet nedrīkst tajā ierakstīt nekādu apliecinošo paziņojumu. Ja tiek izmantota sertifikāta otrā puse, tas vienmēr jānorāda attiecīgajā blokā sertifikāta priekšējā pusē.

3. KOPIJAS

3.1. Nav ierobežojumu attiecībā uz sertifikāta kopiju skaitu, kas nosūtītas klientam vai kuras ir saglabājis dokumenta sastādītājs.

4. KĻŪDA(-AS) SERTIFIKĀTĀ

4.1. Ja galalietotājs konstatē sertifikātā kļūdu(-as), viņš par tām rakstiski informē sastādītāju. Sastādītājs var izdot jaunu sertifikātu tikai tad, ja kļūdu(-as) var pārbaudīt un labot.

4.2. Uz jaunā sertifikāta ir jābūt jaunam veidlapas numuram, parakstam un datumam.

4.3. Lūgumu par jauna sertifikāta piešķiršanu var apmierināt bez vienības(-u) stāvokļa atkārtotas pārbaudes. Jaunais sertifikāts nav paziņojums par pašreizējo stāvokli, bet tajā jābūt atsaucei uz iepriekšējo sertifikātu, 12. blokā iekļaujot šādu paziņojumu: "Ar šo sertifikātu tiek labota(-as) kļūda(-as) [ierakstīt sākotnējo izdošanas datumu] izsniegtā sertifikāta [ierakstīt veidlapas sākotnējo numuru][ierakstīt laboto(-os) bloku(-us)] blokā(-os)], un tas neattiecas uz atbilstību/stāvokli/nodošanu izmantošanai." Abi sertifikāti jāsaglabā atbilstoši pirmā sertifikāta glabāšanas laikam.

5. IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTA AIZPILDĪŠANA, KO VEIC DOKUMENTA SASTĀDĪTĀJS

1. bloks. Apstiprinātāja kompetentā iestāde/valsts

Norāda tās kompetentās iestādes nosaukumu un valsti, kuras jurisdikcijā sertifikāts ir izsniegts. Ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, ieraksta tikai "*EASA*".

2. bloks. *EASA* 1. veidlapas galvene

"AUTORIZĒTS IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS –

EASA 1. VEIDLAPA"

3. bloks. Veidlapas numurs

Ieraksta unikālu numuru atbilstoši 4. blokā norādītās iestādes numerācijas sistēmai/kārtībai; tajā var ietilpt burtciparu rakstzīmes.

4. bloks. Organizācijas nosaukums un adrese

Ieraksta tās apstiprinātās organizācijas pilnu nosaukumu un adresi (sk. *EASA* 3. veidlapu), kas nodod šajā sertifikātā aptverto darbu. Ir atļauti logotipi utt., ja logotipus var ietilpināt šajā blokā.

5. bloks. Darbuzdevums/līgums/rēķins

Lai vieglāk varētu izsekot tam, pie kura klienta atrodas vienība(-as), ieraksta darbuzdevuma numuru, līguma numuru, rēķina numuru vai līdzīgu atsauces numuru.

▼M4

6. bloks. Vienība

Ja ir vairāk kā viena pozīcija, ieraksta pozīciju numurus. Šis bloks ir ērti izmantojams savstarpējām norādēm uz "Piezīmēm" 12. blokā.

7. bloks. Apraksts

Ieraksta vienības nosaukumu un aprakstu. Priekšroka dodama lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos vai tehniskās apkopes datos (piem. "Ilustrētajā detaļu katalogā","Gaisa kuģu tehniskās apkopes rokasgrāmatā","Ekspluatācijas biļetenā","Detaļu tehniskās apkopes rokasgrāmatā") lietotajam terminam.

8. bloks. Detaļas numurs

Ieraksta detaļas numuru, kā tas ir norādīts uz vienības vai birkas/iesaiņojuma. Dzinēja vai propellera apzīmēšanai var izmantot tipa apzīmējumu.

9. bloks. Daudzums

Norāda vienību skaitu.

10. bloks Sērijas numurs

Ja noteikumos ir prasīts, lai vienībai tiktu norādīts sērijas numurs, to ieraksta šeit. Papildus var ierakstīt arī jebkuru citu sērijas numuru, kas noteikumos nav prasīts. Ja vienība nav apzīmēta ar sērijas numuru, ieraksta "N/A".

11. bloks. Statuss/darbs

Turpmāk ir aprakstīti ieraksti, ko atļauts izdarīt 11. blokā. Ieraksta tikai vienu no šiem apzīmējumiem; ja piemērojams ir vairāk nekā viens apzīmējums, lieto to, kurš visprecīzāk apraksta lielāko daļu veiktā darba un/vai vienības statusu.

i) *Kapitāli izremontēts.* Process, kas nodrošina, ka vienība pilnīgi atbilst visām piemērojamām ekspluatācijas pielaidēm, kas noteiktas tipa sertifikāta turētāja vai iekārtu ražotāja lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos vai datos, ko apstiprinājusi vai pieņēmusi iestāde. Vienība ir vismaz izjaukta, iztīrīta, pārbaudīta, ja vajadzīgs, saremontēta, no jauna samontēta un testēta saskaņā ar iepriekš norādītajiem datiem.

ii) *Remontēts.* Defekta(-u) labošana saskaņā ar piemērojamu standartu (*).

iii) *Pārbaudīts/testēts.* Pārbaude, mērījumi utt. atbilstoši piemērojamam standartam (*) (piem. vizuāla apsekošana, funkcionāla testēšana, pārbaude uz stenda utt.).

iv) *Modificēts.* Vienības modificēšana, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamam standartam (*).

12. bloks. Piezīmes

Vai nu tieši, vai atsaucoties uz pavaddokumentiem, kas vajadzīgi lietotājam vai uzstādītājam, lai noteiktu vienības(-u) lidojumderīgumu attiecībā uz sertificējamo darbu, apraksta darbu, kas norādīts 11. blokā. Ja vajadzīgs, var lietot atsevišķu lapu, ievietojot atsauci galvenajā *EASA* 1. veidlapā. Katrā paziņojumā jābūt skaidri norādītam, uz kuru(-ām) 6. bloka vienību(-ām) paziņojums attiecas.

(*) Piemērojams standarts ir ražošanas/projektēšanas/tehniskās apkopes/kvalitātes standarts, metode, paņēmiens vai prakse, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde vai kura tai ir pieņemama. Piemērojamais standarts tiek aprakstīts 12. blokā.

▼M4

12. blokā ierakstāmās informācijas piemēri:

i) izmantotie tehniskās apkopes dati, ieskaitot pārbaudes statusu un atsauces;

ii) atbilstība lidojumderīguma norādījumiem vai apkopes biļeteniem;

iii) veiktie remonti;

iv) veiktās modifikācijas;

v) uzstādītās rezerves daļas;

vi) ierobežota darbmūža detaļu statuss;

vii) atkāpes no klienta darbuzdevuma;

viii) paziņojumi par nodošanu izmantošanā, lai izpildītu ārvalsts civilās aviācijas institūcijas tehniskās apkopes prasību;

ix) informācija, kas jāpievieno sūtījumam, kurā ir iztrūkumi vai kas pēc piegādes no jauna jāsaliek;

x) tehniskās apkopes organizācijām, kas apstiprinātas saskaņā ar I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļu, – M.A.613. iedaļā minētais gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts:

"Apliecinājums, ka, ja vien šajā blokā nav norādīts citādi, darbs, kas minēts 11. blokā un aprakstīts šajā blokā, ir paveikts atbilstoši Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) A iedaļas F apakšiedaļai un saistībā ar šo darbu vienība ir uzskatāma par gatavu nodošanai izmantošanā. TĀ NAV NODOŠANA IZMANTOŠANĀ SASKAŅĀ AR REGULAS (EK) NR. 2042/2003 II PIELIKUMU (145. DAĻA)."

Ja dati tiek izdrukāti no elektroniskas *EASA* 1. veidlapas, šajā blokā ieraksta jebkurus atbilstošus datus, kuri nav piemēroti ierakstīšanai citos blokos.

13.a–13.e bloks

Vispārējas prasības 13.a-13.e blokam: Neizmanto tehniskās apkopes darbu nodošanai. Ieēno, iekrāso vai citādi atzīmē, lai novērstu tā nejaušu vai neatļautu izmantošanu.

14.a bloks

Atzīmē atbilstošo(-ās) aili(-es), norādot noteikumus, kas attiecas uz pabeigto darbu. Ja ir izdarīta atzīme ailē "Citi noteikumi, kas norādīti 12. blokā", tad 12. blokā norāda citas(-u) lidojumderīguma iestādes(-žu) noteikumus. Izdara atzīmi vismaz vienā ailē vai, ja nepieciešams, abās ailēs.

Par visu veidu tehnisko apkopi, ko veikušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) A iedaļas F apakšiedaļu apstiprinātas organizācijas, izdara atzīmi ailē "Citi noteikumi, kas norādīti 12. blokā" un 12. blokā ieraksta sertifikāta paziņojumu par nodošanu. Šajā gadījumā vārdi "ja vien šajā blokā nav norādīts citādi" attiecas uz šādiem gadījumiem:

a) ja tehnisko apkopi nav bijis iespējams pabeigt,

b) ja tehniskajā apkopē ir atkāpes no I pielikumā (M daļa) noteiktā standarta,

c) ja tehniskā apkope ir veikta saskaņā ar prasību, kas ir atšķirīga no I pielikumā (M daļa) norādītās prasības. Šajā gadījumā 12. blokā norāda attiecīgo valsts tiesību aktu.

▼M4

Par visu veidu tehnisko apkopi, kuru veikušas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2042/2003 II pielikuma (145. daļa) A iedaļu apstiprinātas organizācijas, sertifikācijas paziņojums "ja vien 12. blokā nav norādīts citādi" attiecas uz šādiem gadījumiem:

a) ja tehnisko apkopi nav bijis iespējams pabeigt;

b) ja tehniskajā apkopē ir atkāpes no II pielikumā (145. daļa) noteiktā standarta;

c) ja tehniskā apkope ir veikta saskaņā ar prasību, kas ir atšķirīga no II pielikumā (145. daļa) norādītās prasības. Šajā gadījumā 12. blokā norāda attiecīgo valsts tiesību aktu.

14.b bloks. Pilnvarotā paraksts

Šajā ailē jābūt pilnvarotās personas parakstam. Šo bloku drīkst parakstīt tikai personas, kas īpaši pilnvarotas saskaņā ar kompetentās iestādes tiesību aktiem un politiku. Lai atvieglotu atpazīšanu, var pievienot unikālu numuru, kas identificē pilnvaroto personu.

14.c bloks. Sertifikāta/Apstiprinājuma numurs

Ieraksta sertifikāta/apstiprinājuma numuru vai atsauci uz to Numuru vai atsauci piešķir kompetentā iestāde.

14.d bloks. Vārds, uzvārds

Skaidri salasāmā veidā ieraksta tās personas vārdu un uzvārdu, kas paraksta 14.b bloku.

14.e bloks. Datums

Ieraksta 14.b bloka parakstīšanas datumu; datumam jābūt ierakstītam formātā dd = 2 cipari, kas norāda dienu, mmm = mēneša 3 pirmie burti, gggg = 4 cipari, kas norāda gadu.

Lietotāja/uzstādītāja pienākumi

Sertifikātā jāizvieto šāds paziņojums, kas informē galalietotājus par to, ka viņi netiek atbrīvoti no atbildības attiecībā uz jebkuras vienības, kurai ir pievienota šī veidlapa, uzstādīšanu un izmantošanu.

"ŠIS SERTIFIKĀTS AUTOMĀTISKI NEPILNVARO VEIKT UZSTĀDĪŠANU.

JA LIETOTĀJS/UZSTĀDĪTĀJS VEIC DARBU SASKAŅĀ AR TĀDAS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS IESTĀDES NOTEIKUMIEM, KAS NAV 1. BLOKĀ NORĀDĪTĀ LIDOJUMDERĪGUMA IESTĀDE, LIETOTĀJAM/UZSTĀDĪTĀJAM IR NOTEIKTI JĀPĀRLIECINĀS, KA VIŅA/VIŅAS VALSTS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS IESTĀDE ATZĪST 1. BLOKĀ NORĀDĪTĀS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS IESTĀDES APSTIPRINĀTĀS VIENĪBAS.

PAZIŅOJUMI, KAS MINĒTI 13.A UN 14.A BLOKĀ, NAV UZSTĀDĪŠANAS SERTIFIKĀTS. VISOS GADĪJUMOS, PIRMS GAISA KUĢI VAR NODOT LIETOŠANĀ, GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES UZSKAITĒ JĀBŪT IEKĻAUTAM UZSTĀDĪŠANAS SERTIFIKĀTAM, KAS IZSNIEGTS ATBILSTOŠI LIETOTĀJA/UZSTĀDĪTĀJA VALSTS NOTEIKUMIEM."

<table>
<tr><td colspan="2">1. Apstiprinātāja kompetentā iestāde/valsts</td><td colspan="3">2. AUTORIZĒTS IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS –
EASA 1. VEIDLAPA</td><td>3. Veidlapas numurs</td></tr>
<tr><td colspan="5">4. Organizācijas nosaukums un adrese</td><td>5. Darbuzdevums/līgums/rēķins</td></tr>
<tr><td>6. Vienība</td><td>7. Apraksts</td><td>8. Detaļas Nr.</td><td>9. Daudzums</td><td>10. Sērijas Nr.</td><td>11. Statuss/darbs</td></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr>
<tr><td colspan="6">12. Piezīmes</td></tr>
<tr><td colspan="3">13a. Apliecina, ka iepriekšminētās vienības ir ražotas
☐ atbilstoši apstiprinātiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī
☐ neapstiprinātajiem projekta datiem, kas norādīti</td><td colspan="3">14a. ☐ 145.A.50 daļa. Nodošana. ☐ Citi noteikumi, kas norādīti 12. blokā.
Apliecina, ka, ja vien 12. blokā nav norādīts citādi, darbs, kas minēts 11. blokā un aprakstīts 12. blokā, ir paveikts atbilstoši 145. daļai un saistībā ar šo darbu vienības ir uzskatāmas par gatavām nodošanai izmantošanā.</td></tr>
<tr><td colspan="2">13b. Pilnvarotā paraksts</td><td>13c. Apstiprinājuma/atļaujas numurs</td><td colspan="2">14b. Pilnvarotā paraksts</td><td>14c. Sertifikāta/apstiprinājuma atsauces Nr.</td></tr>
<tr><td colspan="2">13d. Vārds, uzvārds</td><td>13e. Datums (dd mmm gggg)</td><td colspan="2">14d. Vārds, uzvārds</td><td>14e. Datums (dd mmm gggg)</td></tr>
<tr><td colspan="6">LIETOTĀJA/UZSTĀDĪTĀJA PIENĀKUMI
Šis sertifikāts automātiski nepilnvaro veikt vienības(-u) uzstādīšanu.
Ja lietotājs/uzstādītājs veic darbu saskaņā ar tādas lidojumderīguma uzturēšanas iestādes tiesību aktiem, kas nav 1. blokā norādītā lidojumderīguma iestāde, ir būtiski, lai lietotājs/uzstādītājs pārliecinās, ka viņa/viņas valsts lidojumderīguma uzturēšanas iestāde atzīst 1. blokā norādītās lidojumderīguma iestādes apstiprinātās vienības.
Paziņojumi, kas minēti 13.a un 14.a blokā, nav uzstādīšanas sertifikāts. Visos gadījumos gaisa kuģa tehniskās apkopes uzskaitē ir iekļauts uzstādīšanas sertifikāts, kas izsniegts atbilstoši lietotāja/uzstādītāja valsts tiesību aktiem, pirms gaisa kuģi var nodot lietošanā.</td></tr>
</table>

EASA 1. veidlapa - MF/145 2. izdevums

▼M4

III papildinājums

Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts – EASA 15.veidlapa

[DALĪBVALSTS]

Eiropas Savienības dalībvalsts (*)

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

ARC numurs: .....

Atbilstoši patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 šī lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) A iedaļas G apakšiedaļu,

[APSTIPRINĀTĀS ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS UN ADRESE]

Apstiprinājuma atsauce: DALĪBVALSTS KODS].MG [NNNN]

ir veikusi lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma M.A.710 iedaļu turpmāk minētajam gaisa kuģim:

Gaisa kuģa izgatavotājs: .....

Izgatavotāja apzīmējums: .....

Gaisa kuģa reģistrācija: .....

Gaisa kuģa sērijas numurs .....

un šis gaisa kuģis uzskatāms par lidojumderīgu pārbaudes veikšanas laikā.

Izdošanas datums: ..... Derīguma termiņa beigu datums: .....

Parakstījis: ..... Atļauja Nr.: .....

1. pagarinājums: Gaisa kuģis pēdējā gada laikā ir atradies kontrolētā vidē atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma M.A.901. iedaļas noteikumiem. Gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu šā sertifikāta izdošanas laikā.

Izdošanas datums: ..... Derīguma termiņa beigu datums: .....

Parakstījis: ..... Atļauja Nr.: .....

Uzņēmuma nosaukums: ..... Apstiprinājuma atsauce: .....

2. pagarinājums: Gaisa kuģis pēdējā gada laikā ir atradies kontrolētā vidē atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma M.A.901. iedaļas noteikumiem. Gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu šā sertifikāta izdošanas laikā.

Izdošanas datums: ..... Derīguma termiņa beigu datums: .....

Parakstījis: ..... Atļauja Nr.: .....

Uzņēmuma nosaukums: ..... Apstiprinājuma atsauce: .....

EASA 15.b veidlapa – 3. izdevums

(*) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts.

▼M4

[DALĪBVALSTS]

Eiropas Savienības dalībvalsts (*)

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

ARC numurs: .....

Atbilstoši patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE] ar šo apstiprina, ka turpmāk minētais gaisa kuģis:

Gaisa kuģa izgatavotājs: .....

Izgatavotāja apzīmējums: .....

Gaisa kuģa reģistrācija: .....

Gaisa kuģa sērijas numurs .....

ir uzskatāms par lidojumderīgu pārbaudes veikšanas laikā.

Izdošanas datums: ..... Derīguma termiņa beigu datums: .....

Parakstījis: ..... Atļauja Nr.: .....

1. pagarinājums: Gaisa kuģis pēdējā gada laikā ir atradies kontrolētā vidē atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma M.A.901. iedaļas noteikumiem. Gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu šā sertifikāta izdošanas laikā.

Izdošanas datums: ..... Derīguma termiņa beigu datums: .....

Parakstījis: ..... Atļauja Nr.: .....

Uzņēmuma nosaukums: ..... Apstiprinājuma atsauce: .....

2. pagarinājums: Gaisa kuģis pēdējā gada laikā ir atradies kontrolētā vidē atbilstoši Komisijas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma M.A.901. iedaļas noteikumiem. Gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu šā sertifikāta izdošanas laikā.

Izdošanas datums: ..... Derīguma termiņa beigu datums: .....

Parakstījis: ..... Atļauja Nr.: .....

Uzņēmuma nosaukums: ..... Apstiprinājuma atsauce: .....

EASA 15.a veidlapa – 3. izdevums

(*) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts.

▼M4

IV papildinājums

Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

1. Ja vien nav norādīts citādi 12. punktā minēto vismazāko organizāciju gadījumā, 13. punktā norādītajā tabulā ir standartizēta sistēma tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai saskaņā ar I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļu un II pielikumu (145. daļa). Organizācijai jāpiešķir apstiprinājums, sākot no vienas klases un novērtējuma ar ierobežojumiem līdz visām klasēm un novērtējumiem ar ierobežojumiem.

2. Apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai ir jānorāda *darba joma* ne vien 13. punktā minētajā tabulā, bet arī savā tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā/pašraksturojumā. Skatīt arī 11. punktu.

3. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā norādītā darba joma nosaka precīzas apstiprinājuma robežas kompetentās iestādes piešķirtajā(-ās) klasē(-ēs) un novērtējumā(-os). Tādēļ ir svarīgi, lai apstiprinājuma klase(-es) un novērtējums(-i) ir savietojami ar organizācijas darba jomu.

4. *A kategorijas klases novērtējums* nozīmē to, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var veikt tehnisko apkopi gaisa kuģim un jebkurai tā sastāvdaļai (ieskaitot dzinējus/palīgdzinējus) saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes datiem vai, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem tikai tad, ja šādas sastāvdaļas ir uzmontētas gaisa kuģim. Tomēr šāda tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts A novērtējums, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes vajadzībām, lai atvieglotu tai piekļuvi, izņemot gadījumos, kad šāda nomontēšana izraisa vajadzību pēc papildu tehniskās apkopes, kas neatbilst šā punkta noteikumiem. Tas notiek, ievērojot pašraksturojumā minēto tehniskās apkopes organizācijas kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei. Iedaļā par ierobežojumiem tiks norādīta šādas tehniskās apkopes joma, tādējādi norādot apstiprinājuma jomu.

5. *B kategorijas klases novērtējums* nozīmē to, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var veikt tehnisko apkopi neuzstādītam dzinējam, un/vai palīgdzinējam un/vai palīgdzinēja sastāvdaļām saskaņā ar dzinēja un/vai palīgdzinēja tehniskās apkopes datiem vai, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem tikai tad, ja šādas sastāvdaļas ir uzmontētas dzinējam un/vai palīgdzinējam. Tomēr šāda tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts B novērtējums, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes vajadzībām, lai atvieglotu tai piekļuvi, izņemot gadījumos, kad šāda nomontēšana izraisa vajadzību pēc papildu tehniskās apkopes, kas neatbilst šī punkta noteikumiem. Iedaļā par ierobežojumiem tiks norādīta šādas tehniskās apkopes joma, tādējādi norādot apstiprinājuma jomu. Tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts B klases novērtējums, var veikt apkopi arī neuzstādītam dzinējam "bāzes" un "operatīvās" tehniskās apkopes laikā, ievērojot pašraksturojumā minēto tehniskās apkopes organizācijas kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minētajā darba jomā norāda šādu darbību, ja to atļauj kompetentā iestāde.

▼M4

6. *C kategorijas klases novērtējums* nozīmē to, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var veikt apkopi nomontētām sastāvdaļām (izņemot dzinējus un palīgdzinējus), kas paredzētas iemontēšanai gaisa kuģī vai dzinējā/palīgdzinējā. Iedaļā par ierobežojumiem tiks norādīta šādas tehniskās apkopes joma, tādējādi norādot apstiprinājuma jomu. Tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts C klases novērtējums, var arī veikt tehnisko apkopi iemontētai sastāvdaļai bāzes un operatīvās tehniskās apkopes laikā vai arī dzinēja/palīgdzinēja tehniskās apkopes telpās, ievērojot tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minēto kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minētajā darba jomā norāda šādu darbību, ja to atļauj kompetentā iestāde.

7. *D kategorijas klases novērtējums* ir pašaptverošs klases novērtējums, kas nav obligāti saistīts ar konkrētu gaisa kuģi, dzinēju vai citu sastāvdaļu. D1 – nesagraujošās testēšanas (*NDT*) novērtējums ir vajadzīgs tikai tādai apstiprinātai tehniskās apkopes organizācijai, kura veic *NDT* kā konkrētu darbu citas organizācijas vajadzībām. Tehniskās apkopes organizācija, kam piešķirts klases novērtējums A, B vai C kategorijā, var veikt *NDT* ražojumiem, ko tā apkopj atbilstoši tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumam, kurā minētas *NDT* procedūras, neņemot vērā D1 klases novērtējumu.

8. Tehniskās apkopes organizācijām, kas apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļa), *A kategorijas klases novērtējumus* iedala "bāzes" vai "operatīvajā" tehniskajā apkopē. Šāda organizācija var tikt apstiprināta vai nu "bāzes", vai "operatīvās" tehniskās apkopes vai arī abu veikšanai. Jāatzīmē, ka "operatīvās" tehniskās apkopes uzņēmumam, kas atrodas galvenā bāzes tehniskās apkopes uzņēmuma atrašanās vietā, nepieciešams "operatīvās" tehniskās apkopes apstiprinājums.

9. Iedaļa "*Ierobežojums*" ir paredzēta, lai ļautu kompetentajai iestādei elastīgi pielāgot apstiprinājumu jebkurai konkrētai organizācijai. Novērtējumus apstiprinājumā min tikai tad, ja tie ir atbilstoši ierobežoti. 13. punktā minētajā tabulā ir norādīti iespējamo ierobežojumu veidi. Lai arī tehniskā apkope ir norādīta katras klases novērtējuma beigās, ja organizācijai tā ir piemērotāk, ir pieņemami, ka tiek uzsvērts tehniskās apkopes darbs nevis gaisa kuģa vai dzinēja tips vai izgatavotājs (piemērs varētu būt radioelektronisko sistēmu uzstādīšana un apkope). Šāda pieminēšana iedaļā "Ierobežojums" norāda, ka tehniskās apkopes organizācija ir apstiprināta tehniskās apkopes veikšanai līdz šim konkrētajam tipam/uzdevumam, to ieskaitot.

10. Ja attiecībā uz A un B klasi iedaļā "Ierobežojums" ir norāde uz *sēriju, tipu un grupu*, sērija nozīmē tādu konkrētu tipa sēriju, kā *Airbus* 300, 310 vai 319, vai *Boeing* 737-300 sēriju, vai *RB* 211-524 sēriju, vai *Cessna* 150 vai *Cessna* 172, vai *Beech* 55 sēriju, vai kontinentālo O-200 sēriju utt.; tips nozīmē konkrētu tipu vai modeli, piemēram, *Airbus* 310-240 tipu, vai *RB* 211-524 *B4* tipu vai *Cessna* 172RG tipu; var minēt jebkuru skaitu sēriju vai tipu; grupa nozīmē, piemēram, *Cessna* gaisa kuģi ar vienu virzuļdzinēju vai *Lycoming* virzuļdzinējus bez kompresoriem utt.

11. Ja izmanto *garu spēju sarakstu*, kurā bieži varētu tikt izdarīti grozījumi, tad šādus grozījumus var izdarīt saskaņā ar netiešā apstiprinājuma procedūru, kas minēta atbilstoši M.A604. iedaļas c) punktā un M.B.606. iedaļas c) punktā vai 145.A.70. iedaļas c) punktā un 145.B40. iedaļā.

▼**M4**

12. *Tehniskās apkopes organizācijai, kura* visu tehniskās apkopes darbu plānošanai un veikšanai *nodarbina tikai vienu personu*, var būt tikai ierobežota mēroga apstiprinājuma novērtējums. Maksimālie pieļaujamie ierobežojumi ir šādi:

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS
GAISA KUĢA KLASE	NOVĒRTĒJUMS A2 LIDMAŠĪNAS 5 700 KG UN MAZĀK	AR VIRZUĻDZINĒJU, 5 700 KG UN MAZĀK
GAISA KUĢA KLASE	NOVĒRTĒJUMS A3 HELI-KOPTERI	AR VIENU VIRZUĻDZINĒJU, 3 175 KG UN MAZĀK
GAISA KUĢA KLASE	NOVĒRTĒJUMS A4 GAISA KUĢIS, KAS NAV MINĒTIE A1, A2 UN A3	NAV IEROBEŽOJUMU
DZINĒJU KLASE	NOVĒRTĒJUMS B2 VIRZUĻD-ZINĒJI	MAZĀKA PAR 450 ZS
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV PILNĪGI NOKOMPLEKTĒTI DZINĒJI VAI PALĪGDZINĒJI	C1 LĪDZ C22	KĀ NORĀDĪTS SPĒJU SARAKSTĀ
SPECIALIZĒTĀ KLASE	D1 NDT	JĀNORĀDA *NDT* METODE(-ES)

Jāatzīmē, ka kompetentā iestāde var vēl vairāk ierobežot šādas organizācijas darbību, nosakot apstiprinājuma jomu atkarībā no konkrētās organizācijas iespējām.

13. *Tabula*

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
GAISA KUĢIS	A1 Lidmašīnas ar svaru virs 5 700 kg	[Novērtējums rezervēts tehniskās apkopes organizācijām, kas apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļa)] [Norāda lidmašīnas izgatavotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbus] *Piemērs: Airbus A320. sērija*	[JĀ/NĒ]*	[JĀ/NĒ]*
	A2 Lidmašīnas ar svaru 5 700 kg un mazāk	[Norāda lidmašīnas izgatavotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbus] *Piemērs: DHC-6 Twin Otter sērija*	[JĀ/NĒ]*	[JĀ/NĒ]*
	A3 Helikopteri	[Norāda helikoptera izgata-votāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)] *Piemērs: Robinson R44*	[JĀ/NĒ]*	[JĀ/NĒ]*
	A4 Gaisa kuģi, kas nav minētie A1, A2 un A3	[Norāda gaisa kuģa sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)]	[JĀ/NĒ]*	[JĀ/NĒ]*

▼**M4**

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
DZINĒJI	B1 Turbodzinējs	[Norāda dzinēja sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)] *Piemērs: PT6A sērija*		
	B2 Virzuļdzinējs	[Norāda dzinēja ražotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)]		
	B3 Palīgdzinējs	[Norāda dzinēja izgatavotāju vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)]		
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV PILNĪGI NOKOMPLEKTĒTI DZINĒJI VAI PALĪGDZINĒJI	C1 Gaisa kondicionēšana un hermetizēšana	[Norāda gaisa kuģa tipu vai tā izgatavotāju, vai sastāvdaļas ražotāju vai konkrēto sastāvdaļu un/vai izmanto savstarpējās atsauces uz spēju sarakstu, kas minēts pašraksturojumā, un/vai tehniskās apkopes uzdevumu(-iem)] *Piemērs: PT6A Fuel Control*		
	C2 Automātiskā lidojuma vadība			
	C3 Sakari un navigācija			
	C4 Durvis – lūkas			
	C5 Elektroenerģija un lampas			
	C6 Aprīkojums			
	C7 Dzinējs – palīgdzinējs			
	C8 Lidojuma vadības ierīces			
	C9 Degviela			
	C10 Helikopters – rotori			
	C11 Helikopters – transmisija			
	C12 Hidraulika			
	C13 Indikācijas – ierakstīšanas sistēma			
	C14 Šasija			
	C15 Skābeklis			
	C16 Propelleri			
	C17 Pneimatika un vakuums			
	C18 Aizsardzība pret apledojumu/lietu/ugunsgrēku			
	C19 Logi			
	C20 Korpusa konstrukcija			

▼**M4**

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
	C21 Ūdens balasts			
	C22 Piedziņas pastiprinātājs			
SPECIAL-IZĒTIE PAKALPOJUMI	D1 Nesagraujošā testēšana	[Norāda konkrētu(-as) *NDT* metodi(-es)]		

▼M4

V papildinājums

I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā minētās tehniskās apkopes organizācijas apstiprināšana

1. lapa no 2

[DALĪBVALSTS] (*)

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA APLIECĪBA

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MF.[XXXX]

Atbilstoši patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulai (EK) Nr. 2042/2003 un saskaņā ar turpmāko nosacījumu [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apstiprina, ka:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir tehniskās apkopes organizācija atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) A iedaļas F apakšiedaļai, un ir apstiprināta, lai veiktu to ražojumu, daļu un ierīču tehnisko apkopi, kuras uzskaitītas pievienotajā apstiprinājuma sarakstā, un izdotu attiecīgos izmantošanas sertifikātus, lietojot iepriekš minēto atsauces numuru.

NOSACĪJUMI:

1. Šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļas A iedaļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatas iedaļā par darba jomu, un

2. Šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā, un

3. Šis apstiprinājums ir derīgs tiktāl, ciktāl apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija atbilst Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikumam (M daļai).

4. Atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atcelts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Pārskatīšanas datums: .....

Pārskatītais apstiprinājums Nr: .....

Parakstījis: .....

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3. veidlapa – MF 2. izdevums

(*) vai EASA, ja kompetentā iestāde ir EASA.

(**) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts vai kompetentā iestāde ir *EASA.*

▼M4

2. lapa no 2

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA SARAKSTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MF.XXXX

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS
GAISA KUĢIS (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
DZINĒJI (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV PILNĪGI NOKOMPLEKTĒTI DZINĒJI VAI PALĪGDZINĒJI (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
SPECIALIZĒTIE PAKALPOJUMI (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)

Šis apstiprinājums attiecas tikai uz tiem ražojumiem, daļām un ierīcēm un darbībām, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatas iedaļā par darba apjomu.

Atsauce uz tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatu: .....

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Datums, kad apstiprinājums pēdējo reizi pārskatīts: ..... Pārskatītais apstiprinājums Nr.: .....

Parakstījis: .....

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3. veidlapa – MF 2. izdevums

(*) vai EASA, ja kompetentā iestāde ir EASA

(**) Attiecīgi svītrot, ja organizācija nav apstiprināta.

(***) Aizpildīt, norādot attiecīgo novērtējumu un ierobežojumu.

▼M4

VI papildinājums

I pielikuma (M daļa) G apakšiedaļā minētās lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprināšana

[DALĪBVALSTS] (*)

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA APLIECĪBA

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MG.XXXX (atsauce AOC XX.XXXX)

Atbilstoši patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulai (EK) Nr. 2042/2003 un saskaņā ar turpmāko nosacījumu [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apstiprina, ka

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) A iedaļas G apakšiedaļai, un ir apstiprināta, lai vadītu pievienotajā apstiprinājuma sarakstā uzskaitīto gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu un noteiktos gadījumos pēc I pielikuma (M daļa) M.A.710. iedaļā norādītās lidojumderīguma pārbaudes veikšanas izdotu ieteikumus un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus, un noteiktos gadījumos izdotu šīs pašas regulas I pielikuma (M daļa) M.A.711. iedaļas c) punktā norādītās lidošanas atļaujas.

NOSACĪJUMI

1. Šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (M daļa) A iedaļas G apakšiedaļā minētā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības pašraksturojuma iedaļā par apstiprinājuma jomu.

2. Šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikumā (M daļa) minētajā apstiprinātajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības pašraksturojumā.

3. Šis apstiprinājums ir derīgs tiktāl, ciktāl apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilst Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikumam (M daļa).

4. Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, ievērojot savu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, slēdz pakalpojumu sniegšanas līgumus ar vienu vai vairākām organizācijām, šis apstiprinājums ir spēkā tikmēr, kamēr šāda organizācija(-as) izpilda attiecīgās līgumsaistības.

5. Atbilstoši iepriekš minētajam 1. līdz 4. nosacījumam šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atcelts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

   Ja šo veidlapu lieto arī aviācijas uzņēmuma sertifikāta (AOC) turētāji, papildus standarta numuram atsaucei pievieno AOC numuru un 5. nosacījumu aizstāj ar šādiem papildu nosacījumiem:

6. Šis apstiprinājums nav atļauja ekspluatēt 1. punktā minētos gaisa kuģu tipus. Atļauju ekspluatēt gaisa kuģus dod aviācijas uzņēmuma sertifikāts (AOC).

7. AOC darbības izbeigšanās, apturēšana vai atsaukšana automātiski padara šo apstiprinājumu nederīgu attiecībā uz AOC norādītajiem reģistrētajiem gaisa kuģiem, ja vien kompetentā iestāde nav nepārprotamā veidā norādījusi citādi.

8. Atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atcelts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Parakstījis: .....

Pārskatīšanas datums: ..... Pārskatītais apstiprinājums Nr.: .....

Kompetentās iestādes vārdā [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

lapa … no ….

▼M4

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA SARAKSTSE

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MF.XXXX

(atsauce AOC XX.XXXX)

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Gaisa kuģa tips/sērija/ grupa	Atļauts veikt lidojumderīguma pārbaudi	Atļauts izdot lidošanas atļaujas	Organizācija(-as), kas strādā saskaņā ar kvalitātes nodrošināšanas sistēmu
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	

Šis apstiprinājuma saraksts attiecas tikai uz to, kas norādīts apstiprinājuma jomā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības pašraksturojuma iedaļā .....

Atsauce uz lidojumderīguma uzturēšanas vadības pašraksturojumu: .....

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Parakstījis: .....

Pārskatīšanas datums: ..... Pārskatītais apstiprinājums Nr.: .....

Kompetentās iestādes vārdā [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 14. veidlapa – 3. izdevums

(*) vai EASA, ja kompetentā iestāde ir EASA.

(**) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts vai kompetentā iestāde ir EASA.

(***) Attiecīgi svītrot, ja organizācija nav apstiprināta.

▼B

VII papildinājums

Kompleksās tehniskās apkopes darbi

▼M3

Kompleksie tehniskās apkopes uzdevumi, kas minēti M.A.502. punkta d) apakšpunkta 3. punktā, M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktā un M.A.801. punkta c) apakšpunktā, ir šādi:

▼B

1. Jebkuras no turpmāk minētajām gaisa kuģa korpusa daļām modifikācija, remonts vai nomaiņa kniedējot, līmējot, laminējot vai metinot:

   a) kārbas veida sija;

   b) spārna stringers vai hordas elements;

   c) lonžerons;

   d) lonžerona josla;

   e) kopnes sijas elements;

   f) sijas sieniņa;

   g) lidlaivas korpusa vai pludiņa ķīļa vai borta elements;

   h) gofrētas plāksnes spiedes elements spārna vai astes virsmā;

   i) spārna galvenā riba;

   j) spārna vai astes virsmas balstspraislis;

   k) dzinēja rāmis;

   l) fizelāžas lonžerons vai rāmis;

   m) külgtala, rõhttala või vaheseina osa;

   n) sēdekļa atbalsts vai kronšteins;

   o) sēdekļa sliecīšu nomaiņa;

   p) šasijas balsts vai balsts;

   q) ass;

   r) ritenis; un

   s) slēpe vai slēpes balsts, izņemot samazinātas berzes pārklājuma nomaiņu.

2. Jebkuras no turpmāk minētajām daļām izmaiņa vai remonts:

   a) gaisa kuģa korpusa vai pludiņa apšuvums, ja darba veikšanai nepieciešams lietot balstu, spīles vai palīgierīces;

   b) gaisa kuģa apšuvums, kas ir pakļauts spiediena radītajām slodzēm, ja bojājums tajā pārsniedz 15 cm (6 collas) jebkurā virzienā;

   c) vadības sistēmas nesošā daļa, ieskaitot stūres kātu, pedāli, vārpstu, sektoru, sviru, cauruļveida elementu ar lielu griezes pretestību, vadības sviru un kaltu vai lietu kronšteinu, bet izņemot:

      i) remonta savienojuma vai kabeļa armatūras saspiešanu;

      ii) bīdstieņa gala stiprinājuma, kas piestiprināts ar kniedēm, nomaiņu; un

   d) jebkura cita konstrukcija, kas nav uzskaitīta 1. punktā un kuru ražotājs savā tehniskās apkopes rokasgrāmatā, konstrukcijas remonta rokasgrāmatā vai instrukcijās par lidojumderīguma uzturēšanu ir norādījis kā pamatkonstrukciju.

▼M3

3. Šādas virzuļdzinēja tehniskās apkopes veikšana:

   a) virzuļdzinēja demontāža un pēc tam tā atkārtota montāža, izņemot gadījumus: i) lai iegūtu piekļuvi virzuļu/cilindru kopumiem; vai ii) lai noņemtu aizmugurējo papildu pārsegu, lai pārbaudītu un/vai nomainītu eļļas sūkņa daļas, ja šāds darbs neietver iekšējo mehānismu izņemšanu un atkārotu uzstādīšanu;

   b) redukcijas mehānismu demontāža un pēc tam to atkārtota montāža;

   c) savienojumu cietlodēšana un metināšana, kas nav nelieli izplūdes elementu metināšanas labojumi, ko veic pienācīgi apstiprināts vai atzīts metinātājs, izņemot sastāvdaļu nomaiņu;

   d) tādu elementu atsevišķu sastāvdaļu noņemšana, kas piegādāti kā uz darbmašīnas pārbaudīti elementi, izņemot apkopē parasti izņemamu vai regulējamu sastāvdaļu aizstāšanu vai regulēšanu.

4. Propellera balansēšana, izņemot:

   a) statiskās balansēšanas sertifikāciju, ja to paredz tehniskās apkopes rokasgrāmata;

   b) dinamisko balansēšanu uzstādītiem propelleriem, izmantojot elektrisko balansēšanas aprīkojumu, ja to atļauj tehniskās apkopes rokasgrāmata vai citi apstiprināti lidojumderīguma dati.

5. Jebkuri papildu uzdevumi, kuru veikšanai nepieciešami:

   a) īpaši rīki, aprīkojums vai telpas; vai

   b) ievērojamas koordinēšanas procedūras uzdevumu lielā izpildes laika un vairāku personu iesaistīšanas dēļ.

▼M3

VIII papildinājums

Ierobežota tehniskā apkope, ko veic pilots īpašnieks

Papildus I pielikumā (M daļā) noteiktajām prasībām, pirms tiek veikti tehniskās apkopes uzdevumi saskaņā ar tādas tehniskās apkopes noteikumiem, kuru veic pilots īpašnieks, ir jāizpilda šādi pamatprincipi:

a) Kompetence un atbildība

1. Pilots īpašnieks vienmēr ir atbildīgs par jebkuru veikto tehnisko apkopi.

2. Pirms jebkuru pilota īpašnieka veiktas tehniskās apkopes uzdevumu izpildes pilotam īpašniekam ir jābūt pārliecinātam, ka viņš ir kompetents veikt šo uzdevumu. Piloti īpašnieki ir atbildīgi par to, lai viņi paši iepazītos ar standarta tehniskās apkopes praksi saviem gaisa kuģiem un ar gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu. Ja pilots īpašnieks nav kompetents veicamā uzdevuma izpildīšanai, pilots īpašnieks nevar pieņemt šo uzdevumu.

3. Pilots īpašnieks (vai šā pielikuma A iedaļas G apakšdaļā minētā organizācija, ar kuru tas ir noslēdzis līgumu) ir atbildīgs par pilota īpašnieka uzdevumu noteikšanu saskaņā ar šiem pamata principiem tehniskās apkopes programmā un par to, lai dokuments tiktu savlaicīgi atjaunināts.

4. Tehniskās apkopes programmas apstiprināšana ir jāveic saskaņā ar M.A.302. punkta noteikumiem.

b) Uzdevumi

Pilots īpašnieks var veikt vienkāršas vizuālas pārbaudes vai darbības, lai pārbaudītu vispārējo stāvokli un acīm redzamus bojājumus, un parastas darbības ar lidmašīnas korpusu, dzinējiem, sistēmām un daļām.

Tehniskās apkopes uzdevumus nedrīkst veikt pilots īpašnieks, ja uzdevums:

1) ir būtiski saistīts ar drošību, ja nepareiza tā veikšana radikāli ietekmēs gaisa kuģa lidojumderīgumu vai tas ir tehniskās apkopes jautājums, kas jūtami ietekmē lidojuma drošību, kā ir noteikts M.A.402. punkta a) apakšpunktā; un/vai

2) prasa lielu sastāvdaļu vai kopumu noņemšanu; un/vai

3) tiek veikts saskaņā ar Lidojumderīguma direktīvu vai Lidojumderīguma ierobežojuma punktu, ja vien LD vai LIP noteikumos nav īpaši atļauts citādi; un/vai

4) pieprasa īpašu rīku, kalibrētu rīku (izņemot dinamometrisko atslēgu un gofrēšanas rīku) izmantošanu; un/vai

5) pieprasa testēšanas aprīkojuma vai speciālas testēšanas izmantojumu (piemēram, NDT, sistēmas testus vai darbības testus avionikas aprīkojumam); un/vai

6) sastāv no neplānotām īpašām pārbaudēm (piemēram, smagas nolaišanās pārbaudēm); un/vai

7) ietekmē sistēmas, kas ir būtiskas IFR darbībām; un/vai

▼M7

8) ir nosaukts VII papildinājumā vai ir sastāvdaļas tehniskās apkopes uzdevums saskaņā ar M.A.502. iedaļas a), b), c) vai d) punktu.

▼M3

Iepriekš nosaukto 1. līdz 8. kritēriju nevar neievērot, piemērojot mazāk ierobežojošus norādījumus, kas izdoti saskaņā ar "M.A.302. punkta d) apakšpunkta tehniskās apkopes programmu".

▼**M3**

Visi uzdevumi, kas ir aprakstīti gaisa kuģa lidojuma rokasgrāmatā, sagatavojot gaisa kuģi lidojumam (piemēram, komplektējot planiera spārnus vai veicot pirmslidojuma apskati), ir uzskatāmi par pilota uzdevumu un nav uzskatāmi par pilota īpašnieka tehniskās apkopes uzdevumu, līdz ar to tiem nav vajadzīgs izmantošanas sertifikāts.

c) Pilota īpašnieka veiktās tehniskās apkopes uzdevumu izpilde un pieraksti

Tehniskās apkopes datiem, kā ir norādīts M.A.401. punktā, vienmēr ir jābūt pieejamiem pilota īpašnieka veiktās tehniskās apkopes laikā, un tie ir jāievēro. Saskaņā ar M.A.803. punkta d) apakšpunktu izmantošanas sertifikātā ir jāiekļauj papildu informācija par datiem, kuri ir izmantoti, pilotam īpašniekam veicot tehnisko apkopi.

Pilotam īpašniekam ne vēlāk kā 30 dienu pēc pilota īpašnieka tehniskās apkopes uzdevumu veikšanas saskaņā ar M.A.305. punkta a) apakšpunktu ir jāinformē apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas ir atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību.

▼B

II PIELIKUMS

(145. daļa)

▼M6

SATURS

145.1. Vispārēji

A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS

145.A.10. Darbības joma

145.A.15. Piemērošana

145.A.20. Apstiprināšanas noteikumi

145.A.25. Prasības telpām

145.A.30. Prasības personālam

145.A.35. Sertificējošais personāls un palīgpersonāls

145.A.40. Iekārtas, instrumenti un materiāli

145.A.42. Sastāvdaļu pieņemšana

145.A.45. Tehniskās apkopes dati

145.A.47. Ražošanas plānošana

145.A.50. Tehniskās apkopes sertificēšana

145.A.55. Apkopes datu uzskaite

145.A.60. Ziņošana par notikumiem

145.A.65. Drošības un kvalitātes politika, tehniskās apkopes procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma

145.A.70. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojums

145.A.75. Organizācijas tiesības

145.A.80. Ierobežojumi organizācijai

145.A.85. Izmaiņas organizācijā

145.A.90. Pastāvīgs derīgums

145.A.95. Atzinumi

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

145.B.1. Darbības joma

145.B.10. Kompetentā iestāde

145.B.15. Organizācijas, kas atrodas vairākās dalībvalstīs

145.B.20. Sākotnējā apstiprināšana

145.B.25. Apstiprinājuma izdošana

145.B.30. Apstiprinājuma pagarināšana

145.B.35. Izmaiņas

145.B.40. Grozījumi tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā

145.B.45. Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

145.B.50. Konstatējumi

145.B.55. Uzskaite

145.B.60. Atbrīvojumi

▼M6

I papildinājums – Autorizēts izmantošanas sertifikāts; *EASA* 1. veidlapa

II papildinājums – Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

III papildinājums – II pielikumā (145. daļa) minētā tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšana

▼C1

IV papildinājums – Nosacījumi tāda personāla izmantošanai, kas nav ieguvis kvalifikāciju atbilstoši III pielikumam (66. daļai), kurš minēts 145.A.30. iedaļas j) punkta 1. un 2. apakšpunktā

▼B

145.1 Vispārīgi noteikumi

Šajā daļā kompetentā iestāde ir:

1. Iestāde, kuru ir iecēlusi dalībvalsts, to organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas minētās dalībvalsts teritorijā;

2. Aģentūra to organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas trešā valstī.

▼M4

A IEDAĻA

TEHNISKĀS PRASĪBAS

▼B

145.A.10 Darbības joma

Šajā iedaļā ir noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijai, lai tā iegūtu tiesības izdot vai pagarināt apstiprinājumu gaisa kuģu un to sastāvdaļu tehniskajai apkopei.

▼M4

145.A.15 Pieteikums

Kompetentajai iestādei adresētu pieteikumu apstiprinājuma izdošanai vai grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas un tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

145.A.20 Apstiprināšanas noteikumi

Organizācija savā pašraksturojumā norāda darba jomu, uz ko paredzēts attiecināt apstiprinājumu (I pielikuma (M daļa) IV papildinājumā ir tabula ar visām klasēm un novērtējumiem).

▼B

145.A.25 Prasības telpām

Organizācija nodrošina, ka:

a) Telpas ir piemērotas visu plānoto darbu veikšanai, jo īpaši nodrošinot aizsardzību pret laikapstākļiem. Specializētās darbnīcas un boksi ir attiecīgi nodalīti, lai nodrošinātu, ka apkārtējās vides un darba telpas piesārņošanas iespēja ir maz ticama.

   1. Gaisa kuģu tehniskās apkopes bāzē gadījumā, gaisa kuģu angāri ir gan pieejami, gan pietiekami lieli, lai tajos varētu atrasties gaisa kuģis plānotās pamata tehniskās apkopes veikšanai.

   2. Sastāvdaļu tehniskās apkopes gadījumā, sastāvdaļu darbnīcas ir pietiekami lielas, lai tajās varētu atrasties sastāvdaļas plānotās tehniskās apkopes veikšanai.

▼B

b) Biroja telpas ir paredzētas visa plānotā darba, kas minēts a) punktā, vadībai un sertificējošajam personālam, lai tas varētu veikt tam uzticētos pienākumus veidā, kas atbilst labiem gaisa kuģa tehniskās apkopes standartiem.

c) Darba vide, ieskaitot gaisa kuģu angārus, sastāvdaļu darbnīcas un biroja telpas, ir atbilstoša veicamajam darbam un jo īpaši ievērojamajām īpašajām prasībām. Ja vien konkrētā darba vide nenosaka citādi, darba videi jābūt tādai, kas neietekmē personāla efektivitāti:

1. temperatūru uztur tādu, lai personāls var veikt vajadzīgos darbus bez lieka diskomforta;

2. putekļus un cita veida gaisa pārnēsāto piesārņojumu samazina līdz minimumam un neļauj sasniegt tādu līmeni darba teritorijā, kad saskatāmais gaisa kuģa/sastāvdaļas virsmas piesārņojums ir redzams. Ja putekļi/gaisa pārnēsātais piesārņojums rada redzamu virsmas piesārņojumu, visas jutīgās sistēmas izolē līdz ir atjaunoti pieņemami apstākļi;

3. apgaismojums ir tāds, lai nodrošinātu, ka katru pārbaudes un tehniskās apkopes darbu var veikt efektīvi;

4. troksnis nedrīkst novērst personāla uzmanību no veicamajiem pārbaudes darbiem. Ja nav iespējams kontrolēt trokšņu avotu, personālu nodrošina ar nepieciešamo aprīkojumu, kas neļauj pārmērīgajam troksnim novērst uzmanību no pārbaudes darbiem;

5. ja konkrētajam tehniskās apkopes darbam nepieciešami īpaši vides apstākļi, kas atšķiras no iepriekš minētajiem, tad rada šādus apstākļus. Īpašie apstākļi ir norādīti tehniskās apkopes datos;

6. darba vide operatīvās tehniskās apkopes veikšanai ir tāda, ka konkrēto apkopes vai pārbaudes darbu var veikt bez liekas uzmanības novēršanas. Tādēļ, ja darba vides kvalitāte samazinās līdz nepieņemamam līmenim attiecībā uz temperatūru, mitrumu, krusu, sniegu, vēju, gaismu, putekļiem/gaisa pārnēsāto piesārņojumu, jāpārtrauc konkrētie apkopes vai pārbaudes darbi līdz laikam, kad ir atjaunoti apmierinoši apstākļi.

d) Sastāvdaļām, iekārtām, instrumentiem un materiāliem ir paredzētas drošas uzglabāšanas telpas. Glabāšanas telpas nodrošina lietošanai nederīgu sastāvdaļu un materiāla nodalīšanu no citām sastāvdaļām, materiāliem, iekārtām un instrumentiem. Glabāšanas nosacījumi ir saskaņā ar ražotāja instrukcijām, lai novērstu bojājumus glabātajiem priekšmetiem. Piekļuve glabātavām ir atļauta tikai pilnvarotam personālam.

145.A.30 Prasības personālam

a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru organizācija pilnvaro nodrošināt, ka visi apkopes darbi, kuru veikšanu pieprasa klients, var tikt finansēti un izpildīti atbilstoši standartam, kas prasīts šajā daļā. Atbildīgais pārvaldnieks:

1. nodrošina, ka ir pieejami visi vajadzīgie materiāli, lai veiktu tehnisko apkopi atbilstoši 145.A.65. iedaļas b) punktam un saglabātu organizācijas apstiprinājumu;

2. ievieš un veicina drošības un kvalitātes politiku, kā norādīts 145.A.65. iedaļas a) punktā;

3. pierāda šās daļas noteikumu pamatizpratni.

▼B

b) Organizācija ieceļ personu vai personu grupu, kuras pienākumos ir nodrošināt, ka organizācija atbilst šīs daļas prasībām. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.

1. Ieceltā persona vai personas pārstāv organizācijas apkopes vadības struktūru un ir atbildīgas par visām funkcijām, kas norādītas šajā daļā.

2. Iecelto personu vai personas identificē un to apstiprinošos dokumentus iesniedz formā un veidā, ko noteikusi kompetentā iestāde.

3. Ieceltā persona vai personas spēj uzrādīt atbilstīgas zināšanas, izglītību un attiecīgu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģa vai tā sastāvdaļu tehnisko apkopi, un parādīt zināšanas par šīs daļas noteikumiem.

4. Procedūrās precizē, kas aizvieto konkrēto personu tās ilgstošas prombūtnes laikā.

c) Atbildīgais pārvaldnieks, kas minēts a) punktā, ieceļ personu, kuras pienākums ir uzraudzīt kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, ieskaitot ar to saistīto atgriezeniskās informācijas sistēmu, kā prasīts 145.A.65. iedaļas c) punktā. Ieceltajai personai ir tieša piekļuve atbildīgajam pārvaldniekam, lai nodrošinātu, ka viņš ir pienācīgi informēts par kvalitātes un atbilstības jautājumiem.

d) Organizācijai ir tehniskās apkopes cilvēkstundu plāns, kurā parādīts, ka tai ir pietiekami daudz personāla, lai plānotu, veiktu, uzraudzītu, pārbaudītu un novērotu kvalitāti organizācijā atbilstoši apstiprinājumam. Papildus tam organizācijai ir procedūra, lai atkārtoti novērtētu darbu, kuru paredzēts veikt, ja faktiski pieejamais personāla skaits ir mazāks nekā plānotais personāla skaits jebkurā konkrētā darba maiņā vai laikposmā.

e) Organizācija nosaka un uzrauga kompetenci personālam, kas iesaistīts tehniskās apkopes darbos, vadības un/vai kvalitātes pārbaužu veikšanā, atbilstoši procedūrai un standartam, par kuru tā vienojas ar kompetento iestādi. Papildus vajadzīgajai pieredzei, kas saistīta ar darba funkcijām, kompetencē iekļauj izpratni par cilvēka faktoru un veiktspējas jautājumiem, kas atbilst minētās personas funkcijai organizācijā. "Cilvēka faktori" ir principi, kuri attiecas uz avioprojektēšanu, sertifikāciju, apmācību, operācijām un apkopi un kuri meklē saskarsmi starp cilvēku un citām sistēmas sastāvdaļām, pienācīgi ņemot vērā cilvēka veiktspēju. "Cilvēka veiktspēja" ir cilvēka spējas un ierobežojumi, kuri ietekmē aeronavigācijas darbību drošību un efektivitāti.

f) Organizācija nodrošina, ka personāls, kas veic un/vai vada gaisa kuģu konstrukciju un/vai to sastāvdaļu lidojumderīguma uzturēšanas nesagraujošo testēšanu, ir pienācīgi kvalificēts konkrētā nesagraujošā testa veikšanai atbilstoši Eiropas vai līdzvērtīgiem standartiem, kurus ir atzinusi Aģentūra. Personāls, kurš veic jebkuru citu specializētu uzdevumu, ir atbilstīgi kvalificēts saskaņā ar oficiāli atzītiem standartiem. Atkāpjoties no šā punkta, tas personāls, kas minēts g) punktā un h) punkta 1. un 2. apakšpunktā un ►M6 kuram ir III pielikumā (66. daļa) minētās B1 vai B3 kategorijas kvalifikācija ◄, var veikt un/vai vadīt krāsvielas iespiešanās kontrasta testus.

▼M6

g) Ikvienai organizācijai, kas apkopj gaisa kuģi, ja vien j) punktā nav norādīts citādi, gaisa kuģa operatīvās tehniskās apkopes gadījumā ir attiecīgā gaisa tipa novērtējuma sertificējošais personāls, kas kvalificēts attiecīgi kā B1, B2 un B3 kategorijas personāls atbilstoši III pielikuma (66. daļa) un 145.A.35. iedaļas noteikumiem.

▼M6

Papildus tam šādas organizācijas var nodarbināt arī atbilstīgu uzdevumapmācītu sertificējošo personālu, kam ir 66.A.20. iedaļas a) punkta 1. apakšpunktā un 66.A.20. iedaļas a) punkta 3. apakšpunkta ii) punktā minētās tiesības un kas kvalificēts atbilstoši III pielikuma (66. daļa) un 145.A.35. iedaļas noteikumiem, lai veiktu nelielus plānotās operatīvās tehniskās apkopes darbus un vienkāršu defektu novēršanu. Šāda sertificējošā personāla pieejamība neaizvieto vajadzību attiecīgi pēc B1, B2 un B3 kategorijas sertificējošā personāla.

▼B

h) Ikvienai organizācijai, kas apkopj gaisa kuģi, ja vien nav norādīts citādi j) punktā, ir:

1. Liela gaisa kuģa tehniskās apkopes bāzē gadījumā attiecīgajam gaisa kuģa tipa novērtējumam atbilstošs sertificējošais personāls, kas kvalificēts kā C kategorijas personāls atbilstoši 66. daļas un 145.A.35. iedaļas noteikumiem. Turklāt organizācijai ir gaisa kuģa tipa novērtējuma personāls, kas ►M6 kvalificēts attiecīgi kā B1 un B2 kategorijas personāls ◄ atbilstoši 66. daļas un 145.A.35. iedaļas noteikumiem, lai palīdzētu C kategorijas sertificējošajam personālam.

i) B1 un B2 kategorijas palīgpersonāls pārliecinās, ka visi attiecīgie darbi vai pārbaudes ir veiktas atbilstoši prasītajam standartam pirms C kategorijas sertificējošais personāls izdod izmantošanas sertifikātu.

ii) Organizācija saglabā uzskaites datus par šādu B1 un B2 kategorijas palīgpersonālu.

iii) C kategorijas sertificējošais personāls pārliecinās, ka ir ievērota atbilstība i) punkta noteikumam un visi darbi, kuru veikšanu ir prasījis klients, ir pabeigti konkrētās tehniskās apkopes bāzē vai darbu kompleksa laikā, un arī novērtē ikviena neizpildītā darba ietekmi nolūkā pieprasīt tā pabeigšanu vai arī vienoties ar uzņēmēju par šāda darba atlikšanu līdz citai konkrētajai pārbaudei vai termiņam.

▼M6

2. Gaisa kuģa, kas nav liels gaisa kuģis, tehniskās apkopes bāzē gadījumā:

i) attiecīgā gaisa kuģa tipa novērtējuma personāls, kas kvalificēts attiecīgi kā B1, B2 un B3 kategorijas personāls atbilstoši III pielikuma (66. daļa) un 145.A.35. iedaļas noteikumiem; vai

ii) attiecīgā gaisa kuģa tipa novērtējuma personāls, kas kvalificēts kā C kategorijas personāls, kuram palīdz palīgpersonāls, kā norādīts 145.A.35. iedaļas a) punkta i) apakšpunktā.

▼B

i) Sastāvdaļas sertificējošais personāls atbilst 66. daļas noteikumiem.

j) ►M6 Atkāpjoties no g) un h) punkta, saistībā ar pienākumu ievērot III pielikumu (66. daļa) ◄, organizācija var nodarbināt sertificējošo personālu, kas kvalificēts atbilstoši turpmāk minētajiem noteikumiem:

1. Organizācijas uzņēmumu gadījumā, kas atrodas ārpus Kopienas teritorijas, sertificējošo personālu var kvalificēt atbilstoši tās valsts tiesību aktiem par aviāciju, kurā organizācijas uzņēmums ir reģistrēts, atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti šās daļas IV papildinājumā.

2. Operatīvās tehniskās apkopes gadījumā, kas veikta organizācijas operatīvās tehniskās apkopes stacijā, kas atrodas ārpus Kopienas teritorijas, sertificējošo personālu var kvalificēt atbilstoši tās valsts tiesību aktiem par aviāciju, kurā atrodas operatīvās tehniskās apkopes stacija, atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti šās daļas IV papildinājumā.

▼B

3. Atkārtotas pirmslidojuma lidojumderīguma pārbaudes norādījuma gadījumā, kurā īpaši norādīts, ka lidojuma apkalpe var izpildīt šādas lidojumderīguma uzturēšanas norādījuma prasības, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim un/vai bortinženierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci. Tomēr organizācija pārliecinās, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu, ka minētais gaisa kuģa komandieris vai bortinženieris var izpildīt lidojumderīguma pārbaudes norādījumu atbilstoši prasītajam standartam.

4. Gaisa kuģa gadījumā, kurš tiek ekspluatēts tālu no atbalstītās atrašanās vietas, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim un/vai bortinženierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci; pirms tā ir pārliecinājusies, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu, ka minētais gaisa kuģa komandieris vai bortinženieris var izpildīt norādīto darbu atbilstoši prasītajam standartam. Šā punkta noteikumus sīki apraksta pašraksturojumā minētajā procedūrā.

5. Turpmāk minētajos neparedzētajos gadījumos, ja gaisa kuģis atrodas vietā, kas nav galvenā bāze un nav pieejams atbilstīgs sertificējošais personāls, organizācija, kura nolīgta apkopes veikšanai, var izdot vienreizēju sertifikācijas atļauju:

   i) vienam/ai no tās darbiniekiem, kam ir tipveida kvalifikācija par līdzīgas tehnoloģijas, uzbūves un sistēmas gaisa kuģi; vai

   ii) ikvienai personai, kurai ir ne mazāk kā piecu gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē un kurai ir derīga *ICAO* gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, kam vajadzīga sertificēšana, ja konkrētajā atrašanās vietā nav organizācijas, kas apstiprināta atbilstīgi šīs daļas noteikumiem, un nolīgtās organizācijas rīcībā ir pierādījumi par šās personas pieredzi un licenci.

Par visiem šādiem gadījumiem, kas norādīt šajā punktā, ziņo kompetentajai iestādei septiņu dienu laikā pēc šādas sertifikācijas atļaujas izdošanas. Organizācija, kas izdod vienreizēju sertifikācijas atļauju, nodrošina, ka atbilstīgi apstiprināta organizācija ikvienu šādu apkopi, kas var ietekmēt lidojuma drošību, pārbauda atkārtoti.

▼M6

145.A.35 Sertificējošais personāls un palīgpersonāls

a) Papildus attiecīgajām 145.A.30. iedaļas g) un h) punktā minētajām prasībām organizācija nodrošina, ka sertificējošajam personālam un palīgpersonālam ir pietiekama izpratne par attiecīgo apkopjamo gaisa kuģi un/vai tā sastāvdaļām un attiecīgajām organizācijas procedūrām. Sertificējošajā personāla gadījumā tas jāveic pirms sertifikācijas atļaujas izsniegšanas un atkārtotas izsniegšanas.

   i) "Palīgpersonāls" ir darbinieki, kam ir 66. daļas B1, B2 un/vai B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences, kurās ir attiecīgā gaisa kuģa tipa novērtējuma atzīme, kas strādā tehniskās apkopes bāzē, taču ne vienmēr tiem ir sertificēšanas tiesības.

   ii) "Attiecīgais gaisa kuģis un/vai sastāvdaļas" ir tie gaisa kuģi vai sastāvdaļas, kas norādītas konkrētajā sertifikācijas atļaujā.

   iii) "Sertifikācijas atļauja" ir atļauja, kuru sertificējošajam personālam izdevusi organizācija un kurā norādīts fakts, ka minētais personāls var apstiprinātās organizācijas vārdā parakstīt izmantošanas sertifikātus tiktāl, ciktāl tas noteikts minētajā atļaujā.

▼M6

b) Izņemot gadījumus, kas uzskaitīti 145.A.30. iedaļas j) punktā un 66.A.20. iedaļas a) punkta 3. apakšpunkta ii) punktā, organizācija var izdot sertifikācijas atļauju sertificējošajam personālam saistībā ar pamatkategorijām vai apakškategorijām un ikvienu tipa novērtējumu, kas uzskaitīts gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, kā norādīts III pielikumā (66. daļa), ja licence ir derīga visā atļaujas derīguma laikā un sertificējošais darbinieks vēl aizvien atbilst III pielikuma (66. daļa) prasībām.

c) Organizācija nodrošina, ka sertificējošais personāls un palīgpersonāls ik pēc diviem secīgiem gadiem ir iesaistīts vismaz sešus mēnešus ilgā reālā attiecīgā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas tehniskās apkopes pieredzes apgūšanā.

Šajā punktā "iesaistīts reālā attiecīgā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas tehniskajā apkopē" nozīmē to, ka persona ir strādājusi gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas tehniskajā apkopes vidē un ir izmantojusi sertifikācijas atļaujas sniegtās tiesības un/vai ir faktiski veikusi tehnisko apkopi vismaz dažām no gaisa kuģa tipa vai gaisa kuģa grupas sistēmām, kas norādītas konkrētajā sertifikācijas atļaujā.

▼B

d) Organizācija pārliecinās, ka sertificējošais personāls un ►M6 palīgpersonāls ◄ saņem pietiekamu kvalifikācijas celšanas apmācību katrā divus gadus ilgā laikposmā, lai nodrošinātu, ka šādam personālam ir jaunākās zināšanas par attiecīgajām tehnoloģijām, organizācijas procedūrām un cilvēka faktoru jautājumiem.

e) Organizācija izveido programmu sertificējošā personāla un ►M6 palīgpersonāls ◄ kvalifikācijas celšanai, iekļaujot procedūru, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem 145.A.35. iedaļā minētajiem punktiem kā pamatu šajā daļā minēto sertifikācijas atļauju izdošanai sertificējošajam personālam, un procedūru, lai nodrošinātu atbilstību 66. daļas noteikumiem.

f) Izņemot gadījumus, kad notiek kāds no 145.A.30. iedaļas j) punkta 5. apakšpunktā minētajiem neparedzētajiem gadījumiem, organizācija novērtē perspektīvajam sertificējošajam personālam kompetenci, kvalifikāciju un spēju veikt tiem uzticamos sertificēšanas pienākumus atbilstoši procedūrai, kas norādīta pašraksturojumā, pirms šajā daļā minētās sertifikācijas atļaujas izdošanas vai atkārtotas izdošanas.

g) Ja sertificējošais personāls ir izpildījis a), b), d), f) un, ja vajadzīgs, c) punkta nosacījumus, organizācija izdod sertifikācijas atļauju, kurā skaidri norādīts tās darbības joma un ierobežojumi. Pastāvīgs sertifikācijas atļaujas derīgums ir atkarīgs no pastāvīgas atbilstības a), b), d), un, ja vajadzīgs, c) punkta nosacījumiem.

h) Sertifikācijas atļaujai jābūt izveidotai tā, ka sertificējošajam personālam un ikvienai pilnvarotai personai, kura var pieprasīt atļauju pārbaudei, ir skaidri izklāstīta tās darbības joma. Ja darbības jomas norādei lieto kodus, tad organizācija pievieno šo kodu skaidrojumu. "Pilnvarotā persona" ir kompetento iestāžu, Aģentūras un dalībvalsts, kura atbild par apkoptā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību, amatpersonas.

i) Persona, kas atbildīga par kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, organizācijas vārdā ir atbildīga arī par sertifikācijas atļauju izdošanu sertificējošajam personālam. Šāda persona var izvēlēties citas personas sertifikācijas atļauju faktiskajai izdošanai vai atsaukšanai atbilstoši procedūrai, kas norādīta pašraksturojumā.

▼M4

j) Organizācija saglabā uzskaites datus par sertificējošo personālu un ►M6 palīgpersonāls ◄, kuros iekļauj:

1) informāciju par ikvienu gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kura tiek turēta saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) noteikumiem; un

2) visu attiecīgo saņemto apmācību; un

3) atbilstošos gadījumos – izdoto sertifikācijas atļauju jomu; un

4) ziņas par personālu, kuram ir ierobežotās vai vienreizējās sertifikācijas atļaujas.

Organizācija saglabā uzskaites datus vismaz trīs gadus pēc tam, kad šajā punktā minētais darbinieks ir pārtraucis strādāt organizācijā, vai tiklīdz atļauja ir atsaukta. Turklāt tehniskās apkopes organizācija pēc pieprasījuma izsniedz šajā punktā minētajam darbiniekam uzskaites datu kopiju, kad tas atstāj organizāciju.

Šajā punktā minētajam personālam pēc tā pieprasījuma nodrošina piekļuvi personīgajiem uzskaites datiem, kuri minēti iepriekš.

▼B

k) Organizācija nodrošina sertificējošo personālu ar sertifikācijas atļaujas kopiju vai nu dokumentu, vai elektroniskā veidā.

l) Sertificējošais personāls uzrāda savu sertifikācijas atļauju ikvienai pilnvarotai personai 24 stundu laikā.

m) Sertificējošā personāla un ►M6 palīgpersonāls ◄ minimālais vecums ir 21 gads.

▼M6

n) A kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs var izmantot konkrētā gaisa kuģa tipa sertifikācijas tiesības tikai tad, kad ir pabeidzis attiecīgo A kategorijas gaisa kuģa uzdevuma apmācību, kuru veica atbilstīgi apstiprināta II pielikumā (145. daļa) vai IV pielikumā (147. daļa) minētā organizācija. Apmācībā iekļauj attiecīgi praktisko un teorētisko apmācību katra autorizētā uzdevuma gadījumā. Sekmīgu apmācības pabeigšanu pierāda ar eksāmenu vai novērtējumu darba vietā, ko veic organizācija.

o) B2 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs drīkst izmantot tikai sertifikācijas tiesības, kas minētas III pielikuma (66. daļa) 66.A.20. iedaļas a) punkta 3. apakšpunkta ii) punktā, pēc tam, kad sekmīgi pabeidzis i) attiecīgo A kategorijas gaisa kuģa uzdevuma apmācību un ii) sešu mēnešu dokumentētu praktisko pieredzi, kas attiecas uz tās atļaujas darbības jomu, kas tiks izsniegta. Uzdevuma apmācībā iekļauj attiecīgi praktisko un teorētisko apmācību katra autorizētā uzdevuma gadījumā. Sekmīgu apmācības pabeigšanu pierāda ar eksāmenu vai novērtējumu darba vietā. Uzdevuma apmācību un eksamināciju/novērtējumu veic tehniskās apkopes organizācija, kas izdod sertifikācijas personāla atļauju. Praktiskā pieredze arī jāiegūst šādā tehniskās apkopes organizācijā.

▼B

145.A.40 Iekārtas, instrumenti un materiāli

a) Organizācijai ir pieejams un tā lieto iekārtas, instrumentus un materiālus, kas vajadzīgi, lai veiktu darbus apstiprinātajā jomā.

1. Ja ražotājs norāda konkrētu instrumentu vai iekārtu, tad organizācija lieto minēto instrumentu vai iekārtu, ja vien tā nav vienojusies ar kompetento iestādi par alternatīvu instrumentu vai iekārtu lietošanu ar to procedūru palīdzību, kas norādītas pašraksturojumā.

▼B

2. Iekārtām un instrumentiem jābūt pastāvīgi pieejamiem, izņemot tāda instrumenta vai iekārtas gadījumus, ko lieto tik reti, ka to pastāvīga pieejamība nav nepieciešama. Šādus gadījumus sīki izklāsta procedūrā.

3. Organizācijai, kas apstiprināta tehniskās apkopes veikšanai bāzē, ir atbilstošs aprīkojums piekļuvei gaisa kuģim un pārbaudes platformas/doki, lai gaisa kuģi var pienācīgi pārbaudīt.

b) Organizācija nodrošina, ka attiecīgi visi instrumenti, iekārtas un jo īpaši testa aprīkojums tiek kontrolēts un kalibrēts atbilstoši oficiāli atzītam standartam un pietiekami bieži, lai nodrošinātu funkcionālo izmantojamību un precizitāti. Organizācija veic šādas kalibrēšanas un lietotā standarta uzskaiti.

145.A.42 Sastāvdaļu pieņemšana

▼M7

a) Visas sastāvdaļas klasificē un atbilstīgi nodala šādās kategorijās:

1) Sastāvdaļas, kuras ir apmierinošā stāvoklī, par kuru nodošanu lietošanā ir ierakstīts *EASA* 1. veidlapā vai tai līdzvērtīgā un kuras ir marķētas atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) Q apakšdaļas noteikumiem.

2) Lietošanai nederīgas sastāvdaļas, kuru tehnisko apkopi veic atbilstoši šīs iedaļas noteikumiem.

3) Neatjaunojamās sastāvdaļas, kas klasificētas atbilstoši 145.A.42. iedaļas d) punkta noteikumiem.

4) Standarta detaļas, kuras lieto gaisa kuģī, dzinējā, propellerī vai citā gaisa kuģa sastāvdaļā, ja tās ir norādītas ražotāja ilustrētajā detaļu katalogā un/vai tehniskās apkopes datos.

5) Izejmateriāls un palīgmateriāls, kuru lieto apkopes darbu laikā, ja organizācija ir pārliecināta, ka materiāls atbilst vajadzīgajai specifikācijai un tam ir atbilstoša izsekojamība. Visiem materiāliem jābūt pievienotai dokumentācijai, kas tieši attiecas uz konkrēto materiālu un satur atbilstību specifikācijas paziņojumam un arī ziņas par izgatavotāju un piegādātāju.

6) Sastāvdaļas, kas minētas Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) 21A.307. iedaļas c) punktā.

▼B

b) Pirms sastāvdaļas uzstādīšanas gaisa kuģī, persona vai apstiprināta tehniskās apkopes organizācija pārliecinās, ka konkrētā sastāvdaļa ir piemērota uzstādīšanai, ja ir jāpiemēro atšķirīga modifikācija un/vai norādījuma attiecībā uz lidojumderīgumu varianti.

c) Organizācija var atbilstoši apkopes datiem izgatavot ierobežota daudzuma detaļas, kuras lietojamas darbu veikšanai tās telpās, ja procedūras ir norādītas organizācijas pašraksturojumā.

d) Sastāvdaļas, kuras ir sasniegušas sertificētā darbmūža beigas vai arī tām ir neremontējami defekti, klasificē kā neatjaunojamas un tās netiek atkārtoti nodotas sastāvdaļu piegādes sistēmā, ja vien sertificētais darbmūža ierobežojums nav ticis pagarināts vai arī remonta risinājums nav ticis apstiprināts atbilstoši 21. daļas noteikumiem.

▼M7

e) Regulas (EK) Nr. 1702/2003 pielikuma (21. daļa) 21A.307. iedaļas c) punktā minētās sastāvdaļas uzstāda tikai tad, ja gaisa kuģa īpašnieks tās uzskata par uzstādīšanai piemērotām viņam piederošā gaisa kuģī.

▼B

145.A.45 Tehniskās apkopes dati

a) Organizācija uztur un izmanto jaunākos piemērojamos tehniskās apkopes datus, veicot apkopi, tostarp izmaiņas un remontus. "Piemērojami" nozīmē piemērotību attiecībā uz ikvienu gaisa kuģi, tā sastāvdaļu vai procesu, kas norādīts organizācijas apstiprinājuma klases novērtējuma grafikā un ikvienā ar to saistītajā iespēju sarakstā.

▼B

Tehniskās apkopes datu gadījumā, kurus sniedzis uzņēmējs vai klients, organizācija saglabā šos datus tikai darba gaitā, izņemot atbilstību 145.A.55. iedaļas c) punkta noteikumiem.

b) Šajā daļā, piemērojamie apkopes dati ir jebkuri no turpmāk minētajiem:

1. visas piemērojamās prasības, procedūras, operatīvie norādījumi vai informācija, ko izsniedz iestāde, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību;

2. visi piemērojamie norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu, ko pieņem iestāde, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību;

3. instrukcijas par lidojumderīguma uzturēšanu, kuras izdod tipa sertifikāta turētāji, papildu tipa sertifikāta turētāji, ikviena cita organizācija, kurai 21. daļā ir prasīts publicēt šādus datus un, gaisa kuģa vai tā sastāvdaļu gadījumā, kas nāk no trešām valstīm, dati par lidojumderīgumu, kurus izsniedz iestāde, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību;

4. visi piemērojamie standarti, kā, piemēram, bet ne tikai, apkopes standarta prakse, ko Aģentūra atzīst par labu standartu apkopei;

5. visi piemērojamie dati, kas izsniegti atbilstoši d) punkta noteikumiem.

c) Organizācija ievieš procedūras, lai nodrošinātu, ka tad, ja tehniskās apkopes personāta lietotajos datos atklāj ikvienu neprecīzu, nepilnīgu vai divdomīgu procedūru, praksi, informāciju vai apkopes instrukciju, tad to reģistrē un par to pazino apkopes datu autoram.

d) Organizācija var mainīt apkopes instrukcijas tikai saskaņā ar procedūru, kas norādīta tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā. Attiecībā uz šādām izmaiņām organizācija pierāda, ka to rezultātā radīsies līdzvērtīgi vai labāki apkopes standarti un par šādām izmaiņām informē tipa sertifikāta turētāju. Tehniskās apkopes instrukcijas šajā punktā nozīmē instrukcijas par to, kā veikt konkrētu apkopes darbu: tajās nav ietverti remontu un izmaiņu tehniskie risinājumi.

e) Organizācija izveido kopēju darba karšu vai darba grafiku sistēmu, kas lietojama visās attiecīgajās organizācijas daļās. Turklāt organizācija precīzi pārraksta b) un d) punktā minētos tehniskās apkopes datus uz šādām darba kartēm vai darba grafikiem vai arī precīzi norāda uz konkrētu apkopes uzdevumu vai uzdevumiem, kas minēti šajos apkopes datos. Darba kartes vai darba grafiki var būt datora sastādīti un glabāti elektroniskā datubāzē, uz kuru attiecas atbilstoši drošības pasākumi pret neatļautu izmaiņu veikšanu un kura saistīta ar elektronisko dublējumdatubāzi, kuru atjauno 24 stundu laikā pēc ikvienas datu ievades galvenajā datubāzē. Kompleksās tehniskās apkopes darbus pārraksta uz šādām darba kartēm vai darba grafikiem un sadala atsevišķās pakāpēs, lai nodrošinātu ierakstu par pilna tehniskās apkopes darba pabeigšanu.

Ja tehniskās apkopes organizācija sniedz apkopes pakalpojumu gaisa pārvadājumu uzņēmumam, kas pieprasa lietot tā darba karšu vai darba grafiku sistēmu, tad var lietot šo darba karšu vai darba grafiku sistēmu. Šajā gadījumā organizācija izveido procedūru, lai nodrošinātu pareizu gaisa pārvadājumu uzņēmuma darba karšu vai darba grafiku aizpildīšanu.

f) Organizācija pārliecinās, ka visi piemērojamie tehniskās apkopes dati ir viegli pieejami lietošanai, kad to prasa tehniskās apkopes personāls.

▼B

g) Organizācija izveido procedūru, lai nodrošinātu, ka tehniskās apkopes dati, kuri ir tās rīcībā, tiek atjaunoti. Uzņēmēja/klienta rīcībā esošo un sniegto tehnisko datu gadījumā organizācija spēj pierādīt, ka tai uzņēmēja/klienta rakstisks apliecinājums, ka visi tehniskās apkopes dati ir atjaunoti, vai arī tai ir darbuzdevumi, kuros ir norādīts lietojamo tehniskās apkopes datu grozījumu statuss, vai arī tā var pierādīt, ka ir ierakstīta uzņēmēja/klienta tehniskās apkopes datu grozījumu sarakstā.

145.A.47 Ražošanas plānošana

a) Organizācijai ir sistēma, kas atbilst darba apjomam un sarežģītībai, lai plānotu visa vajadzīgā personāla, instrumentu, iekārtu, materiālu, tehniskās apkopes datu un telpu pieejamību un nodrošinātu tehniskās apkopes darbu drošu pabeigšanu.

b) Plānojot tehniskās apkopes darbus un organizējot maiņu darbu, ņem vērā cilvēku veiktspējas ierobežojumus.

c) Ja maiņas vai personāla nomaiņas iemeslu dēļ nepieciešams nodot tālāk tehniskās apkopes darbu turpināšanu vai pabeigšanu, aizejošais un atnākošais personāls savā starpā atbilstīgi apmainās ar visu būtisko informāciju.

145.A.50 Tehniskās apkopes sertificēšana

▼M3

a) Izmantošanas sertifikātu organizācijas vārdā izdod attiecīgi apstiprināts sertificējošais personāls, kad ir pārbaudīts, ka organizācija ir pienācīgi paveikusi visus pasūtītos tehniskās apkopes darbus atbilstoši procedūrām, kas norādītas 145.A.70. punktā, ņemot vērā 145.A.45. punktā minēto tehniskā apkopes datu pieejamību un lietojamību, un nav neatbilstību, kas bīstami ietekmē lidojumu drošību.

▼B

b) Izmantošanas sertifikātu izsniedz pirms lidojuma un pēc visu tehniskās apkopes darbu pabeigšanas.

c) Gaisa kuģa uzņēmēju informē par visiem jaunajiem defektiem vai nepilnīgi pabeigtiem tehniskās apkopes darbuzdevumiem nolūkā iegūt piekrišanu novērst šādus defektus vai pabeigt nepabeigtos tehniskās apkopes darbuzdevuma darbus. Gadījumā, ja gaisa kuģa uzņēmējs nevēlas, lai tiktu veikta šajā punktā minētā tehniskā apkope, piemēro e) punkta noteikumu.

▼M7

d) Izmantošanas sertifikātu izsniedz pēc visu to tehniskās apkopes darbu pabeigšanas, kas veikti gaisa kuģa sastāvdaļai, kamēr tā ir nomontēta no gaisa kuģa. I pielikuma (M daļa) II papildinājumā minētais autorizētais izmantošanas sertifikāts "*EASA* 1. veidlapa" ir līdzvērtīgs gaisa kuģa sastāvdaļas izmantošanas sertifikātam, ja vien M.A.502. iedaļas b) punktā vai M.A.502. iedaļas e) punktā nav noteikts citādi. Ja organizācija veic sastāvdaļas tehnisko apkopi savām vajadzībām, *EASA* 1. veidlapa var nebūt vajadzīga atkarībā no organizācijā izmantotajām iekšējām nodošanas procedūrām, kas noteiktas pašraksturojumā.

▼B

e) Atkāpjoties no a) punkta noteikumiem, ja organizācija nespēj pabeigt visus pasūtītos tehniskās apkopes darbus, tā var izsniegt izmantošanas sertifikātu, ievērojot apstiprinātos gaisa kuģa ierobežojumus. Organizācija ieraksta šādu faktu izmantošanas sertifikātā pirms tā izdošanas.

▼B

f) Atkāpjoties no a) punkta un 145.A.42. iedaļas noteikumiem, ja gaisa kuģis atrodas vietā, kas nav galvenā operatīvās tehniskās apkopes stacija vai galvenā tehniskās apkopes bāze, tādēļ, ka nav pieejama sastāvdaļa ar atbilstošu izmantošanas sertifikātu, ir pieļaujams īslaicīgi uzstādīt sastāvdaļu bez atbilstoša izmantošanas sertifikāta maksimāli 30 lidojuma stundām vai līdz brīdim, kad gaisa kuģis pirmo reizi atgriežas galvenajā operatīvās tehniskās apkopes stacijā vai galvenajā tehniskās apkopes bāzē atkarībā no tā, kas ir drīzāk, saskaņā ar gaisa kuģa uzņēmēja piekrišanu un izmantošanas sertifikāta esību minētajai sastāvdaļai, kas citādi atbilst visām piemērojamajām tehniskās apkopes un lietošanas prasībām. Šādas sastāvdaļas nomontē iepriekš minētā termiņa beigās, ja vien šā termiņa laikā nav iegūts atbilstošs izmantošanas sertifikāts, kas minēts a) punktā un 145.A.42. iedaļā.

145.A.55 Apkopes datu uzskaite

a) Organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem darbiem. Organizācija obligāti saglabā uzskaites datus, kas vajadzīgi, lai pierādītu, ka ir izpildītas visas prasības, lai saņemtu izmantošanas sertifikātu, ieskaitot apakšuzņēmēju dokumentus par nodošanu lietošanā.

▼M7

b) Organizācija izsniedz katra izmantošanas sertifikāta kopiju gaisa kuģa ekspluatantam kopā ar ikvienu īpašu remonta/izmaiņu datu, kas tika izmantoti, veicot remontus/izmaiņas, kopiju.

▼M4

c) Organizācija saglabā visu tehniskās apkopes uzskaites datu un visu saistīto tehniskās apkopes datu kopijas trīs gadus no dienas, kad tehniskās apkopes organizācija nodevusi izmantošanā gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu, kurai ir veikta apkope.

1) Šajā punktā minētos ierakstus glabā veidā, kas nodrošina to aizsardzību pret bojājumiem, manipulācijām un zādzību.

2) Datoru dublējumdiskus, lentes u.c. glabā atsevišķi no tiem darba diskiem, lentēm u. c., kas satur darba datus, vidē, kura nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.

3) Ja saskaņā ar šo daļu apstiprinātā organizācija pārtrauc savu darbību, visi saglabātie tehniskās apkopes uzskaites dati, kas attiecas uz pēdējiem diviem gadiem, tiek izsniegti attiecīgā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pēdējam īpašniekam vai klientam vai tos glabā tā, kā norādījusi kompetentā iestāde.

▼B

145.A.60 Ziņošana par notikumiem

a) Organizācija ziņo kompetentajai iestādei, reģistrācijas valstij un organizācijai, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas projektēšanu, par ikvienu atklātu gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pazīmi, kas nopietni apdraud lidojumu drošību.

b) Organizācija izveido notikumu iekšējo ziņošanas sistēmu, kā norādīts pašraksturojumā, lai savāktu un novērtētu šādus ziņojumus, ieskaitot to notikumu iegūšanu un novērtēšanu, par kuriem jāziņo atbilstoši a) punktam. Šajā procedūrā norāda negatīvās tendences, koriģējošās darbības, kas veiktas vai kas jāveic organizācijai, lai novērstu trūkumus, un iekļauj visas zināmās būtiskās informācijas, kas attiecas uz šādiem notikumiem, novērtējumu un metodi, lai, ja vajadzīgs, izplatītu informāciju.

▼B

c) Organizācija ziņojumus sniedz veidā, kuru noteikusi Aģentūra, un nodrošina, ka tajos ir visa vajadzīgā informācija par stāvokli un novērtējuma rezultātiem, kas zināmi organizācijai.

d) Ja organizāciju tehniskās apkopes veikšanai ir nolīdzis uzņēmējs, tad organizācija ziņo arī uzņēmējam par ikvienu šādu pazīmi, kas ietekmē viņa gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu.

e) Organizācija sagatavo un iesniedz ziņojumus cik ātri vien iespējams, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā pēc tam, kad tā atklāja pazīmi, uz kuru attiecas šis ziņojums.

145.A.65 Drošības un kvalitātes politika, tehniskās apkopes procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma

a) Organizācija izveido drošības un kvalitātes politiku, kas jāiekļauj tās pašraksturojumā, kas minēts 145.A.70. iedaļā.

▼M7

b) Organizācija izveido procedūras, par kurām tā vienojas ar kompetento iestādi, ņemot vērā cilvēka faktorus un veiktspēju, lai nodrošinātu labu tehniskās apkopes praksi un atbilstību šīs daļas prasībām, kurā iekļauj precīzu darbuzdevumu vai līgumu, lai gaisa kuģi un sastāvdaļas varētu nodot lietošanā atbilstoši 145.A.50. iedaļas noteikumiem.

1. Tehniskās apkopes procedūras, kas minētas šajā punktā, attiecas uz 145.A.25. līdz 145.A.95. iedaļas noteikumiem.

2. Tehniskās apkopes procedūras, kuras organizācija ir izveidojusi vai gatavojas izveidot saskaņā ar šo punktu, attiecas uz visiem tehniskās apkopes darbības veikšanas aspektiem, ieskaitot specializēto pakalpojumu sniegšanu un vadību, un nosaka standartus, saskaņā ar kuriem organizācija gatavojas strādāt.

3. Attiecībā uz gaisa kuģa operatīvo tehnisko apkopi un apkopi bāzē organizācija izveido procedūras, lai samazinātu daudzkārtēju kļūdu rašanās risku un atklātu kļūdas kritiskajās sistēmās un lai nodrošinātu, ka nevienai personai konkrētās tehniskās apkopes pārbaudes laikā neliek veikt darbības un pārbaudes saistībā ar tehniskās apkopes uzdevumu, kurā ir jāizjauc/atkārtoti jāsaliek vairākas viena un tā paša tipa sastāvdaļas, kas uzstādītas vairāk nekā vienā sistēmā vienā un tajā pašā gaisa kuģī. Tomēr, ja ir pieejama tikai viena persona šādu darbu veikšanai, tad organizācijas darba kartē vai darba grafikā iekļauj papildu pakāpi šā darba atkārtotai pārbaudei pēc tam, kad šī persona ir pabeigusi vairākus šādus darbus.

4. Izveido tehniskās apkopes procedūras, lai nodrošinātu, ka bojājumus novērtē un izmaiņas un remontus veic, izmantojot datus, kas minēti M.A.304. iedaļā.

▼B

c) Organizācija ievieš kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kurā iekļauj turpmāk minēto:

1. Neatkarīgas pārbaudes, lai uzraudzītu atbilstību nepieciešamajiem gaisa kuģa/tā sastāvdaļas standartiem un procedūru atbilstību, lai nodrošinātu, ka šādas procedūras izmanto labu tehniskās apkopes praksi un lidojumderīgu gaisa kuģi/tā sastāvdaļas. Vismazākajās organizācijās par kvalitātes nodrošināšanas sistēmā minētās neatkarīgās pārbaudes veikšanu var noslēgt līgumu ar citu organizāciju, kas apstiprināta atbilstoši šās daļas noteikumiem, vai ar personu, kurai ir atbilstošas tehniskās zināšanas un pierādīta apmierinoša pieredze pārbaužu veikšanā; un

▼B

2. Atgriezeniskās informācijas sistēmu par kvalitāti ar personu vai personu grupu, kas norādītas 145.A.30. iedaļas b) punktā, un tieši ar atbildīgo pārvaldnieku, kas nodrošina, ka tiek veikta pienācīga un savlaicīga koriģējoša darbība, kas pieņemta pēc neatkarīgo pārbaužu atskaišu saņemšanas, kas izveidotas, lai ievērotu 1. punktu.

145.A.70 Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojums

a) "Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojums" ir dokuments vai dokumenti, kuros ir informācija, kurā norādīta darba joma, uz ko attiecas apstiprinājums un kurā minēts, kā organizācija gatavojas ievērot šīs daļas prasības. Organizācija kompetentajai iestādei sniedz tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumu, kurā minēta šāda informācija:

1. deklarācija, ko parakstījis atbildīgais pārvaldnieks un kurā ir apstiprināts, ka tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā un visās tajā norādītajās saistītajās rokasgrāmatās ir definēta organizācijas atbilstība šīs daļas noteikumiem un tā tiks ievērota vienmēr. Ja atbildīgais pārvaldnieks nav organizācijas galvenais izpilddirektors, tad galvenais izpilddirektors ar parakstu apstiprina šo deklarāciju;

2. organizācijas drošības un kvalitātes politika, kas norādīta 145.A.65. iedaļā;

3. ieceltās(-o) personas(-u), kas minēta(-as) 145.A.30. iedaļas b) punktā, vārds(-i) un amats(-i);

4. to personu, kas ieceltas saskaņā ar 145.A.30. iedaļas b) punkta noteikumiem, pienākumi un atbildība, ieskaitot jautājumus, par kuriem viņi organizācijas vārdā var tieši konsultēties ar kompetento iestādi;

5. organizācijas struktūras shēma, kurā parādītas saistītās atbildības ķēdes starp personām, kas minētas 145.A.30. iedaļas b) punktā;

6. sertificējošā personāla un ►M6 palīgpersonāls ◄ saraksts;

7. cilvēku resursu vispārējs apraksts;

8. objektu vispārējs apraksts, kuri atrodas katrā no adresēm, kas norādītas organizācijas apstiprinājuma apliecībā;

9. organizācijas darba jomas, kas attiecas uz apstiprinājuma jomu, specifikācija;

10. paziņošanas kārtība, kas minēta 145.A.85. iedaļā, par izmaiņām organizācijā;

11. grozījumu tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā izdarīšanas procedūra;

12. procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma, kuru organizācija izveidojusi atbilstoši 145.A.25. līdz 145.A.95. iedaļas noteikumiem;

13. ja vajadzīgs, to uzņēmēju saraksts, kuriem organizācija sniedz gaisa kuģu tehniskās apkopes pakalpojumus;

14. ja vajadzīgs, to uzņēmēju saraksts, kuriem organizācija sniedz gaisa kuģu tehniskās apkopes pakalpojumus;

15. ja vajadzīgs, saraksts ar operatīvās tehniskās apkopes stacijām, kas norādītas 145.A.75. iedaļas d) punktā;

16. ja vajadzīgs, saraksts ar nolīgtajām organizācijām.

▼B

b) Pašraksturojumā pēc vajadzības izdara grozījumus, lai tas būtu aktuāls organizācijas apraksts. Pašraksturojumu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.

c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus pašraksturojumā var apstiprināt ar tajā minētas procedūras palīdzību (še turpmāk sauktu par "netiešo apstiprinājumu").

145.A.75 Organizācijas tiesības

Saskaņā ar pašraksturojumu organizācija ir tiesīga veikt šādus darbus:

a) apkopt ikvienu gaisa kuģi un/vai sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, vietās, kas norādītas apstiprinājuma apliecībā un pašraksturojumā;

b) organizēt ikviena gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, tehnisko apkopi citā organizācijā, kas strādā saskaņā ar tās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu. Tas attiecas uz darbu, ko veic organizācija, kura nav atbilstīgi apstiprināta šādas tehniskās apkopes veikšanai atbilstīgi šīs daļas prasībām, un attiecas tikai uz darba jomu, ko pieļauj saskaņā ar 145.A.65. iedaļas b) punktā minētajām procedūrām. Šajā darba jomā neiekļauj gaisa kuģa tehnisko apkopi bāzē vai pilnīgu darbnīcā veiktās tehniskās apkopes pārbaudi vai dzinēja vai dzinēja moduļa kapitālremontu;

c) apkopt ikvienu gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, jebkurā atrašanās vietā atbilstoši vajadzībai, kas rodas vai nu tādēļ, ka gaisa kuģis nav derīgs lietošanai, vai arī tādēļ, ka nepieciešams atbalstīt operatīvo tehnisko apkopi atbilstoši apstākļiem, kuri norādīti pašraksturojumā;

d) apkopt ikvienu gaisa kuģi un/vai sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, vietā, kas norādīta kā operatīvās tehniskās apkopes vieta, kur var veikt tikai nelielu tehnisko apkopi un tikai tad, ja organizācijas pašraksturojumā ir atļauta šāda darbība un uzskaitītas šādas atrašanās vietas;

e) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas izsniegt izmantošanas sertifikātus atbilstoši 145.A.50. iedaļas prasībām.

145.A.80 Ierobežojumi organizācijai

Organizācija apkopj gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, tikai tad, ja tai ir pieejamas visas vajadzīgās telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, tehniskās apkopes dati un sertificējošais personāls.

145.A.85 Izmaiņas organizācijā

Organizācija informē kompetento iestādi par visām turpmāk minētajām ierosinātajām izmaiņām organizācijā pirms tās tiek veiktas, lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām un, ja vajadzīgs, izdarīt grozījumus apstiprinājuma apliecībā, izņemot ierosināto izmaiņu personālā gadījumus, par kurām vadībai nav bijis zināms iepriekš un par kurām jāpaziņo tiklīdz iespējams:

1. organizācijas nosaukums;

2. organizācijas galvenā atrašanās vieta;

3. organizācijas papildu atrašanās vietas;

4. atbildīgais pārvaldnieks;

▼B

5. ikviena no personām, kas iecelta atbilstoši 145.A.30. iedaļas b) punkta noteikumiem;

6. telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, procedūras, darba joma un sertificējošais personāls, kas varētu ietekmēt apstiprinājumu.

145.A.90 Pastāvīgs derīgums

a) Apstiprinājumu izsniedz uz neierobežotu laikposmu. Tas turpina būt derīgs, kamēr:

▼M4

1. organizācija atbilst II pielikuma (145. daļa) prasībām, ņemot vērā noteikumus par rīcību attiecībā uz atzinumiem, kas norādīta 145.B.50. iedaļā; un

▼B

2. kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šās daļas prasībām; un

3. apliecība nav atcelta vai atsaukta.

b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājumu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

145.A.95 Atzinumi

a) 1. līmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība 145. daļas prasībām, kas pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību.

b) 2. līmeņa atzinums ir jebkura neatbilstība 145. daļas prasībām, kas varētu pazemināt drošības standartu un, iespējams, nopietni apdraudēt lidojumu drošību.

c) Pēc tam, kad atbilstoši 145.B.50. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ar to ir vienojies.

B IEDAĻA

PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

145.B.01 Darbības joma

Šajā iedaļā noteiktas administratīvās procedūras, kuras kompetentā iestāde ievēro, veicot savus uzdevumus un pienākumus attiecībā uz 145. daļā minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprinājumu izdošanu, pagarināšanu, maiņu, apturēšanu vai atsaukšanu.

145.B.10 Kompetentā iestāde

1. *Vispārīgi norādījumi*

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek atbildību par sertifikātu izdošanu, pagarināšanu, apmaiņu, apturēšanu vai atsaukšanu un par lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzīšanu. Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

2. *Resursi*

Personāla skaits ir pietiekams, lai varētu izpildīt prasības, kas sīki izklāstītas šajā iedaļā.

▼B

3. *Kvalifikācija un apmācība*

Personālam, kas iesaistīts 145. daļā minēto apstiprinājumu izdošanā:

a) jābūt pietiekami kvalificētam un tam jābūt vajadzīgajām zināšanām, pieredzei un apmācībai, lai veiktu tam uzticētos pienākumus;

b) ja vajadzīgs, jābūt apmācītam/paaugstinājušam kvalifikāciju atbilstoši 145. daļas noteikumiem, ieskaitot tā paredzēto nozīmi un standartu.

4. *Procedūras*

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā panākt atbilstību šās B iedaļas noteikumiem.

Procedūras jāpārskata un jāgroza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

145.B.15 Organizācijas, kas atrodas vairākās dalībvalstīs

Ja tehniskās apkopes uzņēmumi atrodas vairāk kā vienā dalībvalstī, apstiprinājuma pārbaudi un pastāvīgo uzraudzību veic kopā ar kompetentajām iestādēm, kuras iecēlušas tās dalībvalstis, kuru teritorijās atrodas pārējie tehniskās apkopes uzņēmumi.

▼M6

_____

▼B

145.B.20 Sākotnējā apstiprināšana

1. Pieņemot, ka 145.A.30. iedaļas a) un b) punkta prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde rakstveidā pieteikuma iesniedzējam oficiāli norāda savu apstiprinājumu 145.A.30. iedaļas a) un b) punktā minētajam personālam.

2. Kompetentā iestāde nosaka, ka tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minētās procedūras atbilst 145. daļas noteikumiem, un nodrošina, ka atbildīgais pārvaldnieks paraksta saistību deklarāciju.

3. Kompetentā iestāde pārbauda, vai organizācija atbilst 145. daļas prasībām.

4. Sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku sasauc vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā, lai pārliecinātos, ka viņš pilnīgi saprot apstiprinājuma nozīmi un iemeslu, kāpēc jāparaksta organizācijas pašraksturojuma deklarācija par atbilstību pašraksturojumā norādītajām procedūrām.

5. Visus atzinumus rakstveidā paziņo organizācijai.

6. Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.

7. Sākotnējā apstiprinājuma gadījumā visi defekti ir jānovērš, lai varētu izdot apstiprinājumu.

145.B.25 Apstiprinājuma izdošana

1. Kompetentā iestāde oficiāli apstiprina pašraksturojumu un izdod pieteikuma iesniedzējam apstiprinājuma apliecību, kas norādīta 3. veidlapā, kurā iekļauti apstiprinājuma novērtējumi. Kompetentā iestāde izdod apliecību tikai tad, ja organizācija atbilst 145. daļas prasībām.

2. Kompetentā iestāde norāda apstiprinājuma nosacījumus 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā.

▼B

3. Atsauces numuru iekļauj 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā veidā, kādu norādījusi Aģentūra.

145.B.30 Apstiprinājuma pagarināšana

Apstiprinājuma pagarināšanu uzrauga atbilstoši piemērojamajam "sākotnējās apstiprināšanas" procesam, kas norādīts 145.A.20. iedaļā. Turklāt:

1. Kompetentā iestāde glabā un atjauno programmu attiecībā uz katru apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju, kas atrodas tās uzraudzībā, kurā uzskaitītas dienas, kurās ir veicama pārbaude un kad šādas pārbaudes tika veiktas.

2. Katrai organizācijai pilnīgi pārbauda atbilstību 145. daļas noteikumiem laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus.

3. Vismaz reizi 24 mēnešos sasauc sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš ir informēts par būtiskajiem jautājumiem, kas radušies šādu pārbaužu laikā.

145.B.35 Izmaiņas

1. Kompetentā iestāde saņem paziņojumu no organizācijas par ikvienu no ierosinātajām izmaiņām, kas minētas 145.A.85. iedaļā.

   Kompetentā iestāde atbilst visiem piemērojamajiem sākotnējā procesa punktu elementiem ikvienas izmaiņas organizācijā gadījumā.

2. Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien tā nenosaka, ka apstiprinājums ir jāaptur.

▼M4

145.B.40 Grozījumi tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā

Ja tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā (*MOE*) tiek veikti jebkādi grozījumi, tad:

1) grozījumu tieša apstiprinājuma gadījumā saskaņā ar 145.A.70. iedaļas b) punktu kompetentā iestāde pārbauda, vai pašraksturojumā norādītās procedūras atbilst II pielikuma (145. daļa) prasībām, pirms oficiāli paziņot apstiprinātajai organizācijai par apstiprinājumu;

2) ja grozījumu apstiprināšana notiek, izmantojot netiešā apstiprinājuma procedūru saskaņā ar 145.A.70. iedaļas c) punktu, kompetentā iestāde pārliecinās par to, ka i) grozījumi ir nenozīmīgi un ii) tā pietiekami kontrolē grozījumu apstiprinājumu, lai nodrošinātu arī turpmāku atbilstību II pielikuma (145. daļa) prasībām.

▼B

145.B.45 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai

b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši 145.B.50. iedaļas noteikumiem.

145.B.50 Atzinumi

a) Ja pārbaužu laikā vai citādā veidā atrod pierādījumus par to, ka pastāv neatbilstība 145. daļas prasībām, kompetentā iestāde veic turpmāk minētās darbības:

   1. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem, kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai, atkarībā no 1. līmeņa atzinuma pakāpes, pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu tehniskās apkopes organizācijai līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi koriģējošu darbību.

▼B

2. Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem, kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā pirmā posma beigās un atbilstoši atzinuma raksturam, kompetentā iestāde šo laikposmu var pagarināt vēl par trīs mēnešiem atbilstoši apmierinošam koriģējošo darbību plānam.

b) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā laika posma termiņā, kuru tā ir noteikusi.

145.B.55 Uzskaite

1. Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu ar minimālajiem glabāšanas kritērijiem, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību katra atsevišķa apstiprinājuma izdošanai, pagarināšanai, maiņai, apturēšanai vai atsaukšanai.

2. Uzskaitē vismaz iekļauj:

a) pieteikumu organizācijas apstiprinājuma saņemšanai, ieskaitot ar to saistīto pagarinājumu;

b) kompetentās iestādes pastāvīgās uzraudzības programmu, ieskaitot visus pārbaudes uzskaites datus;

c) organizācijas apstiprinājuma apliecību ar visām izmaiņām tajā;

d) pārbaudes programmas kopiju, kurā uzskaitītas dienas, kurās jāveic pārbaudes, un dienas, kad tās tika veiktas;

e) oficiālās sarakstes kopijas, ieskaitot 4. veidlapu vai līdzvērtīgu;

f) informāciju par ikvienu/visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumu(-iem);

g) visas citas kompetentās iestādes pārbaudes ziņojuma veidlapas;

h) tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumus.

3. Glabāšanas periods iepriekš minētajai uzskaitei ir vismaz četri gadi.

4. Kompetentā iestāde var izvēlēties lietot vai nu dokumentāro, vai datorizēto sistēmu, vai arī abu apvienojumu, uz kuru attiecas atbilstīga kontrole.

145.B.60 Atbrīvojumi

Kompetentā iestāde reģistrē un saglabā datus par visiem atbrīvojumiem, kas piešķirti atbilstoši Pamatregulas 10. panta 3. punktam.

▼**M4**

I papildinājums

Autorizēts izmantošanas sertifikāts – *EASA* 1. veidlapa

Piemēro I pielikuma (M daļa) II papildinājuma noteikumus.

▼**M4**

II papildinājums

Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

Piemēro I pielikuma (M daļa) IV papildinājuma noteikumus.

▼M4

III papildinājums

II pielikumā (145. daļa) minētā tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšana

1. lapa no ...

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA APLIECĪBA

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].145.XXXX

Atbilstoši patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulai (EK) Nr. 2042/2003 un saskaņā ar turpmāko nosacījumu [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apstiprina, ka:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir tehniskās apkopes organizācija atbilstīgi Regulas (EK) Nr. 2042/2003 I pielikuma (145. daļa) A iedaļai, un ir apstiprināta, lai veiktu tādu ražojumu, daļu un ierīču apkopi, kas uzskaitītas pievienotajā apstiprinājuma sarakstā, un izdotu attiecīgos izmantošanas sertifikātus, lietojot iepriekš minēto atsauces numuru.

NOSACĪJUMI:

1. Šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts II pielikuma (145. daļa) A iedaļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darba jomu, un

2. Šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā, un

3. Šis apstiprinājums ir derīgs tiktāl, ciktāl apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija atbilst Regulas (EK) Nr. 2042/2003 II pielikumam (145. daļa).

4. Atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atcelts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Pārskatīšanas datums: .....

Pārskatītais apstiprinājums Nr.: .....

Parakstījis: .....

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3. – 145. veidlapa – 2. izdevums.

(*) vai EASA, ja kompetentā iestāde ir EASA.
(**) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts vai kompetentā iestāde ir EASA.

▼M4

2.lapa no...

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA SARAKSTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].145.[XXXX]

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES	OPERATĪVĀ
GAISA KUĢIS (**)	(***)	(***)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
	(***)	(***)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
	(***)	(***)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
	(***)	(***)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
DZINĒJI (**)	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV PILNĪGI NOKOMPLEKTĒTI DZINĒJI VAI PALĪGDZINĒJI (**)	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
SPECIALIZĒTIE PAKALPOJUMI (**)	(***)	(***)		
	(***)	(***)		

Šis apstiprinājuma saraksts attiecas tikai uz tiem ražojumiem, daļām un ierīcēm un darbībām, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darba apjomu,

Atsauce uz tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumu: .....

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Datums, kad apstiprinājums pēdējo reizi pārskatīts: ..... Pārskatītais apstiprinājums Nr.: .....

Parakstījis: .....

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3. – 145. veidlapa – 2. izdevums.

(*) vai EASA, ja kompetentā iestāde ir EASA .
(**) Attiecīgi svītrot, ja organizācija nav apstiprināta.
(***) Aizpildīt, norādot attiecīgo novērtējumu un ierobežojumu.

▼M6

▼C1

IV papildinājums

Nosacījumi tāda personāla izmantošanai, kas nav ieguvis kvalifikāciju atbilstoši III pielikumam (66. daļai), kurš minēts 145.A.30. iedaļas j) punkta 1. un 2. apakšpunktā

▼M6

1. Sertificējošais personāls, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem, atbilst 145.A.30. iedaļas j) punkta 1. un 2. apakšpunkta noteikumiem:

   a) personai ir licence vai sertificējošā personāla atļauja, kas izdota saskaņā ar valsts tiesību aktiem pilnībā atbilstoši *ICAO* 1. pielikumam;

   b) personas darba joma nepārsniedz to darba jomu, kas norādīta valsts licencē vai sertificējošā personāla atļaujā, atkarībā no tā, kura ir visvairāk ierobežojoša;

   c) personai jāpierāda, ka tā ir apmācīta par cilvēciskiem faktoriem un aviācijas tiesību aktiem, kas minēti 9. un 10. modulī un III pielikuma (66. daļa) I papildinājumā;

   d) persona pierāda piecu gadu ilgu tehniskās apkopes pieredzi operatīvās tehniskās apkopes sertificējošā personāla gadījumā un astoņu gadu ilgu tehniskās apkopes pieredzi bāzes tehniskās apkopes sertificējošā personāla gadījumā. Tomēr tām personām, kurām atļautie uzdevumi nepārsniedz 66. daļā minētā A kategorijas sertificējošā personāla uzdevumus, jāpierāda tikai trīs gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē;

   e) operatīvās tehniskās apkopes sertificējošais personāls un bāzes tehniskās apkopes palīgpersonāls pierāda, kas viņš(-a) saņēmis(-usi) tipa apmācību un nokārtojis(-usi) eksāmenu attiecīgi B1, B2 vai B3 kategorijas līmenī, kā minēts III pielikuma (66. daļa) III papildinājumā attiecībā uz katru gaisa kuģa tipu b) apakšpunktā minētajā darba jomā. Tomēr tās personas, kuru darba joma nepārsniedz A kategorijas sertificējošā personāla uzdevumus, var saņemt tikai uzdevumapmācību pilnas tipa apmācības vietā;

   f) bāzes tehniskās apkopes sertificējošais personāls pierāda, kas viņš(-a) saņēmis(-usi) tipa apmācību un nokārtojis(-usi) eksāmenu attiecīgi B1, B2 vai B3 kategorijas līmenī, kā minēts III pielikuma (66. daļa) III papildinājumā attiecībā uz katru gaisa kuģa tipu b) punktā minētajā darba jomā, izņemot to, ka pirmajam gaisa kuģa tipam apmācībai un eksāmenam jābūt III pielikuma B1, B2 vai B3 kategorijas līmenī.

2. Aizsargātas tiesības:

   a) personāls, kam bija tiesības pirms III pielikuma (66. daļa) stāšanās spēkā, var turpināt tās izmantot bez vajadzības ievērot 1. punkta c) līdz f) apakšpunkta prasības;

   b) tomēr pēc šīs spēkā stāšanās dienas, ikviens personāls, kurš vēlas paplašināt savas atļaujas darbības jomu, lai tajā iekļautu papildu tiesības, ievēro minētā 1. punkta prasības;

   c) neskarot iepriekš minētā 2. punkta b) apakšpunktu, netiek prasīta atbilstība 1. punkta c) un d) apakšpunkta prasībām papildu tipa apmācības gadījumā.

▼**M6**

III PIELIKUMS

(66. daļa)

SATURS

66.1. Kompetentā iestāde

A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠIEDAĻA – GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCE

66.A.1. Darbības joma

66.A.3. Licences kategorijas

66.A.5. Gaisa kuģu grupas

66.A.10. Piemērošana

66.A.15. Atbilstība

66.A.20. Tiesības

66.A.25. Pamatzināšanu prasības

66.A.30. Pamatpieredzes prasības

66.A.40. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences derīguma uzturēšana

66.A.45. Gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums

66.A.50. Ierobežojumi

66.A.55. Kvalifikācijas apliecināšana

66.A.70. Konvertēšanas noteikumi

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

66.B.1. Darbības joma

66.B.10. Kompetentā iestāde

66.B.20. Lietvedība

66.B.25. Savstarpējā apmaiņa ar informāciju

66.B.30. Atbrīvojumi

B APAKŠIEDAĻA – GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCES IZDOŠANA

66.B.100. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci

66.B.105. Procedūra, kas jāievēro, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci ar 145. daļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas palīdzību

66.B.110. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, izdarot grozījumus gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, lai tajā iekļautu papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju

66.B.115. Procedūra grozījumu izdarīšanai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, lai tajā iekļautu gaisa kuģa novērtējumu vai atceltu ierobežojumus

66.B.120. Procedūra gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pagarināšanai

▼**M6**

66.B.125. Licences konvertēšanas procedūra, ietverot grupas novērtējumus

66.B.130. Gaisa kuģa tipa apmācības tiešā apstiprinājuma procedūra

C APAKŠIEDAĻA – EKSAMINĀCIJA

66.B.200. Kompetentās iestādes vadītā eksaminācija

D APAKŠIEDAĻA – SERTIFICĒJOŠĀ PERSONĀLA KVALIFIKĀCIJU KONVERTĒŠANA

66.B.300. Vispārīgas piezīmes

66.B.305. Konvertēšanas ziņojums par valstu kvalifikācijām

66.B.310. Konvertēšanas ziņojums par apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju atļaujām

E APAKŠIEDAĻA – EKSAMINĀCIJAS KREDĪTPUNKTI

66.B.400. Vispārīgas piezīmes

66.B.405. Ziņojums par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem

66.B.410. Eksaminācijas kredītpunktu derīgums

F APAKŠIEDAĻA – PASTĀVĪGĀ UZRAUDZĪBA

66.B.500. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences atsaukšana, apturēšana vai ierobežošana

PAPILDINĀJUMI

I papildinājums – Pamatzināšanu prasības

II papildinājums – Pamata eksaminācijas standarti

III papildinājums – Gaisa kuģu tipa apmācības un eksaminācijas standarts. Apmācība darba vietā

IV papildinājums – Pieredzes prasības gaisa kuģa tehniskās apkopes licences paplašināšanas gadījumā

V papildinājums – *EASA* 19. veidlapa – Pieteikuma veidlapa

VI papildinājums – *EASA* 26. veidlapa – III pielikumā (66. daļa) minētā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence

66.1. Kompetentā iestāde

a) Šā pielikuma (66. daļa) nolūkos kompetentā iestāde ir:

1) iestāde, ko iecēlusi dalībvalsts, kurai persona pirmo reizi iesniedz pieteikumu attiecībā uz gaisa kuģa tehniskās apkopes licences izsniegšanu; vai

2) iestāde, ko iecēlusi cita dalībvalsts, gadījumā, ja tās ir atšķirīgas, ņemot vērā vienošanos ar iestādi, kas minēta 1. punktā. Tādā gadījumā 1. punktā minētās licences jāatceļ, visus 66.B.20. iedaļā minētos ierakstus jāpārceļ un jāizsniedz jauna licence, pamatojoties uz minētajiem ierakstiem.

b) Aģentūra ir atbildīga par to, lai noteiktu:

1) gaisa kuģu tipu sarakstu; un

2) kādas gaisa kuģa korpusa/dzinēju kombinācijas ir iekļautas katrā konkrētā gaisa kuģa tipa novērtējumā.

▼M6

A IEDAĻA

TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠDAĻA

GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCE

66.A.1. Darbības joma

Šī iedaļa definē gaisa kuģa tehniskās apkopes licences un nosaka pieteikumu, izsniegšanas un derīguma turpināšanās prasības.

66.A.3. Licences kategorijas

a) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences ietver šādas kategorijas:

— A kategorija,

— B1 kategorija,

— B2 kategorija,

— B3 kategorija,

— C kategorija.

b) A un B1 kategorijas ir sadalītas apakškategorijās, kas attiecas uz lidmašīnu, helikopteru, turbodzinēju un virzuļdzinēju kombinācijām. Šīs apakškategorijas ir šādas:

— A1 un B1.1 Lidmašīnas ar turbodzinējiem,

— A2 un B1.2 Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem,

— A3 un B1.3 Helikopteri ar turbodzinējiem,

— A3 un B1.4 Helikopteri ar virzuļdzinējiem.

c) Kategorija B3 ir piemērojama virzuļdzinēju nehermetizētām lidmašīnām ar 2 000 un mazāk kg maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*).

66.A.5. Gaisa kuģu grupas

Gaisa kuģu tehniskās apkopes licencēs novērtējuma nolūkā gaisa kuģus iedala šādās grupās:

1) 1. grupa: sarežģīti ar dzinēju darbināmi gaisa kuģi, kā arī vairāku dzinēju helikopteri, lidmašīnas ar maksimālo sertificēto darbības augstumu virs FL290, lidmašīnas, kas aprīkotas ar lidojuma vadības elektrisko sistēmu *fly-by-wire*, un citi gaisa kuģi, kam vajadzīgs gaisa kuģa tipa novērtējums, ja to nosaka aģentūra;

2) 2. grupa: gaisa kuģi, kas nav minēti 1. grupā un kas pieder pie šādām apakšgrupām:

— 2.a apakšgrupa: lidmašīnas ar vienu turbopropelleru dzinēju,

— 2.b apakšgrupa: helikopteri ar vienu turbodzinēju,

— 2.c apakšgrupa: helikopteri ar vienu virzuļdzinēju;

3) 3. grupa: virzuļdzinēju lidmašīnas, kas nav minētas 1. grupā.

66.A.10. Piemērošana

a) Pieteikumu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai vai grozīšanai iesniedz uz *EASA* 19. veidlapas (sk. V papildinājumu) tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

▼M6

b) Pieteikumu par izmaiņām gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē iesniedz kompetentajai iestādei tajā dalībvalstī, kas šo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci ir izdevusi.

c) Papildus dokumentiem, kuri ir norādīti attiecīgi 66.A.10. iedaļas a) punktā, 66.A.10. iedaļas b) punktā un 66.B.105. iedaļā, pieteikuma iesniedzējs par papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju pievienošanu gaisa kuģa tehniskās apkopes licencei iesniedz kompetentajai iestādei savu pašreizējo sākotnējo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci kopā ar *EASA* 19. veidlapu.

d) Ja pieteikuma iesniedzējs, kas lūdz izdarīt izmaiņas pamatkategorijās, kvalificējas šādām izmaiņām ar 66.B.100. iedaļā minētās procedūras palīdzību dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kura izsniedza licenci, tad pieteikumu nosūta uz to kompetento iestādi, kas minēta 66.1. punktā.

e) Ja pieteikuma iesniedzējs, kas lūdz izdarīt izmaiņas pamatkategorijās, kvalificējas šādām izmaiņām ar 66.B.105. iedaļā minētās procedūras palīdzību dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kura izsniedza licenci, tad tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļa), nosūta gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci kopā ar *EASA* 19. veidlapu kompetentajai iestādei, kas minēta 66.1. punktā, lai tā attiecīgi ar zīmogu un parakstu apstiprinātu izmaiņas vai izdotu licenci atkārtoti.

f) Līdz ar katru pieteikumu iesniedz dokumentāciju, kas pierāda atbilstību piemērojamo teorētisko zināšanu, praktiskās apmācības un pieredzes prasībām pieteikuma iesniegšanas brīdī.

66.A.15. Atbilstība

Pieteikuma gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai iesniedzējam ir vismaz 18 gadi.

66.A.20. Tiesības

a) Ir spēkā šādas tiesības:

1) A kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus pēc tam, kad ir veikti nelieli plānotās operatīvās tehniskās apkopes darbi un novērsti vienkārši defekti to darbu robežās, kas īpaši atzīmēti sertifikācijas atļaujā, kas minēta II pielikuma (145. daļa) 145.A.35. iedaļā. Sertifikācijas tiesības attiecas tikai uz darbu, kuru licences turētājs ir personīgi veicis tehniskās apkopes organizācijā, kas izdevusi sertifikācijas atļauju;

2) B1 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B1 palīgpersonālam:

— gaisa kuģa korpusa konstrukcijas, spēka iekārtas un mehānisko un elektrisko sistēmu tehniskā apkopē,

— darbā pie radioelektroniskajām sistēmām, kurām vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību, un nav vajadzības novērst defektus.

B1 kategorija ietver arī atbilstošo A apakškategoriju;

3) B2 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam:

i) izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B12 palīgpersonālam:

— radioelektronisko iekārtu un elektroiekārtu tehniskā apkopē, kā arī

— elektriskās iekārtas un aviācijas elektronikas uzdevumus spēka iekārtās un mehāniskajās sistēmās, kur vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību; kā arī

▼M6

ii) izdot izmantošanas sertifikātus pēc tam, kad ir veikti nelieli plānotās operatīvās tehniskās apkopes darbi un novērsti vienkārši defekti to darbu robežās, kas īpaši atzīmēti sertifikācijas atļaujā, kas minēta II pielikuma (145. daļa) 145.A.35. iedaļā. Šīs sertifikācijas tiesības attiecas tikai uz darbu, kuru licences turētājs ir personīgi veicis tehniskās apkopes organizācijā, kas izdevusi sertifikācijas atļauju un attiecas tikai uz novērtējumiem, kas jau apstiprināti B2 licencē.

B2 kategorijas licence neietver nevienu A apakškategoriju;

4) B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B3 palīgpersonālam:

— lidmašīnas korpusa konstrukcijas, spēka iekārtas un mehānisko un elektrisko sistēmu tehniskā apkopē,

— darbā pie radioelektroniskajām sistēmām, kurām vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību, un nav vajadzības novērst defektus;

5) C kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus pēc gaisa kuģa tehniskās apkopes darbu bāzē pabeigšanas. Tiesības attiecas uz gaisa kuģi kopumā.

b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs drīkst izmantot savas tiesības tikai tad, ja:

1) viņš/viņa atbilst I pielikuma (M daļa) un II pielikuma (145. daļa) piemērojamajām prasībām; kā arī

2) iepriekšējo divu gadu laikā viņam/viņai atbilstoši tiesībām, kuras piešķir gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, ir bijusi sešus mēnešus ilga pieredze tehniskajā apkopē vai arī viņš/viņa ir izpildījis(-usi) noteikumu par attiecīgo tiesību piešķiršanu; kā arī

3) viņš/viņa ir pietiekami kompetents(-a), lai apliecinātu attiecīgā gaisa kuģa tehnisko apkopi; kā arī

4) viņš/viņa spēj lasīt, rakstīt un sazināties saprotamā līmenī tajā(-ās) valodā(-ās), kurā(-ās) ir sarakstīti tehniskie dokumenti un procedūras, kas vajadzīgas, lai pamatotu izmantošanas sertifikāta izdošanu.

66.A.25. Pamatzināšanu prasības

a) Pieteikuma iesniedzējs, lai saņemtu gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci vai pievienotu kategoriju vai apakškategoriju šai licencei, atbilstoši III pielikuma (66. daļa) I papildinājuma noteikumiem ar eksāmenu palīdzību pierāda zināšanu līmeni attiecīgajos mācību priekšmetu moduļos. Eksāmenu pieņem saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) atbilstoši apstiprināta mācību organizācija vai kompetentā iestāde.

b) Apmācības kursi jāpabeidz un eksāmeni jānoliek desmit gadu laikā pirms gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pieteikuma vai pieteikuma par kategorijas vai apakškategorijas pievienošanu šādai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencei iesniegšanas. Ja tā nav, eksaminācijas kredītpunktus tomēr var iegūt saskaņā ar c) punktu.

c) Pieteikuma iesniedzējs var lūgt kompetentajai iestādei pilnīgu vai daļēju eksaminmāciju, lai iegūtu kredītpunktus par pamatzināšanu prasībām:

1) pamatzināšanu pārbaudes eksaminācija, kas neatbilst b) punktā minētajām prasībām; un

▼M6

2) visas citas tehniskās kvalifikācijas, ko kompetentā iestāde uzskata par ekvivalentu III pielikuma (66. daļa) zināšanu standartam.

Kredītpunktus piešķir atbilstoši šā pielikuma (66. daļa) B iedaļas E apakšdaļas noteikumiem.

d) Kredītpunktu derīguma termiņš ir desmit gadus pēc tam, kad kompetentā iestāde tos piešķīrusi pieteikuma iesniedzējam. Pēc derīguma termiņa beigām pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt jaunus kredītpunktus.

66.A.30. Pamatpieredzes prasības

a) Pieteikuma gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai iesniedzējam ir:

1) A kategorijas, B1.2 un B1.4 apakškategoriju un B3 kategorijas gadījumā:

i) trīs gadus ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, ja pieteikuma iesniedzējam nav bijusi iepriekšēja attiecīga tehniskā apmācība; vai

ii) divus gadus ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigta apmācība tehniskajā nozarē, pēc kuras kompetentā iestāde to uzskata par kvalificētu darbinieku; vai

iii) vienu gadu ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigts saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) apstiprinātais mācību pamatkurss;

2) B2 kategorijas un B1.1 un B1.3 apakškategoriju gadījumā:

i) piecu gadu ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, ja pieteikuma iesniedzējam nav bijusi iepriekšēja attiecīga tehniskā apmācība; vai

ii) trīs gadus ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigta apmācība tehniskajā nozarē, pēc kuras kompetentā iestāde to uzskata par kvalificētu darbinieku; vai

iii) divu gadu ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigts saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) apstiprinātais mācību pamatkurss;

3) C kategorijas gadījumā attiecībā uz lielu gaisa kuģi:

i) trīs gadus ilga pieredze B1.1, B1.3 vai B2 kategorijas piešķirto tiesību izmantošanā liela gaisa kuģa tehniskajā apkopē vai strādājot kā 145.A.35. iedaļā minētajam palīgpersonālam, vai abu apvienojums; vai

ii) piecus gadus ilga pieredze B1.2 vai B1.4 kategorijas piešķirto tiesību izmantošanā liela gaisa kuģa tehniskajā apkopē vai strādājot kā 145.A.35. iedaļā minētajam palīgpersonālam, vai abu apvienojums;

4) C kategorijas gadījumā attiecībā uz gaisa kuģi, kas nav liels: trīs gadus ilga pieredze B1 vai B2 kategorijas piešķirto tiesību izmantošanā liela gaisa kuģa tehniskajā apkopē vai strādājot kā 145.A.35. iedaļas a) punktā minētajam palīgpersonālam, vai abu apvienojums;

5) C kategorijas gadījumā, kas iegūta akadēmiski: pieteikuma iesniedzējam, kam ir zinātniskais grāds tehniskajā disciplīnā, kuru tas ir ieguvis universitātē vai citā augstākās izglītības iestādē, kuru atzinusi kompetentā iestāde, trīs gadus ilga pieredze strādājot civilo gaisa kuģu tehniskās apkopes vidē un pildot tādus reprezentatīvās izvēles uzdevumus, kas tieši saistīti ar gaisa kuģa tehnisko apkopi, ieskaitot sešus mēnešus ilgu bāzes tehniskās apkopes darbu novērošanu.

b) Pieteikuma iesniedzējs, lai paplašinātu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences jomu, izpilda prasību par obligāto pieredzi civilo gaisa kuģu tehniskajā apkopē, kas atbilst licencei pievienojamai kategorijai vai apakškategorijai, kā noteikts šā pielikuma (66. daļa) IV papildinājumā.

▼M6

c) Pieredzei jābūt praktiskai un jāietver reprezentatīva profila gaisa kuģu tehniskās apkopes darbs.

d) Vismaz vienam gadam no prasītās pieredzes jābūt jaunākajai pieredzei tās kategorijas/apakškategorijas gaisa kuģa tehniskajā apkopē, par kuru tiek prasīta sākotnējā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence. Turpmāko kategoriju/apakškategoriju pievienošanas esošajai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencei gadījumā, prasītā papildu jaunākā pieredze tehniskajā apkopē var būt mazāka par gadu, bet tai ir jābūt vismaz trīs mēnešus ilgai. Prasītajai pieredzei jābūt atkarīgai no atšķirības starp esošo un prasīto licences kategoriju/apakškategoriju. Šādai papildu pieredzei jāattiecas uz jaunu licences kategoriju/apakškategoriju.

e) Neskarot a) punktu, pieņem arī pieredzi gaisa kuģu tehniskajā apkopē, kas gūta ārpus civilo gaisa kuģu tehniskās apkopes vides, ja šāda tehniskā apkope ir līdzvērtīga tai, kura prasīta šajā pielikumā (66. daļa), kā to noteikusi kompetentā iestāde. Tomēr prasa arī papildu pieredzi civilo gaisa kuģu tehniskajā apkopē, lai nodrošinātu atbilstošu izpratni par civilo gaisa kuģu tehniskās apkopes vidi.

f) Pieredzei jābūt iegūtai desmit gadu laikā pirms gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pieteikuma vai pieteikuma par kategorijas vai apakškategorijas pievienošanu šādai licencei iesniegšanas.

66.A.40. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pastāvīgs derīgums

a) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licence kļūst nederīga piecus gadus pēc tam, kad tā ir pēdējo reizi izdota vai grozīta, ja vien tās turētājs nenodod šo licenci tai kompetentajai iestādei, kura to ir izdevusi, lai pārbaudītu, vai informācija, kas minēta šajā licencē ir tāda pati kā tā, kura ir reģistrēta kompetentās iestādes uzskaites datos atbilstoši 66.B.120. iedaļai.

b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs aizpilda attiecīgās *EASA* 19. veidlapas daļas (sk. V papildinājumu) un kopā ar licences turētāja kopiju iesniedz to tai kompetentajai iestādei, kura izdevusi sākotnējo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, ja vien turētājs nestrādā saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprinātā tehniskās apkopes organizācijā, kuras pašraksturojumā ir iekļauta procedūra, ar kuru šī organizācija var iesniegt vajadzīgo dokumentāciju gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētāja vārdā.

c) Visas sertifikācijas tiesības, kuras piešķir gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, pārstāj būt spēkā, tiklīdz gaisa kuģa tehniskās apkopes licence kļūst nederīga.

d) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ir derīga tikai tad, ja i) to ir izdevusi un/vai grozījusi kompetentā iestāde un ii) tās turētājs dokumentu ir parakstījis.

66.A.45. Gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums

a) Lai iegūtu tiesības izmantot konkrētā gaisa kuģa tipa sertifikācijas tiesības, gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājam savā licencē jāapstiprina attiecīgais gaisa kuģu novērtējums.

— B1, B2 vai C kategorijai attiecīgie gaisa kuģu novērtējumi ir šādi:

1) 1. grupas gaisa kuģiem attiecīgais gaisa kuģa tipa novērtējums;

2) 2. grupas gaisa kuģiem attiecīgais gaisa kuģa tipa novērtējums, ražotāja apakšgrupas novērtējums vai pilnīgs apakšgrupas novērtējums;

▼M6

3) 3. grupas gaisa kuģiem attiecīgais gaisa kuģa tipa novērtējums vai pilnīgs grupas novērtējums.

— B3 kategorijai attiecīgais novērtējums ir "virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar 2 000 un mazāk kg maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*)".

— A kategorijai novērtējums nav prasīts, ja tā atbilst II pielikuma (145. daļa) 145.A.35. iedaļas prasībām.

b) Gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam nepieciešams sekmīgi pabeigt attiecīgo B1, B2 vai C kategorijas gaisa kuģa tipa apmācību.

c) Papildus b) punkta prasībai pirmā gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam attiecīgajā kategorijā/apakškategorijā nepieciešams sekmīgi pabeigt attiecīgo apmācību darbavietā, kā minēts III pielikuma (66. daļa) III papildinājumā.

d) Atkāpjoties no b) un c) punkta noteikumiem, 2. un 3. grupas gaisa kuģiem gaisa kuģa tipa novērtējumu var piešķirt arī pēc tam, kad:

— sekmīgi nokārtots attiecīgās B1, B2 vai C kategorijas gaisa kuģa tipa eksāmens, kas minēts šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumā, un

— B1 un B2 kategorijai pierādīta praktiskā pieredze darbā ar gaisa kuģa tipu. Tādā gadījumā praktiskajā pieredzē par gaisa kuģa tipu iekļauj licences kategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu.

Personas gadījumā, kura saņēmusi C kategoriju, iegūstot zinātnisko grādu, kā norādīts 66.A.30. iedaļas a) punkta 5. apakšpunktā, pirmais attiecīgā gaisa kuģa tipa eksāmens ir B1 vai B2 kategorijas līmenī.

e) 2. grupas gaisa kuģiem:

1) ražotāja grupas novērtējuma atzīmes B1 un C kategorijas licences turētājiem prasa vismaz divu viena ražotāja gaisa kuģu tipu, kas kombinācijā pārstāv attiecīgo ražotāja apakšgrupu, tipa novērtējuma prasību izpildi;

2) pilnas apakšgrupas grupas novērtējuma atzīmes B1 un C kategorijas licences turētājiem prasa vismaz trīs dažādu ražotāju gaisa kuģu tipu, kas kombinācijā pārstāv attiecīgo apakšgrupu, tipa novērtējuma prasību izpildi;

3) ražotāja grupas novērtējuma atzīmes un pilnas apakšgrupas grupas novērtējuma atzīmes B2 kategorijas licences turētājiem prasa pierādīt praktisko pieredzi, kurā iekļauj licences kategorijai un attiecīgajai gaisa kuģu apakšgrupai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu.

f) 3. grupas gaisa kuģiem:

1) pilnas 3. grupas novērtējuma atzīmes B1, B2 un C kategorijas licences turētājiem prasa pierādīt praktisko pieredzi, kurā iekļauj licences kategorijai un 3. grupai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu;

2) B1 kategorijai, izņemot, ja pieteikuma iesniedzējs sniedz pierādījumus par atbilstošu pieredzi, 3. grupas novērtējums ir pakļauts šādiem ierobežojumiem, kas jānorāda licencē:

— hermetizētas lidmašīnas,

— metāla konstrukcijas lidmašīnas,

▼M6

— kompozītmateriālu konstrukcijas lidmašīnas,

— koka konstrukcijas lidmašīnas,

— metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu.

g) B3 licencei:

1) novērtējuma atzīme "virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar 2 000 un mazāk kg maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*)" prasa pierādīt praktisko pieredzi, kurā iekļauj licences kategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu;

2) izņemot, ja pieteikuma iesniedzējs sniedz pierādījumus par atbilstošu pieredzi, novērtējums, kas minēts 1. punktā, ir pakļauts šādiem ierobežojumiem, kas jānorāda licencē:

— koka konstrukcijas lidmašīnas,

— metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— metāla konstrukcijas lidmašīnas,

— kompozītmateriālu konstrukcijas lidmašīnas.

66.A.50. Ierobežojumi

a) Ierobežojumi, kas norādīti gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, ir sertifikācijas tiesību izņēmumi un attiecas uz gaisa kuģi kopumā.

b) Attiecībā uz 66.A.45. iedaļā minētajiem ierobežojumiem tos atceļ, ja:

1) pierāda atbilstošu pieredzi; vai

2) pēc apmierinoša praktiskā novērtējuma, ko veic kompetentā iestāde.

c) Attiecībā uz 66.A.70. iedaļā minētajiem ierobežojumiem tos atceļ, ja tiek sekmīgi nokārtots eksāmens par šiem moduļiem/priekšmetiem, kas noteikti attiecīgā konvertēšanas ziņojumā, kas minēts 66.B.300. iedaļā.

66.A.55. Kvalifikācijas apliecināšana

Personālam, kam piešķirtas tiesības veikt sertifikāciju, kā arī palīgpersonālam 24 stundu laikā jāuzrāda kvalifikāciju apliecinoša licence, ja to pieprasa pilnvarota persona.

66.A.70. Konvertēšanas noteikumi

a) Sertificējošā personāla kvalifikācijas, kas derīga dalībvalstī, turētājam pirms III pielikuma (66. daļa) stāšanās spēkā dalībvalsts kompetentā iestāde izdod gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci bez papildu eksaminācijas atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti B iedaļas D apakšdaļā.

b) Persona, kura kvalificējas saskaņā ar sertificējošā personāla procesu, kas ir spēkā dalībvalstī pirms III pielikuma (66. daļa) stāšanās spēkā, var turpināt apgūt kvalifikāciju. Sertificējošā personāla kvalifikācijas, kas iegūta šāda procesa rezultātā, turētājam šīs dalībvalsts kompetentā iestāde izdod gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci bez papildu eksaminācijas atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti B iedaļas D apakšdaļā.

c) Ja vajadzīgs, gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē ir noteikti ierobežojumi saskaņā ar 66.A.50. iedaļu, lai atspoguļotu atšķirības starp i) sertificējošā personāla kvalifikācijas jomu, kas derīga dalībvalstī pirms stājas spēkā šī regula, un ii) pamatzināšanu prasībām un pamata eksaminācijas standartiem, kas noteikti šā pielikuma (66. daļa) I un II papildinājumā.

▼M6

d) Atkāpjoties no c) punkta noteikumiem, gaisa kuģiem, kas nav iesaistīti gaisa komercpārvadājumos, izņemot lielus gaisa kuģus, gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē jābūt ierobežojumiem saskaņā 66.A.50. iedaļu, lai nodrošinātu, ka sertificējošā personāla tiesības, kas dalībvalstī bija spēkā pirms šīs regulas stāšanās spēkā, un konvertētās 66. daļas gaisa kuģa tehniskās apkopes tiesību licences paliek tās pašas.

B IEDAĻA

PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

66.B.1. Darbības joma

Šajā iedaļā ir noteiktas procedūras, tostarp administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kuras atbild par šā pielikuma (66. daļa) A iedaļas prasību ieviešanu un piemērošanu.

66.B.10. Kompetentā iestāde

a) *Vispārīgas piezīmes*

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek par pienākumu izdot, pagarināt, grozīt, apturēt vai atsaukt gaisa kuģu tehniskās apkopes licences.

Šī kompetentā iestāde izveido atbilstīgu organizatorisko struktūru un dokumentētas procedūras, lai nodrošinātu atbilstību šim pielikumam (66. daļa).

b) *Resursi*

Kompetentajai iestādei ir vajadzīgais personāls, lai varētu izpildīt šajā pielikumā (66. daļa) izklāstītās prasības.

c) *Procedūras*

Kompetentā iestāde ievieš dokumentētas procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šā pielikuma (66. daļa) noteikumi. Minētās procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību.

66.B.20. Uzskaite

a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību saistībā ar katras gaisa kuģa tehniskās apkopes licences izdošanu, pagarināšanu, grozīšanu, apturēšanu vai atsaukšanu.

b) Uzskaitē par katru licenci apkopo:

1) pieteikumu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai vai tās maiņai, ieskaitot visus apstiprinošos dokumentus;

2) gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kopiju ar visām izmaiņām tajā;

3) visas attiecīgās sarakstes kopijas;

4) informāciju par visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumiem;

5) ikvienu ziņojumu no citām kompetentajām iestādēm attiecībā uz gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētāju;

6) uzskaites datus par kompetentās iestādes veikto eksamināciju;

▼M6

7) piemērojamais konvertēšanas ziņojums, ko izmanto konvertēšanai;

8) piemērojamais ziņojums par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem, ko izmanto kredītpunktu piešķiršanai.

c) Uzskaites datus, kas minēti b) punkta 1.–5. apakšpunktā, glabā vismaz piecus gadus pēc licences derīguma termiņa beigām.

d) Uzskaites datus, kas minēti b) punkta 6., 7. un 8. apakšpunktā, glabā neierobežotu laiku.

66.B.25. Savstarpējā apmaiņa ar informāciju

a) Lai īstenotu šīs regulas prasības, kompetentās iestādes piedalās savstarpējā apmaiņā ar informāciju atbilstoši Regulas (EK) Nr. 216/2008 15. pantam.

b) Neskarot dalībvalstu kompetenci, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā, kurā iesaistītas vairākas dalībvalstis, veicot vajadzīgo uzraudzību attiecīgās kompetentās iestādes palīdz viena otrai.

66.B.30. Atbrīvojumi

Visus atbrīvojumus, kas piešķirti atbilstoši Regulas (EK) Nr. 216/2008 14. panta 4. punktam, reģistrē un glabā kompetentā iestāde.

B APAKŠDAĻA

GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCES IZDOŠANA

Šajā apakšdaļā noteiktas procedūras, kas jāievēro kompetentajai iestādei izdodot, mainot vai pagarinot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci.

66.B.100. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci

a) Saņemot *EASA* 19. veidlapu un visus apstiprinošos dokumentus, kompetentā iestāde pārbauda, vai *EASA* 19. veidlapa ir pilnīgi aizpildīta un pārliecinās, ka minētā pieredze atbilst šā pielikuma (66. daļa) prasībām.

b) Kompetentā iestāde pārbauda eksaminācijas statusu un/vai apstiprina visu kredītpunktu derīgumu, lai nodrošinātu, ka visi vajadzīgie I papildinājumā minētie moduļi ir izpildīti tā, kā tas ir prasīts šajā pielikumā (66. daļa).

c) Kad kompetentā iestāde ir pārbaudījusi pieteikuma iesniedzēja identitāti, dzimšanas datumu un pārliecinājusies, ka tas atbilst šajā pielikumā (66. daļa) prasītajiem zināšanu un pieredzes standartiem, tā izdod pieteikuma iesniedzējam attiecīgo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci. Tādu pašu informāciju glabā kompetentās iestādes uzskaitē.

d) Gadījumā, ja gaisa kuģu tipi vai grupas ir apstiprinātas gaisa kuģa pirmās tehniskās apkopes licences izdošanas brīdī, kompetentā iestāde pārbauda atbilstību 66.B.115. iedaļai.

66.B.105. Procedūra, kas jāievēro, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci saskaņā ar II pielikumā (145. daļa) minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas palīdzību

a) Tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) un kuru kompetentā iestāde ir pilnvarojusi šīs darbības veikšanai, i) var sagatavot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci kompetentās iestādes vārdā vai ii) sniegt ieteikumus kompetentajai iestādei attiecībā uz privātpersonas iesniegtu pieteikumu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai, lai kompetentā iestāde var sagatavot un izdot šādu licenci.

▼M6

b) Tehniskās apkopes organizācija, kas minēta a) punktā, nodrošina atbilstību 66.B.100. iedaļas a) un b) punkta noteikumiem.

c) Visos gadījumos gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci pieteikuma iesniedzējam var izdot tikai kompetentā iestāde.

66.B.110. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, grozot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, lai tajā iekļautu papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju

a) Pabeidzot procedūru, kas norādīta 66.B.100. vai 66.B.105. iedaļā, kompetentā iestāde ar zīmogu un parakstu apstiprina papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē vai atkārtoti izdod licenci.

b) Attiecīgi izdara izmaiņas kompetentās iestādes uzskaites sistēmā.

66.B.115. Procedūra grozījumu izdarīšanai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, lai tajā iekļautu gaisa kuģa novērtējumu vai atceltu ierobežojumus

a) Kad kompetentā iestāde ir saņēmusi atbilstīgu *EASA* 19. veidlapu un visus apstiprinošos dokumentus, kas pierāda atbilstību piemērojamajām novērtējuma prasībām kopā ar attiecīgo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kompetentā iestāde:

1) gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē atzīmē piemērojamos gaisa kuģu novērtējumus; vai

2) atkārtoti izsniedz minēto licenci, lai ietvertu attiecīgo gaisa kuģu novērtējumu; vai

3) atceļ piemērotos ierobežojumus saskaņā ar 66.A.50. iedaļu.

Attiecīgi izdara izmaiņas kompetentās iestādes uzskaites sistēmā.

b) Gadījumā, ja pilnīgu tipa apmācību neveic tehniskās apkopes mācību organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), kompetentajai iestādei jāpārliecinās, ka ir izpildītas visas tipa apmācības prasības, pirms tā izsniedz tipa novērtējumu.

c) Gadījumā, ja apmācība darba vietā nav nepieciešama, gaisa kuģa tipa novērtējumu apstiprina, pamatojoties uz atzīšanas sertifikātu, ko izsniegusi tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa).

d) Gadījumā, ja gaisa kuģa tipa apmācība nav ietverta vienā kursā, kompetentajai iestādei pirms tipa novērtējuma apstiprināšanas jāpārliecinās, ka kursu saturs un ilgums pilnībā apmierina licences kategorijas apjomu un ka ir pienācīgi aplūkotas saskarnes jomas.

e) Gadījumā, ja apmācība atšķiras, kompetentajai iestādei jāpārliecinās par i) pieteikuma iesniedzēja iepriekšējo kvalifikāciju, kas papildināta ar ii) kursu, kas apstiprināts saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) vai kursu, ko ir tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde, kas pieņemams tipa novērtējuma apstiprinājumam.

f) Praktiskās daļas atbilstību pierāda i) ar detalizētu praktisko apmācību uzskaiti vai reģistrācijas žurnālu, ko iesniedz tehniskās apkopes organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļa), vai, ja iespējams, ii) apmācības sertifikātu par praktiskās apmācības daļu, ko izsniegusi tehniskās apkopes apmācības organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa).

▼M6

g) Gaisa kuģa tipa apstiprinājumam izmanto gaisa kuģa tipa novērtējumus, kā norādījusi aģentūra.

66.B.120. Procedūra gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pagarināšanai

a) Kompetentā iestāde salīdzina turētāja gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci ar tās rīcībā esošajiem uzskaites datiem un atbilstoši 66.B.500. iedaļas noteikumiem pārbauda, vai nav uzsāktas darbības attiecībā uz licences atsaukšanu, apturēšanu vai grozīšanu. Ja dokumenti ir identiski un netiek veikti pasākumi atbilstoši 66.B.500. iedaļas noteikumiem, tad turētāja kopiju pagarina uz pieciem gadiem un attiecīgi izdara atzīmi lietā.

b) Ja kompetentās iestādes uzskaites dati atšķiras no turētāja gaisa kuģa tehniskās apkopes licences, tad:

1) kompetentā iestāde izpēta šādu atšķirību iemeslus un var izvēlēties nepagarināt gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci;

2) kompetentā iestāde informē licences turētāju un ikvienu zināmo saskaņā ar I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļu vai II pielikumu (145. daļa) apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju, kuru šāds fakts var tieši ietekmēt;

3) ja vajadzīgs, kompetentā iestāde atbilstoši 66.B.500. iedaļas noteikumiem veic pasākumus, lai atsauktu, apturētu vai grozītu attiecīgo licenci.

66.B.125. Licences konvertēšanas procedūra, ietverot grupas novērtējumus

a) Atsevišķi gaisa kuģa tipa novērtējumi, kas jau norādīti gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, kas minēta 5. panta 4. punktā, paliek licencē un tos nekonvertē par jauniem novērtējumiem, izņemot gadījumā, ja licences turētājs pilnībā atbilst šā pielikuma (66. daļa) 66.A.45. iedaļā attiecīgo grupu/apakšgrupas novērtējuma apstiprināšanai noteiktajām prasībām.

b) Konvertēšanu veic saskaņā ar šādu konvertēšanas tabulu:

1) B1 vai C kategorijai:

— helikopters ar virzuļdzinēju, visa grupa: konvertēta par "visu 2.c apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem helikopteriem ar vienu virzuļdzinēju, kuri ir 1. grupā,

— helikopters ar virzuļdzinēju, ražotāja grupa: konvertēta par attiecīgo "ražotāja 2.c apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem minētā ražotāja helikopteriem ar vienu virzuļdzinēju, kuri ir 1. grupā,

— helikopters ar turbodzinēju, visa grupa: konvertēta par "visu 2.b apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem helikopteriem ar vienu turbodzinēju, kuri ir 1. grupā,

— helikopters ar turbodzinēju, ražotāja grupa: konvertēta par attiecīgo "ražotāja 2.b apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem minētā ražotāja helikopteriem ar vienu turbodzinēju, kuri ir 1. grupā,

▼**M6**

— lidmašīna ar vienu virzuļdzinēju – metāla konstrukcija, visa grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par "visu 3. grupu". B1 licencē jāiekļauj šādi ierobežojumi: kompozītmateriālu konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— lidmašīna ar vairākiem virzuļdzinējiem – metāla konstrukcija, visa grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par "visu 3. grupu". B1 licencē jāiekļauj šādi ierobežojumi: kompozītmateriālu konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— lidmašīna ar vienu virzuļdzinēju – koka konstrukcija, visa grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par "visu 3. grupu". B1 licencē jāiekļauj šādi ierobežojumi: metāla konstrukcijas lidmašīnas, kompozītmateriālu konstrukcijas lidmašīnas un metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— lidmašīna ar vairākiem virzuļdzinējiem – koka konstrukcija, visa grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par "visu 3. grupu". B1 licencē jāiekļauj šādi ierobežojumi: metāla konstrukcijas lidmašīnas, kompozītmateriālu konstrukcijas lidmašīnas un metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— lidmašīna ar vienu virzuļdzinēju – kompozītmateriālu konstrukcija, visa grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par "visu 3. grupu". B1 licencē jāiekļauj šādi ierobežojumi: metāla konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— lidmašīna ar vairākiem virzuļdzinējiem – kompozītmateriālu konstrukcija, visa grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par "visu 3. grupu". B1 licencē jāiekļauj šādi ierobežojumi: metāla konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu,

— lidmašīna ar turbodzinēju – viens dzinējs, visa grupa: konvertēta par "visu 2.a apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tām viena turbopropellera lidmašīnām, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuras ir 1. grupā,

— lidmašīna ar turbodzinēju – viens dzinējs, ražotāja grupa: konvertēta par attiecīgo "ražotāja 2.a apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tām minētā ražotāja viena turbopropellera lidmašīnām, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuras ir 1. grupā,

— lidmašīna ar turbodzinēju – vairāki dzinēji, visa grupa: konvertēti par gaisa kuģa tipa novērtējumiem tām vairāku turbopropelleru lidmašīnām, kam iepriekšējā sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums;

▼M6

2) B2 kategorijai:

— lidmašīna: konvertēta par "visu 2.a apakšgrupu" un "visu 3. grupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tām lidmašīnām, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuras ir 1. grupā,

— helikopters: konvertēts par "visu 2.b un 2.c apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem helikopteriem, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuri ir 1. grupā;

3) C kategorijai:

— lidmašīna: konvertēta par "visu 2.a apakšgrupu" un "visu 3. grupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tām lidmašīnām, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuras ir 1. grupā,

— helikopters: konvertēts par "visu 2.b un 2.c apakšgrupu" plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem helikopteriem, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuri ir 1. grupā.

c) Ja licence ir pakļauta ierobežojumiem pēc 66.A.70. iedaļā minētā konvertēšanas procesa, šie ierobežojumus paliek licencē, ja vien tos neatceļ saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti attiecīgā konvertēšanas ziņojumā, kā minēts 66.B.300. iedaļā.

66.B.130. Gaisa kuģa tipa apmācības tiešā apstiprinājuma procedūra

Saskaņā ar šā pielikuma (66. daļa) III papildinājuma 1. punktu kompetentā iestāde var apstiprināt gaisa kuģa tipa apmācību, ko neveic tehniskās apkopes apmācību organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa). Šādā gadījumā kompetentajai iestādei jābūt procedūrai, kas nodrošinātu, lai gaisa kuģa tipa apmācība atbilst šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumam.

C APAKŠDAĻA

EKSAMINĀCIJA

Šajā apakšdaļā noteiktas procedūras, kas jāievēro attiecībā uz eksamināciju, ko vada kompetentā iestāde.

66.B.200. Kompetentās iestādes veiktā eksaminācija

a) Visus eksāmenu jautājumus pirms eksaminācijas glabā drošā veidā, lai nodrošinātu, ka kandidātiem nav zināms, kuri konkrētie jautājumi būs eksāmena pamatā.

b) Kompetentā iestāde ieceļ:

1) personas, kuras kontrolē katrā eksāmenā izmantojamos jautājumus;

2) eksaminētājus, kuri ir klāt visā eksāmenu laikā, lai nodrošinātu eksaminācijas viengabalainību.

c) Pamata eksāmenos ievēro standartu, kas norādīts šā pielikuma (66. daļa) I un II papildinājumā.

d) Tipa apmācības eksāmenos un tipa eksāmenos ievēro standartu, kas norādīts šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumā.

▼M6

e) Jaunus esejas tipa jautājumus izveido vismaz ik pēc sešiem mēnešiem, bet izmantotos jautājumus izņem no lietošanas vai saglabā, lai izmantotu vēlāk. Izmantotos jautājumus saglabā reģistrā atsaucei.

f) Visus eksāmenu darbus izsniedz kandidātam pirms eksāmena sākuma un nodod atpakaļ eksaminētājam atvēlētā eksaminācijas laikposma beigās. Eksāmenu darbus atvēlētajā eksaminācijas laikposmā nedrīkst iznest no eksaminācijas telpas.

g) Kandidātam eksaminācijas laikā var būt pieejams tikai eksāmena darbs, izņemot specifisko dokumentāciju, kas vajadzīga tipa eksāmenos.

h) Eksaminācijas kandidātus nodala vienu no otra tā, lai viņi nevarētu lasīt no citu darbiem. Viņi nedrīkst sarunāties ar citām personām, izņemot eksaminētāju.

i) Kandidātiem, kuri ir pieķerti špikojam, aizliedz kārtot turpmāko eksāmenu 12 mēnešu laikā pēc tās eksaminācijas dienas, kurā viņi tika pieķerti špikojam.

D APAKŠDAĻA

SERTIFICĒJOŠĀ PERSONĀLA KVALIFIKĀCIJU KONVERTĒŠANA

Šajā apakšdaļā noteiktas procedūras sertificējošā personāla kvalifikācijas konvertēšanai, kā minēts 66.A.70. iedaļā par gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci.

66.B.300. Vispārīgi noteikumi

a) Kompetentā iestāde var konvertēt tikai kvalifikāciju, kas i) kas iegūta dalībvalstī, kurā tā ir kompetenta, neierobežojot divpusējus nolīgumus, un ii) ir derīga pirms šā pielikuma (66. daļa) attiecīgo prasību stāšanās spēkā.

b) Kompetentā iestāde var veikt konvertēšanu tikai saskaņā ar konvertēšanas ziņojumu, kas sagatavots atbilstoši attiecīgi 66.B.305. vai 66.B.310. iedaļai.

c) Konvertēšanas ziņojumus i) veido kompetentā iestāde vai ii) apstiprina kompetentā iestāde, lai nodrošinātu atbilstību šim pielikumam (66. daļa).

d) Konvertēšanas ziņojumus līdz ar visām to izmaiņām kompetentā iestāde glabā arhīvā saskaņā ar 66.B.20. iedaļu.

66.B.305. Konvertēšanas ziņojums par valstu kvalifikācijām

a) Valsts sertificējošā personāla kvalifikācijas konvertēšanas ziņojumā raksturo katra kvalifikācijas tipa darbības jomu, tostarp ar to saistīto valsts licenci, ja tāda ir, saistītās tiesības un ietver to attiecīgo valsts tiesību aktu kopiju, kuros tās noteiktas.

b) Konvertēšanas ziņojumos katram a) punktā minētajam kvalifikācijas tipam norāda:

1) par kuru gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci to konvertēs;

2) kādus ierobežojumus pievienos attiecīgi saskaņā ar 66.A.70. iedaļas c) vai d) punktu; un

▼M6

3) nosacījumus ierobežojumus atcelšanai, norādot moduli/mācību priekšmetus, kuriem ierobežojumu atcelšanai un pilnas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai vai arī papildu (apakš) kategorijas iekļaušanai ir vajadzīga eksaminācija. Tas ietver moduļus, kas definēti šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumā, uz kuriem neattiecas valsts kvalifikācijas.

66.B.310. Konvertēšanas ziņojums par apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju atļaujām

a) Attiecībā uz katru attiecīgo apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju konvertēšanas ziņojumā raksturo katra veida atļaujas, ko izsniedz tehniskās apkopes organizācija, darbības jomu un ietver attiecīgās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas kvalifikācijas procedūras un sertificējošā personāla atļaujas kopiju, uz kā pamatojas konvertēšanas process.

b) Konvertēšanas ziņojumos katram a) punktā minētajam atļaujas tipam norāda:

1) par kuru gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci to konvertēs; un

2) kurus ierobežojumus pievienos attiecīgi saskaņā ar 66.A.70. iedaļas c) vai d) punktu; un

3) nosacījumus ierobežojumus atcelšanai, norādot moduli/mācību priekšmetus, kuriem ierobežojumu atcelšanai un pilnas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai vai arī papildu (apakš) kategorijas iekļaušanai ir vajadzīga eksaminācija. Tas ietver moduļus, kas definēti šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumā, uz kuriem neattiecas valsts kvalifikācijas.

E APAKŠDAĻA

EKSAMINĀCIJAS KREDĪTPUNKTI

Šajā apakšdaļā ir noteiktas eksaminācijas kredītpunktu piešķiršanas procedūras atbilstoši 66.A.25. iedaļas c) punktam.

66.B.400. Vispārīgi noteikumi

a) Kompetentā iestāde var piešķirt kredītpunktus, tikai pamatojoties uz ziņojumu par kredītpunktiem, kas sagatavots saskaņā ar 66.B.405. iedaļas noteikumiem.

b) Ziņojumu par kredītpunktiem i) veido kompetentā iestāde vai ii) apstiprina kompetentā iestāde, lai nodrošinātu atbilstību šim pielikumam (66. daļa).

c) Ziņojumiem par kredītpunktiem līdz ar visām to izmaiņām atzīmē datumu un kompetentā iestāde glabā arhīvā saskaņā ar 66.B.20. iedaļu.

66.B.405. Ziņojums par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem

a) Ziņojumā par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem ietverts salīdzinājums starp:

i) attiecīgi šā pielikuma (66. daļa) I papildinājumā minētajiem moduļiem, apakšmoduļiem, tematiem un zināšanu līmeņiem; un

ii) prasītajai kategorijai atbilstīgas tehniskās kvalifikācijas attiecīgās mācību programmas.

Šajā salīdzinājumā jānorāda, vai atbilstība ir pierādīta un jāietver katra apgalvojuma pamatojums.

▼M6

b) Eksaminācijas kredītpunktus, izņemot pamatzināšanu pārbaudes eksāmenos, ko veic tehniskās apkopes apmācības organizācijas, kas apstiprinātas saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), var piešķirt tikai tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā kvalifikācija iegūta, neierobežojot divpusējus nolīgumus.

c) Kredītpunktus nepiešķir, ja nav paziņojums par atbilstību attiecībā uz katru mācību priekšmetu, norādot, kur tehniskajā kvalifikācijā var atrast līdzvērtīgu standartu.

d) Kompetentā iestāde regulāri pārbauda, vai i) valsts kvalifikācijas standarts vai ii) šā pielikuma (66. daļa) I papildinājums ir mainījies, un novērtē, vai attiecīgi būs vajadzīgas izmaiņas ziņojumā par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem. Šādas izmaiņas dokumentē, datē un reģistrē.

66.B.410. Eksaminācijas kredītpunktu derīgums

a) Kompetentā iestāde rakstiski paziņo pieteikuma iesniedzējam par piešķirtajiem kredītpunktiem kopā ar atsauci uz izmantoto ziņojumu par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem.

b) Kredītpunktu derīgums beidzas desmit gadus pēc piešķiršanas.

c) Pēc derīguma termiņa beigām pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt jaunus kredītpunktus. Kompetentā iestāde pagarina kredītpunktu derīgumu uz papildu desmit gadiem bez papildu izvērtēšanas, ja nav mainījušās pamatzināšanu prasības, kas noteiktas šā pielikuma (66. daļas) I papildinājumā.

F APAKŠDAĻA

PASTĀVĪGĀ UZRAUDZĪBA

Šajā apakšdaļā ir aprakstīta gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pastāvīgās uzraudzības procedūra un jo īpaši gaisa kuģa tehniskās apkopes licences atsaukšanas, apturēšanas vai ierobežošanas procedūras.

66.B.500. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences atsaukšana, apturēšana vai ierobežošana

Kompetentā iestāde aptur, ierobežo vai atsauc gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, ja tā ir atklājusi drošības problēmu vai arī tai ir konkrēts pierādījums, ka persona ir veikusi vai bijusi iesaistīta vienā vai vairākās šādās darbībās:

1) gaisa kuģa tehniskās apkopes licences un/vai sertifikācijas tiesību iegūšana, viltojot dokumentāros pierādījumus;

2) prasīto tehniskās apkopes darbu neveikšana un neziņošana par šādu faktu organizācijai vai personai, kura pieprasīja veikt tehnisko apkopi;

3) prasīto tehniskās apkopes darbu neveikšana, kas radušies personīgās pārbaudes gadījumā, un neziņošana par šādu faktu organizācijai vai personai, kuras labā bijis paredzēts veikt tehnisko apkopi;

4) nolaidīga tehniskās apkopes veikšana;

5) tehniskās apkopes uzskaites viltošana;

6) izmantošanas sertifikāta izdošana, zinot, ka šajā sertifikātā minētā tehniskā apkope nav tikusi veikta vai arī nav pārbaudīts, vai šāda apkope ir tikusi veikta;

7) tehniskās apkopes veikšana vai izmantošanas sertifikāta izdošana, esot alkohola vai narkotisko vielu ietekmē;

8) izmantošanas sertifikāta izdošana, kas nav saskaņā ar I pielikumu (M daļa), II pielikumu (145. daļa) vai III pielikumu (66. daļa).

▼M6

I papildinājums

Pamatzināšanu prasības

1. **Zināšanu līmeņi – A, B1, B2, B3 un C kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence**

Par pamatzināšanām A, B1, B2 un B3 kategorijas gadījumā norāda, piešķirot zināšanu līmeņa rādītājus (1, 2 vai 3) attiecībā uz katru piemērojamo mācību priekšmetu. Pieteikuma iesniedzējiem C kategorijas iegūšanai jāsasniedz vai nu B1 vai B2 kategorijas pamatzināšanu līmenis.

Zināšanu līmeņa rādītāji trijos līmeņos ir definēti šādi:

— *1. LĪMENIS. Iepazīstināšana ar priekšmeta galvenajiem elementiem.*

Mērķi:

a) pieteikuma iesniedzējam jāpazīst priekšmeta pamatelementi;

b) pieteikuma iesniedzējam jāspēj sniegt vienkāršu visa priekšmeta aprakstu, lietojot vienkāršus vārdus un piemērus;

c) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lietot tipiskākos terminus.

— *2. LĪMENIS. Vispārīgas zināšanas par priekšmeta teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem un prasme šīs zināšanas izmantot.*

Mērķi:

a) pieteikuma iesniedzējam jāsaprot priekšmeta teorētiskie pamati;

b) pieteikuma iesniedzējam jāspēj sniegt vispārēju priekšmeta aprakstu, lietojot, ja izmantojot, tipiskākos piemērus;

c) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lietot matemātiskās formulas saistībā ar fizikas likumiem, kad viņš apraksta priekšmetu;

d) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lasīt un saprast skices, vienkāršus rasējumus un shēmas, kas raksturo priekšmetu;

e) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lietot savas zināšanas praktiskā veidā, izmantojot sīki izstrādātas instrukcijas.

— *3. LĪMENIS. Sīkas zināšanas par priekšmeta teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, un spējas loģiskā un visaptverošā veidā apvienot un piemērot atsevišķus zināšanu elementus.*

Mērķi:

a) pieteikuma iesniedzējam jāzina priekšmeta teorija un tā saistība ar citiem priekšmetiem;

b) pieteikuma iesniedzējam jāspēj sniegt detalizētu priekšmeta aprakstu, lietojot teorētiskos pamatus un konkrētus piemērus;

c) pieteikuma iesniedzējam jāsaprot un jāspēj lietot matemātiskās formulas, kas attiecas uz priekšmetu;

d) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lasīt, saprast un sagatavot skices, vienkāršus rasējumus un shēmas, kas raksturo priekšmetu;

▼**M6**

e) pieteikuma iesniedzējam jāspēj piemērot savas zināšanas praktiskā veidā, izmantojot ražotāja instrukcijas;

f) pieteikuma iesniedzējam jāspēj interpretēt rezultātus, kas iegūti no dažādiem avotiem un mērījumiem, un, ja vajadzīgs, veikt koriģējošu darbību.

2. **Sadalījums moduļos**

Kvalifikācijai par mācību pamatpriekšmetiem katras gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kategorijas vai apakškategorijas gadījumā jāatbilst turpmāk sniegtajai matricai, kurā attiecīgie priekšmeti atzīmēti ar "X".

Priekšmeta modulis	A vai B1 kategorijas lidmašīna ar:		A vai B1 kategorijas helikopters ar:		B2	B3
	turbodzinēju (-iem)	virzuļdzinēju (-iem)	turbodzinēju (-iem)	virzuļdzinēju (-iem)	aviācijas elektronika	virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar 2 000 un mazāk kg *MTOM*
1.	X	X	X	X	X	X
2.	X	X	X	X	X	X
3.	X	X	X	X	X	X
4.	X	X	X	X	X	X
5.	X	X	X	X	X	X
6.	X	X	X	X	X	X
7.A	X	X	X	X	X	
7.B						X
8.	X	X	X	X	X	X
9.A	X	X	X	X	X	
9.B						X
10.	X	X	X	X	X	X
11.A	X					
11.B		X				
11.C						X
12.			X	X		
13.					X	
14.					X	
15.	X		X			
16.		X		X		X
17.A	X	X				
17.B						X

▼**M6**

1. MODULIS. MATEMĀTIKA

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
1.1. **Aritmētika**	1	2	2	2
Aritmētikas termini un zīmes, reizināšanas un dalīšanas metodes, daļskaitļi un decimāldaļskaitļi, reizinātāji un dalāmie skaitļi bez atlikuma, svara mērvienības, mērvienības un pārrēķina koeficienti, attiecība un proporcija, vidējie un procenti, laukumi un tilpumi, kvadrāti, kubi, kvadrātsaknes un kubsaknes.				
1.2. **Algebra**				
a) Vienkāršu algebrisko izteiksmju, saskaitīšanas, atņemšanas, reizināšanas un dalīšanas novērtējums, iekavu lietojums, vienkāršas algebriskās daļas.	1	2	2	2
b) Lineārie vienādojumi un to risinājumi.	—	1	1	1
Kāpinātāji un pakāpes, negatīvie un daļpakāpes rādītāji.				
Binārā un citas lietotās skaitīšanas sistēmas.				
Vienādojumu sistēma un otrās pakāpes vienādojumi ar vienu nezināmo.				
Logaritmi.				
1.3. **Ģeometrija**				
a) Vienkāršas ģeometriskas konstrukcijas.	—	1	1	1
b) Grafiskais attēlojums; grafiku un vienādojumu/funkciju grafiku īpašības un lietojums.	2	2	2	2
c) Vienkāršā trigonometrija; trigonometriskās attiecības, tabulu un ortogonālo un polāro koordinātu lietojums.	—	2	2	2

2. MODULIS. FIZIKA

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
2.1. **Viela**	1	1	1	1
Vielas īpašības: ķīmiskie elementi, atomu un molekulu uzbūve.				
Ķīmiskie savienojumi.				
Vielas stāvokļi: ciets, šķidrs un gāzveida.				
Agregātstāvokļu maiņa.				
2.2. **Mehānika**				
2.2.1. *Statika*	1	2	1	1
Spēki, momenti un pāri, attēlošana ar vektoriem.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
Smaguma centrs.				
Sprieguma, deformācijas un elastības teorijas elementi: stiepe, spiede, bīde un vērpe.				
Cietvielu, šķidrumu un gāzu raksturs un īpašības.				
Spiediens un peldspēja šķidrumos (barometri).				
2.2.2. *Kinētika*	1	2	1	1
Taisnvirziena kustība: vienmērīga kustība pa taisni, kustība ar pieaugošu paātrinājumu (kustība gravitācijas ietekmē).				
Rotācijas kustība: vienmērīga apļveida kustība (centrbēdzes/centrtieces spēki).				
Periodiska kustība: svārstveida kustība.				
Vienkāršā vibrācijas, harmoniku un rezonanses teorija.				
Gājienu attiecība, spēka ietaupījums un lietderības koeficients.				
2.2.3. *Dinamika*				
a) Masa.	1	2	1	1
Spēks, inerce, darbs, jauda, enerģija (kinētiskā, potenciālā un kopējā), siltums, lietderības koeficients.				
b) Kinētiskā enerģija, tās saglabāšana.	1	2	2	1
Impulss.				
Žiroskopiskie principi.				
Berze: īpašības un ietekme, berzes koeficients (rites pretestība).				
2.2.4. *Hidrodinamika*				
a) Īpatnējais svars un blīvums.	2	2	2	2
b) Viskozitāte, šķidruma pretestība, plūdlīnijas formas efekts.	1	2	1	1
Saspiežamības ietekme uz šķidrumiem.				
Statiskais, dinamiskais un kopējais spiediens: Bernulli teorēma, Venturi caurule.				
2.3. **Termodinamika**				
a) Temperatūra: termometri un temperatūru skalas: Celsija, Fārenheita un Kelvina; siltuma definīcija.	2	2	2	2

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
b) Siltumietilpība, īpatnējais siltums.	—	2	2	1
Siltumpārnese: konvekcija, izstarošana un vadītspēja.				
Tilpuma izplešanās.				
Pirmais un otrais termodinamikas likums.				
Gāzes: ideālās gāzes likumi; īpatnējais siltums konstantā tilpumā un pie konstanta spiediena, darbs, kas paveikts gāzes izplešanās rezultātā.				
Izotermiskā un adiabātiskā izplešanās un saspiešana, dzinēja cikli, konstants tilpums un konstants spiediens, dzesinātāji un siltumsūkņi.				
Latentais kušanas un iztvaikošanas siltums, siltumenerģija, sadedzes siltums.				
2.4. **Optika (gaisma)**	—	2	2	—
Gaismas īpašības; gaismas ātrums.				
Atstarošanas un refrakcijas likumi: atstarošana no līdzenām virsmām, atstarošana no sfēriskiem spoguļiem, refrakcija, lēcas.				
Šķiedru optika.				
2.5. **Viļņveida kustība un skaņa**	—	2	2	—
Viļņveida kustība: mehāniskie viļņi, sinusoidāla viļņveida kustība, interferences fenomens, stāvviļņi.				
Skaņa: skaņas ātrums, tās radīšana, intensitāte, toņa augstums un skaļums, Doplera efekts.				

3. MODULIS. ELEKTROTEHNIKAS PAMATI

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
3.1. **Elektrona teorija**	1	1	1	1
Elektrisko lādiņu struktūra un izvietojums: atomos, molekulās, jonos, savienojumos.				
Vadītāju, pusvadītāju un izolatoru molekulārā struktūra.				
3.2. **Statiskā elektrība un vadīšana**	1	2	2	1
Statiskā elektrība un elektrostatisko lādiņu sadalījums.				
Elektrostatiskās pievilkšanās un atgrūšanās likumi.				
Lādiņa vienības, Kulona likums.				
Elektrības vadāmība cietvielās, šķidrumos, gāzēs un vakuumā.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
3.3. **Elektrotehniskā terminoloģija**	1	2	2	1
Turpmāk minētie termini, to vienības un tos ietekmējošie faktori: potenciālu starpība, elektrodzinējspēks, spriegums, strāva, pretestība, vadītspēja, lādiņš, elektriskā strāva, elektronu plūsma.				
3.4. **Elektrības ražošana**	1	1	1	1
Elektrības ražošana ar šādām metodēm: gaisma, siltums, berze, spiediens, ķīmiskais process, magnētisms un kustība.				
3.5. **Līdzstrāvas elektrības avoti**	1	2	2	2
Uzbūve un pamata darbība: primārajiem un sekundārajiem galvaniskajiem elementiem, svina akumulatoriem, niķeļa kadmija akumulatoriem un citiem sārma akumulatoriem.				
Akumulatori, kas saslēgti virknē un paralēli.				
Iekšējā pretestība un tās ietekme uz bateriju.				
Termopāru uzbūve, materiāli un darbība.				
Fotoelementu darbība.				
3.6. **Līdzstrāvas ķēdes**	—	2	2	1
Oma likums, pirmais un otrais Kirhofa likums.				
Aprēķini pretestības, sprieguma un strāvas noteikšanai, lietojot iepriekšminētos likumus.				
Avota iekšējās pretestības nozīme.				
3.7. **Pretestība/rezistors**				
a) Pretestība un to ietekmējošie faktori.	—	2	2	1
Īpatnējā pretestība.				
Rezistora krāsu kods, lielumi un pielaides, ieteicamie lielumi, nominālā jauda.				
Rezistori, kas saslēgti virknē un paralēli.				
Kopējās pretestības aprēķināšana, lietojot virknes, paralēlo vai jaukto slēgumu kombinācijas.				
Potenciometru un reostatu darbība un lietojums.				
Vitstona tilta darbība.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
b) Pozitīvā un negatīvā temperatūras koeficienta vadītspēja. Fiksētie rezistori, stabilitāte, pielaide un ierobežojumi, izgatavošanas metodes. Maiņrezistori, termistori, varistori. Potenciometru un reostatu uzbūve. Vitstona tilta uzbūve.	—	1	1	—
3.8. **Jauda** Jauda, darbs un enerģija (kinētiskā un potenciālā). Rezistora jaudas izkliede. Jaudas aprēķināšanas formula. Aprēķini, kuros izmanto jaudu, darbu un enerģiju.	—	2	2	1
3.9. **Elektriskā kapacitāte/kondensators** Kondensatora darbība un funkcija. Faktori, kas ietekmē plašu kapacitātes laukumus, attālumu starp tām, plašu skaitu, dielektriķi un dielektrisko caurlaidību, darba spriegumu, nominālo spriegumu. Kondensatoru veidi, uzbūve un funkcija. Kondensatoru krāsu kods. Aprēķini kapacitātes un sprieguma noteikšanai virknes un paralēlajās ķēdēs. Kondensatora eksponenciālā uzlāde un izlāde, laika konstantes. Kondensatoru testēšana.	—	2	2	1
3.10. **Magnētisms** a) Magnētisma teorija. Magnēta īpašības. Magnēta darbība, kas atrodas Zemes magnētiskajā laukā. Magnetizēšana un atmagnetizēšana. Magnētiskā ekranēšana. Dažādi magnētisko materiālu tipi. Elektromagnētu uzbūve un darbības principi. Labās un kreisās rokas likumi, lai noteiktu: magnētisko lauku, kuru ap vadītāju rada tajā plūstošā elektriskā strāva.	—	2	2	1
b) Magnetodzinējspēks, lauka intensitāte, magnētiskā indukcija, caurlaidība, histerēzes cilpa, paliekošais magnētisms, koercīvā spēka magnētiskā pretestība, piesātinājuma punkts, virpuļstrāvas. Drošības pasākumi, kas jāievēro rīkojoties ar magnētiem un glabājot tos.	—	2	2	1

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
3.11. **Induktivitāte/induktors**	—	2	2	1
Faradeja likums.				
Sprieguma inducēšana vadītājā, kas kustās magnētiskajā laukā.				
Indukcijas principi.				
Turpmāk minētā ietekme uz indicētā sprieguma lielumu: magnētiskā lauka intensitāte, magnētiskās plūsmas maiņas ātrums, vadītāja vijumu skaits.				
Mijindukcija.				
Primārās strāvas un mijindukcijas maiņas ātruma ietekme uz inducēto spriegumu.				
Faktori, kas ietekmē mijindukciju: vijumu skaits spolē, spoles fiziskie izmēri, spoles caurlaidība, spoļu novietojums savā starpā.				
Lenca likums un polaritātes noteikšanas likumi.				
Pretdarbības EDS, pašindukcija.				
Piesātinājuma punkts.				
Induktoru galvenās izmantošanas jomas.				
3.12. **Līdzstrāvas motora/ģeneratora teorija**	—	2	2	1
Motora un ģeneratora pamatteorija.				
Līdzstrāvas ģeneratora sastāvdaļu uzbūve un mērķis.				
Līdzstrāvas ģeneratoru darbība un faktori, kas ietekmē šo ģeneratoru ražotās līdzstrāvas jaudu un virzienu.				
Līdzstrāvas elektromotoru darbība un faktori, kas ietekmē šo motoru izejas jaudu, griezes momentu, griešanās ātrumu un virzienu.				
Virknes tinuma, paralēltinuma un kompaundtinuma motori.				
Startera un ģeneratora uzbūve.				
3.13. **Maiņstrāvas teorija**	1	2	2	1
Sinusoidāla viļņa forma: fāze, periods, frekvence, cikls.				
Momentānās, vidējās, vidējās ģeometriskās vērtības, maksimālās, no maksimuma līdz maksimumam strāvas lielumi un šo lielumu aprēķināšana attiecībā pret spriegumu, strāvu un jaudu.				
Trijstūrveida/taisnstūrveida viļņi.				
Vienfāzes/trīsfāžu principi.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
3.14. **Rezistīvās (R), kapacitatīvās (C) un induktīvās (L) ķēdes**	—	2	2	1
Sprieguma un strāvas fāzu attiecība L, C, un R paralēlajās, virknes un jaukta slēguma ķēdēs.				
Jaudas izkliede L, C un R ķēdē.				
Impedances, fāzes leņķa, jaudas koeficienta un strāvas aprēķināšana.				
Aktīvās, pilnās un reaktīvās jaudas aprēķināšana.				
3.15. **Transformatori**	—	2	2	1
Transformatoru uzbūves principi un darbība.				
Transformatoru radītie zudumi un veidi, kā novērst tos.				
Transformatoru darbība slodzes un bezslodzes apstākļos.				
Enerģijas pārvade, lietderības koeficients, polu apzīmējumi.				
Līnijas un fāzes spriegumu un strāvu aprēķināšana.				
Jaudas aprēķināšana trīsfāžu sistēmai.				
Primārā un sekundārā strāva, spriegums, vijumu attiecība, jauda, lietderības koeficients.				
Autotransformatori.				
3.16. **Filtri**	—	1	1	—
Turpmāk minēto filtru darbība un lietojums: zemo frekvenču filtrs, augsto frekvenču filtrs, joslas filtrs un joslas sprosts.				
3.17. **Maiņstrāvas ģeneratori**	—	2	2	1
Kontūra griešanās magnētiskajā laukā un tā radītā strāva.				
Rotējoša enkura un rotējoša magnētiskā lauka maiņstrāvas ģeneratoru uzbūve un darbība.				
Vienfāzes, divfāžu un trīsfāžu maiņstrāvas ģeneratori.				
Trīsfāžu zvaigznes un trīsstūra slēgumu priekšrocības un lietojumi.				
Elektroģeneratori ar pastāvīgo magnētu ierosmi.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
3.18. **Maiņstrāvas motori**	—	2	2	1
Uzbūve, darbības principi un raksturīpašības: vienfāzes un daudzfāžu maiņstrāvas sinhrondzinēji un asinhrondzinēji.				
Metodes, ar kurām regulē rotācijas ātrumu un virzienu.				
Metodes rotējoša lauka radīšanai: kondensators, induktors, ekranēts vai dalīts pols.				

4. MODULIS. ELEKTRONIKAS PAMATI

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
4.1. **Pusvadītāji**				
4.1.1. *Diodes*				
a) Diožu simboli.	—	2	2	1
Diožu raksturojums un īpašības.				
Diodes, kas saslēgtas virknē un paralēli.				
Silīcija regulētā taisngrieža (tiristora), gaismas diodes, fotodiodes, varistora, taisngriezējdiožu galvenie raksturlielumi un lietojums.				
Diožu funkcionālā pārbaude.				
b) Materiāli, elektronu konfigurācija, elektriskās īpašības.	—	—	2	—
P un n tipa materiāli: piejaukumu ietekme uz vadītspēju, vairākumnesēju un mazākumnesēju zīmes.				
P-n pāreja pusvadītājā, potenciāla radīšana p-n pārejā bezstrāvas, taisnās strāvas un sprost-strāvas apstākļos.				
Diodes parametri: maksimālais sprostspriegums, maksimālā tiešā strāva, temperatūra, frekvence, noplūdes strāva, jaudas izkliede.				
Diožu darbība un funkcija šādās ķēdēs: ierobežotāji, klamperi, divu pusperiodu un pusperioda taisngrieži, tilta taisngrieži, sprieguma divkāršotāji un trīskāršotāji.				
Turpmāk minēto ierīču sīks darbības un raksturīpašību apraksts: silīcija regulētais taisngriezis (tiristors), gaismas diode, Šotkija diode, fotodiode, varaktora diode, varistors, taisngriezējdiodes, Zēnera diode.				
4.1.2. *Tranzistori*				
a) Tranzistoru simboli.	—	1	2	1
Detaļu apraksts un novietojums.				
Tranzistora raksturojums un īpašības.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
b) P-n-p un n-p-n tranzistoru uzbūve un darbība. Bāzes, kolektora un emitera konfigurācijas. Tranzistoru pārbaude. Citu tranzistora tipu un to lietojumu pamatnovērtējums. Tranzistoru lietojums: pastiprinātāja klases (A, B, C). Vienkāršas ķēdes, ieskaitot: nobīdes, atsaistes, atgriezeniskās saites un stabilizētājķēdi. Daudzpakāpju ķēžu principi: kaskādes, divtaktu shēmas, oscilatori, multivibratori, trigeri.	—	——	2	—
4.1.3. *Integrālās shēmas*				
a) Loģisko shēmu un lineāro ķēžu/operācijpastiprinātāju apraksts un darbība.	—	1	—	1
b) Loģisko shēmu un lineāro ķēžu apraksts un darbība. Ievads operācijpastiprinātāja darbībā un funkcijās, kad to lieto kā: integratoru, diferenciatoru, sprieguma sekotāju, komparatoru. Darbība un pastiprinātāja pakāpju savienošanas metodes: rezistīvi kapacitatīvā, induktīvā (transformators), induktīvi rezistīvā (IR), tiešā. Pozitīvās un negatīvās atgriezeniskās saites priekšrocības un trūkumi.	—	—	2	—
4.2. **Iespiedshēmu plates** Iespiedshēmu plates apraksts un lietojums.	—	1	2	—
4.3. **Servomehānismi**				
a) Turpmāk minēto terminu izpratne: nenoslēgta un noslēgta kontūra sistēmas, atgriezeniskā saite, sekošanas sistēma, analogie pārveidotāji. Turpmāk minēto selsina sistēmas sastāvdaļu/īpašību darbības principi un lietojums: sadalītāji, diferenciālis, vadība un griezes moments, transformatori, induktīvie un kapacitatīvie devēji.	—	1	—	—
b) Turpmāk minēto terminu izpratne: nenoslēgts un noslēgts kontūrs, sekošanas sistēma, analogs, pārveidotājs, nulle, slāpēšana, atgriezeniskā saite, nejutības zona. Turpmāk minēto selsina sistēmas sastāvdaļu/īpašību darbības principi un lietojums: sadalītāji, diferenciālis, vadība un griezes moments, E un I transformatori, induktīvie, kapacitatīvie un sinhronie devēji. Servomehānismu defekti, selsina vadu reversēšana, svārstības.	—	—	2	—

▼**M6**

5. MODULIS. CIPARU TEHNIKAS/ELEKTRONISKO INSTRUMENTU SISTĒMAS

	LĪMENIS				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	B2	B3
5.1. **Elektronisko instrumentu sistēmas**	1	2	2	3	1
Tipiskākie sistēmu izkārtojumi un elektronisko instrumentu sistēmu izvietojums pilotu kabīnē.					
5.2. **Skaitīšanas sistēmas**	—	1	—	2	—
Skaitīšanas sistēmas: binārā, astotnieku un sešpadsmitnieku.					
Pārveides parādīšana no decimālās skaitīšanas sistēmas binārajā skaitīšanas sistēmā un no astotnieku skaitīšanas sistēmas sešpadsmitnieku skaitīšanas sistēmā un otrādi.					
5.3. **Datu pārrēķins**	—	1	—	2	—
Analogdati, cipardati.					
Analogciparu un ciparanalogu pārveidotāju darbība un lietojums, ievade un izvade, dažādu tipu ierobežojumi.					
5.4. **Datu kopnes**	—	2	—	2	—
Datu kopņu darbība gaisa kuģu sistēmās, ieskaitot zināšanas par *ARINC* un citām specifikācijām.					
Gaisa kuģu tīkls/*Ethernet*.					
5.5. **Loģiskās shēmas**					
a) Parasto loģisko ventiļu simbolu, tabulu un līdzvērtīgu ķēžu pazīšana. Lietojumi gaisa kuģu sistēmās, shematiskās diagrammas.	—	2	—	2	1
b) Loģisko diagrammu interpretācija.	—	—	—	2	—
5.6. **Datora pamatstruktūra**					
a) Datorterminoloģija (ieskaitot bitu, baitu, programmatūru, aparatūru, *CPU*, *IC* un dažādas atmiņas ierīces, piemēram, *RAM*, *ROM*, *PROM*). Datortehnoloģija (kuru lieto gaisa kuģu sistēmās).	1	2	—	—	—

▼M6

	LĪMENIS				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	B2	B3
b) Datorsaistītā terminoloģija. Galveno sastāvdaļu darbība, izvietojums un saskarne mikrodatorā, ieskaitot ar tām saistītās kopņu sistēmas. Informācija, kas ietverta vienas un daudzadrešu instrukcijas vārdos. Termini, kas saistīti ar atmiņu. Tipiskāko atmiņas ierīču darbība. Dažādu datu atmiņas sistēmu darbība, priekšrocības un trūkumi.	—	—	—	2	—
5.7. **Mikroprocesori** Mikroprocesora funkcija un tā darbība kopumā. Katra no turpmāk minētajiem mikroprocesora elementiem pamatdarbība: vadības un apstrādes bloks, taktimpulsu ģenerators, reģistrs, aritmētiski loģiskais bloks.	—	—	—	2	—
5.8. **Integrālās shēmas** Kodētāju un dekoderu darbība un lietojums. Kodētāju tipu funkcija. Vidēja, liela un ļoti liela mēroga integrācijas lietojums.	—	—	—	2	—
5.9. **Multipleksēšana** Multipleksoru un demultipleksoru darbība, lietojums un identifikācija loģiskajās diagrammās.	—	—	—	2	—
5.10. **Šķiedru optika** Priekšrocības un trūkumi datu pārraidei pa optiskajām šķiedrām salīdzinot ar nosūtīšanu pa elektriskajiem vadiem. Optiskās šķiedras datu kopne. Termini, kas saistīti ar optisko šķiedru. Pārrāvumi. Savienotāji, vadības terminālļi, attālie terminālļi. Šķiedru optikas lietojums gaisa kuģa sistēmās.	—	1	1	2	—
5.11. **Elektroniskie displeji** Parasto displeju tipu, kurus lieto modernā gaisa kuģī, darbības principi, ieskaitot katodstaru lampas, gaismas diodes un šķidro kristālu displejus.	—	2	1	2	1

▼**M6**

	LĪMENIS				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	B2	B3
5.12. **Ierīces, kas jutīgas pret elektrostatiskajiem lādiņiem** Īpaša rīkošanās ar detaļām, kas jutīgas pret elektrostatiskajām izlādēm. Izpratne par apdraudējumu un iespējamajiem bojājumiem, detaļu un personāla antistatiskās aizsardzības ierīcēm.	1	2	2	2	1
5.13. **Programmatūras vadības kontrole** Izpratne par ierobežojumiem, prasībām par lidojumderīgumu un iespējamajām katastrofiskajām sekām, kas var rasties, veicot neapstiprinātas izmaiņas programmatūrā.	—	2	1	2	1
5.14. **Elektromagnētiskā vide** Turpmāk minēto parādību ietekme, apkopjot elektroniskās sistēmas: *EMC* – elektromagnētiskā savietojamība, *EMI* – elektromagnētiskie traucējumi, *HIRF* – augstas intensitātes radiācijas lauks. Zibensizlāde/aizsardzība pret zibensizlādi.	—	2	2	2	1
5.15. **Tipiskās elektroniskās/digitālās gaisa kuģu sistēmas** Vispārējās testēšanas pasākums tādām tipiskajām elektroniskajām/digitālajām gaisa kuģu sistēmām un ar tām saistītajam *BITE* (iebūvētais testa aprīkojums), kā, piemēram: a) *tikai B1 un B2:* *ACARS* – *ARINC* sakaru, adresēšanas un ziņošanas sistēma, *EICAS* – dzinēja indikācijas un apkalpes brīdināšanas sistēma, *FBW* – lidojuma vadības elektriskā sistēma, *FMS* – lidojuma vadības sistēma, *IRS* – inerciālā etalonsistēma; b) *tikai B1, B2 un B3:* *ECAM* – elektroniskā centralizētā gaisa kuģa uzraudzība, *EFIS* – elektronisko lidojuma vadības instrumentu sistēma, *GPS* – globālā pozīcijas noteikšanas sistēma, *TCAS* – sadursmes brīdinājuma sistēma, integrāla modulāra aviācijas elektronika, kabīnes sistēmas, informācijas sistēmas.	—	2	2	2	1

▼**M6**

6. MODULIS. MATERIĀLI UN KOMPONENTI

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
6.1. **Aviobūves materiāli – Melnie metāli**				
a) Parasto leģēto tēraudu, kurus lieto aviobūvē, raksturlielumi, īpašības un identifikācija.	1	2	1	2
Leģēto tēraudu termiskā apstrāde un izmantošana.				
b) Melno metālu cietības, stiepes izturības, nogurumizturības un triecienizturības pārbaude.	—	1	1	1
6.2. **Aviobūves materiāli – Krāsainie metāli**				
a) Parasto krāsaino metālu, kurus lieto aviobūvē, raksturlielumi, īpašības un identifikācija.	1	2	1	2
Krāsaino metālu termiskā apstrāde un izmantošana.				
b) Krāsaino metālu cietības, stiepes izturības, nogurumizturības un triecienizturības pārbaude.	—	1	1	1
6.3. **Aviobūves materiāli – Kompozīti un nemetāliskie**				
6.3.1. *Kompozītie un nemetāliskie materiāli, kas nav koks un audums*				
a) Parasto kompozītmateriālu un nemetālisko materiālu, kurus lieto aviobūvē, bet kas nav koks, raksturlielumi, īpašības un identifikācija.	1	2	2	2
Hermetizējošās vielas un saistvielas.				
b) Defektu/nolietojuma atklāšana kompozītu un nemetāliskajos materiālos.	1	2	—	2
Kompozītu un nemetālisko materiālu remonts.				
6.3.2. *Koka konstrukcijas*	1	2	—	2
Gaisa kuģu koka korpusu izgatavošanas metodes.				
Lidmašīnu konstrukcijā lietotā koka un līmes raksturojums, īpašības un tipi.				
Koka konstrukcijas saglabāšana un uzturēšana.				
Defektu veidi koka materiālā un koka konstrukcijā.				
Defektu atklāšana koka konstrukcijā.				
Koka konstrukcijas remonts.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
6.3.3. *Auduma pārklājums* Lidmašīnu konstrukcijā lietoto audumu raksturojums, īpašības un tipi. Pārbaužu metodes auduma gadījumā. Defektu veidi audumā. Auduma pārklājuma remonts.	1	2	—	2
6.4. **Korozija**				
a) Ķīmijas pamati. Korozijas veidošanās galvaniskās iedarbības, mikrobioloģisko procesu un sprieguma rezultātā.	1	1	1	1
b) Korozijas veidi un to pazīšana. Korozijas iemesli. Materiālu veidi, kuri pakļauti korozijas ietekmei.	2	3	2	2
6.5. **Stiprinājumi**				
6.5.1. *Skrūvju vītnes* Skrūvju nomenklatūra. Vītņu veidi, izmēri un pielaides standarta skrūvju vītnēm, kuras lieto aviobūvē. Skrūvju vītņu mērīšana.	2	2	2	2
6.5.2. *Bultskrūves, tapskrūves un skrūves* Bultskrūvju tipi: aviācijas bultskrūvju specifikācija, identifikācija un marķēšana, starptautiskie standarti. Uzgriežņi: paškontrējošie, enkura tipa, standarta tipu. Nostiprinātājskrūves: aviācijas specifikācijas. Tapskrūves: veidi un lietojumi, ievietošana un izņemšana. Pašvītņgriezes skrūves, tapas.	2	2	2	2
6.5.3. *Slēgierīces* Paliktņi ar ķepiņām un atsperpaplāksnes, fiksējošās plāksnes, šķelttapas, uzgriežņi ar paplašinājumu, stiepļu fiksatori, ātri atverami aizbīdņi, atslēgas, sprostgredzeni un šķelttapas.	2	2	2	2
6.5.4. *Aviācijas kniedes* Pilnkāta un necaurejošo kniežu tipi: specifikācijas, identifikācija un termiskā apstrāde.	1	2	1	2

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
6.6. **Caurules un savienojumi**				
a) Gaisa kuģī lietojamo stingo un elastīgo cauruļu un to savienojumu veidi un identifikācija.	2	2	2	2
b) Standarta savienojumi gaisa kuģu hidraulisko, degvielas, eļļas, pneimatisko un gaisa padeves sistēmu caurulēm.	2	2	1	2
6.7. **Atsperes**	—	2	1	1
Atsperu tipi, materiāli, raksturīpašības un pielietojumi.				
6.8. **Gultņi**	1	2	2	1
Gultņu uzdevums, slodzes, materiāli, uzbūve.				
Gultņu tipi un to pielietojums.				
6.9. **Transmisija**	1	2	2	1
Pārvadu veidi un to pielietojums.				
Pārnesuma skaitļi, reduktoru un paātrinošo pārnesumu sistēmas, vadāmie un vadošie zobrati, starpzobrati, sazobes profili.				
Siksnas un trīši, ķēdes un ķēdes rati.				
6.10. **Vadības troses**	1	2	1	2
Trošu veidi.				
Gala stiprinājumi, savilcējuzgriežņi un kompensācijas ierīces.				
Trīši un trošu sistēmas sastāvdaļas.				
Boudena troses.				
Elastīgās gaisa kuģu vadības sistēmas.				
6.11. **Elektriskie kabeļi un savienotāji**	1	2	2	2
Kabeļu veidi, uzbūve un raksturīpašības.				
Augstsprieguma un koaksiālie kabeļi.				
Appresēšana.				
Kabeļuzmavu tipi, tapas, kontaktdakšas, izolatori, nominālais strāvas stiprums un nominālais spriegums, savienojums, identifikācijas kodi.				

▼**M6**

7.A MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

Piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 7.B modulī.

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
7.1. **Drošības pasākumi – Gaisa kuģis un darbnīca**	3	3	3
Drošas darba prakses aspekti, ieskaitot drošības pasākumus, kas jāievēro strādājot ar elektrību, gāzēm, jo īpaši, skābekli, eļļām un ķimikālijām.			
Arī instrukcija par koriģējošo darbību, kas jāveic notiekot ugunsgrēkam vai citam negadījumam ar vienu vai vairākām no šīm briesmām, ieskaitot zināšanas par ugunsdzēšanas aģentiem.			
7.2. **Darbnīcas prakse**	3	3	3
Instrumentu glabāšana un uzraudzīšana, darbnīcas materiālu lietojums.			
Izmēri, pielaides, veicamā darba standarti.			
Instrumentu un ierīču kalibrēšana, kalibrēšanas standarti.			
7.3. **Instrumenti**	3	3	3
Parastie rokas instrumentu tipi.			
Parastie mehāniskās piedziņas instrumentu tipi.			
Precīzijas mērinstrumentu darbība un lietojums.			
Eļļošanas iekārtas un metodes.			
Vispārējā elektriskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.			
7.4. **Vispārējais radioelektroniskais testa aprīkojums**	—	2	3
Vispārējā radioelektroniskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.			
7.5. **Inženiertehniskie rasējumi, diagrammas un standarti**	1	2	2
Rasējumu tipi un diagrammas, to simboli, izmēri, pielaides un projekcijas.			
Rakstlaukumā ietvertās informācijas izpratne.			
Mikrofilma, mikrofiša un datorizētās prezentācijas.			
Amerikas gaisa transporta asociācijas (*ATA*) Specifikācija Nr. 100.			

▼**M6**

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
Aeronavigācijas un citi piemērojamie standarti, ieskaitot *ISO, AN, MS, NAS* un *MIL*.			
Elektriskās shēmas un shematiskās diagrammas.			
7.6. **Pielaides un sēžas**	1	2	1
Urbju izmēri bultskrūvju caurumiem, pielaižu klases.			
Vienota pielaižu un sēžu sistēma.			
Pielaižu un sēžu saraksts gaisa kuģiem un to dzinējiem.			
Ierobežojumi liecei, vērpei un nodilumam.			
Standartmetodes vārpstu, gultņu un citu detaļu pārbaudei.			
7.7. **Elektroinstalāciju starpsavienojumu sistēma (ESS)**	1	3	3
Nepārtrauktības, izolācijas un sastiprināšanas metodes un testēšana.			
Appresēšanas instrumentu lietojums: ar roku un hidrauliski darbināmie.			
Appresēto savienojumu pārbaude.			
Savienotājtapu ievietošana un izņemšana.			
Koaksiālie kabeļi; testēšana un montāžas piesardzības pasākumi.			
Vadu tipu noteikšana, to pārbaudes kritēriji un bojājumu uzņēmība.			
Elektroinstalācijas aizsardzības metodes: kabeļu savīšana un vijuma stiprinājums, kabeļu skavas, aizsargizolācijas metodes, ieskaitot karstumā sarūkošo ietinumu, ekranēšana.			
ESS montāža, pārbaude, remonts, tehniskā apkope un tīrības standarti.			
7.8. **Kniedēšana**	1	2	—
Kniedētie savienojumi, kniedes izvietojums un solis.			
Instrumenti, kurus lieto kniedēšanai un iegremdēšanai.			
Kniedēto savienojumu pārbaude.			
7.9. **Caurules un šļūtenes**	1	2	—
Gaisa kuģa cauruļu liekšana un paplašināšana.			
Gaisa kuģa cauruļu un šļūteņu apskate un pārbaude.			

▼M6

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
Cauruļu montāža un fiksācija ar skavu palīdzību.			
7.10. **Atsperes**	1	2	—
Atsperu apskate un pārbaude.			
7.11. **Gultņi**	1	2	—
Gultņu pārbaude, tīrīšana un apskate.			
Eļļošanas prasības gultņiem.			
Defekti gultņos un to cēloņi.			
7.12. **Transmisija**	1	2	—
Zobratu un spēles pārbaude.			
Siksnas un trīšu, ķēžu un ķēdes ratu apskate.			
Skrūves domkratu, sviras ierīču un bīdstieņu sistēmu apskate.			
7.13. **Vadības troses**	1	2	—
Gala stiprinājumu saspiešana.			
Vadības trošu apskate un pārbaude.			
Boudena troses; elastīgās gaisa kuģu vadības sistēmas.			
7.14. **Darbs ar materiāliem**			
7.14.1. *Skārds*	—	2	—
Lieces pielaides aizzīmēšana un aprēķināšana.			
Skārda apstrāde, ieskaitot liekšanu un veidošanu.			
Skārda izstrādājuma pārbaude.			
7.14.2. *Kompozītu un nemetāliskie materiāli*	—	2	—
Līmēšana.			
Apkārtējās vides apstākļi.			
Pārbaudes metodes.			
7.15. **Metināšana, cietlodēšana, lodēšana un līmēšana**			
a) Mīkstlodēšanas metodes; lodēto savienojumu pārbaude.	—	2	2

▼M6

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
b) Metināšanas un cietlodēšanas metodes. Metināto un cietlodēto savienojumu pārbaude. Līmēšanas metodes un līmēto savienojumu pārbaude.	—	2	—
7.16. **Gaisa kuģa svars un smaguma centrs**			
a) Smaguma centra/līdzsvara ierobežojumu aprēķināšana: attiecīgo dokumentu lietojums.	—	2	2
b) Gaisa kuģa sagatavošana svēršanai. Gaisa kuģa svēršana.	—	2	—
7.17. **Darbības ar gaisa kuģi un glabāšana**	2	2	2
Gaisa kuģa manevrēšana/vilkšana un ar to saistītie drošības pasākumi.			
Gaisa kuģa pacelšana, nobremzēšana, nostiprināšana un ar to saistītie drošības pasākumi.			
Gaisa kuģa glabāšanas metodes.			
Degvielas atkārtotas uzpildīšanas un noliešanas procedūras.			
Atkausēšanas/pretapledošanas procedūras.			
Elektriskās, hidrauliskās un pneimatiskās enerģijas padeves avoti, kas atrodas uz zemes.			
Vides apstākļu ietekme uz gaisa kuģa glabāšanu un lietošanu.			
7.18. **Demontāžas, apskates, remonta un montāžas metodes**			
a) Defektu veidi un vizuālās pārbaudes metodes. Korozijas noņemšana, novērtēšana un aizsardzība.	2	3	3
b) Vispārējās remonta metodes, konstrukcijas remonta rokasgrāmata. Novecošanas, noguruma un korozijas kontroles programmas.	—	2	—
c) Nesagraujošās pārbaudes metodes, ieskaitot krāsu, radiogrāfisko, virpuļstrāvas, ultraskaņas un optisko metodi.	—	2	1

▼**M6**

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
d) Demontāžas un atkārtotas montāžas metodes.	2	2	2
e) Defektu noteikšanas metodes.	—	2	2
7.19. **Ārkārtas gadījumi**			
a) Apskates pēc zibens spērieniem un *HIRE* iespiešanās.	2	2	2
b) Pārbaudes pēc tādiem ārkārtas gadījumiem, kā smagnējas nosēšanās un lidojums vētras laikā.	2	2	—
7.20. **Tehniskās apkopes procedūras**	1	2	2
Tehniskās apkopes plānošana.			
Izmaiņu veikšanas procedūras.			
Glabāšanas procedūras.			
Sertifikācijas/nodošanas izmantošanā procedūras.			
Saskarne ar gaisa kuģa darbību.			
Tehniskās apkopes pārbaude / kvalitātes kontrole / kvalitātes nodrošināšana.			
Papildu tehniskās apkopes procedūras.			
Ierobežota darbmūža detaļu uzraudzība.			

7.B MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas B3 kategorijā.

	LĪMENIS
	B3
7.1. **Drošības pasākumi – Gaisa kuģis un darbnīca**	3
Drošas darba prakses aspekti, ieskaitot drošības pasākumus, kas jāievēro strādājot ar elektrību, gāzēm, jo īpaši, skābekli, eļļām un ķimikālijām.	
Arī instrukcija par koriģējošo darbību, kas jāveic notiekot ugunsgrēkam vai citam negadījumam ar vienu vai vairākām no šīm briesmām, ieskaitot zināšanas par ugunsdzēšanas aģentiem.	
7.2. **Darbnīcas prakse**	3
Instrumentu glabāšana un uzraudzīšana, darbnīcas materiālu lietojums.	
Izmēri, pielaides, veicamā darba standarti.	
Instrumentu un ierīču kalibrēšana, kalibrēšanas standarti.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
7.3. **Instrumenti**	3
Parastie rokas instrumentu tipi.	
Parastie mehāniskās piedziņas instrumentu tipi.	
Precīzijas mērinstrumentu darbība un lietojums.	
Eļļošanas iekārtas un metodes.	
Vispārējā elektriskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.	
7.4. **Vispārējais radioelektroniskais testa aprīkojums**	—
Vispārējā radioelektroniskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.	
7.5. **Inženiertehniskie rasējumi, diagrammas un standarti**	2
Rasējumu tipi un diagrammas, to simboli, izmēri, pielaides un projekcijas.	
Rakstlaukumā ietvertās informācijas izpratne.	
Mikrofilma, mikrofiša un datorizētās prezentācijas.	
Amerikas gaisa transporta asociācijas (*ATA*) Specifikācija Nr. 100.	
Aeronavigācijas un citi piemērojamie standarti, ieskaitot *ISO, AN, MS, NAS* un *MIL*.	
Elektriskās shēmas un shematiskās diagrammas.	
7.6. **Pielaides un sēžas**	2
Urbju izmēri bultskrūvju caurumiem, pielaižu klases.	
Vienota pielaižu un sēžu sistēma.	
Pielaižu un sēžu saraksts gaisa kuģiem un to dzinējiem.	
Ierobežojumi liecei, vērpei un nodilumam.	
Standartmetodes vārpstu, gultņu un citu detaļu pārbaudei.	
7.7. **Elektriskie kabeļi un savienotāji**	2
Nepārtrauktības, izolācijas un sastiprināšanas metodes un testēšana.	
Appresēšanas instrumentu lietojums: ar roku un hidrauliski darbināmie.	
Appresēto savienojumu pārbaude.	
Savienotājtapu ievietošana un izņemšana.	
Koaksiālie kabeļi; testēšana un montāžas piesardzības pasākumi.	
Elektroinstalācijas aizsardzības metodes: kabeļu savīšana un vijuma stiprinājums, kabeļu skavas, aizsargizolācijas metodes, ieskaitot karstumā sarūkošo ietinumu, ekranēšana.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
7.8. **Kniedēšana**	2
Kniedētie savienojumi, kniedes izvietojums un solis.	
Instrumenti, kurus lieto kniedēšanai un iegremdēšanai.	
Kniedēto savienojumu pārbaude.	
7.9. **Caurules un šļūtenes**	2
Gaisa kuģa cauruļu liekšana un paplašināšana.	
Gaisa kuģa cauruļu un šļūteņu apskate un pārbaude.	
Cauruļu montāža un fiksācija ar skavu palīdzību.	
7.10. **Atsperes**	1
Atsperu apskate un pārbaude.	
7.11. **Gultņi**	2
Gultņu pārbaude, tīrīšana un apskate.	
Eļļošanas prasības gultņiem.	
Defekti gultņos un to cēloņi.	
7.12. **Transmisija**	2
Zobratu un spēles pārbaude.	
Siksnas un trīšu, ķēžu un ķēdes ratu apskate.	
Skrūves domkratu, sviras ierīču un bīdstieņu sistēmu apskate.	
7.13. **Vadības troses**	2
Gala stiprinājumu saspiešana.	
Vadības trošu apskate un pārbaude.	
Boudena troses; elastīgās gaisa kuģu vadības sistēmas.	
7.14. **Darbs ar materiāliem**	
7.14.1. *Skārds*	2
Lieces pielaides aizzīmēšana un aprēķināšana.	
Skārda apstrāde, ieskaitot liekšanu un veidošanu.	
Skārda izstrādājuma pārbaude.	
7.14.2. *Kompozītu un nemetāliskie materiāli*	2
Līmēšana.	
Apkārtējās vides apstākļi.	
Pārbaudes metodes.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
7.15. **Metināšana, cietlodēšana, lodēšana un līmēšana**	
a) Mīkstlodēšanas metodes; lodēto savienojumu pārbaude.	2
b) Metināšanas un cietlodēšanas metodes. Metināto un cietlodēto savienojumu pārbaude. Līmēšanas metodes un līmēto savienojumu pārbaude.	2
7.16. **Gaisa kuģa svars un smaguma centrs**	
a) Smaguma centra/līdzsvara ierobežojumu aprēķināšana: attiecīgo dokumentu lietojums.	2
b) Gaisa kuģa sagatavošana svēršanai. Gaisa kuģa svēršana.	2
7.17. **Darbības ar gaisa kuģi un glabāšana**	2
Gaisa kuģa manevrēšana/vilkšana un ar to saistītie drošības pasākumi.	
Gaisa kuģa pacelšana, nobremzēšana, nostiprināšana un ar to saistītie drošības pasākumi.	
Gaisa kuģa glabāšanas metodes.	
Degvielas atkārtotas uzpildīšanas un noliešanas procedūras.	
Atkausēšanas/pretapledošanas procedūras.	
Elektriskās, hidrauliskās un pneimatiskās enerģijas padeves avoti, kas atrodas uz zemes.	
Vides apstākļu ietekme uz gaisa kuģa glabāšanu un lietošanu.	
7.18. **Demontāžas, apskates, remonta un montāžas metodes**	
a) Defektu veidi un vizuālās pārbaudes metodes. Korozijas noņemšana, novērtēšana un aizsardzība.	3
b) Vispārējās remonta metodes, konstrukcijas remonta rokasgrāmata. Novecošanas, noguruma un korozijas kontroles programmas.	2
c) Nesagraujošās pārbaudes metodes, ieskaitot krāsu, radiogrāfisko, virpuļstrāvas, ultraskaņas un optisko metodi.	2
d) Demontāžas un atkārtotas montāžas metodes.	2
e) Defektu noteikšanas metodes.	2
7.19. **Ārkārtas gadījumi**	
a) Apskates pēc zibens spērieniem un *HIRE* iespiešanās.	2
b) Pārbaudes pēc tādiem ārkārtas gadījumiem, kā smagnējas nosēšanas un lidojums vētras laikā.	2

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
7.20. **Tehniskās apkopes procedūras**	2
Tehniskās apkopes plānošana.	
Izmaiņu veikšanas procedūras.	
Glabāšanas procedūras.	
Sertifikācijas/nodošanas izmantošanā procedūras.	
Saskarne ar gaisa kuģa darbību.	
Tehniskās apkopes pārbaude / kvalitātes kontrole / kvalitātes nodrošināšana.	
Papildu tehniskās apkopes procedūras.	
Ierobežota darbmūža detaļu uzraudzība.	

8. MODULIS. AERODINAMIKAS PAMATI

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
8.1. **Atmosfēras fizika**	1	2	2	1
Starptautisko atmosfēras standartu (*ISA*) lietojums aerodinamikā.				
8.2. **Aerodinamika**	1	2	2	1
Gaisa plūsma ap ķermeni.				
Robežslānis, laminārā un turbulentā plūsma, brīvā plūsma, relatīvā gaisa plūsma, augšējā un apakšējā gaisa plūsma ap spārnu, virpuļi, plūsmas apstāšanās.				
Termini: liekums, horda, vidējā aerodinamiskā horda, profila pretestība, inducētā pretestība, spiediena centrs, uzplūdes leņķis, spārna pozitīvā un negatīvā vērpe, aerodinamiskā kvalitāte, spārna forma un spārna relatīvais pagarinājums.				
Vilce, svars, rezultatīvais aerodinamiskais spēks.				
Cēlējspēka un pretestības radīšana: uzplūdes leņķis, cēlējspēka koeficients, pretestības koeficients, polāre, iekrišana.				
Uzkrājumi uz aerodinamiskās virsmas, ieskaitot ledu, sniegu, sarmu.				
8.3. **Lidojuma teorija**	1	2	2	1
Attiecība starp cēlējspēku, svaru, vilci un pretestību.				
Planēšanas proporcija.				
Horizontāli, nepaātrināti lidojumi, darbība.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
Pagrieziena teorija. Slodzes faktora ietekme: iekrišana, lidojuma režīmu diapazons un konstrukcijas ierobežojumi. Cēlējspēka forsēšana.				
8.4. **Lidojuma stabilitāte un dinamika** Garenvirziena, sānu un virziena stabilitāte (aktīvā un pasīvā).	1	2	2	1

9.A MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

Piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 9.B modulī.

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
9.1. **Vispārēji** Vajadzība ņemt vērā cilvēka faktorus. Starpgadījumi, kas attiecināmi uz cilvēka faktoriem/kļūdām. "Mērfija" likums.	1	2	2
9.2. **Cilvēka veiktspēja un ierobežojumi** Redze. Dzirde. Informācijas apstrāde. Uzmanība un uztvere. Atmiņa. Klaustrofobija un fiziskā piekļuve.	1	2	2
9.3. **Sociālā psiholoģija** Atbildība: individuālā un grupas. Motivācija un demotivācija. Salīdzinājuma spiediens. "Kultūras" jautājumi. Darbs komandā. Pārvaldība, uzraudzība un vadība.	1	1	1

▼**M6**

	LĪMENIS		
	A	B1	B2
9.4. **Faktori, kas ietekmē veiktspēju**	2	2	2
Fiziskā sagatavotība/veselība.			
Stress: ar ģimeni un darbu saistītais.			
Laika trūkums un termiņi.			
Noslogojums: pārslodze un nepietiekams noslogojums.			
Miegs un nogurums, maiņu darbs.			
Alkohols, medikamenti, narkotiku lietošana.			
9.5. **Fiziskā vide**	1	1	1
Trokšņi un izgarojumi.			
Apgaismojums.			
Klimats un temperatūra.			
Kustības un vibrācijas.			
Darba vide.			
9.6. **Uzdevumi**	1	1	1
Fizisks darbs.			
Monotoni darbi.			
Vizuālā pārbaude.			
Kompleksas sistēmas.			
9.7. **Komunikācija**	2	2	2
Komandās un starp tām.			
Darbu iegrāmatošana un reģistrēšana.			
Jaunākās informācijas sniegšana.			
Informācijas izplatīšana.			
9.8. **Cilvēka kļūdas**	1	2	2
Kļūdu modeļi un teorijas.			
Kļūdu veidi apkopes darbos.			
Kļūdīšanās sekas (t. i., negadījumi).			
Kļūdu vadība un izvairīšanās no tām.			
9.9. **Apdraudējumi darba vietā**	1	2	2
Apdraudējumu pazīšana un novēršana.			
Rīkošanās ārkārtas situācijās.			

▼**M6**

9.B MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj apkopes vide ar mazākām prasībām B3 kategorijas licences turētājiem.

	LĪMENIS
	B3
9.1. **Vispārēji**	2
Vajadzība ņemt vērā cilvēka faktorus.	
Starpgadījumi, kas attiecināmi uz cilvēka faktoriem/kļūdām.	
"Mērfija" likums.	
9.2. **Cilvēka veiktspēja un ierobežojumi**	2
Redze.	
Dzirde.	
Informācijas apstrāde.	
Uzmanība un uztvere.	
Atmiņa.	
Klaustrofobija un fiziskā piekļuve.	
9.3. **Sociālā psiholoģija**	1
Atbildība: individuālā un grupas.	
Motivācija un demotivācija.	
Salīdzinājuma spiediens.	
"Kultūras" jautājumi.	
Darbs komandā.	
Pārvaldība, uzraudzība un vadība.	
9.4. **Faktori, kas ietekmē veiktspēju**	2
Fiziskā sagatavotība/veselība.	
Stress: ar ģimeni un darbu saistītais.	
Laika trūkums un termiņi.	
Noslogojums: pārslodze un nepietiekams noslogojums.	
Miegs un nogurums, maiņu darbs.	
Alkohols, medikamenti, narkotiku lietošana.	
9.5. **Fiziskā vide**	1
Trokšņi un izgarojumi.	
Apgaismojums.	
Klimats un temperatūra.	
Kustības un vibrācijas.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
Darba vide.	
9.6. **Uzdevumi**	1
Fizisks darbs.	
Monotoni darbi.	
Vizuālā pārbaude.	
Kompleksas sistēmas.	
9.7. **Komunikācija**	2
Komandās un starp tām.	
Darbu iegrāmatošana un reģistrēšana.	
Jaunākās informācijas sniegšana.	
Informācijas izplatīšana.	
9.8. **Cilvēka kļūdas**	2
Kļūdu modeļi un teorijas.	
Kļūdu veidi apkopes darbos.	
Kļūdīšanās sekas (t. i., negadījumi).	
Kļūdu vadība un izvairīšanās no tām.	
9.9. **Apdraudējumi darba vietā**	2
Apdraudējumu pazīšana un novēršana.	
Rīkošanās ārkārtas situācijās.	

10. MODULIS. AVIĀCIJAS TIESĪBU AKTI

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
10.1. **Tiesiskais regulējums**	1	1	1	1
Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas nozīme.				
Eiropas Komisijas nozīme.				
EASA nozīme.				
Dalībvalstu un valstu atbildīgo aviācijas institūciju nozīme.				
Regula (EK) Nr. 216/2008 un tās īstenošanas noteikumi Regulā (EK) Nr. 1702/2003 un Regulā (EK) Nr. 2042/2003.				
Saistība starp dažādajiem pielikumiem (daļām), piemēram, 21. daļu, M daļu, 145. daļu, 66. daļu, 147. daļu un ES-OPS.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
10.2. **Sertificējošais personāls – Tehniskā apkope**	2	2	2	2
Detalizēta 66. daļas izpratne.				
10.3. **Apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas**	2	2	2	2
Detalizēta 145. daļas un M daļas F apakšdaļas izpratne.				
10.4. **Gaisa kuģu ekspluatācija**	1	1	1	1
ES-OPS vispārēja izpratne.				
Aviācijas uzņēmumu sertifikāti.				
Uzņēmumu pienākumi, jo īpaši attiecībā uz lidojumderīguma uzturēšanu un tehnisko apkopi.				
Gaisa kuģu tehniskās apkopes programma.				
MEL/*CDL*.				
Līdzvedamie dokumenti.				
Gaisa kuģu trafareti (zīmes).				
10.5. **Gaisa kuģu, daļu un ierīču sertifikācija**				
a) *Vispārīgi*	—	1	1	1
21. daļas un *EASA* sertifikācijas specifikācijas CS-23, 25, 27, 29 vispārēja izpratne.				
b) *Dokumenti*	—	2	2	2
Lidojumderīguma sertifikāts; ierobežots lidojumderīguma sertifikāts un lidošanas atļauja.				
Reģistrācijas apliecība.				
Trokšņa līmeņa sertifikāts.				
Svara saraksts.				
Radiostacijas licence un apstiprinājums.				
10.6. **Lidojumderīguma uzturēšana**	2	2	2	2
21. daļas noteikumu, kas saistīti ar lidojumderīguma uzturēšanu, detalizēta izpratne.				
Detalizēta M daļas izpratne.				

▼**M6**

	LĪMENIS			
	A	B1	B2	B3
10.7. **Piemērojamās valstu un starptautiskās prasības** (ja tās nav aizstātas ar ES prasībām)				
a) Tehniskās apkopes programmām, pārbaudēm un apskatēm.	1	2	2	2
Norādījumiem attiecībā uz lidojumderīgumu.				
Ekspluatācijas biļeteniem, ražotāja pakalpojumu informācijai.				
Izmaiņām un remontiem.				
Tehniskās apkopes dokumentācijai: tehniskās apkopes rokasgrāmatām, konstrukcijas remonta rokasgrāmatām, ilustrētajam detaļu katalogam utt.				
Tikai A un B2 licencēm:				
Galvenie obligātā aprīkojuma saraksti, obligātā aprīkojuma saraksts, nosūtīšanas pieļaujamo noviržu saraksti.				
b) Lidojumderīguma uzturēšana.	—	1	1	1
Minimālās aprīkojuma prasības – pārbaudes lidojumi.				
Tikai B1 un B2 licencēm:				
ETOPS, tehniskās apkopes un nosūtīšanas prasības.				
Ekspluatācija visos laika apstākļos, 2/3 kategorijas darbības un minimālā aprīkojuma prasības.				

11.A MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR TURBODZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
11.1. **Lidojuma teorija**		
11.1.1. *Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces*	1	2
Darbība un ietekme:		
— sānsveres vadība: eleroni un spoileri,		
— tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un "pīles" shēmas vadības plāksnes,		
— lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji.		
Vadība, lietojot elevonus un virziena un augstumstūres.		
Cēlējspēka palielināšanas ierīces, spraugas, priekšspārņi, aizspārņi, flaperoni.		
Pretestības radīšanas ierīces, spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes.		
Plūsmas turbulizatoru un trīsstūrveidīgo spārna uzplūdes malu ietekme.		
Robežslāņa vadība lietojot turbulizatorus, iekrišanas ķīļveida indikatorus vai spārna uzplūdes malas ierīces.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
Trimmeru, kompensatoru un vadošo kompensatoru, servokompensatoru, atsperes servokompensatoru, masas līdzsvara paneļu, vadības virsmas noliekšanas paneļu un aerodinamiskā līdzsvara paneļu darbība un ietekme.		
11.1.2. *Lidojums lielā ātrumā*	1	2
Skaņas ātrums, zemskaņas lidojums, pieskaņas lidojums, virsskaņas lidojums.		
Maha skaitlis, kritiskais Maha skaitlis, saspiežamības baftings, triecienvilnis, aerodinamiskais sasilums, laukuma likums.		
Faktori, kas ietekmē gaisa plūsmas ieplūdi liela ātruma lidmašīnas dzinējos.		
Bultveida spārna ietekme uz kritisko Maha skaitli.		
11.2. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni**		
a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2	2
Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.		
Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.		
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.		
Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrbēdzes spēku radītais spriegums, nogurums.		
Drenāžas un ventilācijas noteikumi.		
Sistēmu uzstādīšanas noteikumi.		
Zibens aizsardzības noteikums.		
Gaisa kuģa sastiprināšana.		
b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, apļveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeroniem, starpsienām, rāmjiem, dubleriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas, pretkorozijas aizsardzības metodes, spārnu, astes stabilizācijas virsmu un dzinēju pievienojumi.	1	2
Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana.		
Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana.		
Virsmas tīrīšana.		
Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.		
11.3. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Lidmašīnas**		
11.3.1. *Fizelāža (ATA 52/53/56)*	1	2
Uzbūve un hermētiskais blīvējums.		
Spārnu, stabilizatoru, pilona un šasijas pievienojumi.		
Sēdekļu iemontēšana un kravas iekraušanas sistēma.		
Durvis un avārijas izejas: uzbūve, mehānismi, darbība un drošības ierīces.		
Logu un priekšējā stikla uzbūve un mehānismi.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
11.3.2. *Spārni (ATA 57)*	1	2
Uzbūve.		
Degvielas tvertnes.		
Šasijas, pilonu, vadības virsmu un cēlējspēka/pretestības palielināšanas paneļu pievienojumi.		
11.3.3. *Stabilizatori (ATA 55)*	1	2
Uzbūve.		
Vadības virsmu pievienojums.		
11.3.4. *Lidojuma vadības virsmas (ATA 55/57)*	1	2
Uzbūve un pievienojums.		
Līdzsvarošana – masas un aerodinamiskā.		
11.3.5. *Gondolas/piloni (ATA 54)*	1	2
Gondolas/piloni:		
— uzbūve,		
— ugunsdrošās starpsienas,		
— dzinēja stiprinājumi.		
11.4. **Gaisa kondicionēšana un kabīnes hermetizācija (ATA 21)**		
11.4.1. *Gaisa padeve*	1	2
Gaisa padeves avoti, ieskaitot no dzinēja kompresora novirzīto gaisa plūsmu, palīgdzinēju un pārvietojamo kompresoru.		
11.4.2. *Gaisa kondicionēšana*	1	3
Gaisa kondicionēšanas sistēmas.		
Turbodzesinātāji un dzesētāji.		
Sadales sistēmas.		
Gaisa plūsmas, temperatūras un mitruma kontroles sistēma.		
11.4.3. *Hermetizēšana*	1	3
Hermetizēšanas sistēmas.		
Kontrole un indikācija, ieskaitot kontroles un drošības vārstus.		
Kabīnes spiediena augstuma regulētāji.		
11.4.4. *Drošības un brīdināšanas sistēmas*	1	3
Aizsardzības un brīdinājuma sistēmas.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
11.5. **Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas**		
11.5.1. *Instrumentu sistēmas (ATA 31)*	1	2
Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators.		
Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagrieziena un slīdēšanas indikators, pagrieziena koordinators.		
Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.		
Uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas, iekrišanas brīdinājuma sistēmas.		
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.		
Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.		
11.5.2. *Radioelektroniskās sistēmas*	1	1
Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati:		
— automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22),		
— sakaru sistēmas (ATA 23),		
— navigācijas sistēmas (ATA 34).		
11.6. **Elektroenerģija (ATA 24)**	1	3
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.		
Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana.		
Maiņstrāvas elektroenerģijas ražošana.		
Elektroenerģijas ražošana ārkārtas gadījumos.		
Sprieguma regulēšana.		
Spēka sadale.		
Invertori, transformatori, taisngrieži.		
Elektriskās ķēdes aizsardzība.		
Ārējais/aerodroma enerģijas padeves avots.		
11.7. **Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)**		
a) Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām.	2	2
Sēdekļi, drošības jostas un siksnas.		
b) Kabīnes izkārtojums.	1	1
Aprīkojuma izvietojums.		
Kabīnes aprīkojuma iemontēšana.		
Kabīnes izklaides iekārtas.		
Virtuves iekārtu uzstādīšana.		
Kravu iekraušanas/izkraušanas un stiprināšanas iekārtas.		
Traps.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
11.8. **Ugunsdrošība (ATA 26)**	1	3
a) Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas. Ugunsdzēsības sistēmas. Sistēmu pārbaudes.		
b) Pārnēsājamais ugunsdzēšamais aparāts.	1	1
11.9. **Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)**	1	3
Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre, spoilers.		
Trimmera vadības ierīce.		
Aktīvās slodzes vadības ierīce.		
Cēlējspēka palielināšanas ierīces.		
Cēlējspēka samazināšanas ierīce, aerodinamiskās bremzes.		
Sistēmas vadība: manuāla, hidrauliska, pneimatiska, elektriska, lidojuma vadības elektriskā sistēma.		
Mākslīgās slodzes, kursa stabilizatora, Maha trimmera vadības, virzienstūres ierobežotāja un stūres bloķēšanas sistēmas.		
Līdzsvarošana un nivelēšana.		
Iekrišanas aizsardzības un brīdinājuma sistēma.		
11.10. **Degvielas sistēmas (ATA 28)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Degvielas tvertnes.		
Degvielas padeves sistēmas.		
Uzpildīšana, drenāža un ventilācija.		
Šķērspadeve un pārsūknēšana.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.		
Garenvirziena līdzsvara degvielas sistēmas.		
11.11. **Hidrauliskā enerģija (ATA 29)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Hidrauliskie šķidrumi.		
Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.		
Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais, pneimatiskais.		
Spiediena ražošana ārkārtas gadījumos.		
Filtri.		
Spiediena regulēšana.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
Spēka sadale.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Saskarne ar citām sistēmām.		
11.12. **Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)**	1	3
Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.		
Pretapledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa un ķīmiskās.		
Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās un ķīmiskās.		
Hermetizācija pret lietu.		
Uztvērēju un drenāžas apsilde.		
Stiklu tīrīšanas sistēmas.		
11.13. **Šasija (ATA 32)**	2	3
Uzbūve, triecienu vājināšana.		
Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas.		
Riepas.		
Stūres iekārta.		
Gaisa–zemes regulators.		
11.14. **Lukturi (ATA 33)**	2	3
Ārējie: navigācijas, pretsadursmju, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma.		
Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas.		
Avārijas signalizācijas lukturi.		
11.15. **Skābeklis (ATA 35)**	1	3
Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne.		
Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale.		
Padeves regulēšana.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
11.16. **Pneimatika/vakuums (ATA 36)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Avoti: dzinējs/palīgdzinējs, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes.		
Spiediena regulēšana.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
Sadale.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Saskarnes ar citām sistēmām.		
11.17. **Ūdens/atkritumi (ATA 38)**	2	3
Ūdens sistēmas izvietojums, padeve, sadale, apkopšana un iztukšošana.		
Tualetes sistēmas izvietojums, ūdens nolaišana un apkopšana.		
Korozijas aspekti.		
11.18. **Borta tehniskās apkopes sistēmas (ATA 45)**	1	2
Centrālās tehniskās apkopes datori.		
Datu ielādēšanas sistēma.		
Elektroniskās bibliotēkas sistēma.		
Izdrukāšana.		
Korpusa uzraudzība (bojājuma pielaides uzraudzība).		
11.19. **Integrāla modulāra aviācijas elektronika**	1	2
Funkcijas, kuras parasti var integrēt integrālās modulārās aviācijas elektronikas (*IMA*) moduļos, cita starpā ir šādas:		
izplūdes vadība, gaisa spiediena regulēšana; gaisa ventilācija un regulēšana, aviācijas elektronikas un pilotu kabīnes ventilācijas regulēšana, temperatūras regulēšana, gaisa satiksmes sakari, aviācijas elektronikas sakaru maršrutētājs, elektriskās slodzes vadība, drošinātāju uzraudzība, elektriskā sistēma *BITE*, degvielas vadība, bremžu regulēšana, stūres regulēšana, šasijas ievilkšana un izlaišana, riepu spiediena indikācija, eļļas spiediena indikācija, bremžu temperatūras uzraudzība utt.		
Pamatsistēma; tīkla komponenti.		
11.20. **Kabīnes sistēmas (ATA 44)**	1	2
Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju izklaidēt pasažierus un nodrošina sakarus gaisa kuģī (kabīnes iekšējo sakaru sistēma) un starp gaisa kuģi un zemes stacijām (kabīnes tīkla pakalpojumi). Ietver balss, datu, mūzikas un video pārraides.		
Kabīnes iekšējo sakaru sistēma nodrošina saskarni starp pilotu kabīnes/kabīnes apkalpi un kabīnes sistēmām. Šīs sistēmas atbalsta dažādu saistītu LRU datu apmaiņu un tās parasti darbina no stjuartu paneļa.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
Kabīnes tīkla pakalpojumi parasti ietver serveri, kurš parasti sadarbojas, cita starpā, ar šādām sistēmām:		
— datu/radio sakari, lidojuma izklaides sistēma.		
Kabīnes tīkla pakalpojumi var ietvert šādas funkcijas:		
— pieeja pirmslidojuma un lidojuma ziņojumiem,		
— pieeja e-pastam, iekšējam tīklam, internetam,		
— pasažieru datubāze.		
Pamatsistēma.		
Lidojuma izklaides sistēma.		
Ārējo sakaru sistēma.		
Kabīnes masas atmiņas sistēma.		
Kabīnes uzraudzības sistēma.		
Dažādas kabīnes sistēmas.		
11.21. **Informācijas sistēmas (ATA 44)**	1	2
Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju uzglabāt, atjaunot un atrast informāciju, ko tradicionāli nes papīrs, mikrofilma vai mikrofiša. Ietver elementus, kas paredzēti informācijas glabāšanas un atrašanas funkcijas veikšanai, piemēram, elektroniskās bibliotēkas lielapjoma atmiņa un kontrollers. Neietver elementus un sastāvdaļas, kas uzstādīti citiem mērķiem un ko izmanto kopīgi ar citām sistēmām, piemēram, apkalpes kabīnes printeris vai vispārēja lietojuma displejs.		
Tipiski piemēri ir gaisa satiksmes un informācijas pārvaldības sistēmas un tīkla servera sistēmas.		
Gaisa kuģa vispārējā informācijas sistēma.		
Apkalpes kabīnes informācijas sistēma.		
Tehniskās apkopes informācijas sistēma.		
Pasažieru kabīnes informācijas sistēma.		
Dažādas informācijas sistēma.		

11.B MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

1. piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 11.C modulī.

2. piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas A2 un B1.2 apakškategorijā.

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
11.1. **Lidojuma teorija**		
11.1.1. *Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces*	1	2
Darbība un ietekme:		
— sānsveres vadība: eleroni un spoileri,		
— tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un "pīles" shēmas vadības plāksnes,		
— lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
Vadība lietojot elevonus un virziena un augstumstūres.		
Cēlējspēka palielināšanas ierīces, spraugas, priekšspārņi, aizspārņi, flaperoni.		
Pretestības radīšanas ierīces, spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes.		
Plūsmas turbulizatoru un trīsstūrveidīgo spārna uzplūdes malu ietekme.		
Robežslāņa vadība lietojot turbulizatorus, iekrišanas ķīļveida indikatorus vai spārna uzplūdes malas ierīces.		
Trimmeru, kompensatoru un vadošo kompensatoru, servokompensatoru, atsperes servokompensatoru, masas līdzsvara paneļu, vadības virsmas noliekšanas paneļu un aerodinamiskā līdzsvara paneļu darbība un ietekme.		
11.1.2. *Lidojums lielā ātrumā – N/A*	—	—
11.2. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni**		
a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2	2
Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.		
Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.		
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.		
Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrbēdzes spēku radītais spriegums, nogurums.		
Drenāžas un ventilācijas noteikumi.		
Sistēmu uzstādīšanas noteikumi.		
Zibens aizsardzības noteikums.		
Gaisa kuģa sastiprināšana.		
b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, apļveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeroniem, starpsienām, rāmjiem, dubleriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas, pretkorozijas aizsardzības metodes, spārnu, astes stabilizācijas virsmu un dzinēju pievienojumi.	1	2
Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana.		
Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana.		
Virsmas tīrīšana.		
Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.		
11.3. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Lidmašīnas**		
11.3.1. *Fizelāža (ATA 52/53/56)*	1	2
Uzbūve un hermētiskais blīvējums.		
Spārnu, stabilizatoru, pilonu un šasijas pievienojumi.		
Sēdekļu uzstādīšana.		
Durvis un avārijas izejas: uzbūve un darbība.		
Logi un priekšējā stikla stiprinājums.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
11.3.2. *Spārni (ATA 57)*	1	2
Uzbūve.		
Degvielas tvertnes.		
Šasijas, pilonu, vadības virsmu un cēlējspēka/pretestības palielināšanas paneļu pievienojumi.		
11.3.3. *Stabilizatori (ATA 55)*	1	2
Uzbūve.		
Vadības virsmu pievienojums.		
11.3.4. *Lidojuma vadības virsmas (ATA 55/57)*	1	2
Uzbūve un pievienojums.		
Līdzsvarošana – masas un aerodinamiskā.		
11.3.5. *Gondolas/piloni (ATA 54)*	1	2
Gondolas/piloni:		
— uzbūve,		
— ugunsdrošās starpsienas,		
— dzinēja stiprinājumi.		
11.4. **Gaisa kondicionēšana un kabīnes hermetizācija (ATA 21)**	1	3
Hermetizēšanas un gaisa kondicionēšanas sistēmas.		
Kabīnes spiediena augstuma regulētāji, aizsardzības un brīdinājuma sistēmas.		
Apsildīšanas ierīces		
11.5. **Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas**		
11.5.1. *Instrumentu sistēmas (ATA 31)*	1	2
Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators.		
Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagrieziena un slīdēšanas indikators, pagrieziena koordinators.		
Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.		
Uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas, iekrišanas brīdinājuma sistēmas.		
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.		
Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.		
11.5.2. *Radioelektroniskās sistēmas*	1	1
Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati:		
— automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22),		
— sakaru sistēmas (ATA 23),		
— navigācijas sistēmas (ATA 34).		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
11.6. **Elektroenerģija (ATA 24)**	1	3
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.		
Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana.		
Sprieguma regulēšana.		
Spēka sadale.		
Elektriskās ķēdes aizsardzība.		
Invertori, transformatori, taisngrieži.		
11.7. **Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)**		
a) Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām. Sēdekļi, drošības jostas un siksnas.	2	2
b) Kabīnes izkārtojums. Aprīkojuma izvietojums. Kabīnes aprīkojuma iemontēšana. Kabīnes izklaides iekārtas. Virtuves iekārtu uzstādīšana. Kravu iekraušanas/izkraušanas un stiprināšanas iekārtas. Traps.	1	1
11.8. **Ugunsdrošība (ATA 26)**		
a) Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas. Ugunsdzēsības sistēmas. Sistēmu pārbaudes.	1	3
b) Pārnēsājamais ugunsdzēšamais aparāts.	1	3
11.9. **Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)**	1	3
Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre.		
Trimmeri.		
Cēlējspēka palielināšanas ierīces.		
Sistēmas vadība: manuāla.		
Stūres bloķēšanas mehānismi.		
Līdzsvarošana un nivelēšana.		
Iekrišanas brīdinājuma sistēma.		
11.10. **Degvielas sistēmas (ATA 28)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Degvielas tvertnes.		
Degvielas padeves sistēmas.		
Šķērspadeve un pārsūknēšana.		
Indikācijas un brīdinājumi.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.		
11.11. **Hidrauliskā enerģija (ATA 29)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Hidrauliskie šķidrumi.		
Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.		
Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais.		
Filtri.		
Spiediena regulēšana.		
Spēka sadale.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
11.12. **Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)**	1	3
Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.		
Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās un ķīmiskās.		
Uztvērēju un drenāžas apsilde.		
Stiklu tīrīšanas sistēmas.		
11.13. **Šasija (ATA 32)**	2	3
Uzbūve, triecienu vājināšana.		
Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas.		
Riepas.		
Stūres iekārta.		
Gaisa–zemes regulators.		
11.14. **Lukturi (ATA 33)**	2	3
Ārējie: navigācijas, pretsadursmju, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma.		
Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas.		
Avārijas signalizācijas lukturi.		
11.15. **Skābeklis (ATA 35)**	1	3
Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne.		
Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale.		
Padeves regulēšana.		
Indikācijas un brīdinājumi.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
11.16. **Pneimatika/vakuums (ATA 36)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Avoti: dzinējs/palīgdzinējs, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes.		
Spiediena regulēšana.		
Sadale.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Saskarnes ar citām sistēmām.		
11.17. **Ūdens/atkritumi (ATA 38)**	2	3
Ūdens sistēmas izvietojums, padeve, sadale, apkopšana un iztukšošana.		
Tualetes sistēmas izvietojums, ūdens nolaišana un apkopšana.		
Korozijas aspekti.		

11.C MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas B3 kategorijā.

	LĪMENIS
	B3
11.1. **Lidojuma teorija**	
Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces	1
Darbība un ietekme: — sānsveres vadība: eleroni, — tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un "pīles" shēmas vadības plāksnes, — lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji.	
Vadība lietojot elevonus un virziena un augstumstūres.	
Cēlējspēka palielināšanas ierīces, spraugas, priekšspārņi, aizspārņi, flaperoni.	
Pretestības radīšanas ierīces, spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes.	
Plūsmas turbulizatoru un trīsstūrveidīgo spārna uzplūdes malu ietekme.	
Robežslāņa vadība lietojot turbulizatorus, iekrišanas ķīļveida indikatorus vai spārna uzplūdes malas ierīces.	
Trimmeru, kompensatoru un vadošo kompensatoru, servokompensatoru, atsperes servokompensatoru, masas līdzsvara paneļu, vadības virsmas noliekšanas paneļu un aerodinamiskā līdzsvara paneļu darbība un ietekme.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
11.2. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni**	
a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2
Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.	
Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.	
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.	
Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrbēdzes spēku radītais spriegums, nogurums.	
Drenāžas un ventilācijas noteikumi.	
Sistēmu uzstādīšanas noteikumi.	
Zibens aizsardzības noteikums.	
Gaisa kuģa sastiprināšana.	
b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, apļveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeroniem, starpsienām, rāmjiem, dubleriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas, pretkorozijas aizsardzības metodes, spārnu, astes stabilizācijas virsmu un dzinēju pievienojumi.	2
Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana.	
Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana.	
Virsmas tīrīšana.	
Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.	
11.3. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Lidmašīnas**	
11.3.1. *Fizelāža (ATA 52/53/56)*	1
Uzbūve.	
Spārnu, stabilizatoru, pilonu un šasijas pievienojumi.	
Sēdekļu uzstādīšana.	
Durvis un avārijas izejas: uzbūve un darbība.	
Logi un priekšējā stikla stiprinājums.	
11.3.2. *Spārni (ATA 57)*	1
Uzbūve.	
Degvielas tvertnes.	
Šasijas, pilonu, vadības virsmu un cēlējspēka/pretestības palielināšanas paneļu pievienojumi.	
11.3.3. *Stabilizatori (ATA 55)*	1
Uzbūve.	
Vadības virsmu pievienojums.	
11.3.4. *Lidojuma vadības virsmas (ATA 55/57)*	1
Uzbūve un pievienojums.	
Līdzsvarošana – masas un aerodinamiskā.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
11.3.5. *Gondolas/piloni (ATA 54)*	
Gondolas/piloni: — uzbūve, — ugunsdrošās starpsienas, — dzinēja stiprinājumi.	1
11.4. **Gaisa kondicionēšana (ATA 21)**	
Apkures un ventilācijas sistēmas.	1
11.5. **Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas**	
11.5.1. *Instrumentu sistēmas (ATA 31)*	1
Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators.	
Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagrieziena un slīdēšanas indikators, pagrieziena koordinators.	
Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.	
Uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas, iekrišanas brīdinājuma sistēmas.	
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.	
Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.	
11.5.2. *Radioelektroniskās sistēmas*	1
Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati: — automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22), — sakaru sistēmas (ATA 23), — navigācijas sistēmas (ATA 34).	
11.6. **Elektroenerģija (ATA 24)**	2
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.	
Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana.	
Sprieguma regulēšana.	
Spēka sadale.	
Elektriskās ķēdes aizsardzība.	
Invertori, transformatori, taisngrieži.	
11.7. **Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)**	2
Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām.	
Sēdekļi, drošības jostas un siksnas.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
11.8. **Ugunsdrošība (ATA 26)**	2
Pārnēsājamais ugunsdzēšamais aparāts.	
11.9. **Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)**	3
Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre.	
Trimmeri.	
Cēlējspēka palielināšanas ierīces.	
Sistēmas vadība: manuāla.	
Stūres bloķēšanas mehānismi.	
Līdzsvarošana un nivelēšana.	
Iekrišanas brīdinājuma sistēma.	
11.10. **Degvielas sistēmas (ATA 28)**	2
Sistēmas izvietojums.	
Degvielas tvertnes.	
Degvielas padeves sistēmas.	
Šķērspadeve un pārsūknēšana.	
Indikācijas un brīdinājumi.	
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.	
11.11. **Hidrauliskā enerģija (ATA 29)**	2
Sistēmas izvietojums.	
Hidrauliskie šķidrumi.	
Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.	
Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais.	
Filtri.	
Spiediena regulēšana.	
Spēka sadale.	
Indikācijas un brīdinājumi.	
11.12. **Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)**	1
Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.	
Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās un ķīmiskās.	
Uztvērēju un drenāžas apsilde.	
Stiklu tīrīšanas sistēmas.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B3
11.13. **Šasija (ATA 32)**	2
Uzbūve, triecienu vājināšana.	
Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas.	
Indikācijas un brīdinājumi.	
Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas.	
Riepas.	
Stūres iekārta.	
11.14. **Lukturi (ATA 33)**	2
Ārējie: navigācijas, pretsadursmju, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma.	
Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas.	
Avārijas signalizācijas lukturi.	
11.15. **Skābeklis (ATA 35)**	2
Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne.	
Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale.	
Padeves regulēšana.	
Indikācijas un brīdinājumi.	
11.16. **Pneimatika/vakuums (ATA 36)**	2
Sistēmas izvietojums.	
Avoti: dzinējs/palīgdzinējs, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes.	
Spiediena un vakuuma sūkņi.	
Spiediena regulēšana.	
Sadale.	
Indikācijas un brīdinājumi.	
Saskarnes ar citām sistēmām.	

12. MODULIS. HELIKOPTERA AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
12.1. **Lidojuma teorija – Nesējskrūves aerodinamika**	1	2
Terminoloģija.		
Žiroskopiskās precesijas ietekme.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
Reaktīvais griezes moments un direktīvā vadība.		
Cēlējspēka nesimetrija, plūsmas noraušanās lāpstu galos.		
Pārneses tendence un tās korekcija.		
Koriolisa spēks un kompensācija.		
Virpuļgredzenu stāvoklis, jaudas slāpēšana, pārmērīga tangāža.		
Autorotācija.		
Zemes efekts.		
12.2. **Lidojuma vadības sistēmas**	2	3
Cikliskā vadības sistēma.		
Kolektīvā vadības sistēma.		
Nošķiebuma automāts.		
Lidojuma kursa vadības sistēmas: pretvērpes vadība, stūres rotors, no dzinēja kompresora novirzītais gaiss.		
Galvenā rotora rumba: uzbūves un darbības īpašības.		
Lāpstu dempferi: funkcija un uzbūve.		
Rotoru lāpstas: galvenā un astes rotora lāpstas uzbūve un pievienojums.		
Trimmera vadības ierīce, nekustīgi un regulējami stabilizatori.		
Sistēmas vadība: manuāla, hidrauliska, elektriska un lidojuma vadības elektriskā sistēma.		
Mākslīgās slodzes sistēma.		
Līdzsvarošana un nivelēšana.		
12.3. **Lāpstu iestatīšana un vibrāciju analīze**	1	3
Rotora noregulēšana.		
Galvenā un stūres rotora asu iestatīšana.		
Statiskā un dinamiskā balansēšana.		
Vibrāciju veidi, vibrāciju samazināšanas metodes.		
Zemes rezonanse.		
12.4. **Transmisija**	1	3
Reduktori, galvenie un stūres rotori.		
Sajūgi, neatkarīgie pievadi un rotora bremze.		
Stūres rotora piedziņas vārpstas, mīkstās sakabes, gultņi, vibrācijas slāpētāji un gultņu kronšteini.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
12.5. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas**		
a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2	2
Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.		
Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.		
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.		
Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrbēdzes spēku radītais spriegums, nogurums.		
Drenāžas un ventilācijas noteikumi.		
Sistēmu uzstādīšanas noteikumi.		
Zibens aizsardzības noteikums.		
b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, apļveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeroniem, starpsienām, rāmjiem, dubleriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas un pretkorozijas aizsardzības metodes.	1	2
Pilonu, stabilizatoru un šasijas pievienojumi.		
Sēdekļu uzstādīšana.		
Durvis: uzbūve, mehānismi, darbība un drošības ierīces.		
Logi un priekšējā stikla konstrukcija.		
Degvielas tvertnes.		
Ugunsdrošās starpsienas.		
Dzinēja stiprinājumi.		
Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana.		
Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana.		
Virsmas tīrīšana.		
Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.		
12.6. **Gaisa kondicionēšana (ATA 21)**		
12.6.1. *Gaisa padeve*	1	2
Gaisa padeves avoti, ieskaitot no dzinēja kompresora novirzīto gaisu un pārvietojamo kompresoru.		
12.6.2. *Gaisa kondicionēšana*	1	3
Gaisa kondicionēšanas sistēmas.		
Sadales sistēmas.		
Plūsmas un temperatūras kontroles sistēmas.		
Aizsardzības un brīdinājuma sistēmas.		
12.7. **Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas**		
12.7.1. *Instrumentu sistēmas (ATA 31)*	1	2
Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators.		
Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagrieziena un slīdēšanas indikators, pagrieziena koordinators.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.		
Vibrācijas indikācijas sistēmas – *HUMS*.		
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.		
Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.		
12.7.2. *Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas*	1	1
Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati: automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22); sakaru sistēmas (ATA 23); navigācijas sistēmas (ATA 34).		
12.8. **Elektroenerģija (ATA 24)**	1	3
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.		
Līdzstrāvas un maiņstrāvas elektroenerģijas ražošana.		
Elektroenerģijas ražošana ārkārtas gadījumos.		
Sprieguma regulēšana, elektriskās ķēdes aizsardzība.		
Spēka sadale.		
Invertori, transformatori, taisngrieži.		
Ārējais/aerodroma enerģijas padeves avots.		
12.9. **Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)**		
a) Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām. Sēdekļi, drošības jostas un siksnas. Celšanas sistēmas.	2	2
b) Avārijas peldēšanas sistēmas. Kabīnes izkārtojums, kravas stiprināšana. Aprīkojuma izvietojums. Kabīnes aprīkojuma iemontēšana.	1	1
12.10. **Ugunsdrošība (ATA 26)**	1	3
Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas.		
Ugunsdzēsības sistēmas.		
Sistēmu pārbaudes.		
12.11. **Degvielas sistēmas (ATA 28)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Degvielas tvertnes.		
Degvielas padeves sistēmas.		
Uzpildīšana, drenāža un ventilācija.		
Šķērspadeve un pārsūknēšana.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
Indikācijas un brīdinājumi.		
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.		
12.12. **Hidrauliskā enerģija (ATA 29)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Hidrauliskie šķidrumi.		
Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.		
Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais, pneimatiskais.		
Spiediena ražošana ārkārtas gadījumos.		
Filtri.		
Spiediena regulēšana.		
Spēka sadale.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Saskarne ar citām sistēmām.		
12.13. **Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)**	1	3
Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.		
Pretapledošanas un atledošanas sistēmas. elektriskās, karsta gaisa un ķīmiskās.		
Hermetizācija pret lietu.		
Uztvērēju un drenāžas apsilde.		
Stiklu tīrīšanas sistēma.		
12.14. **Šasija (ATA 32)**	2	3
Uzbūve, triecienu vājināšana.		
Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Riteņi, riepas, bremzes.		
Stūres iekārta.		
Gaisa–zemes regulators.		
Slieces, pludiņi.		
12.15. **Lukturi (ATA 33)**	2	3
Ārējie: navigācijas, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma.		
Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas.		
Avārijas signalizācijas lukturi.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
12.16. **Pneimatika/vakuums (ATA 36)**	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Avoti: dzinējs/palīgdzinējs, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes.		
Spiediena regulēšana.		
Sadale.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Saskarnes ar citām sistēmām.		
12.17. **Integrāla modulāra aviācijas elektronika**	1	2
Funkcijas, kuras parasti var integrēt Integrālās modulārās aviācijas elektronikas (*IMA*) moduļos, cita starpā ir šādas:		
Izplūdes vadība, gaisa spiediena regulēšana; gaisa ventilācija un regulēšana, aviācijas elektronikas un pilotu kabīnes ventilācijas regulēšana, temperatūras regulēšana, gaisa satiksmes sakari, aviācijas elektronikas sakaru maršrutētājs, elektriskās slodzes vadība, drošinātāju uzraudzība, elektriskā sistēma *BITE*, degvielas vadība, bremžu regulēšana, stūres regulēšana, šasijas ievilkšana un izlaišana, riepu spiediena indikācija, eļļas spiediena indikācija, bremžu temperatūras uzraudzība utt.		
Pamatsistēma.		
Tīkla komponenti.		
12.18. **Borta tehniskās apkopes sistēmas (ATA 45)**	1	2
Centrālās tehniskās apkopes datori.		
Datu ielādēšanas sistēma.		
Elektroniskās bibliotēkas sistēma.		
Izdrukāšana.		
Korpusa uzraudzība (bojājuma pielaides uzraudzība).		
12.19. **Informācijas sistēmas (ATA 44)**	1	2
Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju uzglabāt, atjaunot un atrast informāciju, ko tradicionāli nes papīrs, mikrofilma vai mikrofiša. Ietver elementus, kas paredzēti informācijas glabāšanas un atrašanas funkcijas veikšanai, piemēram, elektroniskās bibliotēkas lielapjoma atmiņa un kontrollers. Neietver elementus un sastāvdaļas, kas uzstādīti citiem mērķiem un ko izmanto kopīgi ar citām sistēmām, piemēram, apkalpes kabīnes printeris vai vispārēja lietojuma displejs.		
Tipiski piemēri ir gaisa satiksmes un informācijas pārvaldības sistēmas un tīkla servera sistēmas.		
Gaisa kuģa vispārējā informācijas sistēma.		
Apkalpes kabīnes informācijas sistēma.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
Tehniskās apkopes informācijas sistēma.		
Pasažieru kabīnes informācijas sistēma.		
Dažādas informācijas sistēma.		

13. MODULIS. GAISA KUĢA AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

	LĪMENIS
	B2
13.1. **Lidojuma teorija**	
a) *Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces*	1
Darbība un ietekme: — sānsveres vadība: eleroni un spoileri, — tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un "pīles" shēmas vadības plāksnes, — lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji.	
Vadība lietojot elevonus un virziena un augstumstūres.	
Cēlējspēka palielināšanas ierīces: spraugas, priekšspārņi, aizspārņi.	
Pretestības radīšanas ierīces: spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes.	
Trimmeru, servokompensatoru un vadības virsmu noliekšanas paneļu darbība un ietekme.	
b) *Lidojums lielā ātrumā*	1
Skaņas ātrums, zemskaņas lidojums, pieskaņas lidojums, virsskaņas lidojums.	
Maha skaitlis, kritiskais Maha skaitlis.	
c) *Nesējskrūves aerodinamika*	1
Terminoloģija.	
Cikliskās, kolektīvās un pretvērpes vadības ierīču darbība un ietekme.	
13.2. **Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni**	
a) Konstrukcijas sistēmu pamati.	1
b) Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas. Elektroinstalācijas savienošana. Zibens aizsardzības noteikums.	2

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
13.3. **Automātiskais lidojums (ATA 22)**	3
Automātiskās lidojumu vadības sistēmu pamati, ieskaitot darbības principus un jaunāko terminoloģiju.	
Komandas signālu apstrāde.	
Darbības režīmi: sānsveres, tangāžas un virziena kanāli.	
Kursa stabilizatori.	
Stabilitātes palielināšanas sistēma helikopteros.	
Automātiskā trimmera vadības ierīce.	
Autopilota navigācijas līdzekļu displejs.	
Automātiskās dzinēju vadības sistēmas.	
Automātiskās nosēšanās sistēmas: principi un kategorijas, darbības režīmi, pietuvošanās, glisāde, nolaišanās, aiziešana otrajā aplī, sistēmu uzraudzība un kļūmju apstākļi.	
13.4. **Sakari/navigācija (ATA 23/34)**	3
Radioviļņu izplatīšanās, antenu, pārvades līniju, sakaru, uztvērēja un raidītāja pamati.	
Turpmāk minēto sistēmu darbības principi: — UĪV sakaru sistēma, — īsviļņu sakaru sistēma, — audiosistēma, — avārijas atrašanās vietas raidītāji, — kabīnes runas reģistrators, — ultraīsviļņu visaptveroša diapazona sistēma (*VOR*), — automātiskā virziena noteikšanas iekārta (*ADF*), — automātiskā nosēšanās sistēma (*ILS*), — nolaišanās vadības mikroviļņu sistēma (*MLS*), — lidojumu vadības sistēmas; attāluma mērīšanas iekārta (*DME*), — ļoti zemu frekvenču un hiperboliskās navigācijas sistēma (*VLF/Omega*), — Doplera navigācijas iekārta, — zonālās navigācijas, *RNAV* sistēmas, — lidojumu vadības sistēmas, — globālā pozīcijas noteikšanas sistēma (*GPS*), globālās navigācijas pavadoņu sistēmas (*GNSS*), — inerciālā aeronavigācijas sistēma, — gaisa satiksmes vadības uztvērējraidītājs, sekundārais novērošanas radiolokators, — sadursmes brīdinājuma sistēma (*TCAS*), — meteoroloģiskais radars, — radioaltimetrs, — *ARINC* sakaru un ziņošanas sistēma.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
13.5. **Elektroenerģija (ATA 24)**	3
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.	
Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana.	
Maiņstrāvas elektroenerģijas ražošana.	
Elektroenerģijas ražošana ārkārtas gadījumos.	
Sprieguma regulēšana.	
Spēka sadale.	
Invertori, transformatori, taisngrieži.	
Elektriskās ķēdes aizsardzība.	
Ārējais/aerodroma enerģijas padeves avots.	
13.6. **Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)**	3
Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām.	
Kabīnes izklaides iekārtas.	
13.7. **Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)**	
a) Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre, spoilers.	2
Trimmera vadības ierīce.	
Aktīvās slodzes vadības ierīce.	
Cēlējspēka palielināšanas ierīces.	
Cēlējspēka samazināšanas ierīce, aerodinamiskās bremzes.	
Sistēmas vadība: manuāla, hidrauliska, pneimatiska.	
Mākslīgās slodzes, kursa stabilizatora, Maha trimmera vadības, virzienstūres ierobežotāja un stūres bloķēšanas sistēmas.	
Iekrišanas aizsardzības sistēmas.	
b) Sistēmas vadība: elektriskā, lidojuma vadības elektriskā sistēma.	3
13.8. **Instrumenti (ATA 31)**	3
Klasifikācija.	
Atmosfēra.	
Terminoloģija.	
Spiediena mērīšanas ierīces un sistēmas.	
Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas.	
Altimetri.	
Vertikālā ātruma indikatori.	
Lidaparāta gaisa ātruma rādītāji.	
Mahmetri.	
Augstuma ziņošanas sistēmas.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
Lidojuma informācijas datori.	
Pneimatiskās instrumentu sistēmas.	
Tiešās nolasīšanas spiediena un temperatūras manometri.	
Temperatūras indikācijas sistēmas.	
Degvielas daudzuma indikācijas sistēmas.	
Žiroskopiskie principi.	
Mākslīgie horizonti.	
Slīdēšanas indikatori.	
Kursa žiroskopi.	
Bīstamības signalizatori.	
Kursa sistēmas.	
Lidojuma datu reģistrācijas sistēmas.	
Elektronisko lidojuma vadības instrumentu sistēmas.	
Instrumentu brīdināšanas sistēmas, ieskaitot galvenās brīdināšanas sistēmas un centralizētos brīdināšanas paneļus.	
Iekrišanas brīdinājuma sistēmas un uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas.	
Vibrācijas mērījumi un indikācija.	
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.	
13.9. **Lukturi (ATA 33)**	3
Ārējie: navigācijas, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma.	
Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas.	
Avārijas signalizācijas lukturi.	
13.10. **Borta tehniskās apkopes sistēmas (ATA 45)**	3
Centrālās tehniskās apkopes datori.	
Datu ielādēšanas sistēma.	
Elektroniskās bibliotēkas sistēma.	
Izdrukāšana.	
Korpusa uzraudzība (bojājuma pielaides uzraudzība).	
13.11. **Gaisa kondicionēšana un kabīnes hermetizācija (ATA 21)**	
13.11.1. *Gaisa padeve*	2
Gaisa padeves avoti, ieskaitot no dzinēja kompresora novirzīto gaisa plūsmu, palīgdzinēju un pārvietojamo kompresoru.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
13.11.2. *Gaisa kondicionēšana*	
Gaisa kondicionēšanas sistēmas.	2
Turbodzesinātāji un dzesētāji.	3
Sadales sistēmas.	1
Gaisa plūsmas, temperatūras un mitruma kontroles sistēma.	3
13.11.3. *Hermetizēšana*	3
Hermetizēšanas sistēmas.	
Kontrole un indikācija, ieskaitot kontroles un drošības vārstus.	
Kabīnes spiediena augstuma regulētāji.	
13.11.4. *Drošības un brīdināšanas sistēmas*	3
Aizsardzības un brīdinājuma sistēmas.	
13.12. **Ugunsdrošība (ATA 26)**	
a) Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas. Ugunsdzēsības sistēmas. Sistēmu pārbaudes.	3
b) Pārnēsājamais ugunsdzēšamais aparāts.	1
13.13. **Degvielas sistēmas (ATA 28)**	
Sistēmas izvietojums.	1
Degvielas tvertnes.	1
Degvielas padeves sistēmas.	1
Uzpildīšana, drenāža un ventilācija.	1
Šķērspadeve un pārsūknēšana.	2
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.	2
Garenvirziena līdzsvara degvielas sistēmas.	3
13.14. **Hidrauliskā enerģija (ATA 29)**	
Sistēmas izvietojums.	1
Hidrauliskie šķidrumi.	1
Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.	1
Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais, pneimatiskais.	3
Spiediena ražošana ārkārtas gadījumos.	3

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
Filtri.	1
Spiediena regulēšana.	3
Spēka sadale.	1
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Saskarne ar citām sistēmām.	3
13.15. **Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)**	
Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.	2
Pretapledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa un ķīmiskās.	2
Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās, ķīmiskās.	3
Hermetizācija pret lietu.	1
Uztvērēju un drenāžas apsilde.	3
Stiklu tīrīšanas sistēma.	1
13.16. **Šasija (ATA 32)**	
Uzbūve, triecienu vājināšana.	1
Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas.	3
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas.	3
Riepas.	1
Stūres iekārta.	3
Gaisa–zemes regulators.	3
13.17. **Skābeklis (ATA 35)**	
Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne.	3
Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale.	3
Padeves regulēšana.	3
Indikācijas un brīdinājumi.	3
13.18. **Pneimatika/vakuums (ATA 36)**	
Sistēmas izvietojums.	2
Avoti: dzinējs/palīgdzinējs, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes.	2
Spiediena regulēšana.	3
Sadale.	1

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Saskarne ar citām sistēmām.	3
13.19. **Ūdens/atkritumi (ATA 38)**	2
Ūdens sistēmas izvietojums, padeve, sadale, apkopšana un iztukšošana.	
Tualetes sistēmas izvietojums, ūdens nolaišana un apkopšana.	
13.20. **Integrāla modulāra aviācijas elektronika (ATA 42)**	3
Funkcijas, kuras parasti var integrēt Integrālās modulārās aviācijas elektronikas (*IMA*) moduļos, cita starpā ir šādas: Izplūdes vadība, gaisa spiediena regulēšana; gaisa ventilācija un regulēšana, aviācijas elektronikas un pilotu kabīnes ventilācijas regulēšana, temperatūras regulēšana, gaisa satiksmes sakari, aviācijas elektronikas sakaru maršrutētājs, elektriskās slodzes vadība, drošinātāju uzraudzība, elektriskā sistēma *BITE*, degvielas vadība, bremžu regulēšana, stūres regulēšana, šasijas ievilkšana un izlaišana, riepu spiediena indikācija, eļļas spiediena indikācija, bremžu temperatūras uzraudzība utt.	
Pamatsistēma.	
Tīkla komponenti.	
13.21. **Kabīnes sistēmas (ATA 44)**	3
Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju izklaidēt pasažierus un nodrošina sakarus gaisa kuģī (kabīnes iekšējo sakaru sistēma) un starp gaisa kuģi un zemes stacijām (kabīnes tīkla pakalpojumi). Ietver balss, datu, mūzikas un video pārraides.	
Kabīnes iekšējo sakaru sistēma nodrošina saskarni starp pilotu kabīnes/kabīnes apkalpi un kabīnes sistēmām. Šīs sistēmas atbalsta dažādu saistītu *LRU* datu apmaiņu un tās parasti darbina no stjuartu paneļa.	
Kabīnes tīkla pakalpojumi parasti ietver serveri, kurš parasti sadarbojas, cita starpā, ar šādām sistēmām: — datu/radio sakari, lidojuma izklaides sistēma.	
Kabīnes tīkla pakalpojumi var ietvert šādas funkcijas: — pieeja pirmslidojuma un lidojuma ziņojumiem; — pieeja e-pastam, iekšējam tīklam, internetam; — pasažieru datubāze.	
Kabīnes pamatsistēma.	
Lidojuma izklaides sistēma.	
Ārējo sakaru sistēma.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
Kabīnes masas atmiņas sistēma. Kabīnes uzraudzības sistēma. Dažādas kabīnes sistēmas.	
13.22. **Informācijas sistēmas (ATA 46)**	3
Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju uzglabāt, atjaunot un atrast informāciju, ko tradicionāli nes papīrs, mikrofilma vai mikrofiša. Ietver elementus, kas paredzēti informācijas glabāšanas un atrašanas funkcijas veikšanai, piemēram, elektroniskās bibliotēkas lielapjoma atmiņa un kontrollers. Neietver elementus un sastāvdaļas, kas uzstādīti citiem mērķiem un ko izmanto kopīgi ar citām sistēmām, piemēram, apkalpes kabīnes printeris vai vispārēja lietojuma displejs. Tipiski piemēri ir gaisa satiksmes un informācijas pārvaldības sistēmas un tīkla servera sistēmas. Gaisa kuģa vispārējā informācijas sistēma. Apkalpes kabīnes informācijas sistēma. Tehniskās apkopes informācijas sistēma. Pasažieru kabīnes informācijas sistēma. Dažādas informācijas sistēmas.	

14. MODULIS. PIEDZIŅA

	LĪMENIS
	B2
14.1. **Turbodzinēji**	
a) Turboreaktīvo, turboventilatoru, turbovārpstas un turbopropelleru dzinēju konstrukcijas izvietojums un darbība.	1
b) Dzinēja elektroniskās vadības un degvielas dozēšanas sistēmas (*FADEC*).	2
14.2. **Dzinēja indikācijas sistēmas**	2
Izplūdes gāzu temperatūras / turbīnu starppakāpju temperatūras indikācijas sistēmas. Dzinēja apgriezienu skaits. Dzinēja vilces indikācija: dzinēja kompresijas pakāpes, dzinēja turbīnas izplūdes spiediena vai reaktīvās strūklas spiediena indikācijas sistēmas. Eļļas spiediens un temperatūra. Degvielas spiediens, temperatūra un plūsma. Spiediens kolektorā. Dzinēja griezes moments. Propellera griešanās ātrums.	

▼**M6**

	LĪMENIS
	B2
14.3. **Palaišanas un aizdedzes sistēmas** Dzinēja palaišanas sistēmu un to sastāvdaļu darbība. Aizdedzes sistēmas un to sastāvdaļas. Tehniskās apkopes drošības prasības.	2

15. MODULIS. GĀZTURBĪNU DZINĒJS

	LĪMENIS	
	A	B1
15.1. **Pamati**	1	2
Potenciālā enerģija, kinētiskā enerģija, Ņūtona kustības likumi, Braitona cikls.		
Attiecība starp spēku, darbu, jaudu, enerģiju, ātrumu, paātrinājumu.		
Turboreaktīvo, turboventilatoru, turbovārpstas un turbopropelleru dzinēju konstrukcijas izvietojums un darbība.		
15.2. **Dzinēja darbība**	—	2
Pilnā jauda, lietderīgā jauda, sašaurinātas sprauslas vilce, vilces sadalījums, summārā vilce, vilcesspēja, ekvivalentas vārpstas jauda zirgspēkos, īpatnējais degvielas patēriņš.		
Dzinēja lietderības koeficients.		
Divkontūrības pakāpe un dzinēja kompresijas pakāpe.		
Gāzu plūsmas spiediens, temperatūra un ātrums.		
Dzinēja parametri, statiskā vilce, ātruma, augstuma un karsta klimata ietekme, stabilizēta jauda, ierobežojumi.		
15.3. **Ieplūde**	2	2
Kompresora ieplūdes kanāli.		
Dažādu ieplūdes kanālu konfigurāciju ietekme.		
Aizsardzība pret apledošanu.		
15.4. **Kompresori**	1	2
Aksiālā un centrbēdzes tipa kompresori.		
Konstrukcijas īpašības, darbības principi un lietojums.		
Ventilatora balansēšana.		
Darbība.		
Kompresora gaisa plūsmas noraušanās un pārplūdes cēloņi un ietekme.		
Gaisa plūsmas vadības metodes: izplūdes vārsti, regulējamas ieplūdes vadlāpstiņas, regulējamas statora lāpstiņas, rotējoša statora lāpstiņas.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A	B1
Kompresora radītā spiediena pakāpe.		
15.5. **Degkamera**	1	2
Konstrukcijas īpašības un darbības principi.		
15.6. **Turbīnu sekcija**	2	2
Dažādu turbīnas lāpstiņas tipu raksturlielumi un darbība.		
Lāpstiņas pievienojums pie diska.		
Sprauslu vadaparāts.		
Turbīnas lāpstiņu slodzes un vibrācijas cēloņi un ietekme.		
15.7. **Izpūtējs**	1	2
Konstrukcijas īpašības un darbības principi.		
Konverģējošas, diverģējošas un regulējamas sprauslas.		
Dzinēja trokšņa samazināšana.		
Reversa iekārtas.		
15.8. **Gultņi un blīvējumi**	—	2
Konstrukcijas īpašības un darbības principi.		
15.9. **Eļļošanas līdzekļi un degvielas**	1	2
Īpašības un specifikācijas.		
Degvielas piedevas.		
Piesardzības pasākumi.		
15.10. **Eļļošanas sistēmas**	1	2
Sistēmu darbība/izvietojums un sastāvdaļas.		
15.11. **Degvielas padeves sistēmas**	1	2
Dzinēja vadības un degvielas dozēšanas sistēmu, ieskaitot dzinēja elektroniskās vadības sistēmas (*FADEC*), darbība.		
Sistēmu izvietojums un sastāvdaļas.		
15.12. **Gaisa padeves sistēmas**	1	2
Dzinēja gaisa plūsmas sadales un pretapledošanas vadības sistēmu, ieskaitot iekšējās dzesēšanas, hermetizēšanas un ārējos gaisa patērētājus, darbība.		
15.13. **Palaišanas un aizdedzes sistēmas**	1	2
Dzinēja palaišanas sistēmu un to sastāvdaļu darbība.		
Aizdedzes sistēmas un to sastāvdaļas.		
Tehniskās apkopes drošības prasības.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A	B1
15.14. **Dzinēja indikācijas sistēmas**	1	2
Izplūdes gāzu temperatūras / turbīnu starppakāpju temperatūras indikācijas sistēmas.		
Dzinēja vilces indikācija: dzinēja kompresijas pakāpes, dzinēja turbīnas izplūdes spiediena vai reaktīvās strūklas spiediena indikācijas sistēmas.		
Eļļas spiediens un temperatūra.		
Degvielas spiediens un plūsma.		
Dzinēja apgriezienu skaits.		
Vibrācijas mērījumi un indikācija.		
Griezes moments.		
Jauda.		
15.15. **Jaudas palielināšanas sistēmas**	—	1
Darbība un pielietojumi.		
Ūdens iesmidzināšana, ūdens un metanols.		
Pēcdedzes sistēmas.		
15.16. **Turbopropelleru dzinēji**	1	2
Brīvās sapārotās turbīnas un mehāniski savienotās turbīnas.		
Reduktori.		
Integrētās dzinēja un propellera vadības ierīces.		
Ātruma ierobežošanas ierīces.		
15.17. **Turbovārpstas dzinēji**	1	2
Komponējums, piedziņas sistēmas, reduktori, savienojumi, vadības sistēmas.		
15.18. **Palīgdzinēji (*APU*)**	1	2
Mērķi, darbība, aizsargsistēmas.		
15.19. **Spēka iekārtas uzstādīšana**	1	2
Ugunsdrošo starpsienu, dzinēja pārsegu, skaņu izolējošu paneļu, dzinēja stiprinājumu, pretvibrācijas stiprinājumu, šļūteņu, cauruļu, fīderu, savienotāju, lokanu vadu izolācijas cauruļu, vadības kabeļu un stieņu, celšanas punktu un drenāžas atveru konfigurācija.		
15.20. **Ugunsdrošības sistēmas**	1	2
Atklāšanas un dzēšanas sistēmu darbība.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A	B1
15.21. **Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes**	1	3
Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes.		
Dzinēja efektīvās jaudas un parametru izskaidrošana.		
Dzinēja stāvokļa kontrole (ieskaitot eļļas analīzi, vibrācijas un dzinēja iekšējo elementu pārbaudi ar dažādām optiskām metodēm).		
Pārbaude, lai noskaidrotu dzinēja un tā sastāvdaļu atbilstību kritērijiem, pielaidēm un datiem, kurus norādījis dzinēja ražotājs.		
Kompresora mazgāšana/tīrīšana.		
Svešķermeņu radīts bojājums.		
15.22. **Dzinēja glabāšana un konservācija**	—	2
Dzinēja un palīgagregātu/sistēmu konservācija un izņemšana no tās.		

16. MODULIS. VIRZUĻDZINĒJS

	LĪMENIS		
	A	B1	B3
16.1. **Pamati**	1	2	2
Mehāniskais lietderības koeficients, termiskais lietderības koeficients un piepildījuma koeficients.			
Darbības principi – divtaktu, četrtaktu, benzīna dzinējs un dīzeļdzinējs.			
Cilindru darba tilpums un kompresijas pakāpe.			
Dzinēja konfigurācija un aizdedzes secība.			
16.2. **Dzinēja darbība**	1	2	2
Jaudas mērīšana un aprēķināšana.			
Faktori, kas ietekmē dzinēja jaudu.			
Maisījumi/liesināšana, priekšaizdedze.			
16.3. **Dzinēja uzbūve**	1	2	2
Karteris, kloķvārpsta, sadales vārpstas un nostādinātāji.			
Palīgpārnesumkārba.			
Cilindra un virzuļa komplekti.			
Klaņi, ieplūdes un izplūdes kolektori.			
Vārstu mehānismi.			

▼**M6**

	LĪMENIS		
	A	B1	B3
Propellera reduktori.			
16.4. **Dzinēja degvielas padeves sistēmas**			
16.4.1. *Karburatori*	1	2	2
Veidi, uzbūve un darbības principi.			
Atledošana un apsilde.			
16.4.2. *Degvielas iesmidzināšanas sistēmas*	1	2	2
Veidi, uzbūve un darbības principi.			
16.4.3. *Elektroniskā dzinēja vadība*	1	2	2
Dzinēja vadības un degvielas dozēšanas sistēmu, ieskaitot dzinēja elektroniskās vadības sistēmas (*FADEC*), darbība.			
Sistēmu izvietojums un sastāvdaļas.			
16.5. **Palaišanas un aizdedzes sistēmas**	1	2	2
Palaišanas sistēmas, priekšuzsildīšanas sistēmas.			
Magneto veidi, uzbūve un darbības principi.			
Aizdedzes elektroinstalācija, aizdedzes sveces.			
Augstsprieguma un zemsprieguma sistēmas.			
16.6. **Ieplūdes, izplūdes un dzesēšanas sistēmas**	1	2	2
Uzbūve un darbība šādām sistēmām: ieplūdes sistēmas, ieskaitot dublējošās gaisa padeves sistēmas.			
Izplūdes sistēmas, dzinēja dzesēšanas sistēmas – gaisa un šķidruma.			
16.7. **Kompresori/turbokompresori**	1	2	2
Kompresora darbības principi un mērķis un tā ietekme uz dzinēja parametriem.			
Kompresoru/turbokompresoru uzbūve un darbība.			
Vispārējā terminoloģija.			
Vadības sistēmas.			
Sistēmas aizsardzība.			
16.8. **Eļļošanas līdzekļi un degvielas**	1	2	2
Īpašības un specifikācijas.			
Degvielas piedevas.			

▼**M6**

	LĪMENIS		
	A	B1	B3
Piesardzības pasākumi.			
16.9. **Eļļošanas sistēmas**	1	2	2
Sistēmu darbība/izvietojums un sastāvdaļas.			
16.10. **Dzinēja indikācijas sistēmas**	1	2	2
Dzinēja apgriezienu skaits.			
Cilindra galvas temperatūra.			
Dzesētāja temperatūra.			
Eļļas spiediens un temperatūra.			
Izplūdes gāzu temperatūra.			
Degvielas spiediens un plūsma.			
Spiediens kolektorā.			
16.11. **Spēka iekārtas uzstādīšana**	1	2	2
Ugunsdrošo starpsienu, dzinēja pārsegu, skaņu izolējošu paneļu, dzinēja stiprinājumu, pretvibrācijas stiprinājumu, šļūteņu, cauruļu, fīderu, savienotāju, lokanu vadu izolācijas cauruļu, vadības kabeļu un stieņu, celšanas punktu un drenāžas atveru konfigurācija.			
16.12. **Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes**	1	3	2
Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes.			
Dzinēja efektīvās jaudas un parametru izskaidrošana.			
Dzinēja un tā detaļu apskate: kritēriji, pielaides un dati, kurus norādījis dzinēja ražotājs.			
16.13. **Dzinēja glabāšana un konservācija**	—	2	1
Dzinēja un palīgagregātu/sistēmu konservācija un izņemšana no tās.			

17.A MODULIS. PROPELLERIS

Piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 17.B modulī.

	LĪMENIS	
	A	B1
17.1. **Pamati**	1	2
Lāpstiņas elementa teorija.		

▼**M6**

	LĪMENIS	
	A	B1
Mazs/liels lāpstiņas uzstādīšanas leņķis, reversa leņķis, uzplūdes leņķis, rotācijas ātrums.		
Propellera slīdēšana.		
Aerodinamiskie, centrbēdzes un aksiālie spēki.		
Griezes moments.		
Relatīvā gaisa plūsma uz lāpstiņas uzplūdes leņķi.		
Vibrācija un rezonanse.		
17.2. **Propellera uzbūve**	1	2
Izgatavošanas metodes un materiāli, kas lietoti koka, kompozītmateriālu un metāla propelleros.		
Lāpstiņas rumba, darbvirsma, kāts, galvenais un astes rotors.		
Propelleris ar nemaināmu soli, maināmu soli, nemainīgu griešanās ātrumu.		
Propellera/propellera rumbas uzgaļa uzstādīšana.		
17.3. **Propellera soļa vadība**	1	2
Mehāniskās un elektriskās/elektroniskās propellera griešanās ātruma un soļa maiņas metodes.		
Flīģera un reversa solis.		
Ātruma ierobežošanas ierīces.		
17.4. **Propellera sinhronizēšana**	—	2
Sinhronizācija un sinhronizācijas iekārta.		
17.5. **Propellera aizsardzība pret apledojumu**	1	2
Šķidruma un elektriskās atledošanas iekārtas.		
17.6. **Propellera apkope**	1	3
Statiskā un dinamiskā balansēšana.		
Lāpstiņu iestatīšana.		
Lāpstiņas, bojājuma, erozijas, korozijas, trieciena radīta bojājuma un noslāņošanās novērtējums.		
Propellera apstrādes/remonta shēmas.		
Propellera dzinēja darbināšana.		
17.7. **Propellera glabāšana un konservācija**	1	2
Propellera konservācija un izņemšana no konservācijas.		

▼**M6**

17.B MODULIS. PROPELLERIS

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas B3 kategorijā.

	LĪMENIS
	B3
17.1. **Pamati**	2
Lāpstiņas elementa teorija.	
Mazs/liels lāpstiņas uzstādīšanas leņķis, reversa leņķis, uzplūdes leņķis, rotācijas ātrums.	
Propellera slīdēšana.	
Aerodinamiskie, centrbēdzes un aksiālie spēki.	
Griezes moments.	
Relatīvā gaisa plūsma uz lāpstiņas uzplūdes leņķi.	
Vibrācija un rezonanse.	
17.2. **Propellera uzbūve**	2
Izgatavošanas metodes un materiāli, kas lietoti koka, kompozītmateriālu un metāla propelleros.	
Lāpstiņas rumba, darbvirsma, kāts, galvenais un astes rotors.	
Propelleris ar nemaināmu soli, maināmu soli, nemainīgu griešanās ātrumu.	
Propellera/propellera rumbas uzgaļa uzstādīšana.	
17.3. **Propellera soļa vadība**	2
Mehāniskās un elektriskās/elektroniskās propellera griešanās ātruma un soļa maiņas metodes.	
Flīģera un reversa solis.	
Ātruma ierobežošanas ierīces.	
17.4. **Propellera sinhronizēšana**	2
Sinhronizācija un sinhronizācijas iekārta.	
17.5. **Propellera aizsardzība pret apledojumu**	2
Šķidruma un elektriskās atledošanas iekārtas.	
17.6. **Propellera apkope**	2
Statiskā un dinamiskā balansēšana.	
Lāpstiņu iestatīšana.	
Lāpstiņas, bojājuma, erozijas, korozijas, trieciena radīta bojājuma un noslāņošanās novērtējums.	
Propellera apstrādes/remonta shēmas.	
Propellera dzinēja darbināšana.	
17.7. **Propellera glabāšana un konservācija**	2
Propellera konservācija un izņemšana no konservācijas.	

▼M6

II papildinājums

Pamata eksaminācijas standarti

1. **Vispārīgas piezīmes**

1.1. Visa pamata eksaminācija jāveic, lietojot jautājumu ar vairākām atbildēm formātu un esejas tipa jautājumus, kā norādīts turpmāk. Katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizie atbilžu varianti izskatās vienlīdz iespējami. Visiem atbilžu variantiem jābūt skaidri saistītiem ar jautājumu un tajos jāizmanto līdzīga leksika, gramatiskās konstrukcijas un tiem jābūt līdzīga garuma. Skaitliskajos jautājumos nepareizās atbildes atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemēroti koeficenti vai nepareizi pārvērstas vienības: tie nav tikai nejauši skaitļi.

1.2. Katram vairāku atbilžu variantu jautājumam jābūt trīs alternatīvām atbildēm, no kurām vienai jābūt pareizai, un kandidātam jāatvēl laiks katram modulim, kura pamatā ir vidēji 75 sekundes viena jautājuma atbildēšanai.

1.3. Katram esejas tipa jautājumam nepieciešama rakstiskas atbildes sagatavošana un kandidātam jāatvēl 20 minūtes, lai atbildētu uz katru šādu jautājumu.

1.4. Piemēroti esejas tipa jautājumi jāizveido un jānovērtē, lietojot I papildinājumā minēto 7.A, 7.B, 9.A, 9.B un 10. moduļa mācību programmu.

1.5. Katram jautājumam ir atbildes paraugs, kurā iekļauj arī visas zināmās alternatīvās atbildes, kas var attiekties uz citiem apakšiedalījumiem.

1.6. Atbildes paraugs tiks sadalīts svarīgāko punktu sarakstā, kas pazīstami kā galvenie punkti.

1.7. Ieskaitīta atzīme par katru eksaminācijas moduli un apakšmoduli atbilžu variantu daļā ir 75 %.

1.8. Ieskaitīta atzīme par katru esejas tipa jautājumu ir 75 % tajā ziņā, ka kandidāta atbildei jāsatur 75 % no vajadzīgajiem jautājumā norādītajiem galvenajiem punktiem un nav būtisku kļūdu attiecībā uz jebkuru no vajadzīgajiem galvenajiem punktiem.

1.9. Ja nav nokārtota vai nu eksāmena vairāku atbilžu variantu daļa vai arī tā esejas tipa jautājumu daļa, tad ir nepieciešams attiecīgi vēlreiz kārtot vairāku atbilžu variantu daļu vai esejas tipa jautājumu daļu.

1.10. Nevar lietot soda punktu sistēmas, lai noteiktu, vai kandidāts ir nokārtojis eksāmenu.

1.11. Nenokārtotā moduļa eksāmenu nedrīkst atkārtoti kārtot vismaz 90 dienas pēc dienas, kad notika eksāmens, kura laikā nenokārtoja modulī minēto mācību vielu, izņemot saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) apstiprinātas tehniskās apkopes mācību organizācijas gadījumu, kura vada atkārtotas apmācības kursu, kas īpaši pielāgots nenokārtoto mācību priekšmetu konkrētajā modulī apmācībai, kad nenokārtoto moduli var kārtot vēlreiz pēc 30 dienām.

1.12. Laika periods, kas prasīts 66.A.25. iedaļā, attiecas uz katra atsevišķa moduļa eksāmenu, izņemot tos moduļa eksāmenus, kas nokārtoti kā daļa no citas kategorijas licences, ja licence jau ir izsniegta.

1.13. Maksimālais mēģinājumu skaits pēc kārtas katram modulim ir trīs. Turpmākie trīs mēģinājumi atļauti pēc vienu gadu ilga gaidīšanas laika starp komplektiem.

Pieteikuma iesniedzējs apstiprinātajai tehniskās apkopes mācību organizācijai vai kompetentajai iestādei, kurai tas iesniedzis pieteikumu par eksamināciju, rakstiski apliecina pagājušā gada laikā veikto mēģinājumu skaitu un datumus un norāda organizāciju vai kompetento iestādi, kurā šie mēģinājumi notika. Tehniskās apkopes mācību organizācija vai kompetentā iestāde ir atbildīga par eksaminācijas mēģinājumu attiecīgajos periodos skaita pārbaudi.

▼**M6**

2. **Jautājumu skaits modulī**

2.1. 1. MODULIS. MATEMĀTIKA

A kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 20 minūtes.

B1 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

B2 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

B3 kategorija: 28 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 35 minūtes.

2.2. 2. MODULIS. FIZIKA

A kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

B1 kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B2 kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B3 kategorija: 28 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 35 minūtes.

2.3. 3. MODULIS. ELEKTROTEHNIKAS PAMATI

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B1 kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B2 kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B3 kategorija: 24 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 30 minūtes.

2.4. 4. MODULIS. ELEKTRONIKAS PAMATI

B1 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B2 kategorija: 40 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 50 minūtes.

B3 kategorija: 8 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 10 minūtes.

2.5. 5. MODULIS. CIPARU TEHNIKAS/ELEKTRONISKO INSTRUMENTU SISTĒMAS

A kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 20 minūtes.

B1.1 un B1.3 kategorija: 40 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 50 minūtes.

B1.2 un B1.4 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B2 kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B3 kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 20 minūtes.

▼**M6**

2.6. 6. MODULIS. MATERIĀLI UN KOMPONENTI

A kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B1 kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B2 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

B3 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

2.7. 7.A MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

A kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes un 40 minūtes.

B1 kategorija: 80 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 100 minūtes un 40 minūtes.

B2 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumi. Atvēlētais laiks – 75 minūtes un 40 minūtes.

7.B MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

B3 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumi. Atvēlētais laiks – 75 minūtes un 40 minūtes.

2.8. 8. MODULIS. AERODINAMIKAS PAMATI

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B1 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B2 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B3 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

2.9. 9.A MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 25 minūtes un 20 minūtes.

B1 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 25 minūtes un 20 minūtes.

B2 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 25 minūtes un 20 minūtes.

9.B MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

B3 kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 20 minūtes un 20 minūtes.

2.10. 10. MODULIS. AVIĀCIJAS TIESĪBU AKTI

A kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 40 minūtes un 20 minūtes.

B1 kategorija: 40 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 50 minūtes un 20 minūtes.

▼**M6**

B2 kategorija: 40 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 50 minūtes un 20 minūtes.

B3 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 40 minūtes un 20 minūtes.

2.11. 11.A MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR TURBODZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

A kategorija: 108 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 135 minūtes.

B1 kategorija: 140 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 175 minūtes.

11.B MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

A kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B1 kategorija: 100 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 125 minūtes.

11.C MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

B3 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

2.12. 12. MODULIS. HELIKOPTERA AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

A kategorija: 100 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 125 minūtes.

B1 kategorija: 128 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 160 minūtes.

2.13. 13. MODULIS. GAISA KUĢA AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

B2 kategorija: 180 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 225 minūtes. Jautājumus un atvēlēto laiku var attiecīgi sadalīt divos eksāmenos.

2.14. 14. MODULIS. PIEDZIŅA

B2 kategorija: 24 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 30 minūtes.

2.15. 15. MODULIS. GĀZTURBĪNU DZINĒJS

A kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

B1 kategorija: 92 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 115 minūtes.

2.16. 16. MODULIS. VIRZUĻDZINĒJS

A kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B1 kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B3 kategorija: 68 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 85 minūtes.

▼**M6**

2.17. 17.A MODULIS. PROPELLERIS

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B1 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

17.B MODULIS. PROPELLERIS

B3 kategorija: 28 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 35 minūtes.

▼M6

III papildinājums

Gaisa kuģa tipa apmācības un eksaminācijas standarts

Apmācība darba vietā

1. **Vispārīgas piezīmes**

Gaisa kuģa tipa apmācība sastāv no teorētiskās apmācības un eksaminācijas un, izņemot C kategorijas novērtējumu, praktiskās apmācības un vērtējuma.

a) Teorētiskā apmācība un eksaminācija atbilst šādām prasībām:

i) pieņem saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) atbilstoši apstiprināta mācību organizācija vai ja to pieņem citas organizācijas, tad tās ir tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde;

ii) atbilst šā III papildinājuma 3.1. un 4. punktā aprakstītajam standartam, izņemot, ja tas atļauts atšķirību apmācībai kā aprakstīts turpmāk;

iii) personas gadījumā, kura saņēmusi C kategoriju, iegūstot zinātnisko grādu, kā norādīts 66.A.30. iedaļas a) punkta 5. apakšpunktā, pirmā attiecīgā gaisa kuģa tipa teorētiskā apmācība ir B1 vai B2 kategorijas līmenī;

iv) ir uzsākta un pabeigta trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa novērtējuma apstiprinājumu iesniegšanas.

b) Praktiskā apmācība un vērtējums atbilst šādām prasībām:

i) pieņem saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) atbilstoši apstiprināta mācību organizācija vai, ja to pieņem citas organizācijas, tad tās ir tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde;

ii) atbilst šā III papildinājuma 3.2. un 4. punktā aprakstītajam standartam, izņemot, ja tas atļauts atšķirību apmācībai, kā aprakstīts turpmāk;

iii) ietver kategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu;

iv) ietver demonstrāciju, kur izmanto iekārtas, sastāvdaļas, simulatorus, citas apmācības ierīces vai gaisa kuģi;

v) ir uzsākta un pabeigta trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa novērtējuma apstiprinājumu iesniegšanas.

c) Atšķirību apmācība:

i) atšķirību apmācība, kas vajadzīga, lai novērstu atšķirības starp diviem dažādiem tā paša ražotāja gaisa kuģa tipa novērtējumiem, kā nosaka aģentūra;

ii) atšķirību apmācība jānosaka katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā prasības, kas minētas šajā III papildinājumā attiecībā uz tipa novērtējuma apmācības teorētisko un praktisko daļu;

▼M6

iii) tipa novērtējumu atzīmē licencē tikai pēc atšķirību apmācības, ja pieteikuma iesniedzējs atbilst arī vienam no šādiem nosacījumiem:

— licencē jau ir atzīmēts gaisa kuģa tipa novērtējums, attiecībā pret kuru nosaka atšķirības, vai

— ir izpildītas tipa apmācības prasības gaisa kuģim, attiecībā pret kuru nosaka atšķirības.

2. **Gaisa kuģa tipa apmācības līmeņi**

Turpmāk minētajos trijos līmeņos ir noteikti mērķi, apmācības dziļums un zināšanu līmenis, kurus ir paredzēts sasniegt.

— *1. līmenis. Gaisa kuģa korpusa, sistēmu un spēka iekārtu īss apskats, kā norādīts gaisa kuģa tehniskās apkopes rokasgrāmatas/lidojumderīguma uzturēšanas norādījumu sistēmu apraksta iedaļā.*

Kursa mērķi. Pabeidzot 1. līmeņa apmācību, students spēj:

a) sniegt visa priekšmeta vienkāršu aprakstu, izmantojot vienkāršus vārdus un piemērus, izmantojot tipiskus terminus un noteikt drošības pasākumus, kas saistīti ar gaisa kuģa korpusu, tā sistēmām un spēka iekārtu;

b) identificēt gaisa kuģa rokasgrāmatas, tehniskās apkopes praksi, kas būtiska gaisa kuģa korpusam, tā sistēmām un spēka iekārtai;

c) definēt gaisa kuģa galveno sistēmu vispārīgo izvietojumu;

d) definēt spēka iekārtas vispārīgo izvietojumu un raksturīpašības;

e) identificēt speciālos instrumentus un testa aprīkojumu, kuru lieto gaisa kuģa vajadzībām.

— *2. līmenis. Vadības ierīču, indikatoru, galveno sastāvdaļu pamata sistēmu pārskats, ieskaitot to novietojumu un mērķi, apkopi un nelielu defektu novēršanu. Vispārīgas zināšanas par priekšmeta teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem.*

Kursa mērķi. Papildus informācijai, kas minēta 1. līmeņa kursā, pēc šā 2. līmeņa apmācības kursa pabeigšanas students spēj:

a) saprast teorētiskos pamatus, piemērot zināšanas praktiski, izmantojot sīki izstrādātas procedūras;

b) atcerēties drošības pasākumus, kas jāievēro strādājot tuvu gaisa kuģim, spēka iekārtai un sistēmām;

c) aprakstīt sistēmas un gaisa kuģa lietošanu, jo īpaši piekļuvi, enerģijas pieejamību un avotus;

d) norādīt galveno sastāvdaļu atrašanās vietas;

e) izskaidrot katras galvenās sistēmas normālu funkcionēšanu, ieskaitot terminoloģiju un nomenklatūru;

f) veikt procedūras tehniskās apkopes gadījumā, kas saistītas ar gaisa kuģi, šādām sistēmām: degviela, spēka iekārtas, hidraulika, šasija, ūdens/atkritumi un skābeklis;

▼**M6**

g) pierādīt kompetenci apkalpes ziņojumu un borta ziņojumu sistēmas lietošanā (nelielu defektu novēršana) un noteikt gaisa kuģa lidojumderīgumu pēc *MEL*/*CDL*;

h) pierādīt attiecīgo dokumentu, tostarp norādījumu par lidojumderīguma uzturēšanu, tehniskās apkopes rokasgrāmatu, ilustrētā detaļu kataloga utt., izmantošanu, interpretāciju un piemērošanu.

— *3. līmenis: Sīks apraksts, darbība, sastāvdaļu novietojums, demontēšana/uzstādīšana un BITE un defektu novēršanas procedūras tehniskās apkopes rokasgrāmatas līmenī.*

Kursa mērķi. Papildus informācijai, kas minēta 1. un 2. līmeņa apmācībā, pēc 3. līmeņa apmācības students spēj:

a) pierādīt gaisa kuģa sistēmu un struktūru, kā arī saistības ar citām sistēmām teorētiskās zināšanas, sniegt detalizētu aprakstu par šo tēmu, izmantojot teorētiskos pamatus un konkrētus piemērus, un interpretēt dažādu avotu un mērījumu rezultātus un vajadzības gadījumā veikt koriģējošu darbību;

b) veikt sistēmas, spēka iekārtas, sastāvdaļu un darbības pārbaudes, kas norādītas tehniskās apkopes rokasgrāmatā;

c) demonstrēt, interpretēt un piemērot attiecīgos dokumentus, tostarp strukturālā remonta rokasgrāmatu, defektu novēršanas rokasgrāmatu utt.;

d) salīdzināt informāciju, lai pieņemtu lēmumus attiecībā uz kļūmju diagnozi un novēršanu tehniskās apkopes rokasgrāmatas līmenī;

e) aprakstīt procedūras tādu sastāvdaļu nomaiņai, kas atbilst gaisa kuģa tipam.

3. **Gaisa kuģa tipa apmācības standarts**

Lai gan gaisa kuģa tipa apmācība ietver gan teorētisko, gan praktisko daļu, kursu var apstiprināt par teorētisko daļu, praktisko daļu vai abām kopā.

3.1. *Teorētiskā daļa*

a) Mērķis

Pabeidzot teorētisko apmācības kursu studentam līdz tādam līmenim, kā noteikts III papildinājuma apmācības programmā, ir jāspēj pierādīt sīkas teorētiskās zināšanas par lidmašīnas piemērojamajām sistēmām, konstrukciju, darbību, tehnisko apkopi, remontu un defektu novēršanu saskaņā ar apstiprinātajiem tehniskās apkopes datiem. studentam jāspēj demonstrēt rokasgrāmatu un apstiprināto procedūru izmantošanu, tostarp zināšanas par attiecīgajām pārbaudēm un ierobežojumiem.

b) Apmācības līmenis

Apmācības līmeņi ir tie līmeņi, kas definēti iepriekš 2. punktā.

Pēc pirmā tipa kursa pabeigšanas C kategorijas sertificējošā personāla gadījumā, visiem pārējiem kursiem jāatbilst tikai 1. līmenim.

▼**M6**

Teorētisko apmācību 3. līmeņa laikā var izmantot 1. un 2. līmeņa mācību materiālus, lai mācītu nodaļas pilnu apjomu, ja nepieciešams. Tomēr mācību laikā kursa materiālu un mācību laika lielākajai daļai ir jābūt augstākajā līmenī.

c) Ilgums

Teorētisko apmācību minimālais mācību stundu skaits ir norādīts tabulā:

Kategorija	Stundas
Lidmašīnas ar maksimālo sertificēto pacelšanās masu 30 000 kg vai mazāk	
B1.1	150
B1.2	120
B2	100
C	30
Lidmašīnas ar maksimālo sertificēto pacelšanās masu, kas vienāda ar vai mazāka par 30 000 kg un lielāka par 5 700 kg	
B1.1	120
B1.2	100
B2	100
C	25
Lidmašīnas ar maksimālo sertificēto pacelšanās masu 5 700 kg un mazāk ([1])	
B1.1	80
B1.2	60
B2	60
C	15
Helikopteri ([2])	
B1.3	120
B1.4	100
B2	100
C	25

([1]) Nehermetizētām virzuļdzinēju lidmašīnām zem 2 000 kg *MTOM* minimālo ilgumu var samazināt par 50 %.

([2]) Helikopteriem 2. grupā (kā definēts 66.A.42. iedaļā) minimālo ilgumu var samazināt par 30 %.

Iepriekš dotās tabulas nolūkos mācību stunda ir 60 minūtes apmācības un neietver nekādus pārtraukumus, eksamināciju, atkārtošanu, sagatavošanos un gaisa kuģu apmeklējumus.

Šīs stundas piemēro tikai teorētiskajiem kursiem par visu gaisa kuģa/dzinēju kombinācijām saskaņā ar tipa novērtējumu, kā definējusi aģentūra;

▼**M6**

d) Kursa ilguma pamatojums

Apmācības kursi, kas notiek tehniskās apkopes apmācības organizācijā, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) un kursi, ko tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde, pamato savu ilgumu stundās un mācību programmas pilnīgumu ar apmācības vajadzību analīzi, kura pamatojas uz:

— gaisa kuģa tipa projektu, tā tehniskās apkopes vajadzībām un darbības veidiem,

— attiecīgo nodaļu detalizētu analīzi – sk. satura tabulu 3.1. punkta e) apakšpunktā,

— detalizētu kompetences analīzi, kas norāda, ka 3.1. punkta a) apakšpunktā izvirzītie mērķi ir pilnībā sasniegti.

Ja apmācības vajadzību analīze liecina, ka ir vajadzīgas vairāk stundas tad, kursiem jābūt ilgākiem nekā tabulā norādītais minimums.

Līdzīgi atšķirību apmācības kursu vai citu apmācību kursu kombinācijas (piemēram, apvienotie B1/B2 kursi) un teorētisko tipa apmācības kursu gadījumos mācību stundu skaits, kas mazāks par 3.1. punkta c) apakšpunktā norādīto, kompetentajai iestādei jāpamato ar apmācības vajadzību analīzi, kā aprakstīts iepriekš.

Turklāt kurss jāapraksta un jāpamato šādi:

— minimālais apmeklējumu skaits, kas apmācāmajam vajadzīgs, lai sasniegtu kursa mērķus,

— maksimālais apmācības stundu skaits dienā, ņemot vērā pedagoģiskos un cilvēku faktora principus.

Ja nav sasniegts minimālais apmeklējumu skaits, atzīšanas apliecības neizsniedz. Apmācību organizācija var sniegt papildu apmācību, lai sasniegtu minimālo apmeklējumu skaitu.

e) Saturs

Vismaz jāapgūst tie turpmāk minētās mācību programmas elementi, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu. Iekļauj arī papildu elementus, kurus ievieš tipa variāciju, tehnisko izmaiņu utt. rezultātā.

Apmācības programma koncentrējas uz B1 personāla mehānisko un elektrisko aspektu un B2 personāla elektrisko un radioelektronisko iekārtu aspektu.

Nodaļa / Līmenis	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviācijas elektronika
Licences kategorijas	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
Ievada modulis									
05. Termiņi/tehniskās apkopes pārbaudes	1	1	1	1	1	1	1	1	1
06. Izmēri/zonas (*MTOM* utt.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
07. Celšana un nostiprināšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
08. Līdzsvarošana un svēršana	1	1	1	1	1	1	1	1	1

▼**M6**

Nodaļa / Līmenis		Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviācijas elektronika
Licences kategorijas		B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
09.	Vilkšana un manevrēšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10.	Novietošana stāvvietā/pietauvošana, glabāšana un izmantošanas turpināšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11.	Trafareti un zīmes	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12.	Apkopšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20.	Standarta prakse – attiecas tikai uz konkrēto tipu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Helikopteri										
18.	Vibrācijas un trokšņa analīze (lāpstu iestatīšana)	—	—	—	—	3	1	3	1	—
60.	Standarta prakse – rotors	—	—	—	—	3	1	3	1	—
62.	Rotori	—	—	—	—	3	1	3	1	1
62.A	Rotors – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
63.	Rotora pievads	—	—	—	—	3	1	3	1	1
63.A	Rotora pievads – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
64.	Astes rotors	—	—	—	—	3	1	3	1	1
64.A	Astes rotors – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
65.	Astes rotora pievads	—	—	—	—	3	1	3	1	1
65.A	Astes rotora pievads – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
66.	Salokāmas lāpstas/pilons	—	—	—	—	3	1	3	1	—
67.	Rotora lidojuma vadības ierīce	—	—	—	—	3	1	3	1	—
53.	Korpusa konstrukcija (helikopteram)	—	—	—	—	3	1	3	1	—
25.	Avārijas peldēšanas aprīkojums	—	—	—	—	3	1	3	1	1
Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas										
51.	Standarta prakse un konstrukcijas (bojājumu klasifikācija, novērtēšana un remonts)	3	1	3	1	—	—	—	—	1
53.	Fizelāža	3	1	3	1	—	—	—	—	1
54.	Gondolas/piloni	3	1	3	1	—	—	—	—	1
55.	Stabilizatori	3	1	3	1	—	—	—	—	1

▼**M6**

Nodaļa / Līmenis	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviācijas elektronika
Licences kategorijas	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
56. Logi	3	1	3	1	—	—	—	—	1
57. Spārni	3	1	3	1	—	—	—	—	1
27.A Lidojuma vadības virsmas (visas)	3	1	3	1	—	—	—	—	1
52. Durvis	3	1	3	1	—	—	—	—	1
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Korpusa sistēmas									
21. Gaisa kondicionēšana	3	1	3	1	3	1	3	1	3
21.A Gaisa padeve	3	1	3	1	1	3	3	1	2
21.B Hermetizēšana	3	1	3	1	3	1	3	1	3
21.C Drošības un brīdināšanas sistēmas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
22. Automātiskais lidojums	2	1	2	1	2	1	2	1	3
23. Sakari	2	1	2	1	2	1	2	1	3
24. Elektroenerģija	3	1	3	1	3	1	3	1	3
25. Iekārtas un aprīkojums	3	1	3	1	3	1	3	1	1
25.A Elektroniskās iekārtas, tostarp avārijas iekārtas	1	1	1	1	1	1	1	1	3
26. Ugunsdrošība	3	1	3	1	3	1	3	1	3
27. Lidojuma vadības ierīces	3	1	3	1	3	1	3	1	2
27.A Sistēmas darbība: elektriska/ lidojuma vadības elektriskā sistēma (*Fly-by-Wire*)	3	1	—	—	—	—	—	—	3
28. Degvielas padeves sistēmas	3	1	3	1	3	1	3	1	2
28.A Degvielas padeves sistēmas – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
29. Hidrauliskā enerģija	3	1	3	1	3	1	3	1	2
29.A Hidrauliskā enerģija – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
30. Aizsardzība pret apledošanu un lietu	3	1	3	1	3	1	3	1	3

▼**M6**

Nodaļa / Līmenis	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviācijas elektronika
Licences kategorijas	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
31. Indikācijas/ierakstīšanas sistēma	3	1	3	1	3	1	3	1	3
31.A Instrumentu sistēmas	3	1	3	1	3	1	1	3	3
32. Šasija	3	1	3	1	3	1	3	1	2
32.A Šasija – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
33. Lukturi	3	1	3	1	3	1	3	1	3
34. Navigācija	2	1	2	1	2	1	2	1	3
35. Skābeklis	3	1	3	1	—	—	—	—	2
36. Pneimatika	3	1	3	1	3	1	3	1	2
36.A Pneimatika – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
37. Vakuums	3	1	3	1	3	1	3	1	2
38. Ūdens/atkritumi	3	1	3	1	—	—	—	—	2
41. Ūdens balasts	3	1	3	1	—	—	—	—	1
42. Integrāla modulāra aviācijas elektronika	2	1	2	1	2	1	2	1	3
44. Kabīnes sistēmas	2	1	2	1	2	1	2	1	3
45. Borta tehniskās apkopes sistēma (vai aplūkota 31. punktā)	3	1	3	1	3	1	—	—	3
46. Informācijas sistēmas	2	1	2	1	2	1	2	1	3
50. Kravas un palīgtelpas	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Turbodzinējs									
70. Standarta prakse – dzinēji	3	1	—	—	3	1	—	—	1
70.A Konstrukcijas izvietojums un darbība (ieplūdes instalācija, kompresori, degkamera, turbīnu sekcija, gultņi un blīvējumi, eļļošanas sistēmas)	3	1	—	—	3	1	—	—	1
70.B Dzinēja darbība	3	1	—	—	3	1	—	—	1
71. Spēka iekārta	3	1	—	—	3	1	—	—	1
72. Turbo/turbopropelleru/turboreaktīvais/turboventilatoru dzinējs	3	1	—	—	3	1	—	—	1
73. Dzinēja degviela un kontrole	3	1	—	—	3	1	—	—	1

▼**M6**

Nodaļa / Līmenis	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviācijas elektronika
Licences kategorijas	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
75. Gaiss	3	1	—	—	3	1	—	—	1
76. Dzinēja vadības ierīces	3	1	—	—	3	1	—	—	1
78. Izplūde	3	1	—	—	3	1	—	—	1
79. Eļļa	3	1	—	—	3	1	—	—	1
80. Palaide	3	1	—	—	3	1	—	—	1
82. Ūdens iesmidzināšana	3	1	—	—	3	1	—	—	1
83. Palīgpārnesumkārbas	3	1	—	—	3	1	—	—	1
84. Piedziņas pastiprinātājs	3	1	—	—	3	1	—	—	1
73.A *FADEC*	3	1	—	—	3	1	—	—	3
74. Aizdedze	3	1	—	—	3	1	—	—	3
77. Dzinēja indikācijas sistēmas	3	1	—	—	3	1	—	—	3
49. Palīgdzinēji (*APU*)	3	1	—	—	—	—	—	—	2
Virzuļdzinējs									
70. Standarta prakse – dzinēji	—	—	3	1	—	—	3	1	1
70.A Konstrukcijas izvietojums un darbība (instalācija, karburators, degvielas iesmidzināšanas sistēmas, ieplūdes, izplūdes un dzesēšanas sistēmas, kompresori/turbokompresori, eļļošanas sistēmas)	—	—	3	1	—	—	3	1	1
70.B Dzinēja darbība	—	—	3	1	—	—	3	1	1
71. Spēka iekārta	—	—	3	1	—	—	3	1	1
73. Dzinēja degviela un kontrole	—	—	3	1	—	—	3	1	1
76. Dzinēja vadības ierīces	—	—	3	1	—	—	3	1	1
79. Eļļa	—	—	3	1	—	—	3	1	1
80. Palaide	—	—	3	1	—	—	3	1	1
81. Turbīnas	—	—	3	1	—	—	3	1	1
82. Ūdens iesmidzināšana	—	—	3	1	—	—	3	1	1
83. Palīgpārnesumkārbas	—	—	3	1	—	—	3	1	1
84. Piedziņas pastiprinātājs	—	—	3	1	—	—	3	1	1

▼**M6**

Nodaļa / Līmenis	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviācijas elektronika
Licences kategorijas	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
73.A *FADEC*	—	—	3	1	—	—	3	1	3
74. Aizdedze	—	—	3	1	—	—	3	1	3
77. Dzinēja indikācijas sistēmas	—	—	3	1	—	—	3	1	3
Propelleri									
60.A Standarta prakse – propelleri	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61. Propelleri/piedziņa	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61.A Propellera uzbūve	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61.B Propellera soļa vadība	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61.C Propellera sinhronizēšana	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61.D Propellera elektroniskā vadība	2	1	2	1	—	—	—	—	3
61.E Propellera aizsardzība pret apledojumu	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61.F Propellera apkope	3	1	3	1	—	—	—	—	1

f) Apmācības metodes, kam pamatā multimediju izmantošana (*MBT*), var izmantot, lai apmierinātu teorētiskās apmācības daļu klasē vai kontrolētā virtuālā vidē, ja to pieņem kompetentā iestāde, kura apstiprina mācību kursu.

3.2. *Praktiskā daļa*

a) Mērķis

Praktiskās apmācības mērķis ir iegūt vajadzīgo kompetenci tehniskās apkopes, pārbaužu un rutīnas darbā atbilstoši tehniskās apkopes rokasgrāmatai un citām attiecīgajām instrukcijām un uzdevumiem, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, piemēram, defektu novēršanā, remontos, regulēšanā, nomaiņā un pārbaudē uz stenda un, ja vajadzīgs, tādās darbības pārbaudēs, kā dzinēja darbināšana utt. Tas ietver izpratni par visas tehniskās literatūras un gaisa kuģa dokumentācijas izmantošanu, speciālistu/speciālajiem instrumentiem un testa aprīkojumu detaļu un tipam raksturīgu moduļu izņemšanai un nomaiņai, ietverot visus tehniskās apkopes darbus uz spārna.

b) Saturs

Kā praktiskās apmācības daļa jāpabeidz vismaz 50 % no priekšmetiem, kuri tabulā atzīmēti ar krustiņu un kuri attiecas uz konkrēto gaisa kuģa tipu.

Ar krustiņu atzīmētie uzdevumi ir svarīgi praktiskās apmācības mērķiem, lai nodrošinātu, ka tiek pareizi risināta galveno tehniskās apkopes uzdevumu darbība, funkcijas, uzstādīšana un drošība, jo īpaši, ja tos nevar pilnībā izskaidrot tikai teorētiski. Lai gan sarakstā minēti minimālās praktiskās apmācības priekšmeti, var pievienot citus priekšmetus, kas attiecas uz konkrētu gaisa kuģa tipu.

▼**M6**

Uzdevumi, kas jāpabeidz, ir raksturīgi gaisa kuģim un sistēmām pēc to sarežģītības un nepieciešamā tehniskā ieguldījuma, lai pabeigtu šo uzdevumu. Kaut gan var iekļaut samērā vienkāršus uzdevumus, jāiekļauj un jāveic arī sarežģītāki uzdevumi, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu.

Tabulā lietotie saīsinājumi: LOC – vieta, FOT – funkciju/darbības tests, SGH – apkopšana un lidlauka pakalpojumi, R/I – demontēšana/iemontēšana, MEL – minimālās ierīču komplektācijas saraksts, TS – defektu novēršana.

Nodaļas		B1/B2	B1					B2				
		LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
Ievada modulis:												
5.	Termiņi/tehniskās apkopes pārbaudes	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.	Izmēri/zonas (*MTOM* utt.)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7.	Celšana un nostiprināšana	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.	Līdzsvarošana un svēršana	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
9.	Vilkšana un manevrēšana	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
10.	Novietošana stāvvietā/ pietauvošana, glabāšana un izmantošanas turpināšana	X/X	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
11.	Trafareti un zīmes	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12.	Apkopšana	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
20.	Standarta prakse – attiecas tikai uz konkrēto tipu	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
Helikopteri:												
18.	Vibrācijas un trokšņa analīze (lāpstu iestatīšana)	X/—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—
60.	Rotora standarta prakse – attiecas tikai uz konkrēto tipu	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
62.	Rotori	X/—	—	X	X	—	X	—	—	—	—	—

▼**M6**

Nodaļas		B1/B2	B1					B2				
		LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
62.A	Rotors – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	X	X	X	X	—	—	X	—	X
63.	Rotora pievads	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
63.A	Rotora pievads – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
64.	Astes rotors	X/—	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
64.A	Astes rotors – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
65.	Astes rotora pievads	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
65.A	Astes rotora pievads – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	—	X	X	X	—	—	X	—	X
66.	Salokāmas lāpstas/ pilons	X/—	X	X	—	—	X	—	—	—	—	—
67.	Rotora lidojuma vadības ierīce	X/—	X	X	—	X	X	—	—	—	—	—
53.	Korpusa konstrukcija (helikopteram) Piezīme. Attiecas uz gaisa kuģu korpusu konstrukcijām											
25.	Avārijas peldēšanas aprīkojums	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas:												
51.	Standarta prakse un gaisa kuģu korpusu konstrukcijas (bojājumu klasifikācija, novērtēšana un remonts)											
53.	Fizelāža	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54.	Gondolas/piloni	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55.	Stabilizatori	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

▼**M6**

Nodaļas		B1/B2	B1					B2				
		LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
56.	Logi	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57.	Spārni	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27.A	Lidojuma vadības virsmas	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52.	Durvis	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Korpusa sistēmas:												
21.	Gaisa kondicionēšana	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
21.A	Gaisa padeve	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
21.B	Hermetizēšana	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
21.C	Drošības un brīdināšanas ierīces	X/X	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
22.	Automātiskais lidojums	X/X	—	—	—	X	—	X	X	X	X	X
23.	Sakari	X/X	—	X	—	X	—	X	X	X	X	X
24.	Elektroenerģija	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
25.	Iekārtas un aprīkojums	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
25.A	Elektroniskās iekārtas, tostarp avārijas iekārtas	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
26.	Ugunsdrošība	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
27.	Lidojuma vadības ierīces	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
27.A	Sistēmas darbība: elektriska/lidojuma vadības elektriskā sistēma (*Fly-by-Wire*)	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
28.	Degvielas padeves sistēmas	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
28.A	Degvielas padeves sistēmas – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
29.	Hidrauliskā enerģija	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
29.A	Hidrauliskā enerģija – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
30.	Aizsardzība pret apledošanu un lietu	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

▼**M6**

Nodaļas		B1/B2	B1					B2				
		LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
31.	Indikācijas/ierakstīšanas sistēma	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
31.A	Instrumentu sistēmas	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
32.	Šasija	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
32.A	Šasija – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
33.	Lukturi	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
34.	Navigācija	X/X	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
35.	Skābeklis	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
36.	Pneimatika	X/—	X	—	X	X	X	X	—	X	X	X
36.A	Pneimatika – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
37.	Vakuums	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
38.	Ūdens/atkritumi	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
41.	Ūdens balasts	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42.	Integrāla modulāra aviācijas elektronika	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44.	Kabīnes sistēmas	X/X	—	—	—	—	—	X	X	X	X	X
45.	Borta tehniskās apkopes sistēma (vai aplūkota 31. punktā)	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
46.	Informācijas sistēmas	X/X	—	—	—	—	—	X	—	X	X	X
50.	Kravas un palīgtelpas	X/X	—	X	—	—	—	—	—	—	—	—
Turbo/virzuļdzinēja modulis:												
70.	Standarta prakse – dzinēji – attiecas tikai uz konkrēto tipu	—	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—

▼**M6**

Nodaļas		B1/B2	B1					B2				
		LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
70.A	Konstrukcijas izvietojums un darbība (ieplūdes uzstādījums, kompresori, degkamera, turbīnu sekcija, gultņi un blīvējumi, eļļošanas sistēmas)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turbodzinēji:												
70.B	Dzinēja darbība	—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—
71.	Elektrostacija	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
72.	Turbo/turbopropelleru/ turboreaktīvais/turbo-ventilatoru dzinējs	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
73.	Dzinēja degviela un kontrole	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
73.A	*FADEC* sistēmas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
74.	Aizdedze	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
75.	Gaiss	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
76.	Dzinēja vadības ierīces	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
77.	Dzinēja indikācijas sistēmas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
78.	Izplūde	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
79.	Eļļa	X/—	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
80.	Palaide	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
82.	Ūdens iesmidzināšana	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
83.	Palīgpārnesumkārba	X/—	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
84.	Piedziņas pasti-prinātājs	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
Palīgdzinēji (*APU*):												
49.	Palīgdzinēji (*APU*)	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

▼**M6**

Nodaļas		B1/B2	B1					B2				
		LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
Virzuļdzinēji:												
70.	Standarta prakse – dzinēji – attiecas tikai uz konkrēto tipu	—	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
70.A	Konstrukcijas izvietojums un darbība (ieplūdes uzstādījums, kompresori, degkamera, turbīnu sekcija, gultņi un blīvējumi, eļļošanas sistēmas)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70.B	Dzinēja darbība	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71.	Spēka iekārta	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
73.	Dzinēja degviela un kontrole	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
73.A	*FADEC* sistēmas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
74.	Aizdedze	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
76.	Dzinēja vadības ierīces	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
77.	Dzinēja indikācijas sistēmas	X/X	X	—	—	X	X	X	—	—	X	X
78.	Izplūde	X/—	X	—	—	X	X	—	—	—	—	—
79.	Eļļa	X/—	—	X	X	—	—	—	—	—	—	—
80.	Palaide	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
81.	Turbīnas	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
82.	Ūdens iesmidzināšana	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
83.	Palīgpārnesumkārba;	X/—	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
84.	Piedziņas pastiprinātājs	X/—	X	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Propelleri:												
60.A	Standarta prakse – propelleri	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
61.	Propelleri/piedziņa	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

▼**M6**

Nodaļas	B1/B2	B1					B2				
	LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
61.A Propellera uzbūve	X/X	—	X	—	—	—	—	—	—	—	—
61.B Propellera soļa vadība	X/—	X	—	X	X	X	—	—	—	—	—
61.C Propellera sinhronizēšana	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
61.D Propellera elektroniskā vadība	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
61.E Propellera aizsardzība pret apledojumu	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
61.F Propellera apkope	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

4. **Tipa apmācības eksaminācijas un vērtējuma standarts**

4.1. *Teorētiskās daļas eksaminācijas standarts*

Pēc tam, kad ir pabeigta gaisa kuģa tipa apmācības teorētiskā daļa, jānoliek rakstisks eksāmens, kas atbilst šādām prasībām:

a) eksāmena veids ir jautājumi ar vairākiem atbilžu variantiem. Katram šādam izvēles jautājumam jābūt trim alternatīvām atbildēm, no kurām tikai viena ir pareiza. Kopējo laiku aprēķina, pamatojoties uz jautājumu kopējo skaitu, un atbildei vidēji rēķina 90 sekundes katram jautājumam;

b) katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizie atbilžu varianti izskatās vienlīdz iespējami. Visiem atbilžu variantiem jābūt skaidri saistītiem ar jautājumu, un tajos jāizmanto līdzīga leksika, gramatiskās konstrukcijas, un tiem jābūt līdzīga garuma;

c) skaitliskajos jautājumos nepareizās atbildes atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemērotas zīmes (+ vai –) vai nepareizi mērvienības vienības. Tie nav tikai nejauši skaitļi;

d) katras atsevišķas nodaļas eksaminācijas līmenis ([1]) ir tāds, kā definēts 2. punktā "Gaisa kuģa tipa apmācības līmeņi". Tomēr ir pieņemami, ja izmantots neliels skaits zemāka līmeņa jautājumu;

e) eksāmena laikā nedrīkst izmantot grāmatas. Nav atļauts lietot palīgmateriālus. Izņēmums ir tikai gadījums, kad pārbauda B1 vai B2 kategorijas kandidāta spēju izskaidrot tehniskos dokumentus;

f) jautājumu skaitam jābūt vismaz vienam jautājumam pret apmācības stundu. Jautājumu skaits par katru atsevišķu nodaļu, un līmeni ir proporcionāls:

— faktiskajam apmācību stundu skaitam, kurās mācīta šī nodaļa un līmenis,

— mācību mērķiem, ko nosaka apmācības vajadzību analīze.

Dalībvalsts kompetentā iestāde novērtē jautājumu skaitu un līmeni, kad tā apstiprina mācību kursu;

▼M6

g) sekmīgi nokārtotas eksamenācijas atzīme ir 75 %. Ja tipa apmācības eksamināciju sadala vairākos eksāmenos, tad katrs eksāmens jānoliek vismaz ar 75 % atzīmi. Lai būtu iespējams sasniegt precīzi 75 % atzīmi, eksāmena jautājumu skaitam jādalās ar 4;

h) nedrīkst lietot soda punktu sistēmu (negatīvus punktus par nepareizi atbildētu jautājumu);

i) eksāmenus pēc moduļa apgūšanas nedrīkst izmantot kā daļu no gala eksāmena, ja vien tie nesatur pareizu vajadzīgo jautājumu skaitu un līmeni.

([1]) Šā 4. punkta nolūkos "priekšmets" nozīmē katru rindu ar numuru tabulā, kas sniegta 3.1. punkta e) apakšpunktā.

4.2. *Praktiskās daļa novērtējuma standarts*

Pēc tam, kad ir pabeigta gaisa kuģa tipa apmācības praktiskā daļa, jāveic vērtēšana, kas atbilst šādām prasībām:

a) vērtēšanu veic nozīmēti vērtētāji, kam ir atbilstoša kvalifikācija;

b) vērtēšanā novērtē apmācāmā zināšanas un prasmes.

5. **Tipa eksamenācijas standarts**

Tipa eksaminēciju vada mācību organizācijas, kuras ir apstiprinātas atbilstīgi 147. daļas noteikumiem, vai kompetentā iestāde.

Eksamenācija ir mutiska, rakstiska vai pamatojas uz praktisku vērtējumu, vai kombinēta un atbilst šādām prasībām:

a) mutiskā eksāmena jautājumiem jābūt atvērtā tipa;

b) rakstiskā eksāmena jautājumiem jābūt esejas tipa jautājumiem vai jautājumiem ar vairākiem atbilžu variantiem;

c) praktiskajā novērtējumā jānovērtē personas kompetence uzdevuma veikšanā;

d) eksāmenam jābūt par priekšmetu paraugu ([2]), kuri ņemti no 3. punktā minētās tipa apmācības/eksāmena mācību programmas norādītajā līmenī;

e) katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizie atbilžu varianti izskatās vienlīdz iespējami. Visiem atbilžu variantiem jābūt skaidri saistītiem ar jautājumu un tajos jāizmanto līdzīgu leksiku, gramatiskās konstrukcijas un tiem jābūt līdzīga garuma;

f) skaitliskajos jautājumos nepareizās atbildes atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemēroti koeficenti vai nepareizi pārvērstas vienības: tie nav tikai nejauši skaitļi;

g) eksamenācijai jānodrošina, ka tiek izpildīti šādi mērķi:

1) ar pārliecību pienācīgi apspriesties par gaisa kuģi un tā sistēmām;

2) nodrošināt tehniskās apkopes, pārbaužu un rutīnas darba drošu veikšanu atbilstoši tehniskās apkopes rokasgrāmatai un citām attiecīgajām instrukcijām un uzdevumiem, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, piemēram, defektu novēršanu, remontus, regulēšanu, nomaiņu un pārbaudi uz stenda un, ja vajadzīgs, tādām darbības pārbaudēm, kā dzinēja darbināšana utt.;

▼**M6**

3) pareizi lietot visu tehnisko literatūru un gaisa kuģa dokumentāciju;

4) pareizi lietot speciālos instrumentus un testa aprīkojumu, demontēt un nomainīt sastāvdaļas un moduļus, kas attiecas uz tipu, ieskaitot ikvienu tehnisko apkopi bez sastāvdaļas noņemšanas;

h) uz eksamināciju attiecas šādi nosacījumi:

1) maksimālais mēģinājumu skaits pēc kārtas ir trīs. Turpmākie trīs mēģinājumi atļauti pēc vienu gadu ilga gaidīšanas laika starp komplektiem. Pēc pirmā neveiksmīgā mēģinājuma vienā komplektā tiek pieprasīts gaidīšanas laiks līdz 30 dienām un 60 dienu gaidīšanas laiks tiek pieprasīts pēc otrā neveiksmīgā mēģinājuma.

Pieteikuma iesniedzējs tehniskās apkopes mācību organizācijai vai kompetentajai iestādei, kurai tas iesniedzis pieteikumu par eksamināciju, rakstiski apliecina pagājušā gada laikā veikto mēģinājumu skaitu un datumus un norāda tehniskās apkopes organizāciju vai kompetento iestādi, kurā šie mēģinājumi notika. Tehniskās apkopes mācību organizācija vai kompetentā iestāde ir atbildīga par eksaminācijas mēģinājumu attiecīgajos periodos skaita pārbaudi;

2) tipa eksāmens jānoliek un nepieciešamā praktiskā pieredze jāpabeidz trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa apstiprinājuma atzīmi gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē iesniegšanas;

3) tipa eksāmena laikā vismaz vienam eksaminētājam ir jābūt klāt. Eksaminētājs(-i) nav piedalījies(-ušies) pieteikuma iesniedzēja apmācībā;

i) eksaminētājs(-i) sagatavo rakstisku un parakstītu atskaiti, kurā izklāsta, kāpēc kandidāts ir vai nav nokārtojis eksāmenu.

([2]) Šā 5. punkta nolūkos "priekšmets" nozīmē katru rindu ar numuru tabulā, kas sniegta 3.1. punkta e) apakšpunktā un 3.2. punkta b) apakšpunktā.

6. **Apmācība darba vietā**

Apmācību darba vietā (*OJT – On the Job Training*) apstiprina kompetentā iestāde, kas izdevusi licenci.

To veic tehniskās apkopes organizācijā, kas atbilstoši apstiprināta konkrētā gaisa kuģa tipa apkopei, kā arī tās kontrolē, un novērtē atbilstoši kvalificēti iecelti vērtētāji.

Tā ir uzsākta un pabeigta trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa novērtējuma apstiprinājumu iesniegšanas.

a) Mērķis

OJT mērķis ir iegūt nepieciešamo kompetenci un pieredzi drošas tehniskās apkopes veikšanā.

b) Saturs

OJT aptver dažādus uzdevumus, kas pieņemami kompetentajai iestādei. Uzdevumiem, kas jāpabeidz, jābūt raksturīgiem gaisa kuģim un sistēmām pēc to sarežģītības un uzdevuma pabeigšanai nepieciešamā tehniskā ieguldījuma. Kaut gan var iekļaut samērā vienkāršus uzdevumus, jāiekļauj un jāveic arī sarežģītāki tehniskās apkopes uzdevumi, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu.

Katru uzdevumu paraksta students un ieceltais vadītājs. Uzskaitītie uzdevumi ir ar norādi uz faktisko darbu karti/darblapu utt.

▼**M6**

Pabeigtas *OJT* galīgais novērtējums ir obligāts, un to veic atbilstoši kvalificēts ieceltais vērtētājs.

OJT darblapās/reģistrācijas žurnālā norāda šādus datus:

1) apmācāmā vārds, uzvārds;

2) dzimšanas datums;

3) apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija;

4) vieta;

5) uzrauga un vērtētāja vārds, uzvārds (vajadzības gadījumā ietverot licences numuru);

6) uzdevuma pabeigšanas datums;

7) uzdevuma apraksts un darbu karte/darblapa/tehniskais reģistrs utt.;

8) gaisa kuģa tips un gaisa kuģa reģistrācija;

9) gaisa kuģa tipa novērtējums, par kuru iesniegts pieteikums.

Lai kompetentajai iestādei atvieglotu apstiprināšanu, *OJT* pierādīšanai izmanto i) sīki izstrādātas darblapas/reģistrācijas žurnālu un ii) atbilstības ziņojumu, kas parāda, kā *OJT* atbilst šīs daļas prasībām.

▼**M6**

IV papildinājums

Pieredzes prasības 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences paplašināšanas gadījumā

Turpmāk sniegtajā tabulā norādītas prasības pieredzei, lai varētu pievienot jaunu kategoriju vai apakškategoriju jau esošai 66. daļā minētajai licencei.

Pieredzei jābūt praktiskai pieredzei ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē apakškategorijā, kas attiecas uz pieteikumu.

Prasību par pieredzi samazina par 50 %, ja pieteikuma iesniedzējs ir pabeidzis apstiprināto 147. daļā minēto kursu attiecībā uz apakškategoriju.

No \ Uz	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B3
A1	—	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	6 mēneši
A2	6 mēneši	—	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	6 mēneši
A3	6 mēneši	6 mēneši	—	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads
A4	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	—	2 gadi	1 gads	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads
B1.1	Nav	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	—	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	1 gads	6 mēneši
B1.2	6 mēneši	Nav	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	—	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	Nav
B1.3	6 mēneši	6 mēneši	Nav	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	—	6 mēneši	1 gads	6 mēneši
B1.4	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	Nav	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	—	2 gadi	6 mēneši
B2	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	1 gads	1 gads	1 gads	1 gads	—	1 gads
B3	6 mēneši	Nav	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	—

▼**M6**

V papildinājums

Pieteikuma veidlapa – *EASA* 19. veidlapa

1. Šajā papildinājumā ir iekļauts pieteikuma veidlapas paraugs III pielikumā (66. daļa) minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai.

2. Dalībvalsts kompetentā iestāde var pārveidot *EASA* 19. veidlapu tikai tik daudz, lai iekļautu tajā papildu informāciju, kas vajadzīga tajos gadījumos, kad valsts prasības ļauj izmantot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kas izdota saskaņā ar III pielikumu (66. daļa), ārpus I pielikuma (M daļa) un II pielikuma (145. daļa) prasībām, vai pieprasa to šādi izmantot.

PIETEIKUMS 66. DAĻĀ MINĒTĀS GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCES SAŅEMŠANAI/GROZĪŠANAI/PAGARINĀŠANAI	EASA 19. VEIDLAPA

INFORMĀCIJA PAR PIETEIKUMA IESNIEDZĒJU:

Vārds, uzvārds: .....

Adrese: .....

.....

Valstspiederība: ..... Dzimšanas datums un vieta: .....

INFORMĀCIJA PAR 66. DAĻĀ MINĒTO GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCI (ja vajadzīgs):

Atļaujas numurs: ..... Izdošanas datums: .....

INFORMĀCIJA PAR DARBA DEVĒJU:

Nosaukums: .....

Adrese: .....

.....

Tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma atsauce: .....

Tālr.: ..... Fakss: .....

PIETEIKUMS PAR: (atzīmēt attiecīgos lodziņus)

Licences izdošana ☐	Licences grozīšana ☐		Licences atjaunošana ☐		
Novērtējums	A	B1	B2	B3	C
Lidmašīna ar turbodzinēju	☐	☐			
Lidmašīna ar virzuļdzinēju	☐	☐			
Helikopters ar turbodzinēju	☐	☐			
Helikopters ar virzuļdzinēju	☐	☐			
Aviācijas elektronika			☐		
Virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar 2 000 un mazāk kg *MTOM*				☐	
Liels gaisa kuģis					☐
Gaisa kuģis, kas nav liels gaisa kuģis					☐

Atzīmes par tipu / tipa novērtējuma apstiprinājums / ierobežojumu atcelšana (ja vajadzīgs):

.....

.....

.....

▼**M6**

Es vēlos pieteikties 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai/grozīšanai/pagarināšanai, kā norādīts, un apliecinu, kas visa šajā veidlapā minētā informācija ir pareiza pieteikuma iesniegšanas laikā.

Es ar šo apliecinu, ka:

1. man nav 66. daļā minētā gaisa kuģa tehniskās apkopes licences, kas izdota citā dalībvalstī;

2. es neesmu pieteicies 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai citā dalībvalstī; un

3. man nekad nav bijusi citā dalībvalstī izdota 66. daļā minētā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kura atsaukta vai apturēta citā dalībvalstī.

Es arī saprotu, ka neprecīzas informācijas sniegšana man var liegt turēt 66. daļā minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci.

Parakstījis: ..... Vārds, uzvārds: .....

Datums: .....

Es vēlos pieprasīt turpmāk minētos kredītpunktus (ja tādi ir):

.....

.....

.....

Kredītpunkti par pieredzi, ko piešķir pēc 147. daļā minētās apmācības

.....

.....

.....

Kredītpunkti par eksamināciju, ko piešķir par līdzvērtīgiem eksāmenu sertifikātiem

.....

.....

.....

Pievienot attiecīgos sertifikātus

Ieteikums (ja vajadzīgs): ar šo tiek sniegts apliecinājums, ka pieteikuma iesniedzējs ir izpildījis attiecīgās 66. daļā minētās prasības par zināšanām un pieredzi tehniskajā apkopē, un tiek ieteikts, lai kompetentā iestāde izdod 66. daļā minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci vai izdara tajā atzīmi.

Parakstījis: ..... Vārds, uzvārds: .....

Amats: ..... Datums: .....

EASA 19. veidlapa – 3. izdevums

▼**M6**

VI papildinājums

III pielikumā (66. daļa) minētā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence – *EASA* 26. veidlapa

1. Turpmākajās lapās ir sniegts III pielikumā (66. daļa) minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences paraugs.

2. Dokumentam jābūt drukātam norādītajā standartizētajā veidā, taču tā izmērus var samazināt, lai vajadzības gadījumā to vieglāk varētu izveidot ar datoru. Ja izmērus samazina, jāievēro sevišķa rūpība, lai nodrošinātu pietiekamu vietu tajos laukumos, kur nepieciešams uzspiest oficiālos zīmogus. Ar datoru sastādītos dokumentos nav jāiekļauj visas ailes, ja šādas ailes paliek neaizpildītas, ja vien šādu dokumentu var skaidri pazīt kā gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kas izdota saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) noteikumiem.

3. Dokumentu var rakstīt angļu valodā vai attiecīgās dalībvalsts oficiālajā valodā. Tomēr, ja lieto attiecīgās dalībvalsts oficiālo valodu, eksemplāru angļu valodā pievieno ikviena tāda turētāja licencei, kurš strādā ārpus dalībvalsts robežām, lai savstarpējās atzīšanas nolūkā nodrošinātu izpratni.

4. Katras licences turētājam jāpiešķir unikāls numurs, kura pamatā ir valsts identifikators un burtciparu indekss.

5. Dokumenta lapas var būt jebkādā secībā, un tajā nav vajadzīgas atdalītājlīnijas, ja vien ietvertā informācija ir izvietota tā, ka katras lapas izklājumu var skaidri pazīt kā šeit sniegto gaisa kuģa tehniskās apkopes licences parauga formātu.

6. Dokumentu var sagatavot i) dalībvalsts kompetentā iestāde vai ii) ikviena saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, ja tam piekrīt kompetentā iestāde un tiek ievērota II pielikuma (145. daļa) 145.A.70. iedaļā minētajā tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā izveidotā procedūra, tomēr visos gadījumos dokumentu izdod dalībvalsts kompetentā iestāde.

7. Jebkurus grozījumus esošā gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē var sagatavot i) dalībvalsts kompetentā iestāde vai ii) ikviena saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, ja tam piekrīt kompetentā iestāde un tiek ievērota II pielikuma (145. daļa) 145.A.70. iedaļā minētajā tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā izveidotā procedūra, tomēr visos gadījumos dokumentu groza dalībvalsts kompetentā iestāde.

8. Kad gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ir izdota, tā labā stāvoklī jāglabā tai personai, uz kuru tā attiecas un kura arī turpmāk ir atbildīga par to, lai licencē netiktu izdarīti neatļauti ieraksti.

9. Dokumentu var padarīt nederīgu 8. punktā minētā noteikuma neievērošana, un turētājam var tikt liegta jebkuras sertifikācijas atļaujas turēšana, un viņu var saukt pie atbildības saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

10. Saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) izdoto gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci atzīst visās dalībvalstīs, un, strādājot citā dalībvalstī, šis dokuments nav jāapmaina.

11. Pielikumu *EASA* 26. veidlapai var pievienot pēc izvēles, un to var izmantot, tikai valsts nozīmes tiesību norādīšanai, uz kurām attiecas valsts tiesību aktu noteikumi, kas nav III pielikuma (66. daļa) darbības jomā.

▼**M6**

12. Informācijas nolūkā III pielikumā (66. daļa) minētajā pašā gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, kuru izdevusi dalībvalsts kompetentā iestāde, lapas var būt citādā secībā un tajās var nebūt atdalītājlīniju.

13. Dalībvalsts kompetentā iestāde var izlemt neizdot gaisa kuģa tipa novērtējuma lapu līdz brīdim, kad tajā ir jāizdara pirmā atzīme par novērtējumu attiecībā uz gaisa kuģa tipu, un tai var nākties izdot vairāk nekā vienu gaisa kuģa tipa novērtējuma lapu, ja ir jānorāda vairāki gaisa kuģu tipi.

14. Neatkarīgi no 13. punkta noteikuma katra izdotā lapa atbilst šim formātam, un tajā ir norādītā informācija par šo lapu.

15. Licencē skaidri jānorāda, ka ierobežojumi ir izņēmums no sertifikācijas tiesībām. Ja nav piemērojami ierobežojumi, tad lapu "IEROBEŽOJUMI" izdod ar norādi "Nav ierobežojumu".

16. Ja lieto iepriekš nodrukātu formātu, tajā izdara atzīmi katras kategorijas, apakškategorijas vai tipa novērtējuma ailē, kurā nav atzīmes par novērtējumu, lai norādītu, ka novērtējums nav piešķirts.

17. III pielikumā (66. daļa) minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences paraugs:

▼M6

I.

EIROPAS SAVIENĪBA (*)

[VALSTS]

[IESTĀDES NOSAUKUMS UN LOGOTIPS]

II.

66. daļa

GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCE

III.

Licence Nr. [DALĪBVALSTS KODS].66.[XXXX]

EASA 26. veidlapa – 3. izdevums

IVa. Licences turētāja vārds un uzvārds:
IVb. Dzimšanas datums un vieta:
V. Licences turētāja adrese:
VI. Licences turētāja valstspiederība:
VII. Turētāja paraksts:
III. Licences Nr.

VIII. NOSACĪJUMI

Šī licence ir jāparaksta tās turētājam, un tai jāpievieno personu apliecinošs dokuments, kurā ir licences turētāja fotogrāfija.

Atzīme par ikvienu kategoriju, kas izdarīta tikai uz lapas(-ām) "66. daļa. KATEGORIJAS", neļauj turētājam izdot gaisa kuģim izmantošanas sertifikātu.

Šī licence atbilst ICAO 1. pielikuma nolūkam, ja uz tās ir atzīme par gaisa kuģa tipa novērtējumu

Šīs licences turētāja tiesības paredzētas Regulā (EK) Nr. 2042/2003, un jo īpaši tās III pielikumā (66. daļa).

Šī licence ir spēkā līdz datumam, kas norādīts ierobežojumu lapā, ja vien tā nav apturēta vai atsaukta iepriekš.

Šīs licences tiesības drīkst izmantot, ja vien iepriekšējo divu gadu laikā turētājam atbilstoši tiesībām, kuras piešķir licence, ir bijusi sešus mēnešus ilga pieredze tehniskajā apkopē vai arī viņš ir izpildījis noteikumu par attiecīgo tiesību piešķiršanu.

III. Licences Nr.

IX. 66. daļa. KATEGORIJAS					
DERĪGUMS	A	B1	B2	B3	C
Lidmašīnas ar turbodzinējiem			neatti-ecas	neatti-ecas	neat-tiecas
Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem			neatti-ecas	neatti-ecas	neattie-cas
Helikopteri ar turbodzinējiem			neatti-ecas	neatti-ecas	neattie-cas
Helikopteri ar virzuļdzinējiem			neatti-ecas	neatti-ecas	neattie-cas
Aviācijas elektronika	neat-tiecas	neatti-ecas		neat-tiecas	neattie-cas
Liels gaisa kuģis	neatti-ecas	neatti-ecas	neatti-ecas	neatti-ecas	
Gaisa kuģis, kas nav liels gaisa kuģis	neatti-ecas	neatti-ecas	neatti-ecas	neatti-ecas	
Virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar 2 000 un mazāk kg MTOM	neatti-ecas	neatti-ecas	neatti-ecas		neattie-cas
X. Izdevējas amatpersonas paraksts un datums:					
XI. Izdevējas iestādes zīmogs vai spiedogs:					
III. Licences Nr.					

▼**M6**

XII. 66. DAĻA. GAISA KUĢA TIPA NOVĒRTĒJUMI		
Gaisa kuģa tipa novērtējumi	Kategorija	Zīmogs un datums
III. Licences Nr.		

XIII. DAĻA. IEROBEŽOJUMI
Derīgs līdz:
III. Licences Nr.

EASA 26. veidlapas pielikums

XIV. ATTIECĪGĀS VALSTS TIESĪBAS ārpus 66. daļas darbības jomas un atbilstoši [valsts tiesību aktiem] (derīgs tikai [dalībvalstī])

Oficiālais zīmogs un datums

III. Licences Nr

AR NOLŪKU ATSTĀTA TUKŠA LAPA

EASA 26. veidlapa – 3. izdevums

▼B

IV PIELIKUMS

(147. daļa)

▼M6

SATURS

147.1.

A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

147.A.05. Darbības joma

147.A.10. Vispārīgi

147.A.15. Piemērošana

B APAKŠIEDAĻA – ORGANIZATORISKAS PRASĪBAS

147.A.100. Prasības telpām

147.A.105. Prasības personālam

147.A.110. Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju uzskaite

147.A.115. Mācību iekārtas

147.A.120. Tehniskās apkopes mācību materiāls

147.A.125. Uzskaites dati

147.A.130. Mācību procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma

147.A.135. Eksaminācija

147.A.140. Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojums

147.A.145. Tehniskās apkopes mācību organizācijas tiesības

147.A.150. Izmaiņas tehniskās apkopes mācību organizācijā

147.A.155. Pastāvīgs derīgums

147.A.160. Atzinumi

C APAKŠIEDAĻA – APSTIPRINĀTAIS PAMATA MĀCĪBU KURSS

147.A.200. Apstiprinātais pamata mācību kurss

147.A.205. Pamatzināšanu eksaminācija

147.A.210. Pamata praktiskie novērtējumi

D APAKŠIEDAĻA – GAISA KUĢA TIPA/UZDEVUMA APMĀCĪBA

147.A.300. Gaisa kuģa tipa/uzdevuma apmācība

147.A.305. Gaisa kuģa tipa eksaminācija un uzdevuma novērtējumi

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

147.B.05. Darbības joma

147.B.10. Kompetentā iestāde

147.B.20. Uzskaite

147.B.25. Atbrīvojumi

▼M6

B APAKŠIEDAĻA – APSTIPRINĀJUMA IZDOŠANA

147.B.110. Apstiprināšanas un apstiprinājuma grozīšanas procedūra

147.B.120. Pastāvīgs derīgums

147.B.125. Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecība

147.B.130. Darbības joma

C APAKŠIEDAĻA – TEHNISKĀS APKOPES MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA ATSAUKŠANA, APTURĒŠANA UN IEROBEŽOŠANA

147.B.200. Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

I papildinājums – Apmācības pamatkursa ilgums

II papildinājums – IV pielikumā (147. daļa) minētās tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprināšana – *EASA* 11. veidlapa

III papildinājums – IV pielikumā (147. daļa) minētās atzīšanas apliecības – *EASA* 148. un 149. veidlapa

▼B

147.1

Šajā daļā, kompetentā iestāde:

1. Organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas dalībvalsts teritorijā, ir iestāde, kuru ir iecēlusi minētā dalībvalsts;

2. organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas trešā valstī, ir Aģentūra.

▼M6

A IEDAĻA

TEHNISKĀS PRASĪBAS

▼B

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

147.A.05 Darbības mērķis

Šajā iedaļā noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijām, kuras vēlas iegūt apstiprinājumu apmācības un eksāmenu vadīšanai, kā norādīts 66. daļā.

147.A.10 Vispārēji noteikumi

Mācību organizācija ir organizācija vai organizācijas daļa, kas reģistrēta kā juridiskā persona.

▼M4

147.A.15 Pieteikums

a) Pieteikumu apstiprinājuma saņemšanai vai esošā apstiprinājuma grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

b) Pieteikumā par apstiprinājuma saņemšanu vai grozīšanu iekļauj šādas ziņas:

1) pieteikuma iesniedzēja reģistrētais nosaukums un adrese;

2) tās organizācijas adrese, kas pieprasa apstiprinājumu vai apstiprinājuma grozīšanu;

▼M4

3) joma, kurā apstiprinājumu paredzēts piešķirt vai grozīt;

4) atbildīgā vadītāja vārds, uzvārds un paraksts;

5) pieteikuma iesniegšanas diena.

▼B

B APAKŠDAĻA

ORGANIZATORISKAS PRASĪBAS

147.A.100 Prasības telpām

a) Telpu izmēri un struktūra nodrošina aizsardzību pret valdošajiem laikapstākļiem un visu plānoto mācību un eksāmenu pareizu norisi ikvienā konkrētā dienā.

b) Teorētiskajām nodarbībām un zināšanu eksaminācijai nodrošina pilnīgi noslēgtas, atbilstošas telpas, kas nodalītas no citām telpām.

1. Maksimālais studentu skaits, kas jebkura mācību kursa laikā apgūst zināšanas, nepārsniedz 28.

2. Eksaminācijas nolūkiem paredzētās telpas izmēri ir tādi, lai eksāmena laikā neviens students nevarētu lasīt no cita studenta rakstu darba vai datorekrāna, pašam atrodoties savā vietā.

c) Telpas vidi, kas minēta b) punktā, uztur tā, lai studenti spēj koncentrēties attiecīgi savām studijām vai eksāmenam, bez liekas uzmanības novēršanas vai diskomforta.

d) Mācību pamatkursa gadījumā praktisko nodarbību, kas atbilst plānotajam mācību kursam, vajadzībām nodrošina pamata mācību darbnīcas un/vai tehniskās apkopes telpas, kas nodalītas no mācību telpām. Tomēr, ja organizācija nevar nodrošināt šādas telpas, var noslēgt vienošanos ar citu organizāciju, kura nodrošina ar šādām mācību darbnīcām un/vai tehniskās apkopes telpām, un šajā gadījumā noslēdz rakstisku nolīgumu ar minēto organizāciju, kurā norādīti piekļuves un lietošanas nosacījumi. Kompetentā iestāde pieprasa piekļuvi jebkurai šādai organizācijai, ar kuru noslēgts nolīgums, un rakstiskajā nolīgumā ir norādīta šāda piekļuve.

e) Gaisa kuģa tipa/uzdevuma mācību kursa gadījumā nodrošina piekļuvi attiecīgajām telpām, kurās atrodas gaisa kuģa tipa paraugi, kā norādīts 147.A.115. iedaļas d) punktā.

f) Maksimālais studentu skaits, kas jebkura mācību kursa laikā apgūst praktisko apmācību, nepārsniedz 15 uz vienu pārbaudes vadītāju vai vērtētāju.

g) Pasniedzējiem, teorijas eksaminētājiem un praktiskajiem vērtētājiem nodrošina biroja telpas, lai nodrošinātu, ka viņi var sagatavoties saviem pienākumiem bez nevajadzīgas uzmanības novēršanas vai diskomforta.

h) Eksāmenu rakstu darbiem un mācību uzskaites datiem nodrošina drošas glabāšanas telpas. Glabāšanas vide ir tāda, ka dokumenti saglabājas labā stāvoklī laikposmā, kas norādīts 147.A.125. iedaļā. Glabāšanas un biroja telpas var būt apvienotas, un tām ir pietiekama drošība.

▼B

i) Nodrošina ar bibliotēku, kurā ir visi tehniskie materiāli, kas atbilst veiktās apmācības jomai un līmenim.

147.A.105 Prasības personālam

a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru organizācija pilnvaro nodrošināt, ka visa apmācība var tikt finansēta un veikta atbilstoši standartam, kas prasīts šajā daļā.

b) Ieceļ personu vai personu grupu, kuru pienākumos ir nodrošināt, ka tehniskās apkopes mācību organizācija atbilst šīs daļas prasībām. Šādai(-ām) personai(-ām) ir jābūt tieši atbildīgai(-ām) atbildīgajam pārvaldniekam. Vadošā persona vai viena persona no personu grupas var būt arī atbildīgais pārvaldnieks, un uz to attiecas atbildīgajam pārvaldniekam izvirzītās prasības, kā definētas a) punktā.

c) Tehniskās apkopes mācību organizācija nolīgst pietiekami daudz personāla, lai plānotu/vadītu teorētisko un praktisko apmācību, vadītu teorētisko eksamināciju un praktiskos novērtējumus atbilstoši apstiprinājumam.

d) Atkāpjoties no c) punkta noteikumiem, ja izmanto citu organizāciju praktiskās apmācības un novērtējumu sniegšanā, tad šīs citas organizācijas personālu var norīkot praktiskās apmācības un novērtējumu vadīšanai.

e) Jebkura persona var veikt jebkuru pasniedzēja un eksaminētāja un vērtētāja uzdevumu kombināciju atbilstoši f) panta noteikumiem.

▼M4

f) Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju pieredzi un kvalifikāciju nosaka saskaņā ar publiskotiem kritērijiem vai atbilstoši procedūrai un standartam, kam piekrišanu devusi kompetentā iestāde.

▼B

g) Teorijas eksaminētājus un praktiskos vērtētājus norāda organizācijas pašraksturojumā attiecībā uz šāda personāla pieņemšanu.

h) Pasniedzēji un teorijas eksaminētāji apgūst aktualizācijas apmācību vismaz reizi 24 mēnešos, kas attiecas uz jaunākajām tehnoloģijām, praktiskajām iemaņām, cilvēka faktoriem un jaunākajām mācību metodēm, kas atbilst tai teorijai, kura tiek mācīta vai eksaminēta.

147.A.110 Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju uzskaite

a) Organizācija saglabā uzskaites datus par visiem pasniedzējiem, teorijas eksaminētājiem un praktiskajiem vērtētājiem. Šajos uzskaites datos norādīta pieredze un kvalifikācija, apmācību vēsture un visa turpmāk vadītā apmācība.

b) Visiem pasniedzējiem, teorijas eksaminētājiem un praktiskajiem vērtētājiem sagatavo kompetences aprakstu.

147.A.115 Mācību iekārtas

a) Katrā klasē ir atbilstošs tāda standarta prezentāciju aprīkojums, kas nodrošina, ka studenti var viegli nolasīt prezentāciju tekstu/zīmējumus/diagrammas un skaitļus no jebkuras vietas klasē.

Prezentāciju aprīkojumā iekļauj uzskates mācību ierīces, lai palīdzētu studentiem izprast konkrētu mācību vielu, ja minētās ierīces tiek uzskatītas par noderīgām šādiem mērķiem.

▼B

b) Pamata mācību darbnīcās un/vai tehniskās apkopes telpās, kas norādītas 147.A.100. iedaļas d) punktā, jābūt visiem instrumentiem un iekārtām, kas vajadzīgas, lai izpildītu apmācības mērķi, uz kuru attiecas apstiprinājums.

c) Pamata mācību darbnīcās un/vai tehniskās apkopes telpās, kas norādītas 147.A.100. iedaļas d) punktā, jābūt attiecīgai gaisa kuģa, dzinēju, gaisa kuģa daļu un aviācijas elektronikas iekārtu izvēlei.

d) Gaisa kuģa tipa mācību organizācijai, kas norādīta 147.A.100. iedaļas e) punktā, jābūt piekļuvei attiecīgajam gaisa kuģa tipam. Uzskates mācību ierīces var lietot, ja tās nodrošina atbilstošus mācību standartus.

147.A.120 Tehniskās apkopes mācību materiāls

a) Tehniskās apkopes mācību materiālu nodod studentam un tajā attiecīgi ietver:

1. Pamata teorētisko mācību programmu, kas norādīta 66. daļā attiecīgās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kategorijas vai apakškategorijas gadījumā; un

2. Tipa kursa saturu, kas prasīts 66. daļā attiecīgās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kategorijas vai apakškategorijas gadījumā.

b) Studentiem ir piekļuve tehniskās apkopes dokumentācijas paraugiem un bibliotēkas tehniskajai informācijai, kas norādīta 147.A.100. iedaļas i) punktā.

▼M6

147.A.125. Uzskaites dati

Organizācija saglabā uzskaites datus par visu studentu apmācību, eksamināciju un novērtējumu neierobežoti ilgi.

▼B

147.A.130 Mācību procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma

a) Organizācija ievieš procedūras, kas pieņemamas kompetentajai iestādei, lai nodrošinātu atbilstošus mācību standartus un atbilstību visām šīs daļas būtiskajām prasībām.

b) Organizācija ievieš kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, iekļaujot:

1. Neatkarīgu pārbaudes funkciju, lai uzraudzītu mācību standartus, teorētisko eksāmenu un praktisko novērtējumu viendabību, atbilstību procedūrām un to piemērotību; un

2. Pārbaudes rezultātu atgriezenisko saiti ar personu(-ām) un arī atbildīgo pārvaldnieku, kas minēts 147.A.105. iedaļas a) punktā, lai vajadzības gadījumā veiktu koriģējošu darbību.

147.A.135 Eksāmeni

a) Eksaminācijas personāls nodrošina visu jautājumu drošību.

b) Ikvienam studentam, kurš teorijas eksāmena laikā ir pieķerts špikojam vai arī pie viņa ir atrasti materiāli, kas attiecas uz eksaminācijas priekšmetu, bet kas nav eksaminācijas rakstu darbi un ar tiem saistītā atļautā dokumentācija, aizliedz kārtot eksāmenu un viņš nedrīkst kārtot nevienu eksāmenu vismaz 12 mēnešus pēc starpgadījuma dienas. Kompetento iestādi informē par ikvienu šādu starpgadījumu kopā ar informāciju par ikvienu izmeklēšanu viena kalendārā mēneša laikā.

▼B

c) Ikvienu eksaminētāju, kurš pieķerts sniedzam atbildes ikvienam studentam teorijas eksāmena laikā, diskvalificē no eksaminētāja pienākumu pildīšanas un eksāmenu uzskata par atliktu. Kompetentā iestāde jāinformē par ikvienu šādu notikumu viena kalendārā mēneša laikā.

147.A.140 Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojums

a) Organizācija izveido pašraksturojumu, kurā aprakstīta organizācija un tās procedūras un ietverta turpmāk minētā informācija:

1. Deklarācija, ko parakstījis atbildīgais pārvaldnieks, lai apstiprinātu, ka tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā un visās ar to saistītajās rokasgrāmatās ir definēta organizācijas atbilstība šīs daļas noteikumiem, un tie tiks ievēroti vienmēr;

2. Ieceltās personas(-u), kas minēta(-as) 147.A.105. iedaļas b) punktā, vārds(-i) un amats(-i);

3. Tās (to) personas(-u), kas iecelta(-as) saskaņā ar 2. punkta noteikumiem, pienākumi un atbildība, ieskaitot jautājumus, par kuriem tā (tās) organizācijas vārdā var tieši konsultēties ar kompetento iestādi;

4. Tehniskās apkopes mācību organizācijas struktūras shēma, kurā parādītas saistītās atbildības ķēdes starp personu(-ām), kas minēta(-as) a) punkta 2. apakšpunktā;

5. Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju saraksts;

6. Mācību un eksaminācijas uzņēmumu vispārējs apraksts, kuri atrodas katrā no adresēm, kas norādītas tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecībā un, ja vajadzīgs, ikvienā citā vietā, kā prasīts 147.A.145. iedaļas b) punktā;

7. Saraksts ar tehniskās apkopes mācību kursiem, kuri veido apstiprinājuma jomu;

8. Grozījumu tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā izdarīšanas procedūra;

9. Tehniskās apkopes mācību organizācijas procedūras, kā prasīts 147.A.130. iedaļas a) punktā;

10. Tehniskās apkopes mācību organizācijas kontroles procedūra, kā prasīts 147.A.145. iedaļas c) punktā, ja tā ir pilnvarota vadīt apmācību, eksaminēšanu un novērtēšanu vietās, kas nav tās, kuras minētas 147.A.145. iedaļas b) punktā;

11. Saraksts ar tām atrašanās vietām, kuras minētas 147.A.145. iedaļas b) punktā;

12. Ja vajadzīgs, saraksts ar organizācijām, kas norādītas 147.A.145. iedaļas d) punktā.

b) Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.

c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus pašraksturojumā var apstiprināt ar tajā minētas procedūras palīdzību (še turpmāk sauktu par "netiešo apstiprinājumu").

▼B

147.A.145 Tehniskās apkopes mācību organizācijas tiesības

a) Tehniskās apkopes mācību organizācija var veikt turpmāk minēto, kā to atļauj tās pašraksturojums un atbilstoši tam:

1. Mācību pamatkursus pēc 66. daļā minētās mācību programmas vai tās daļas;

2. Gaisa kuģa tipa/uzdevuma mācību kursus atbilstoši 66. daļas noteikumiem;

3. Eksāmenus kompetentās iestādes vārdā, ieskaitot to studentu eksaminēciju, kuri neapmeklēja pamata vai gaisa kuģa tipa mācību kursu tehniskās apkopes mācību organizācijā;

4. Izdot sertifikātus atbilstoši III papildinājuma noteikumiem pēc sekmīgas apstiprinātā pamata vai gaisa kuģa tipa mācību kursa pabeigšanas un eksāmenu nokārtošanas, kas norādīti attiecīgi a) punkta 1., 2. un 3. apakšpunktā.

b) Apmācību, teorijas eksāmenus un praktisko novērtēšanu var veikt tikai vietās, kas norādītas apstiprinājuma apliecībā un/vai ikvienā vietā, kas norādīta tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā.

c) Atkāpjoties no b) punkta, tehniskās apkopes mācību organizācija var vadīt apmācību, teorijas eksāmenus un praktisko novērtēšanu tikai vietās, kas nav b) punktā minētās vietas, atbilstoši kontroles procedūrai, kas norādīta tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā. Šādas atrašanās vietas nav jānorāda tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā.

d) 1. Tehniskās apkopes mācību organizācija var noslēgt apakšlīgumu ar organizāciju, kas nav tehniskās apkopes mācību organizācija, lai tā vadītu pamata teorētisko apmācību, tipa apmācību un ar tām saistītos eksāmenus, tikai tad, ja tā atrodas tehniskās apkopes mācību organizācijas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas kontrolē.

2. Apakšlīguma noslēgšana par pamata teorētiskās apmācības un eksaminācijas vadīšanu attiecas tikai uz 66. daļas I papildinājuma 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. un 10. moduli.

3. Apakšlīguma noslēgšana par tipa apmācības un eksaminācijas vadīšanu attiecas tikai uz spēka iekārtu un aviācijas elektronikas sistēmām.

▼M6

e) Organizāciju nedrīkst apstiprināt eksaminācijas veikšanai, ja tā nav apstiprināta attiecīgās apmācības vadīšanai.

f) Atkāpjoties no e) punkta, organizācija, kas apstiprināta, lai sniegtu pamata teorētisko apmācību vai tipa apmācību, var tikt apstiprināta arī, lai veiktu tipa eksaminēciju gadījumos, kad tipa apmācība nav prasīta.

▼B

147.A.150 Izmaiņas tehniskās apkopes mācību organizācijā

a) Tehniskās apkopes mācību organizācija informē kompetento iestādi par visām ierosinātajām izmaiņām organizācijā, kas ietekmē apstiprinājumu, pirms tās tiek veiktas, lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šai daļai un, ja vajadzīgs, izdarīt grozījumus tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecībā.

▼B

b) Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem tehniskās apkopes mācību organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien kompetentā iestāde nenosaka, ka tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecība ir jāaptur.

c) Ja kompetentā iestāde netiek informēta par šādām izmaiņām, tā var apturēt vai atsaukt tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecību ar atpakaļejošu datumu faktiskajā izmaiņu veikšanas dienā.

147.A.155 Pastāvīgais derīgums

a) Apstiprinājumu izsniedz uz neierobežotu laika posmu. Tas turpina būt derīgs, kamēr:

1. Organizācija atbilst šīs daļas prasībām, saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz atzinumu apstrādi, kā norādīts 147.B.130. iedaļā; un

2. Kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šīs daļas prasībām; un

3. Apliecība nav atcelta vai atsaukta.

b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājumu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

147.A.160 Atzinumi

a) 1. līmeņa atzinums ir viens vai vairāki no turpmāk minētajiem:

1. Jebkura būtiska neatbilstība eksaminācijas procesam, sakarā ar ko varētu anulēt eksāmenu(-us);

2. Piekļuves nenodrošināšana organizācijas telpām parastajā darba laikā pēc diviem kompetentās iestādes rakstiskiem pieprasījumiem;

3. Atbildīgā pārvaldnieka neesība;

4. Būtiska neatbilstība mācību procesam.

b) 2. līmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība mācību procesam, kas nav 1. līmeņa atzinums.

c) Pēc tam, kad atbilstoši 147.B.130. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ar to ir vienojies.

▼M6

C APAKŠIEDAĻA

APSTIPRINĀTAIS PAMATA MĀCĪBU KURSS

▼B

147.A.200 Apstiprinātais pamata mācību kurss

a) Apstiprinātais pamata mācību kurss sastāv no teorētiskās apmācības, teorētiskā eksāmena, praktiskās apmācības un praktiskā novērtējuma.

▼M6

b) Teorētiskajās mācībās ietver mācību vielu, kas attiecas uz kategorijas vai apakškategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kas norādīta III pielikumā (66. daļa).

▼B

c) Teorētiskajā eksaminācijā ietver b) punktā minētā mācību elementa mācību vielas profilu.

▼B

d) Praktiskā novērtējuma elementā iekļauj parasto instrumentu/iekārtu praktisku lietojumu, reprezentatīvi izvēlēto gaisa kuģa daļu demontāžu/montāžu un piedalīšanos reprezentatīvajās tehniskās apkopes darbībās, kuras tiek veiktas atbilstoši konkrētajam pilnajam 66. daļā minētajam modulim.

e) Praktiskā novērtējuma elementā iekļauj praktisko apmācību un nosaka, vai students prot lietot instrumentus un iekārtas un strādāt atbilstoši tehniskās apkopes rokasgrāmatām.

f) Pamata mācību kursu ilgums atbilst I papildinājuma noteikumiem.

g) Konvertēšanas kursu starp (apakš)kategorijām ilgumu nosaka, novērtējot pamata mācību programmu un ar to saistītās praktiskās apmācības vajadzības.

147.A.205 Eksāmeni pamatzināšanu pārbaudei

Eksāmeni pamatzināšanu pārbaudei:

a) atbilst 66. daļā minētajam standartam;

b) vada, nelietojot mācību pierakstus;

c) ietver katra konkrētā mācību moduļa, kas pabeigts saskaņā ar 66. daļas noteikumiem, priekšmetu profilu.

147.A.210 Pamata praktiskie novērtējumi

a) Pamata praktiskos novērtējumus tehniskās apkopes mācību pamatkursa laikā veic praktiskie vērtētāji katras praktisko darbnīcu/tehniskās apkopes telpas apmeklēšanas posma beigās.

b) Students saņem novērtētu ieskaiti attiecībā uz 147.A.200. iedaļas e) punkta noteikumiem.

D APAKŠDAĻA

GAISA KUĢA TIPA/UZDEVUMA APMĀCĪBA

147.A.300 Gaisa kuģa tipa/uzdevuma apmācība

Tehniskās apkopes mācību programmu apstiprina, lai tā veiktu 66. daļā minēto gaisa kuģa tipa/uzdevuma apmācību atbilstoši standartam, kas norādīts 66.A.45. iedaļā.

147.A.305 Gaisa kuģa tipa eksāmeni un uzdevuma novērtējumi

Tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta atbilstoši 147.A.300. iedaļas noteikumam, lai tā vadītu gaisa kuģa tipa apmācību, vada gaisa kuģa tipa eksāmenus vai gaisa kuģa uzdevuma novērtējumus, kas norādīti 66. daļā atbilstoši gaisa kuģa tipa un/vai uzdevuma standartam, kas norādīts 66.A.45. iedaļā.

▼M6

B IEDAĻA

PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

▼B

A APAKŠDAĻA

VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

147.B.05 Darbības joma

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kuras atbild par šīs daļas A iedaļas prasību ieviešanu un piemērošanu.

▼B

147.B.10 Kompetentā iestāde

a) *Vispārīgi noteikumi*

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek atbildību par 147. daļā minēto apliecību izdošanu, pagarināšanu, apmaiņu, apturēšanu vai atsaukšanu. Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

b) *Resursi*

Kompetentajai iestādei ir vajadzīgais personāls, lai varētu izpildīt šajā daļā izklāstītās prasības.

c) *Pārbaudes procedūras*

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šīs daļas noteikumi.

Procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

▼M4

d) *Kvalifikācija un apmācība*

Visam personālam, kas iesaistīts ar šo pielikumu saistīto apstiprinājumu izdošanā:

1) jābūt atbilstoši kvalificētam un pietiekami zinošam, pieredzējušam un apmācītam, lai veiktu tam uzticētos pienākumus;

2) vajadzības gadījumā jābūt apmācītam/tālākapmācītam attiecībā uz III pielikumu (66. daļa) un IV pielikumu (147. daļa), ieskaitot to nozīmi un standartiem.

▼M6

———————

▼B

147.B.20 Uzskaite

a) Kompetentās iestādes izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību katras apliecības izdošanai, pagarināšanai, maiņai, apturēšanai vai atsaukšanai.

b) Tehniskās apkopes mācību organizāciju uzraudzībai uzskaitē vismaz iekļauj:

1. Pieteikumu organizācijas apstiprināšanai;

2. Organizācijas apstiprinājuma apliecību ar visām izmaiņām tajā;

3. Pārbaudes programmas kopiju, kurā uzskaitītas dienas, kurās jāveic pārbaudes, un dienas, kad tās veiktas;

4. Pastāvīgās uzraudzības uzskaiti, ieskaitot visus pārbaudes uzskaites datu;

5. Visas attiecīgās sarakstes kopijas;

6. Informāciju par visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumiem;

▼B

7. Ikvienu ziņojumu no citas kompetentās iestādes, kas attiecas uz organizācijas uzraudzību;

8. Organizācijas pašraksturojumu un grozījumus tajā.

c) Glabāšanas periods b) punktā minētajai uzskaitei ir vismaz četri gadi.

147.B.25 Atbrīvojumi

a) Kompetentā iestāde var atbrīvot valsts izglītības departamenta skolu no:

1. Organizācijas statusa, kā norādīts 147.A.10. iedaļas noteikumiem;

2. No galvenā pārvaldnieka nodarbināšanas, ievērojot ierobežojumu, ka departaments ieceļ vadošo personu mācību organizācijas pārvaldīšanai un šādai personai ir pietiekams budžets, lai vadītu organizāciju atbilstoši 147. daļā minētajam standartam;

3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas neatkarīgās pārbaudes daļas izmantošanas, ja departamentam ir neatkarīga skolu kontroles iestāde, lai pārbaudītu tehniskās apkopes organizāciju tik bieži, cik bieži ir prasīts šajā daļā.

b) Visus atbrīvojumus, kas piešķirti atbilstoši Pamatregulas 10. panta 3. punktam, reģistrē un saglabā kompetentā iestāde.

B APAKŠDAĻA

APSTIPRINĀJUMA IZDOŠANA

Šajā apakšdaļā noteiktas prasības par tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma izdošanu vai mainīšanu.

▼M4

_____

_____

147.B.110 Apstiprināšanas un apstiprinājuma grozīšanas procedūra

a) saņemot pieteikumu, kompetentā iestāde:

1) pārskata tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumu un

2) pārbauda organizācijas atbilstību IV pielikuma (147. daļa) prasībām;

b) visus atzinumus pieraksta un rakstiski paziņo pieteikuma iesniedzējam;

c) pirms tiek izdots apstiprinājums, visus atzinumos konstatētos faktus novērš atbilstoši 147.B.130. iedaļas noteikumiem;

d) atsauces numuru iekļauj apstiprinājuma apliecībā tā, kā to norādījusi Aģentūra.

_____

▼B

147.B.120 Pastāvīgā derīguma procedūra

▼M6

a) Katrai organizācijai pilnīgi pārbauda atbilstību šā pielikuma (147. daļa) noteikumiem laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus. Tas ietver vismaz viena kursa un viena eksāmena, ko veic tehniskās apkopes mācību organizācija, uzraudzību.

▼B

b) Atzinumus apstrādā saskaņā ar 147.B.130. iedaļas noteikumiem.

147.B.125 Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecība

Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecības formāts ir tāds, kāds norādīts II papildinājumā.

147.B.130 Atzinumi

a) Ja trīs dienu laikā pēc rakstiska paziņojuma saņemšanas netiek novērsts 1. līmeņa atzinums, tad kompetentā iestāde pilnīgi vai daļēji atsauc, aptur vai ierobežo tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājumu.

b) 2. līmeņa atzinuma gadījumā kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā grafikā, kuru tā ir noteikusi.

C APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA ATSAUKŠANA, APTURĒŠANA UN IEROBEŽOŠANA

147.B.200 Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai

b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši 147.B.130. iedaļas noteikumiem.

▼**M6**

I papildinājums

Apmācības pamatkursa ilgums

Pilna pamata apmācības kursa minimālais ilgums ir šāds:

Pamatkurss	Ilgums (stundās)	Teorētiskās apmācības attiecība (%)
A1	800	30 līdz 35
A2	650	30 līdz 35
A3	800	30 līdz 35
A4	800	30 līdz 35
B1.1	2 400	50 līdz 60
B1.2	2 000	50 līdz 60
B1.3	2 400	50 līdz 60
B1.4	2 400	50 līdz 60
B2	2 400	50 līdz 60
B3	1 000	50 līdz 60

▼M6

II papildinājums

IV pielikumā (147. daļa) minētās tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprināšana – *EASA* 11. veidlapa

1. lapa no 2.

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

TEHNISKĀS APKOPES APMĀCĪBAS UN EKSAMINĀCIJAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA APLIECĪBA

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX]

Atbilstoši tobrīd spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulai (EK) Nr. 2042/2003 un turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir tehniskās apkopes apmācību organizācija atbilstoši Regulas (EK) Nr. 2042/2003 IV pielikuma (147. daļa) A iedaļai, kas apstiprināta, lai nodrošinātu apmācību un pieņemtu eksāmenus, kas uzskaitīti pievienotajā apstiprinājuma sarakstā, un izdotu studentiem attiecīgos atzīšanas sertifikātus ar iepriekš minētajām atsaucēm.

NOSACĪJUMI:

1. Šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts iedaļā par darba apjomu apstiprinātās tehniskās apkopes apmācības organizācijas pašraksturojumā, kas minēts IV pielikuma (147. daļa) A iedaļā.

2. Šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes apmācību organizācijas pašraksturojumā; un

3. Šis apstiprinājums ir derīgs tiktāl, ciktāl apstiprinātā tehniskās apkopes apmācību organizācija atbilst Regulas (EK) Nr. 2042/2003 IV pielikuma (147. daļa) prasībām.

4. Atbilstoši iepriekš minētajiem nosacījumiem šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atcelts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Šīs pārskatīšanas datums: .....

Pārskatīšanas Nr.: .....

Parakstījis: .....

Kompetentajai iestādei: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 11. veidlapa – 3. izdevums

(*) or Vai *EASA*, ja *EASA* ir kompetentā iestāde.
(**) Dzēst tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai *EASA* gadījumā.

▼M6

TEHNISKĀS APKOPES APMĀCĪBAS UN EKSAMINĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA SARAKSTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX]

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	LICENCES KATEGORIJA	IEROBEŽOJUMS	
PAMATA (**)	B1 (**)	TB1.1 (**)	LIDMAŠĪNAS AR TURBODZINĒJIEM (**)
		TB1.2 (**)	LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
		TB1.3 (**)	HELIKOPTERI AR TURBODZINĒJIEM (**)
		TB1.4 (**)	HELIKOPTERI AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
	B2 (**)	TB2 (**)	AVIĀCIJAS ELEKTRONIKA (**)
	B3 (**)	TB3 (**)	VIRZUĻDZINĒJU NEHERMETIZĒTAS LIDMAŠĪNAS AR 2 000 UN MAZĀK KG *MTOM*
	A (**)	TA.1 (**)	LIDMAŠĪNAS AR TURBODZINĒJIEM (**)
		TA.2 (**)	LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
		TA.3 (**)	HELIKOPTERI AR TURBODZINĒJIEM (**)
		TA.4 (**)	HELIKOPTERI AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
TIPS/UZDEVUMS (**)	C (**)	T4 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)
	B1 (**)	T1 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)
	B2 (**)	T2 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)
	A (**)	T3 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)

Šis apstiprinājuma saraksts attiecas tikai uz to apmācību un eksāmeniem, kas norādīti apstiprinātās tehniskās apkopes apmācības organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darbības jomu.

Tehniskās apkopes apmācības organizācijas pašraksturojuma atsauce: .....

Sākotnējās izdošanas datums: .....

Datums, kad apstiprinājums pēdējo reizi pārskatīts: ..... Pārskatīšanas Nr.: .....

Parakstījis: .....

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 11. veidlapa – 3. izdevums

(*) Vai *EASA*, ja *EASA* ir kompetentā iestāde.
(**) Atbilstoši svītrot, ja organizācija nav apstiprināta.
(***) Aizpildīt, norādot attiecīgo novērtējumu un ierobežojumu.

▼M6

III papildinājums

IV pielikumā (147. daļa) minētās atzīšanas apliecības – *EASA* 148. un 149. veidlapa

1. **Apmācības pamatkurss/eksaminācija**

147. daļā minēto pamata apmācības sertifikātu veidlapas, kas parādītas turpmāk, lieto, lai atzītu, ka ir izpildītas gan pamata apmācība, pamata eksaminācija vai gan pamata apmācība, gan pamata apmācības eksaminācija.

Apmācības sertifikātā skaidri norāda katra atsevišķa moduļa eksaminācijas datumu, kad eksāmens nokārtots ar atbilstošo III pielikuma (66. daļa) I papildinājuma versiju.

1. lapa no 1.

ATZĪŠANAS APLIECĪBA

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX].[YYYYY]

Šī atzīšanas apliecība ir izsniegta:

[VĀRDS, UZVĀRDS]

[DZIMŠANAS DATUMS un VIETA]

Izsniedza:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX]

Tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta, lai nodrošinātu apmācību un pieņemtu eksāmenus, kas uzskaitīti tās apstiprinājuma sarakstā, un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2042/2003 IV pielikumu (147. daļa).

Šī apliecība apstiprina, ka iepriekš minētā persona vai nu sekmīgi nokārtojusi turpmāk norādīto apstiprināto pamatapmācības kursu (**), vai pamata eksāmenu (**) saskaņā ar tobrīd spēkā esošo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 2042/2003.

[APSTIPRINĀTAIS PAMATA APMĀCĪBAS KURSS (**)] un/vai [PAMATA EKSAMINĀCIJA (**)]

[66. DAĻAS MODUĻU SARAKSTS / EKSĀMENA NOKĀRTOŠANAS DATUMS]

Datums: .....

Parakstījis: .....

Par: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS]

EASA 148. veidlapa – 1. izdevums

(*) Vai *EASA*, ja *EASA* ir kompetentā iestāde.
(**) Lieko svītrot.

2. **Tipa apmācība/eksaminācija**

147. daļā minēto tipa apmācības sertifikātu veidlapas, kas parādītas turpmāk, lieto, lai atzītu, ka ir apgūta vai nu tipa apmācības kursa teorētiskā daļa vai praktiskā daļa, vai gan teorētiskā daļa, gan praktiskā daļa.

Sertifikātā norāda korpusa/dzinēju kombināciju, kuru apmācība ir notikusi.

Attiecīgās norādes pēc vajadzības jāsvītro un kursa tipa ailē sīki jānorāda, vai tika apgūta tikai teorētiskā daļa vai praktiskā daļa, vai gan teorētiskā daļa, gan praktiskā daļa.

▼**M6**

Apmācības sertifikātā skaidri jānorāda, vai kurss ir pilnīgs vai daļējs (piemēram, kurss par gaisa kuģa korpusu vai spēka iekārtu, vai avionikas/elektrisko sistēmu kurss) vai atšķirību kurss, kura pamatā ir pieteikuma iesniedzēja iepriekšējā pieredze, piemēram, A340 (*CFM*) kurss A320 tehniķiem. Ja kurss nav pilnīgs, sertifikātā jānorāda, vai saskarnes jomas tika aptvertas vai ne.

1. lapa no 1.

ATZĪŠANAS APLIECĪBA

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX].[YYYYY]

Šī atzīšanas apliecība ir izsniegta:

[VĀRDS, UZVĀRDS]

[DZIMŠANAS DATUMS un VIETA]

Izsniedza:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX]

Tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta, lai nodrošinātu apmācību un pieņemtu eksāmenus, kas uzskaitīti tās apstiprinājuma sarakstā, un saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2042/2003 IV pielikumu (147. daļa).

Šī apliecība apstiprina, ka iepriekš minētā persona vai nu sekmīgi nokārtojusi turpmāk norādītā apstiprinātā tipa apmācības kursa teorētisko daļu (**) un/vai praktisko daļu (**) un saistītos eksāmenus saskaņā ar tobrīd spēkā esošo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 216/2008 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 2042/2003.

[GAISA KUĢA TIPA APMĀCĪBAS KURSS (**)]

[SĀKUMA un BEIGU DATUMS]

[NORĀDĪT TEORĒTISKO DAĻU VAI PRAKTISKO DAĻU]

un/vai

[GAISA KUĢA TIPA EKSAMINĀCIJA (**)]

[BEIGU DATUMS]

Datums: .....

Parakstījis: .....

[UZŅĒMUMA] vārdā:

EASA 149. veidlapa – 1. izdevums

(..)

(*) Vai *EASA*, ja *EASA* ir kompetentā iestāde.
(**) Lieko svītrot.